

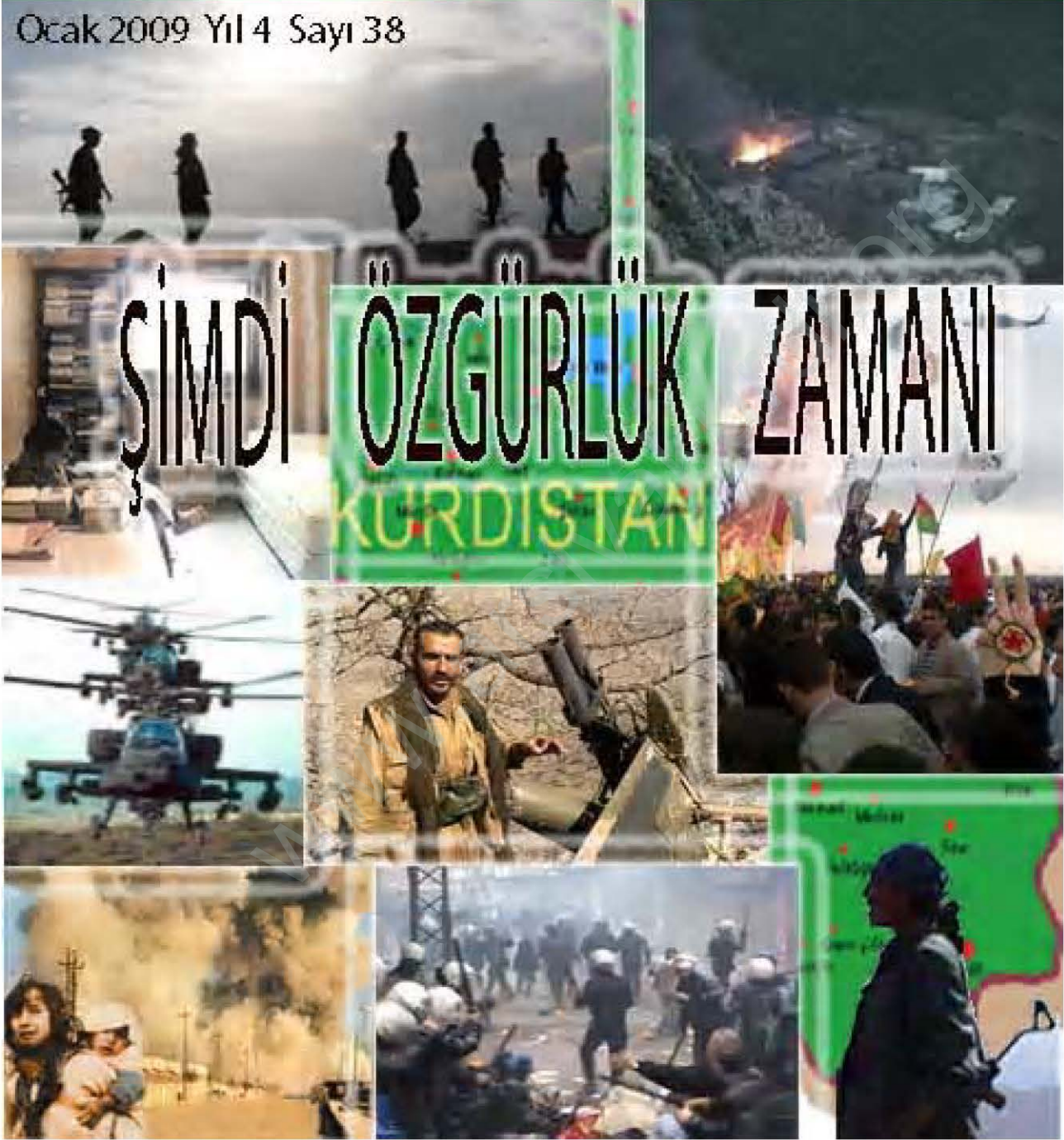

KEMİNAR

Sosyalizmden Kuşku Duymak İnsandan ve Onun Geleceğinden Kuşku Duymaktır

Ocak 2009 Yıl 4 Sayı 38

İçindekiler...

**Yeniliğe
Çok açık olacaksınız.
Ruhunuza yapabileceğiniz en
Büyük iyilik, onun özgürce
Gelişmesine göz, kulak olmak
Kadar, olası boğuntulara
Getirilmesine fırsat
Vermemektir.**

Komünardan.....2

Pkk Militan Olanların Gerçeğidir.....3

2008 Yılı Önemli Gelişmelerle Tarihe
Geçmiş Bir Yıl Olduğu Kadar 2009
Yılına Kazanmanın Zeminini de
Yaratan Bir Yıldır.....15

PKK Programı
II. Bölüm.....37

Ulusal Tutum Belgesi Çerçevesinde
Açık Siyaset Ve Diplomasi Yapmak
Kürdistan Halkının Çıkarımadır.....58

Sayın Beşikçi Hocaya yanıt.....74

Önemli Olan Çok Yaşamak Değil
Geriye İz Bırakmaktı.....82

Eğitim Dizisi I.Bölüm
Devrimci Kültür Ve Ahlak.....89

KOMÜNARDAN...

Merhaba,

2008'in partimizin hanesine yazıldığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Onca yapılan karşıt propagandalara rağmen, partimizin kongrelerini ve büyük toplantılarını gerçekleştirmiş olmasını, 2008'in en önemli gelişmelerinden sayabiliriz. Genelkurmay Başkanı'nın, 'üç kişi bir araya gelemez' değerlendirmelerini yaptığı bir ortam ve dönemde, sırasıyla Kongra Gel 6. Genel Kurulu, PKK 10. Kongresi, PAJK 7. Kongresi toplanmış, başarıyla sonuçlanmıştır. Alınan kararlar da bu başarılı ve önemli toplantıların önemini bir kat daha arttırmıştır. Bu toplantılarda Kürdistan'ın ve kadının özgürlüğünün Önderliğin özgürlüğünden geçtiği tespit edilmiş, özgürlük günün ve dönemin temel ve uygulanabilir kararlarından biri olarak değerlendirilmiştir. Dolayısıyla biz de, 'şimdi özgürlük zamanıdır' diyoruz.

Şüphesiz 2008'de gerilla da büyük hamleler gerçekleştirmiştir. Bezelê başta olmak üzere Amed, Dersim, Erzurum eyaletlerinin gerilla kuvvetlerinin gerçekleştirdikleri eylemler, geliştirilen Zap operasyonu düşmanın beklemediği düzeyde gösterilen direniş, Türk ordunun gerilladan büyük bir darbe yemesi önemli askeri hamleler olarak değerlendirilebilir. İkili ilişkiler çerçevesinde de olsa Türkiye-ABD, Türkiye-İran ortaklaşa geliştirilen onlarca operasyon başarısız ve etkisiz kılınmış, kullanılan en yüksek tekniğe rağmen gerillanın aktif direnişi karşısında başarısız kalmışlardır. Kısacası partimiz 2008'e büyük gelişmeler sığdırmış, 2009'u kazanmanın da alt yapısını hazırlamıştır. Ne ikili ittifaklar, ne de ilkel miliyetçilik-Fettullahçılar ortaklığıyla ve PKK dışında tutularak geliştirilmek istenen konferans 2009'un kazanılmasını engelleyebilecektir.

Birlik, ya da politika da ortak payda da buluşmak Kürtlerin en temel sorunlarının başında gelmektedir. Partimiz bu parçalı durumu giderebilmek amacıyla çok kez Ulusal Konferans çağrılarında bulunmuştur. Hiçbir güç PKK'nin ulusal konferans ve birlik çağrılarına yanıt vermemiştir. Şimdi geliştirilmek istenen ve adına konferans denilenin ise, birliği gerçekleştirmekten ve Kürt halkının çıkarlarının ifadesi olmaktan uzaktır. Tam tersine halkımız arasında gelişmeye başlayan birlik duygularını yok etmeye yöneliktir. PKK'nin katılmadığı hiçbir karar Kürt halkının iradesinin temsili olamaz ve sorunu da çözemez.

29 Mart'ta Türkiye'de yerel seçimler gerçekleştirilecektir. Bu seçimlere büyük bir rol atfedilmektedir. Adeta sorunun çözümü ya da çözümsüzlüğünün ifadesi olarak ele alınmaktadır. AKP'nin kazanması durumunda sorun çözümsüzlüğe ve savaşa havale edilecek, yenilmesi durumunda ise, çözüm imkan dahiline girebilecektir. Bu anlamda seçimler büyük anlamlar içermektedir.

2009'u kazanacağız. Ama bunu söylerken, kazanmanın büyük çaba ve çalışmaya bağlı olduğunu da asla aklımızdan çıkarmıyoruz.

Yeni yılın çok çalışma ve kazanma yılı olması dileğiyle...

KOMÜNAR

Pkk Militan Olanların Gerçeğidir

Toplum olmaktan çıkmanın eşliğinde yaşanan gerçekliğinizi çözmeye çalışırken, düşmanın, yürüttüğümüz direnmeyi kesin boşa çıkarma kararı yanında buna teşkil ettiğiniz zemini çözmeye, aşmaya çalışırken, sizleri kişi olarak da tek tek incelediğimizde, yıllardır hep yapılmaya çalışıldığı gibi kendinizin olmadığını açık, ancak ne olmak istediğiniz fazla açık değil. Öyle bir durumla karşı karşıya geldiniz ki, kişilik diye bir şey de kalmamış.

Biz gözü kara bir ihanete dalışı biraz parçaladık, fakat insanlığın gereklerine göre bir yaşam düzeyine gelme durumunuz da fazla yok. Bu, çok iddialı bir çalışma sahamızı hiçbir dönemle kıyaslanmayacak kadar zorluyor. En kötüsü de bu halinizden neden utanmadığınızı anlayamıyorum. Başarılı olamadığınız açık. Ciddi bir çözüm geliştiremediğiniz kişiliğinizden anlaşılıyor. En ufacık bir sorumluluk duygusu hissetmemeniz kadar, burnunuzun dibindeki tehlikeyi de görememeniz, zo-

raki bir yaşamın içinde kendinizi tutmanız, arsızlığınız, benim de yaşamımı tehdit eden bir gerçekliğiniz oluyor. Düşmanın tüm inanılmaz baskılarına karşın, çok ilkeli ve çok da pratikçi olmayı başarılıca sürdürmeme rağmen, sizin bu bitik gerçekliğiniz bizi düşmandan kat be kata daha fazla zorluyor.

Önderliğe neden kimse yanaşmıyor? Neden her gelen kendini beş paraya satıyor? Sizler kendinizi en ucuzundan satmayı, hatta satmayı bile bilememeyi en iyi bir davranış olarak kabul edip gidiyorsunuz. Bu gerçeğe ilkeli bir önderlik dayatmanın pek akıl karı olmayacağını en azından kendini büyük zorluklara düşürmek istemeyenin peşinen görmesi gerekirdi. Sizin durumunuz ne dövülmeye, ne sövülmeye, ne de sevilmeye yani hiçbir şeye gelmez, ancak ölmeye gelebilir. Baştan beri kaybedenlerin büyük bir davanın zafer militanı haline getirilmesi, ancak benim çabalarımla yürütülüyor. Tüm gayri ciddiyetsizliğiniz de bununla bağlantılıdır. Sizin bu duruşunuz, zayıflıklarınızla çok yakından bağlantılı olduğu gibi, benim tarzımla da yakından bağlantılıdır. En büyük savunma aracınız, anlamaya yanaşmamaktır. Anlamama sınırında ölümüne inat ediyor, "Yaşam olacaksın o sınırdaki, ölüm gelecektir yine o sınırdaki olmalı" diyorsunuz. Belki deveye hendek atlatılabilir, ama sizin gerçekliğinize hendeği atlattırmak son derece zordur.

Düşmanın, en son ünlü Zeki'nin pratiğine dayanarak hakkımızda geliştirdiği değerlendirmeler aslında oldukça düşündürücüdür; "Eğer Diyarbakır'ı alabilirsek çözüm daha hızlanır" diyor. Onun şahsında sizin gerçekliğinizi çok iyi incelemişler. Benim durumum farklı, aldığım tedbirler işleri farklı yürütecektir. Ama tamamen gerçekliğinize dayanıp çözümlenmesi yerindedir. İnce ayarlamalarla aslında hepinizin ne olacağınızı, nereye yöneleceğinizi kestiriyorlar. Düşman, "planlarımız

Komünar

sonuç verdi ve grup grup peşi sıra gelebilirler" diyor. Belki fiziki olarak Kürt kişiliğinde kendine göre bazı inatlar, bazı namus anlayışları vardır, hemen grup grup gitmezsiniz, ama gerçekliğinizin önemli bir kısmında kaçış olduğunu görüyorum. Düşman bunu çözmeye çalışıyor, tabii ben de çözmeye çalışıyorum.

Devrimle karşı-devrim arasında böyle sıkışmış gerçekliğiniz sizi, zaman zaman TC'ye, zaman zaman ölüme savururken, zaman zaman da bizim çabalarımızla içimizde kaldınız. İç açıcı bir durumunuzun olmadığı açık. Bu da art niyet veya çaba sorunu da değildir. Toplum kişiliğinize bir şey vermemiş, potansiyeliniz yok. Potansiyeli de toplum size vermeyince, geriye bir nevi iskelet kişiliği kalır. Bu boşluğu devrimle doldurmak gerekir. Bu konuda benim gibi kendini yeniden yaratmaya dair niyetiniz yok. En çok yapmaya çalıştığım; yaşam kandırmacılığına son vermek, kendinizi kandırarak yaşayamayacağınızı göstermek, devrimci lafazanlıktan sizleri sıyırmaktır veya sizi bazı gerçeklerle yüz yüze getirmektir. O zaman da çok yitik, çok zavallı bir duruma düşüyorsunuz. İnsan halinize çok acıyor ve bakmaya dayanmıyor.

Bizim diğer insanlara söyleyecek fazla bir sözümüz yok, hatta halkımıza da fazla bir söz söyleme gereğini duymuyoruz. Ama devrim atmosferine, devrim çemberine alınanlar söz konusu olunca üzerinde durmak gerekiyor. Bir nevi ameliyat masasına alınan bir hastaya mutlaka bir şeyler yapmak gerekiyorsa, parti ortamında da en derin operasyonların geliştirilmesi gerekiyor. Her yönden bunu yapmaya çalışıyoruz. Gerçekten politik, askeri, ideolojik, örgütsel, kültürel, kısacası her yönlü komple bir hastalık olabilir. En azından "ben sağlığıma kavuştum ve bazı hasta işlemleriyle uğraşabilirim" diyen birkaç kişi öne çıkabilirdi. Ancak gittikçe derinleşen hastalıkları ortaya sermekten öteye kendini gösterme olmuyor. Size kim bakarsa baksın, "onlar hasta" diyor. Bu durumunuza asrın lanetlileri, asrın siyah ırktan daha kötü toplum ve sınıf dışı kalmış paryaları diyebiliriz. Asrın paryaları bir dönemler böyle algılanıyordu. Bütün bun-

lara rağmen çok kötü olduğunuzu, çok bilinçlice kötülük yapma peşinde koştuğunuzu belirtmek istemiyorum. Onu da yapamıyorsunuz. Çaresizliğiniz bu şekilde biraz daha belirgin ifade edilebilir. Düşman çok büyük, sizleri bu düşmanla karşı karşıya getirmenin belki de en büyük insafsızlık olduğu söylenebilir, ama bana göre bu doğru değildir. Benim felsefem, düşmanını yenmeyen ölmesi gerektirir. Düşmanıyla uğraşması gerektiğini bilmeyenin hiçbir şeye hakkı da olamaz, bir kelimeyi bile boşuna konuşamaz. Başından beri benim eyleminin özü budur.

Düşmanı yenmeyi bilmeyenler benim nazarımda hep aşağılık, namussuz ve şerefsizdir. Bunlar çirkin ve esef edilecek kişilerdir. Benim böyle bir felsefem var. Düşmanı yenmeyi her boyutta, başta düşünce ve moral düzeyinde sürekli kılamayan ve bunu adım adım pratikleştirmeyen kişi bir hiçtir. Şimdi size bakıyorum; düşman nerede, siz nerede? Düşmanın karşısında kurbanlık bir kuzu gibisiniz, hatta objektif olarak düşmanın askerleri gibisiniz. Daha doğrusu ecinni gibi zavallısınız. Kendi bindiğiniz dalı kesiyorsunuz. Sizde sadece düşmanı yenmeme değil, düşman adına kendini vurma çok daha yaygındır. Kürt kişiliğinin yapmak istediği bir şey de, kendini sahte adam yerine koymasındır. Çalışıyor, emek harcıyor ve yaşadığını sanıyor, ama bunları hep düşmanı için yapıyor. Bu korkunç bir şey. Benim size dayattığım sisteme gelmeniz de çok zor. Bu halinizle birer kontra gibisiniz. Sistem nerede, sizin duruşunuz nerede? Sizde çocukların ciddiyeti bile yok. Benim sistemime göre yaşamınız, militan olmanız ve zorluklara dayanmanız çok zor. Bu durumda her birinizin bireyciliği ortaya çıkıyor. Özel idare yöntemlerini bir tarafa bıraksak ortada hiçbir şey kalmaz. Derinden bir gaflet kişiliğiyle bir iki haftaya kalmaz bitseniz. Kürt olayı zaten bunda da çok kötü yenilmiştir.

Benim tüm yaptığım, bu tarza göre yaşamınızı size ret ettirmek ve önlemektir. Bu da sizi çok zorluyor. İnsan yüzünüze bakınca, "bırak biraz kendimi kandırarak yaşayayım" diyen insanları görüyor. Hepiniz bir sigara

Komünar

savurup kendinizi bırakıp nefes almak istiyorsunuz. Hepsinin hali budur. Neredeyse ağlamanın sınırındasınız. Aslında tam da TC'nin beklediği gibi bir durum yaşanıyor. Ünlü "Z" aslında sizi iyi çözmüş, tam size göre bir önderlik de oluşturmuş. Bu konuda onun hakkını yememek gerekir. O'nu serbest bıraksaydım acaba ne olurdu diye düşünüyorum. Ünlü "Z" aslında tam size göreymiş, her şeyi size göre de iyi ayarlamıştı ve bu konuda çok da başarılıydı. Tabii bunları yapabilmesi için öncelikle beni halletmesi gerekiyordu. Beni halletmek istese de korkuyordu, nefes bile alamıyordu. Bu genel bir özelliktir ve çoğunuzun durumunu yansıtır. Şimdi bütün Kürdistan'da öyle olmuş. Biraz beni arkasına alarak, bize yönelmek istiyorlar. Türk generalleri bile şimdi bu durumda. Hepsi beni ayarlayarak taktiksel olarak bireysel ve toplumsal bir plan geliştirmek istiyor, ünlü Zeki de öyleydi. Zeki üzerinde etkiliydi ve tam size göreymiş. Adam gitmişti her yeri iki haftada ayarlamıştı. Tüm bu kızları, erkekleri birbirlerine karşı ayarlamakta süper başarılıydı. Bu ortaya çıktı da. Komutanınız böyleydi, ama bir eksikliği vardı; bütün bunları yapabilmesi için bana dayanması gerekiyordu. Ben de desteğimi çekince pat diye düştü. Bunu çözmeniz ve dolayısıyla hepinizin bana dayanmasının doğru olmadığını anlamamız gerekir. Ancak anlamaya karşı korkunç bir direnme planlamışsınız, size bu durumu aştırmak deveye hendek atlatmaktan daha zor. İslam'a göre durumunuz hiçbir duayı anlamayan sahte softalara benziyor. Çok tuhaf ama benimle aranızdaki ilişki biraz böyledir; din kültürünün bir nevi en softa tarzda yansıması gibi.

TC kendisinden çok emin. Ne de olsa canınıza biraz düşkünsünüz, işkenceli bir yaşam elbette ki iyi değil. Şunu anlamamız zor olmalı; bize doğru gelmek, ilkçağ kölelerinden daha fazla efendisinin olan birisinin özgürlüğe kaçması demektir. Ama bu özgürlüğün de anlamını bilemiyor, değerini takdir edemiyorsa, o kölenin durumunu varın düşünün. Sizin durumunuz buna benziyor, hatta bundan daha da tehlikelidir. Efendiniz, ilkçağ efendisinden

daha amansız ve daha tedbirdir. Şimdi benim Spartaküslüğüm veya direnişçiliğim de kendine hastır ve kendine göre bir sistemi vardır. Siz onunda farkında değilsiniz. Dolayısıyla sizin özgürlük yürüyüşünüz, Mecnunun özgürlük macerasına benziyor. Aslında özgürlükten pek bir şey anladığınızı da sanmıyorum. Çoğunuz evden sıkıldığımız için mücadeleye gelmişsiniz. Evden, ortamdaki, derin bir kölelikten kopma bilincinde değilsiniz, hatta böyle duygularınız da yok. Sadece sıkılmışsınız, o

Devrim

Düşmanını yenme cesareti

Yen-me düşüncesi ve

Yenme örgütü demektir

Bu üç kelime bir tarifdir

Ama sizin gerçeğiniz

Bunların hepsini dışlıyor Yani

öyle bir noktadasınız ki

Büyük eğitimler, tartışmalar ve

Kararlar olmasına rağmen

Bu üç kelimeyi çözemiyor ve

Üç kelimeye göre

Kendinizi ayarlayamıyorsunuz.

kadar, ancak bu da yetmiyor. Biliyorsunuz ki Roma, isyancıların hepsini çarpmışa çiviledi. Bu aynen sizin için de düşünülüyor. Her taraftan, Amed'e doğru birer birer direklere çivileniyorsunuz. Duyarsızlığınız geliştiği için bunu bile fark edemiyorsunuz. Bunu çözmemiz gerekir. Ünlü Zeki, halen ünlü bir komutan olduğu havasında, ama onu kulaklarından tutup Amed'e götürecekler. O halen büyük işler peşinde olduğunu sanıyor, tıpkı sizler gibi. Tabii ben hepinizi ayarlamıştım. Aynı psikoloji, aynı yaşam felsefesi, aynı düşünce metoduna sahipsiniz. Ama Zeki en kurnazınız ve en gözü karanızdı. En üstte kaldı. Bu TC'nin tahlilidir, ben bu konuda sizi haberdar ediyorum. Bu konuda kendinizi çözün ve ortaya koyun.

Komünar

Devrim, düşmanını yenme cesareti, yenme düşüncesi ve yenme örgütü demektir. Bu üç kelimelik bir tariftir. Ama sizin gerçeğiniz bunların hepsini dışlıyor. Yani öyle bir noktadasınız ki büyük eğitimler, tartışmalar ve kararlar olmasına rağmen bu üç kelimeyi çözemiyor ve üç kelimeye göre kendinizi ayarlayamıyorsunuz. Neden ordulaşamadınız? Neden partileşemediniz? Çünkü devrimde belirlenen hedefe göre düşünemediniz, iradeleşemediniz, örgütleşemediniz. Bir reform yaparsam, bu sizin için ne reformu olur? Bu ünlü Zeki reformu olur. Ünlü Zeki reformu el avuç üstünde Amed yolunda. Bu reformu ben ne yapayım? Sizin istediğiniz reform bu. Şimdi TC kontrasının, polisinin kucağında size bir maaş verselerdi biz onu da kabul ederdik. Ben düşmanı tanıdığım için biliyorum, onu da size vermezler. Düşman, "pişmanlık yasası çıkarırım, sizi yaşatırım" diyerek yalan söylüyor. Düşman kendi halkını aç bırakmış, size nasıl bir şey verecek. Bu mümkün değil. Bütün emekçileri, hatta memurları bile ona isyan ediyor. Bu çok açık, ama çok gözü kara ve inkarcı olduğunuz için bunu görmek istemiyorsunuz. Milyonluk memur ordusunu bile açlık sınırına getirmiş bir düşman, bu kadar zarara yol açan sizleri affeder mi. Düşman için korkunç adamlarsınız. Düşman boşuna bunu geliştirmede, sizin bunu kabul etmeme gücünü göstermeniz şart. Düşman yıllardan beri planlayarak, "olsa olsa en büyük komutan Zeki olur" dedi. Bunu emperyalistler de tamamen böyle yorumlamak istediler. Buna göre bir planla ve en son bu planın başarısı halinde özellikle benim, yani APO denen adamın halledileceğini düşündüler. Ben kendimi neden anlatamıyorum? Benim bu direnişime dayanarak bu rezaletleri sergilemenize öfkeleniyorum. Bu işe yaramaz adamlar nereden etrafıma doluştular diye düşünüyorum. Emperyalistlerin, TC'nin bu sahte adamı böyle yaratarak bunları planladıklarını biliyor, devamlı izliyor ve yıllardır tedbirlerimi de alıyordum. Ben Zeki'nin ne mal olduğunu göstermek için ellerine gönderdim. Bunlar benim yapacağım işlerdir, ancak siz neye göresiniz, nasılsınız?

Şimdi işin tuhaf tarafı, az çok bana dayanarak yürüyeceksiniz, ama benim sistemimden hiç haberiniz bile olmayacak. Beni kullanmaya çalışacaksınız, ama bu dünyada kullanılmayacak bir adam varsa, o da benim. Bu korkunç bir çelişki. İğneyle bir değer yaratan adamı kullanmak dünyanın en zor işi olduğu halde, siz en kolayından beni kandırmaya çalışıyorsunuz. Yaşarken ve savaşırken gel de bu işi çöz. Kendinizi o kadar rahatça kandırıyorsunuz ki, içinizde tek bir ciddi adam göremedim. O ünlü Zeki beni nasıl kullanacağı konusunda derinleşseydi -ki derinleşmiş deveya daha başarılı olsaydı kendisine bu kadar acımadım, ama bu da yok. Bu tip kavgalarda sağlam bir adam seni vursa buna değer, beni vuranın da bir kişiliği vardı dersin. En azından bizi, kendilerini kandırmadan vurabilseler ve bir iki yıllığına düşmana karşı dayanabilselerdi bunu anlayabilirdik, ancak bu da yok. Ondan sonra da bazılarına "ünlü adamlar" diyorlar. Bazılarının isimleri de böyle çıkmış. Zaten bu isim de başınıza bela olmuş. Tüm bunları sizin için belirtmek zorundayım. Siz sistemle ve ilkeyle oynadınız. İlkeyle oynayanlar da nereye giderlerse gitsinler. Böyle olmuyor, olmayınca da canınız mutlaka cehenneme gider.

Benim yapmak istediğim; düşman ordusunun askeriyle -olacaksa tabii- bizim ordumuz arasındaki ayrışmayı tam sağlamak ve hiç olmazsa düşmanına çalışmayan kişiliği ortaya çıkarmaktır. Tam da bu noktada siliniyor, bukalemun gibi her renk veriliyor. Bütün ilkel çığnenmiş ve gördüğümüz gibi bu da ihanete kadar götürüyor, ama birisi bile renk vermiyor veya renk bozulmuyor. Bunları şunun için belirtiyorum; içinizden yiğit bir adam çıkıp da "ben bu işlere varım" diyebilir mi? Böyle adam yok, ama sizde boş laflar, boş arzular ne kadar çok ve utanmadan böyle sahtece yaşamaya çalışıyorsunuz.

Dünyayı dolaşmak istiyorsunuz, ülkede dolaşıyorsunuz. Ben on sekiz yıldır bu mevziden başımı bile kaldırmadım, mevzi dışına adım atmaya cesaret bile edemiyorum. Siz dünyayı dolaşmışsınız, halen, "ben daha baş-

Komünar

ka yerler görmek istiyorum" diyorsunuz. On sekiz yıldır yalnız bir mevzide büyük çabama rağmen, sizin böyle yaşama yürüyüşünüzün milyonda bir adımını atmaya bile cesaret edemiyorum. Düşmana vurmayı değil, bizi vurmayı hedefliyor, kendi savaşımızı kemiriyor, her gün şuradan buradan bizi zorluyorsunuz. Aslında siz sanıyorsunuz ki bu can sizin. Elinizde silah, düşmanı vuruyor ve biraz da özgürleştiğinizi sanıyorsunuz, bu doğru değildir. Bunu da size anlatıyorum, ama anlamaya hiç yanaşmıyorsunuz. Tamam can sizin, silah da sizin olsun, fakat bu savaş sizin sandığınız gibi değildir.

PKK Gerillası İdeolojiktir, Politikdir ve Örgütseldir

İlişkiler sorununda bazı şeyleri belirtmek, durumu biraz daha karikatürize eder veya biraz daha çarpıcı izah edebilir. Örneğin bu ünlü Zeki'nin ilişki tarzı bir haininkinden daha tehlikelidir. En aşağılık konumlardan daha kötü kullandığı erkek ve kızlar var. Buna karşı tavır geliştirdiğimizde dehşete düştü ve kaçtı. Karşımızda bir kuş gibi titriyordu. Ben insanın üzerine tehditvari gitmem; benim tarzımda anlama derinliği her zaman esastır. Anlatım işleriyle bu kişinin ne durumda olduğunu hissettim ve tıpkı düşmana yaptığım gibi böylece onu çökerttim. Ama unutmayın ki ünlü Zeki ve onun gibiler, sizi bir düşkünden daha kötü kullanmışlar, kadını katletmişler. Biz Zilan'dan yanayız, bizim tarzımızda Zilan yanı ağır basar. Ama onun tarzına göre örneğin, genel-evdeki kadının bir odası vardır, bir erkeği kabul ederse parasını alır, kendine göre rahat bir düzeni de vardır. Peki bu çingene, bir kıza buna benzer bir düzen veriyor mu? Ne bir oda, ne de bir kuruş para verir, hatta onu gebertir. Bu korkunç bir şeydir. Akıllı bir kız çıkıp da neden bunu çözemedi. Aslında içinde hiçbir şey yoktu; ne savaş, ne özgürlük, ne güzellik, ne tutku, ne arzu. Adam gericiliğin büyük gücü ve feodal bir kişilikti. Düşmanın piçleştirdiği kişiliğine, kurnazlığına, korkunçluğuna bir de PKK'yi kullanma tarzını eklemişti. Erkeği de kullanmış, birçoğunu kurşuna dizmiş,

bu korkunç bir tarzıdır, ama bunun farkında bile değilsiniz. Tüm bunları anlatsam kendinizden kaçarsınız, bunun için fazla anlatmak istemiyorum, çünkü dayanma gücünüz yok.

Özgürlük, örgütlülük ve militanlık basit bir olay değildir. Siz PKK'nin bütün ilkelerini, örgüt gücünü, ideolojisini, Önderlik gücünü doğru anlarsanız işte bunların hepsi bir gerçek olur. Zilan bunu anladığı için o sivrilmeyi yaşadı. O direniş, TC'den daha fazla içe yönelikti. Dikkatli bir gözlemci olarak o mektuplar okunursa, direnmenin yüzde onunun emperyalizme ve TC'ye, yüzde doksanının da içindeki bu gericiliğe; gerici, eylemsiz, ideolojisiz, örgütsüz ve politikasız yaşama karşı olduğu görülür. Bu çok nettir, tabii sizin anlama ve duyma yeteneğiniz olmadığı için bunu çözemezsiniz. Sorun şu, içinizden özgürlük savaşçıları çıkacak mı? Ben buna inanmıyorum, çünkü içinizden hırslı denen ve taşı gedğine koyan bir kişi çıkmıyor. Yanlıslara karşı hiç birinizde ses yok, "sen yalan konuşuyor, şurada düşmanı geliştiriyor, şurada taşları oynatıyor, sistemi bozuyorsun, dur" diyemiyorsunuz. Yükselen seslerin hepsi bozma temelinde, oysaki devrimcilik her şeyden önce öz savunmadır. Devrimcinin yeniliği vardır. Devrimci, devrimin her ilkesini uygulayan ve onun gereklerine göre yaşayandır. Eylemleriyle büyük inatlarıyla gericiliği kırmasını bilen Mazlumlar, Kemaller, Hayriler, Agitler ilkesini, duruşunu ve pratiğini ısrarla birleştiren ve ondan vazgeçmeyen kişiliklerdir. Aslında siz bunlara da ihanet ediyor ve bunları anlamaya hiç yanaşmıyorsunuz. Bunların çok sözünü etseniz de aslında hepinizde bir uzaklaşma var. Son dönemlerde bu çok yaygın görülüyor. Ünlü Zeki'nin taktiklerine koşuyorsunuz. Örneğin ünlü Zeki'nin "Yaşam hakkınız var, yaşayın" anlayışı sizde hakim. Hileyi çok iyi görüyorum, örneğin en tehlikeli bireylerden birisi, ucuzca yaklaşarak düşmanla bağlantısı olmayan çocukları, kadınları vuruyor. En ucuzundan bir yaşam dayatılıyor, kıza "sen bu komutanla yaşa", komutana ise "rüyalarında göremediğin bu kıızı al ve yaşa" deniliyor. Ve bu, içinizdeki ilgiyi hemen ayaklandırıyor.

Komünar

İlke ve devrimci pratik bu hususta ihanete uğradı, ama bunun farkında bile değilsiniz. Daha sonra hepinizi hastalıklı olarak üzerime attı. TC'nin "grup grup gelirler" demesi bundan dolaydır. TC'nin yasaları kuşku olduğu için ve benim de aldığım tedbirler nedeniyle bu böyle olmaz. Benim taktiklerim bundan sonra biraz daha ağır ve etkili olacak. Sizi böyle ucuzca bir ölüme yollamaktansa veya devrimcilik adı altında böyle ucuz sallandırmaktansa sizi feshettirmek durumu temizleyebilir. Bu daha iyi bir çözüm olabilir. Devrimci olmadığınız noktada sizi feshettirmek, kendime göre bir çözüm olabilir. Bu konuda çare bulmam gerekir. Ben kesinlikle boş yaşamak istemiyorum. TC'nin ve ünlü Zeki'nin üzerine hesap yaptığı moloz yığınları gibisiniz. Sonuçta bunu böyle ortaya çıkarmak, bizim kendi kendimizi çok yormamızı anlamlandırabilir. Önderlik raporolojisinde benim raporum böyle geliyor; siz ve ben.

***PKK'de
Bazı değerli insanlar vardır
Zaten ben bu anlamda
PKK'yi inkar etmiyorum
PKK'de kelimesi kelimesine benden
Daha fazla bağlı olanlar vardır
Zaten ben de onlar için yaşıyorum
Onlar var ve onlar gibi yaşamak
Önemlidir.***

PKK'de bazı değerli insanlar vardır, zaten ben bu anlamda PKK'yi inkar etmiyorum. PKK'de kelimesi kelimesine benden daha fazla bağlı olanlar vardır, zaten ben de onlar için yaşıyorum. Onlar var ve onlar gibi yaşamak önemlidir. Acaba şimdi kendinize doğru gelebilir misiniz? Acaba "benim yerim, benim komutam" değil de, "benim yeminlerim, benim sözlerim var" diyebilir misiniz? Partiyi, orduyu da saymayabilir, hatta eşkıya diyebilirsiniz -gerçi eşkıyaya benzer bir yanımız da yok ama herhangi birisi, bir şeyler yapmak isteyen

birisi gibi bizi anlayıp yürüme ister misiniz? Benim örgütleyerek yaşamak durumunda olduğum kesin. Benim her şeyim, amaç oluşturup örgütle işleri yürütmektir. Bunu anlamak zorla da, parayla da olmaz. Yaptıklarım teşviklerle, hediyelerle olmaz, hele o sizin kendinize yakıştırdığınız yaşamla hiç olmaz. Benim durumum budur. Zorlanmamanız, kötü durumlara düşmemeniz için anlama çabasını derinleştirin.

Daha on yaşındaki çocuğa göre ana çok güçlüdür, hele benim anam gibi çok kavgalı, çok inatçı ve erkeğe bile boyun eğmemiş birisi söz konusu olduğunda bu çok anlamlıdır. Anam, "Kimse seninle uğraşamaz, baş edemez" diyordu. Onu çatlatırdım, tabii kötü anlamda değil. Benim o zaman da yaptığım büyük işler vardı. Sonum onun dediği gibiydi, kimse beni halledemedi. TC'nin bütün memurları da bu sözü söylemişlerdi. Beni çözemediler, anlamadılar ve beni kendilerine göre yapamadılar. Oysa siz sanki bebeği kandırma ister gibi beni kandırmaya çalışıyorsunuz. Benim gerçeğim farklıdır. Düşman hiçbir zaman benimle anlaşmaya yanaşmadı, siz ise tıptış tıptış onlara koşacağınızı sanıyorsunuz. Bunu size kim aşılardı? Aslında ben bu gerçeği çözmek istiyorum. Sizin temsil ettiğiniz, herhalde bütün dünyanın tortusudur veya bireyciliğin en içeriksizi, en iğrenç noktaya gelip dayanmasıdır. Sizde en çok gözükken bireycilikmiş, bütün bu tartışmalarınız onu göstermiş, hepiniz müthiş bireyciymişsiniz. Bu bireycilikle kapitalist anlamda belki elinize bir şeyler geçirirsiniz. Peki şimdi bu bireycilikle elinize ne geçirdiniz? Sizin bireyciliğinizde güç yok, kar yok, kapital yok; olsa olsa güçsüzlüğün, bozgunculuğun, ihanetlin ve kaçışın bireyciliği olabilir.

Şimdi siz evinizde babanızın, kocanızın yanında bulamadığınız rahatlığı benim yanımda bulmaya çalışıyorsunuz. Bu çok çelişkilidir. Kim size bunu söylüyor? Öyle sanıyorum ki Kürt kişiliğinin bitişiyse herkes almış başını gelmiş, PKK iflas edenlerin yoğunlaştığı veya kendini bir şey sananların toplandığı bir örgüt olmuş. İçinde en çok da toplumda iş

Komünar

bulamamış, dikiş tutturamamış kişilikler olduğu kadar çok dürüstler, melek gibi olanlar, mülayimler ve mazlumlar da var. Tabii bu çok tuhaf, karışık bir bileşim ve ilginç bir gelişmedir.

Konferans, karar diyorsunuz, ama ciddi-yete ne kadar geleceksiniz? Aslında çok değişik bir şeyler yapmak istiyorum, ama doğru bir şeye gelme gücünüz yok. Suyun ötesine geçecek veya bir görev alanına gideceksiniz, ama başaramayacaksınız. Sağlam bir yürüyüşünüz yok, ancak nasıl vurduğunuzu, sizinle nasıl oynadıklarımı ve nasıl ağladığımı gösterebilirsiniz. Fırsat bulduğunuz zaman da kendinizi yaşıyorsunuz. Devrimcilik işi, korkunç bir yoğunlaşma ve inanılmaz bir artistlik işidir. Siz bunların hepsini bir tarafa itiyorsunuz. Hele bu dağdakiler -özellikle zaman zaman onların pratiği üzerine düşünüyorum- önce ilkelerden, devrimci pratiğin tüm esaslarından boşanmış ve ilkel güdülerini özgürlük adı altında ayaklandırmışlar. Kendileri dışında her şeyi ayak altında çiğneyerek o vahşi düşüncelerini, en geri güdülerini egemen kılmak için korkunç bir ikiyüzlülük ve kurnazlık geliştirmişler. Onun ucuna bir iki sahte eylem takmışlar ve örgütünü bunun için bastırmışlar. Bizim yapmak istediğimiz ne varsa onu, yaşam adı altında çingene yaşamından daha beter bir yaşam boşlanmışlığıyla, sahte komutanlık ve savaşa ilgisi olmayan bir savaşıklıkla getirip tamamen benim başıma bela ediyorsunuz. İşin içinde ağlama, sızlama, entrikacılık, bozgunculuk, kısacası her şey var, ama "ilkeye göre bir pratik böyle mi olur" diyen tek bir kişi yok. Biten Kürt'ün, daha doğrusu düşmanın vahşi gibi bıraktığı Kürt'ün cıvılcıklık bir biçimde kendini bana karşı dayatması söz konusudur. Ünlü Zeki gibi, "ben bir şey yapamam, ancak ağlar ve ucuz yaşarım, fırsat buldukça işte şunu yaparım" diyorsunuz, zaten yaptığınız hep bu. Avrupa'dakiler de öyle, ki Avrupa buranın değişik bir biçimidir. Ben sağken bu durumları erteleyin. Çünkü bunların bana yutturulması çok zordur ve benim durumum da buna müsait değildir. Bütün yaşam planlarınızı, hatta savaş planlarınızı

benden sonraya erteleyin. Ben oldukça nefes nefese bir duruşu sergileyeceğim. Kendinizi konuşturamazsınız, çünkü buna gücünüz yok, zaten benim de tedbirlerim var.

Ben bir şeyleri iğneyle delip çıkarmak tarzında çalışan birisiyim. Elimden nasıl kurtulacaksınız? Bu tutum sahipleri elimden kurtulacak mı? Hatta TC'nin bile şu anda ne kadar sıkıştığını görüyorsunuz. Siz, "biz babanın iyi çocuğuyuz, sen babasın, baba da çocuklarını çok sever veya sen Allahsın, Allah da kullarına merhamet eder" diyeceksiniz. Hayır, ben bunların hepsini çiğneyen adamım. Bütün babalarla, reislerle, karılarıyla, kocalarla hesaplaşıp hepsini ayağımın altında çiğnemiş adamım. Nereye sığacaksınız? Gerçek bu. Sözüm ona adına hareket ettiğiniz Önderlik, sorumlu olan kişi, yani ben mi size yanına gelin diye mektup yazdım? Ben sadece çağırımı ilan ettim. Siz boşta kaldığınız için veya çağrıya göre yanımıza geldiniz. Ben kimseyi zorla buraya getirmedim.

Kendinizi benden bile daha iyi eğiteceksiniz. Çünkü ben öğrenme işini tamamladım, bu iş benim için çözümlenmiştir. Bunun başka yolu yok. Benden daha fazla örgüt çizgisinde kalacaksınız. "Yok kullanacağız, aldatacağız" diyorsanız, o da mümkün değildir. "O zaman ünlü Zeki'nin yaptığı gibi ben de kaçırım" diyorsanız, birbirimizle hesaplaşalım. TC bu sa-

Komünar

bah çözümlene yaptı ve birkaç isim daha söyledi. Hepinizi iyi çözümlüyor ve sizi sıraya koymuş; "filan kişi filan tarihte gelir, filan kişi de filan tarihte" diyor. Bu sadece kendi planıdır, öyle olur demiyorum, ama gafletinizi biraz size izah etmek için belirtiyorum. Düşmanınızın sizin hakkınızdaki planları bunlar, bu planların hepsinin içindedir. Düşman planlarının farkında değilseniz sizin militanlığınız nerede kaldı. Bunun için sizi karı veya koca yerine koyamam. Düşmanın bir piyonu olanın kızlığı, erkeklığı mi olur? Düşmanın piyonu, kölesi olan sevme-sevilme hakkını kazanamaz. Kazanan da ajan gibi olur, nitekim oldu da. Benim yaşam kurallarımı çiğnetemezsiniz. "Biz sevmek istiyorduk, karımız, kocamız, kızımız, erkeğimiz olsun" diyorsunuz. Ben bunları çiğnedim. Gerçek böyle, beni öğrenin ve araştırın, bunların hepsi var. Öğrenin ve buna göre mücadele edin. Ya "karar verdik" deyin, ya da "bu adamın yanından kaçacağız" deyin, ama bunu tehlikeli bir biçimde yapmayın. İşler ciddi. Hepinizi halleden ünlü komutan böyle olursa, bu komutanın sıradan askerleri nasıl olur? "Biz öyle değiliz" diyebilirsiniz, öyle değilseniz kendinizi kanıtlayın. Yiğitlik lafla, ağlamakla, ölmekle olmaz.

Biz yaşamın birkaç imkanını güzel ve onurlu bir biçimde önünüze koymak istiyoruz. Her şey bunun içindir. Ama bizden düşmanın istediği gibi bir yaşama hakkı istenemez. Düşman düşmandır. Halen bizim adımızı bile kabul etmiyor, bize bir parça toprak vermiyor, dünyada bütün halkların aldıklarının veya hak olarak kazandıklarının hiç birisini kelime düzeyinde bile söylemek istemiyor. Durum bu, bu böyle bir tespittir. Şimdi bu, gerçekliğin kendisidir. Bunu yırtmadan, delmeden -ki öyle lafla da değil- partiyi vurup ondan sonra da "ben düşmanı vuruyorum" diyorsunuz. Partinin ilkesini, örgütünü çiğneyin, ordusunu bozun ve ondan sonra da "ben savaşıyorum, ben yaşamak istiyorum. Bu işler zormuş, Önderlik gerçeğinin öyle olduğunu bilmiyordum" diyorsunuz. Ben ne yapayım, savaşan gerçek böyle. Yiğitlik kolay değil, ben bile kendimi tam yiğit yerine koymuyorum, ama iddia ha-

reketini geliştirmeye çalışıyorum. Bu çok zor, ama halen bir imkanım var ve onu değerlendirmeye çalışıyorum. Utanmasanız dörtte üçünüz "biz bu işte yokuz" diyeceksiniz. Sözde karar konferansı geliştiriyor, elli tane karar almak istiyorsunuz. Siz nerede, karar nerede. İnsan sizin tarzınıza bakarak; bu kadar karar alacaklarına göre mücadeleye inanıyorlar, diyor. Dürüstsünüz de, ama gerçekleri biraz daha belirtirsem, dörtte üçünüz belki bu kapıdan çıkar, "ben bu işte yokum" der. Bu durumun suçlusu siz kendinizsiniz, çünkü yılları kötü çiğnediniz. Ben hiçbir imkanın olmadığı bu mevzide on sekiz yıldır değerler yaratıyorum, ancak halen kendimi iyi başarmış birisi yerine koymuyorum. Düşünün ki on sekiz yılda yaptıklarım az değildir. Bu mevzide tek başıma yalnız bir iş değil, tonlarca iş yaptım, ama yine de tatmin olmuyorum. Siz ise yılları havaya savurdunuz. Bunun için gidecek bir yeriniz bile yok.

Bütün bu değerlendirmeler moralinizi bozmak ve size hiçbir şeyin olmadığını kanıtlamak için yapılmıyor. Buna rağmen yine de militanlığa devam edeceğiz, ama size gerçeği göstereceğim. Düşmanın bel bağladığı bir kişiliği ne yapacaksınız? Hem "devrimciyim" diyeceksiniz, hem de düşman size bu kadar bel bağlayacak. Sözde erkeksiniz, savaşçı-sınız, komutansınız, ama düşman size bel bağlamış. Bunları yırtın ve gerçeğin böyle olmadığını kanıtlayın. En iyileriniz ucuz ölüyor. Siz kendinizi buna hazırlamışsınız, yıllarınızı boşa savurmuşsunuz. Halen de bana dayanarak kendinizi kandırıyorsunuz. Hep ünlü Zeki gibi sahtekarlar çıkar, hepimizi ucuzca düşmana götürür, ama bunun farkında bile olmazsınız. O bölgelerde içinizden bir kişi çıkıp, "seninle anlaştığımız gibi yaşamaya çalıştım" deseydi, ölür müydü? Neden bir kişiniz bile böyle konuşmadı? Çünkü hep kendinizi düşündünüz, oysaki ben burada sizi düşündüm. Kimin sözünün sahibi olduğu ortadadır. Hepiniz bencillik, bireycilik yaparken ben, örgütçülük yaptım.

Özellikle dürüst ve genç arkadaşlar, bu büyüklerine, bu sahte komuta tarzlarına aldan-

Komünar

masınlar. Gençler de fazla iddialı olamıyor, ama beni bol bol tartışsanız belki anlarsınız. Tabii ki kolay ölümünüzü hiç kabul edemeyiz. Zafer imkansız değildir, ancak şu anda sizin yapabildiğiniz, kolay ölmek ve zaferin pek mümkün olmadığını kanıtlamaktır. Bu düşman işidir, sizin göreviniz bu değildir. Acaba bundan sonra biraz düşünebilecek misiniz? Acaba bundan sonra bu ününüzü doğru değerlendirecek misiniz? Özgürlük gibi, kurtuluş gibi değerlere gerçekten inanıyor musunuz? Ulusal-sınıfsal olarak farklı bazı ilkeleriniz var mı? Acaba ona göre yaşayabilecek misiniz? Bu konuda dürüst müsünüz, tutarlı mısınız? Bazı arkadaşların ufak dünyalarını başlarına yıkmanız hesaplarına gelmiyor ve moraleri çok bozuluyor. Bu dünya onlara göre değilse, ben ne yapayım.

Bu dünyayı bize göre kılmayan düşmandır. Düşman bu dünyayı sizin için yaşanılmaz duruma getiriyor. Bunun karşısında sadece çocukça ağlıyorsunuz. On yaşımdayken ben de ağlıyordum, o zaman bunun bir anlamı vardı. On yaşımdayken fazla bir şey istemiyordum. Benim istediğim on kuruş para bile değildi, yalnızca sıcak bir ekmek parçasıydı, aileden bundan başka bir şey istememiştim. Şimdi size çok şey verdik, hatta elinize her tür silahı da verdik, ama halen ne istediğinizi bilmiyorsunuz. Ölçüleri müthiş aşındırmışsınız, hiçbir şeyden tatmin de olmuyor, yemesini de bilmiyorsunuz. Bu bir hastalıktır. Dünya hiçbir zaman ara sınıflara, küçük-burjuvalara göre değildir. Dünya her zaman ya hakim bir sınıfın istemlerine göredir, ya da ona karşı savaşanların istediği gibidir. Bu ikisi arasında bocalayanlara göre bir dünya olmaz. Sizin durumunuz tipik orta yolcu veya ara sınıf kişiliğinin daha da arası, marjinali oluyor. Bunda öyle çivilenmiş durmuşsunuz, ancak dünya size göre olmaz. Gerçekten çok acı bir felsefeniz var. Bunu yırtmanın iki yolu var; ya düşmana göre kendini dört dörtlük ayarlayanlar gibi olursunuz, ya da benim gibi olursunuz. Bunu başka çaresi yoktur. Bütün sorun bu ara yeri nasıl bırakacağınızdır. Bu ara yer, Kürt yeridir. Ara yer zavallı, işsiz-güçsüz veya her şeye ra-

zı edilmiş bir kişinin yeridir. Bu yer üretmiyor, burada bir şey geliştirilmeyecektir.

Korkunç orta-sınıf kişilikleri ile boğuşuyorum. Bu işe iki kelimeyle başladım, o hız, o tarz beni buraya kadar getirdi. Gerçek bu, bu konuda hiç kimse kendini kandırmasın. Bilinciniz mükemmel, fakat pratikle bütünleştiremiyor, kendinizi çok fazla koy veriyorsunuz. Bilincinizle orantılı olarak, "ben yaratıcı olacağım ve görerek ilkelerime göre yaşayacağım" diyerek bir yılınızı doğru verirseniz destan yaratırsınız. Neden ilkeyle pratik arasında bu kadar kopukluğu yaşadığınıza hayret ediyorum. Bunu nasıl kabul ettiniz? Yıllardır, "ben bilemiyorum, ben anlayamıyorum" diyorsunuz. Yaptıklarınızın örgüte göre, dağa göre, taktiğe göre, savaşa göre olup olmadığına bakarsanız anlarsınız.

Komutan kimdir? Komutanı kişilerin şahsında görmeyin. İşte en büyük komutan benim. Bundan daha etkili yetkili mi olunur. Bir iki komutana neden bu kadar boyun eğmececi yaklaşıyorsunuz, diyorum, "hoşumuza gidiyor" diyorsunuz. O halde sizin hoşunuza giden ölümdür, binlerce, on binlerce yersiz şahadet ve zafer imkanlarının peşkeş çekilmesidir. Size hizmet ediyorum, ama bu ruhsuz ve keyfi kişiliğinizi terk etmezseniz sizi çok yaramaz ilan ederim, bu da bir karardır. Bu konuda ayağınızı denk alın. Fazla çareniz yok, düşmanın sizi yaşatma durumu da yok. Hayali bir özgürlük anlayışınız, ordulaşmadaysa oldukça yanlışlıklarla dolu bir yürüyüşünüz var, bunları aşın.

Hak nedir? Hak; örgütün ilkelerine göre toplantılar, talimatlar, raporlar, planlar ve taktikler geliştirmektir. Öncelikle hakkınız, bunları uygulayabilmek ve bunları bozanlarla uğraşabilmektir. Bu haklarınızı kullanmıyorsunuz. Görev haktır. Görevini yaptın mı kazanır, kazandı mı güçlenirsin. Güçlendin mi ülkeni de, özgürlüğünü de kazanırsın, hatta aç da kalmazsın. Yeme-içme hakkı da budur. Ama bunlar görevlerinizi yerine getirmenizle olur. Tersine çevrilen her şeyi doğrultmak istiyorum. Bazı kemikleşmiş ögeler ısrarla kendi yaramazlıklarını gösteriyorlar. Bana göre bu

Komünar

hususları ya çarpıcı anlıyorsunuz ya da anlamaya cesaret edemiyorsunuz. Anlama ile yapma arasındaki doğru kararı vermiyorsunuz. Yoksa anlama işi çok kolaylaştırılmıştır. Anlamamanızın suçu sizdedir.

Aslında çok daha önemli şeyler anlatmak istiyordum, fakat gerçeklerin beni zorluyor. Şimdi biz düşmanımıza karşı hamle yapacağız, bu konuda bizde gerileme de olmaz. Fakat sizin buna katılımınızı bundan sonra boyutlandırmamız gerekir. Siz bu şansı kötüye kullanacak, "ne de olsa durum iyidir" deyip üzerine yatacaksınız. Bazıları da sırtımızda yaşayacak. PKK'de yaşayan birçoklarının durumunda bu net gözüküyor. Kaçmaya dair de bir niyetiniz varsa şimdi yapın. Kaçanları yakalayabiliriz, ama bunların yaşam anlayışı kaçmaktır. Aklınızı başınıza alın. Şimdi bu siyasettir, siyasetin de incelikleri vardır. Böyle savaş da yürütmeyin, çünkü savaşın da incelikleri vardır. "Yönetim, komutanlık" diyorsunuz, bunun da olmazsa olmaz kabilinde bazı şartları vardır. Bunların hepsini esas alın ve bu konferanstan çıkıp bu sürece katılın. Bu konuda zorlama da yok. İçinizde bu işleri yapmak istemeyen varsa, biz onu bir kenarda, bir işte çalıştırırız, bir üretim çalışmasında yerini bulur, hiç olmasa kaçıp hain olmaz.

***PKK'nin kendisi ideolojiktir
PKK'nin gerillası ideolojik gerilladır
PKK'de ideolojiden kopmuş
Gerilla olmaz
PKK'nin gerillası
Baştan sona kadar ideolojiktir
Politiktir ve örgütseldir.***

Böyle gözü karaca savaşa gidip ölmeyi biz kabul edemeyiz. PKK çizgisinde Agit tarzını anlamak gerekir. Agit sürekli böyleydi, sorun o da değil, PKK'nin böyle binlerce savaşçısı vardır. PKK'nin zaten kendisi böyle bir olaydır. PKK'nin kendisi ideolojiktir. PKK'nin gerillası ideolojik gerilladır. PKK'de ideolojiden kopmuş gerilla olmaz. PKK'nin gerillası baştan sona kadar ideolojiktir, poli-

tiktir ve örgütseldir. İşte bu komutan Zeki'yi gördünüz. O adam şu anda düşmanla çalışıyor. Zeki, ideolojiyi, politikayı, örgüt kurallarını ve doğru militanlık yaşamını inkar etti. İşte bu, düşmanın gerçeğidir. Bu da size rahat geldi. Savaşta rahatlık yoktur, rahat oldun mu yenilirsin, düşmanına alet olursun bunu bile fark etmezsin. "Bazıları bize böyle yaptırıyor" diyorsunuz. Siz PKK'nin militanısınız, ideolojiksizsiniz, örgütselsiniz, kurallısız, ilkelisiniz, kimse size böyle yaptıramaz. Hatta ben bile yaptıramam, çünkü ben de PKK gerillalarından biriyim, o ordunun bir neferiyim. Bunun üstünde kontradan başka kim olabilir. Onlar da düşmanımızdır. Sonuç bu kadar açık ve bunun anlaşılmayacak bir yanı da yoktur. Yaşamınızı ortaya koyuyorsunuz, soğuğa, sığağa felakete dayanabilirsiniz, fedakarsınız; bunları gerçek bir PKK militanlığına dönüştüreceksiniz. "İşimiz zormuş" diyorsunuz, eğer işiniz zorsa önce o savaşı verin. O savaşı verin ki diğer savaşın bir şansı olsun. Olmazsa ben sizi bırakırım. Sizin kendinize yakıştırdığınız savaşçılığın sorumlusu ben olamam. Çünkü bu tarz savaşın sonunda ölüm var ve ölüm de beni zorluyor. Ben neden her gün ölümünüz üzerine moralimi bozayım. Ben moralimi hep sağlam tutmak isteyen bir militanım. Değil bir kayıp vermek, bir kelime kusuru bile yapmak istemiyorum. Çünkü ben savaşçıyım. Savaşçı olanlar bir kelime söylerken bile kusur işlemezler. Oysa sizin yırtılmadık, yanlış yapılmadık bir yeriniz kalmıyor. Gel de buna komutanlık yap.

Bu Topraklarda Özgür İnsana Layık Baharları Yarattık

Size taptaze bir bahar verdik. Bildiğiniz gibi bu işler kolay değil. Milyonlar meydana sizin adınızı haykırıyor, ama benim adımı niçin haykırıyor? Çünkü onlar biliyorlar ki, ben onlara ihanet etmedim, bir de iyi bir bahar verdim. Sizlere de iyi bir bahar verdik. Ne dersiniz deyin, bütün bu olumsuzluklarınıza rağmen, size özgürlüğe yakın bir bahar verdik. Benim verdiğim baharların hepsi böyleydi. Yirmi beş baharın da hepsi rengarenkti,

Komünar

hepsi umut doluydu, hepsi gerçekten bir halka verilebilecek ve bu topraklarda özgür bir insana layık olabilecek baharlardı. Oysa arkadaşlarımız baharların en güzel yaşanacağı Zağroslar'dan tut, Munzur'a ve oradan tut, Toroslar'a kadar bana neyi gönderdiler? Hangi bahar böyle kışa döndürülmüş, kaskatı kavurutan baharı, -ki bu bahar değil, kış- yolluyorlar. Sizin kişilikleriniz bahar kişilikleri değil, kaskatı kış kişiliğidir. Biz hepimize bahar kişiliğini ve baharın geldiğini müjdeleyeceğiz, sizse kış kişiliğini dayatacaksınız. O dağlardakilerden biri neden bana bir bahar yollayamıyor? Çünkü yiğit değil, çünkü herkes yiğit olamaz. Yiğit bir insan şahadete bile gitse, arkasında bir kışı değil, bir baharı bırakmalı. Gerçek budur. Ben her zaman, her günü bahar günleri olarak getirdim. Ama unutmayın ki sizin de böyle görevleriniz var. En güzel baharların yaşanacağı yerleri kara kışa döndürmek tek kelimeyle iğrençliktir ve bunun savunması da yapılamaz. Neden her birinizin bir güzel baharı olmasın? Bu mümkündür. Bunu önleyen nedenleri ortadan kaldırın. Düşman burayı da ablukaya alıyor ve her gün bize saldırmak istiyor, ama benim de tedbirlerim var. Tedbirlerim yıllardır yaptıklarımıdır, gelip burayı kışa çevirmesi mümkün değildir. Burayı kışa çeviremez, çünkü ben partiye karşı sorumlu biriyim. Bu hepimiz için geçerlidir. Baharı sadece ben getiriyorum, siz ise sürekli kışları, kasıp kavurmaları getiriyorsunuz.

Baharı getirmek güzel bir şey. Kaldı ki neden bundan korkuyor ve kaçıyorsunuz? Rengarenk olmayı bırakıp neden bir cenaze elbisesi giyiyorsunuz? Sımsıcak olma yerine neden kasıp kavuruyorsunuz? Bunun size ne faydası var? Zaferli olma yerine niye en ufak bir kural hatasıyla ölüyorsunuz? Ben bu halimle bile halen bahar üstüne baharı getirebiliyorum. Siz en genç yaştasınız, PKK'nin güçlü silahlarını da size veriyoruz ve dilediğiniz gibi, yapabileceğiniz kadar yapın diyorum. Kimse size kendini feda et demiyor. Özgürlük için en akıllıca, en yerinde adım neyse onu atın. En doğru, en fazla başarabileceğiniz tarz nasılsa onu siz kendiniz bulun. Bu konu-

da bir dayatma yok. Düşmanın pis ölümü yerine, güzel yaşam için ne gerekiyorsa onu bile ayarlayın. Benden bu kadar, gerisini siz tamamlayın. Bu bir dayatma değildir, dayatanlar başkalarıdır, düşmandır. Biz sizi özgürlüğe yakınlaştırıyoruz. Akıl dolu, plan ve tedbir dolu olun, çok düşünün ondan sonra adım atın. Bunlar anlaşılır şeylerdir. Diğerleri sizi zoraki savaştırıyorsa bunu kabul etmeyin. Sizi zorla savaştıranlara, "Önderimiz veya başkomutanımız böyle söylüyor" deyin. Bunlardan korkmayın, sizi bastırıyorsa ben varım. Biz düşmandan korkmuyoruz, neden içimizdeki rezilden korkalım ki..

Siz PKK militanlarısınız, PKK militanları korkmaz. PKK militanları dünyaya nam salmıştır, korkmazlar, anlayışlıdır, beceriklidirler. Onu bozan adam ve bozan adamın bozduğu kişilikler ortada. Ama biz de ortadayız. Sizin yapmanız gereken, bizi dürüstçe esas almak, sonuna kadar aklına güvenmek, sonuna kadar yenme gücüne sahip olmak ve sonuna kadar başarılı adım atmaktır. Biz böyleyiz, siz de böyleyseniz sizinleyim. Eğer böyle değilseniz orta yerde değilsiniz, düşmanlasınız. Bunun bir örneği işte ortaya çıktı. Ben hiçbirinizle yıllarca da olsa tek başıma çalışmaktan bıkmam, ama gerçekler bu kadar çıplak. Bunu önemli derecede anlayabilirsiniz.

Partileşmeyi, ordulaşmayı, yaşamı, güzellikleri, tutkuları, aşkı, yani her şeyin doğrusunu çarpıcı bir biçimde ortaya koyduk, baharı da ortaya koyduk. Bununla niye oynayasınız, kendinizi niye cehenneme çeviresiniz. PKK savaşçılığında çok ince noktalar var; Mazlumlar'ın, Agitler'in noktaları var. Onların hepsini birleştireceksiniz, bunu burada düşünün ve kararlaştırın. Kimse size zorla bir şey dayatmayacak. Siz bunları dayatacaksınız. Bu ünlü komutanlar nerdeyse bulun ve kulaklarını tutup "bu gerçeği senin gözüne, kulağına sokacağım, emir arkadaşandır" deyin. Onlar beni tanır. Hiçbirisi size karşı çıkamaz. Ama yeter ki dürüstçe bağlı olmayı bilin. Eğer siz böyle iki arada, bir derede oynamazsanız bu dünyada bize karşı direnecek adam yoktur, benimle oynamak imkansızdır. Bu söz benim-

Komünar

dir ve ben bu sözümü uyguladım. Düşmanın bile beni bu kadar hafif değerlendirmesine siz yol açtınız. Oysa ben, düşmanı çoktan bitirmiş, ayarlamıştım. PKK içinde sorunların önemli nedeni, sizin bu tarza gelmemeniz ve bir türlü bizimle yürüme gücünü gösterememenizdir. Bu da sizi mahvetti. Ben bunları kendim için değil, sizin bu acıklı haliniz için belirtiyorum. Sonuçta çok kötü ölüyorsunuz. Çünkü o ölümlerinizi doğal değildir. Böyle ölmeyi asla kabul edemeyiz. Öyle ölecekse bu savaşa girmeyin. Eğer giderseniz, bir volkan gibi patlamanız gerektiğini göz ardı etmeyin. Sizi kim engelliyorsa üzerine gidin, engel sizseniz önce kendinizi patlatın veya önce kendinizi düzeltin.

Tüm bunların hepsi PKK'nin esaslarıdır. PKK'nin askeri esası da budur. Bu noktayı yakaladınız mı "biz tamamız, her yerde ve her zaman en alttan en üste her tür göreve hazır oluruz ve o görevleri de başarırız" deyin. PKK'yi, PKK savaşçılığını bize başka türlü yorumlattıramaz, kararlaştıramazsınız. PKK'nin gerçeği budur, eğer bununla oynarsanız çok kötü duruma düşersiniz, yaşamınız kasatı kesilir, saygıdan ve sevgiden yoksun kalırsınız. Çünkü ben kendi gerçeğimi çiğnetmem. Sözüm sözdür, kararım karardır ve çabalarım da müthüştür. Savaş adına da, aşk adına da ne gerekiyorsa sonuna kadar onu yapıyorum. Bunu güzel yaptığım da çok açık ortadadır.

Benimle olabilmek değerleri böyle paylaşmaktan geçer. Sonuna kadar bu temelde sizinle olduğum kesin. Bütün kızların olduğum kesin. Neden o zaman çingeneye kaçacaksınız? Siz delikanlıların zafer kişiliği için ne gerekiyorsa onu da verdiğimiz kesindir. Yalana dolana alet olmayın. Bu, PKK'nin bütün şehitlerinin ve PKK militanı olanların gerçeğidir. Hatta bu sizin de gerçeğinizdir. Bunu gerekirse sonuç alıncaya kadar tartışın, ama uygulayabilecek, uygulamada da başarıyı sağlayabilecek kadar da kendinizi kararlaştırın. Görev almak ve komutanlık yapmak için yeterlisiniz. Gerektiğinde -ki biz de gerçekten sosyalizm egemendir- emeğiyle en başarılı olan kimse,

işlerin başında da o olur. Eğer tüm bunlar doğruysa o zaman bunun da sonu başarıdır.

Bu konferans gerçeğimizi de en azından karar düzeyinde başarıya yakın hale getiriyoruz. Bütün tarihimiz konusunda olduğu kadar partileşme, ordulaşma, yine YAJK'ın yaşam tarzı, temel taktik savaş hususları konusunda bir kararlılığa ulaştınız. Bir de bu hain çıkmıştır. Orta yolculuk çıkmıştır. Onları da çıktığı yerde cehenneme gönderecek kadar militan yaklaşımınızı bir antla, bir sözle kararlaştırın. Tüm bunlar Önderlik gerçeğinde çok somuttur. Gerisi özgürlük yürüyüşüdür, özgürlük yürüyüşünde zafer yürüyüşüdür. Bu temelde bazı şahadetler de olabilir. Ben de buradan çıkıp düştüm, kalbim durdu diyelim, bu, benim yenildiğim anlamına gelmez. Herhangi bir yoldaş gerisini tamamlayabilir. Bu hem kanıtlanmıştır hem de PKK'nin büyük cesareti bunu sağlamıştır. Bazıları bununla oynuyor, bazıları bunu görmezlikten geliyor, bazıları da bunun üzerine kötü hesap yapıyor. Onlara da siz zemin oluyorsunuz. Ne onlar öne çıksın, ne de siz onlara cesaret verin. Bu biçimiyle yürüyüşünüzün, hem yaşamda özgürlük yürüyüşü, hem de savaşta zafer yürüyüşü olduğu kesindir. Bunu kendinize mal etmek de bu dünyada yapılabilecek en değerli şeydir. Bu tek şanstır ve tek doğru yoldur. Bunun dışında bizi uğraştıracak başka bir işiniz olamaz.

Kendimizi sahte yaparsak, kimse bize beş kuruşluk değer vermez. Kaldı ki düşmanımız da hiçbir zaman bizi affetmez. Biz, düşmanımızı yeneriz, halklarla -bu Türkiye halkı olur, diğer halklar olur- eşit ve özgürlük temelinde bir yaşamı esas alırız. Bu, PKK'nin en temel ilkesidir. Aksi halde savaşı bir kez daha zafere kadar, özgür yaşamın şahanesini gerçekleştirinceye kadar yürüteceğiz. Geri yaşama da çoktan savaş ilan ettik. PKK'nin şehitleri de bunları emreder. Burada gücümüzün az olup olmaması belirleyici değildir, önemli olan onun kararlı militanlığıdır. Kanıt da şimdiye kadarki yürüyüşün başarılarıdır, azmidir. Bu gerçeğe sınıksız sarılırsanız gerisi başarılı gelir, zaferli gelir.

Parti Önderliği / 24 Mart 1998

2008 Yılı

**Önemli Gelişmelerle Tarihe Geçmiş Bir Yıl Olduğu Kadar
2009 Yılına Kazanmanın Zeminini de Yaratan Bir Yıldır**

Murat KARAYILAN

2008 yılı, mücadele tarihimizin önemli bir yılı olarak kayda geçmiştir. Hareket olarak yıla girmeden önce de 2008 yılının önemli bir yıl olacağını söylemiştik. Geçirmekte olduğumuz yılın şu son günlerinde, yaşanan pratik sürece baktığımızda mücadelemizde 2008 yılının önemli bir yıl olarak pratikleştiğini görmekteyiz. Bu da Hareketimizin sürece ne kadar hâkim olduğunu ve süreci doğru okumakta olduğunu bize bir kez daha göstermiştir.

2008 yılı, hemen hemen her alanda Hareketimizin hamlesel bir çıkışı gerçekleştirdiği bir yıl olmuştur. Bu yıl; ideolojik mücadelenin ve partileşmenin gelişme kaydetmesi açısından olduğu kadar, siyasal mücadelenin yaygınlık kazanması ve serhıldan hareketinin niteliksel gelişme yaşaması açısından da, yine Demokratik Konfederalizmin örgütsel sisteminin adım adım örülerek geliştirilmesi ve en önemlisi de Meşru Savunma çizgisi çerçevesinde savunma savaşı yürüten güçlerimizin bu konuda sağladığı taktiksel açılım açısından da önemli gelişmelerin yaşandığı, bir bütün olarak bir ilerleme ve gelişmenin kaydedildiği bir mücadele süreci olmuştur.

Bilindiği gibi, 2007 yılı başlarında Önderliğimize karşı kimyasal zehirleme yönelimi gerçekleştirildi. Gerilla güçlerimize karşı da kapsamlı imha saldırılarının başlatılması durumu vardı. Hareket olarak o dönemde Önderlik üzerindeki zehirleme saldırısı yoluyla geliştirilmek istenen imha planına karşı çeşitli cephelerden mücadele yürüttük. Siyasi, diplomatik, toplumsal, askeri çeşitli açılardan yürütülen mücadele ve halkımızın yurtiçinde ve yurtdışında geliştirdiği sahiplenme temelli direniş eylemleriyle Türk Devleti'nin katliam planı deşifre edildi. Yani Türk Devleti'nin kat-

liam planının bu aşaması boşa çıkarılarak uygulanamaz hale getirildi. Fakat tecrit, operasyonlar devam ettirildi. Bu kapsamda 22 Temmuz Genel Seçimlerinden sonra AKP ile devlet güçlerinin Hareketimizin imha ve tasfiye edilmesi temelinde yeniden bir anlaşmaya varmalarıyla birlikte, Hareketimize karşı daha kapsamlı saldırılar gündeme geldi. Yine İmralı'daki tecrit sistemi daha da ağırlaştı. Halk kitleleri üzerindeki baskının dozajı şiddet düzeyine vararak daha da arttı. Gerillaya dönük kapsamlı imha operasyonları devreye girdi.

Hareket olarak, Türk Devleti'nin siyasi, askeri, diplomatik vb. her alanda Kürdistan Özgürlük Mücadelesine karşı AKP'nin öncülüğünde başlattığı bu yeni saldırı dalgasına sessiz kalamazdık. Nitekim bu kapsamlı saldırı dalgasına karşı sonbaharla beraber Êdî Bes e hamlesini geliştirerek cevap verme sürecini başlattık. Êdî Bes e hamlemizin birinci aşı-

Komünar

ması 9 Ekim 2007'den başlayarak 4 Nisan 2008'e kadar sürdü. Êdî Bes e hamlesinin birinci aşaması hem siyasal, kitlesel, hem de askeri açıdan önemli bir düzey yakaladı. Özellikle bir fedai kahraman komutan olan Adil arkadaşın bizzat katılarak öncülük ettiği ve gerçekleştirdiği Gabar eylemi, Êdî Bes e hamlesine yön veren eylemsel bir çıkış olmuştur. Ardından gerçekleşen Oramar eylemselliğiyle derinleşen süreç, serhildan hareketinin de atak yapması için gerekli atmosferi ve zemini yaratmış oldu.

Böyle olumlu bir atmosferle girdiğimiz 2008 yılında önemli gelişmelerin yaratılma zemini oluşturulmuştur. Buna karşılık düşman cephesindeki 2008 yıl planlamasının da oldukça kapsamlı olduğu şimdi daha iyi anlaşılmalıdır. Türk Devleti 2008 yılına bir takım yeni askeri, siyasi ve diplomatik avantajlarla girmiştir. 2008 yılını kazanmak için adeta Türkiye'yi peşkeş çeken AKP hükümeti ve Türk Devleti gerçekleştirdiği ittifaklarla ve elde ettiği yeni savaş teknikleriyle kesin sonuç almak istemiştir. 5 Kasım'da Gorge Bush-Erdoğan görüşmesiyle ABD ve TC arasında gerçekleşen antlaşma temelinde Hareketimize karşı geliştirilen askeri saldırılar yeni bir muhteva kazanmıştır. Artık keşif, istihbarat ve vuruş teknikleri açısından çağın en gelişkin teknolojisiyle gerçekleştirilen kapsamlı hava saldırılarıyla Türk Devleti ve ABD, mutlak ve kesin sonuçlar almak istemişlerdir. ABD'yi ve AB'yi arkasına alan, aynı zamanda İran ve Suriye ile de ittifak halinde bulunan Türk Devleti'nin 2008 yıl planının hedefi, kesinlikle Hareketimize büyük darbeler vurarak tasfiye sürecini başlatmaktır. Bu konuda özellikle 2007 yılı ortalarından sonra bölge denkleminde bir takım yapılanmalar gelişmiştir. Türkiye hem bölgedeki statükocu devlet yapılarıyla ittifak yapmış, hem de bölge üzerinde bu statükocu güçler üzerinde müdahale halinde olan uluslararası emperyal güçlerle de anlaşma yapmayı başararak kurnazca pazarlıklar temelinde her iki tarafa da oynamıştır. Özellikle ABD'de Gorge Bush öncülüğündeki cumhuriyetçilerin biraz da seçimi düşünerek İran'a

karşı sürekli bir askeri müdahale hazırlığı içinde bulunması veya bu yönlü sürekli çabaları gündemde tutması, Türk Devleti'ne bu müdahalede ABD'nin yanında yer alma istemi temelinde oldukça avantajlar sunmuş ve Türk Devleti bu durumdan istifade ederek kendisini ağırdan satmıştır. Aynı biçimde olası bir ABD müdahalesinde Türkiye'yi yanına çekmek isteyen, en azından nötrleştirmek isteyen İran Devleti de benzer oltaları atarak Türkiye'yi yanına çekme politikası çerçevesinde kendisini gerekli tüm ittifaklara açık hale getirmiştir. Bölgedeki bu konjonktürel yapıdan istifade eden Türk Devleti, Hareketimize karşı, birbirine karşıt olan her iki cepheyle ittifaklar yaparak ve desteklerini alarak 2008 yılını bizim için kesin bir yok oluş sürecinin başlatıldığı bir planlamayla bitirmek istemiştir. Aynı zamanda ABD-Türkiye-Irak üçlüsü arasında geliştirilen anlaşmalarla Medya Savunma Alanları'na dönük hava saldırılarını geliştirme zemini oluşturulurken, ABD üzerinden Güney'deki Kürt Federe Devleti ile de ilişkilenerken hava ve kara operasyonlarının başarılı olması için zemin oluşturulması ve destek alınmasına dönük çabalar geliştirilmiştir. Bu yıl içindeki saldırı ve bunun karşısındaki mücadelemiz ele alındığında, 2008 yılında Hareketimiz sadece Kuzey Kürdistan'da savaşmamıştır. Hareketimize karşı Kuzey Kürdistan'da geliştirilen kapsamlı imha saldırılarının yanı sıra, Güney Kürdistan'a dönük de havadan ve karadan saldırı süreci başlatılmıştır. Bu saldırılar karşısında Hareket olarak Kuzey ve Güney Kürdistan'ın her alanında çok kapsamlı bir direniş mücadelesi verilmiştir. Aynı biçimde İran'ın da bu sürece eşlik etmesiyle beraber Doğu Kürdistan'da da boydan boya PJAK güçleriyle bir çatışma süreci başlatılmıştır.

Hareketimize yönelik özellikle bu yıl içerisinde geliştirilen ittifaklar, kapsamlı ve sistemli ittifaklardır. Avrupa Birliği de buna dâhildir. Ortada bir nevi denge unsuru rolü oynayan bir güç konumundadır. Dikkat edelim, ne ABD ile Türkiye'nin geliştirdiği saldırılara karşı, ne de İran'ın geliştirdiği saldırılara karşı

Komünar

kimsenin herhangi bir açıklaması veya karşı tavrı olmamıştır. Çünkü hepsinin uzlaştığı nokta, Hareketimizi bulunduğu konumdan çıkarmaktır. Ancak mevcut durumda Hareketimizin yeniden güçlenmesi ve yarattığı gelişmelerden ürkme durumu söz konusudur. Onun için kontrole alma, kendine göre yedeğe çekme ve mevcut pozisyonundan çıkarma planı çerçevesinde uluslararası düzeyde bir mutabakatın geliştirildiğini söylemek mümkündür.

Bu temelde düşman tarafından planlanan 2008 yılı, Hareketimiz için bir bitirme yılı olarak öngörülmüştür. Özellikle daha 16 Aralık 2007'de başlatılan kapsamlı hava saldırılarının 2008 yılı boyunca çeşitli aralıklarla sürdürülmesi, yine Türkiye'nin ve İran'ın topçu atışlarının Medya Savunma Alanları'nda mütemediyen devam ettirilmesi, ardından Türkiye'nin Şubat ayında başlattığı kara operasyonu sonrasında İran cephesinden de benzer bir askeri hareketliliğin başlatılması, ortak bir yok etme planlarının bir gereği olarak gerçekleşen uygulamalardır. Bu saldırılarla baharın başlangıcında güçlerimize önemli darbeler vurarak, 2008 yılına moralle girip avantajlı konumda yılı başlatmak istemişlerdir. Kuzey'de gelişen düşman saldırıları sonucunda Botan'da Kurtay arkadaşın, daha sonra Ferhat ve Nuda arkadaşların şahadetleri, Gabar'da daha Aralık ayında Adil arkadaş şahsında düşmanın geliştirdiği kapsamlı yönelimler sonucunda Adil, Gülbahar ve diğer arkadaşların şahadetleri yaşanmıştır. Ardından Şubat ve Mart aylarıyla birlikte Botan'ın diğer bölgelerine yönelerek kesin olarak Botan'ı tasfiye etme planını hayata geçirmek istemiştir. Bu, henüz baharın başında Botan'ı devreden çıkararak her üç parçada yürütülen savunma savaşının merkezinin tasfiye edilmesiyle adeta alanların bağlantılarının koparılması, halkaların sökülerek Kuzey'de, Doğu'da, Güney'de kuşatma sürecinin başlatılmasına yönelik bir planlamaydı. Şubat'ta Zap operasyonu, Mart'ta Botan operasyonu, daha sonra Kuzey'de sıkıştırma üzere Dersim operasyonu yapıldı. Savaş ve Fırat arkadaşların şehit düştüğü bu kap-

samlı yönelimlerle tümüyle baharla birlikte insiyatifi ele geçirme ve yaza doğru gerillayı ağır darbelerle çökertme sürecine tabi tutma hedefleniyordu. Bu planlama temelinde hem hava ve kara tekniğine dayalı saldırılarla Güney ve Doğu alanlarımız sürekli baskı altına alınmış, Kuzey'de ise kapsamlı operasyonlarla tümüyle kısıncı daraltma faaliyeti öngörülmüştür. Bütün bunlarla birlikte Hareketin komuta kontrol merkezini devre dışı bırakarak ve yine Botan'ı, Medya Savunma Alanları'nı ağır baskı altında tutup güçlerin birbirinden kopartılması temelinde sonuç almak istemişlerdir. Bunun yanında yoğun bir psikolojik savaşla özellikle Hareketimizin öncü kadroları ve Önderliğimiz hakkında çeşitli karalamalar yapılmış, İmralı sistemi daha da ağırlaştırılmış, bu yönelimlerin sonuçsuz kalmasından sonra bunu giderek fiziki bir işkenceye dönüştürme durumunun gelişmesi gerçekleşmiştir.

2008 yılına böyle kapsamlı bir imha planıyla giren sömürgeciliğin bu yönelimine karşı, bizim cephemizden verilen cevaplar elbette ki çok önemliydi. Vereceğimiz cevabın sürecin kaderini tayin edici nitelikte bir cevap olacağını baştan beri iyi biliyorduk. Daha 2007 Kasım ayında ABD, AB, Irak Hükümeti ve Kürt Yerel Hükümeti adına yanımıza gönderilen heyet yoluyla Türk Devleti'ne karşı verdiğimiz savunma savaşının durdurulması anlamına gelen tek taraflı ateşkes yapılması bizden istenmiştir. Bir tür ültimaton gibi geliştirilen bu dayatmanın tarafımızdan kabul edilmemesi halinde, yani tüm bu güçleri red etmemiz durumunda bizim için durumların iyi olmayacağını da resmen söyleyerek Hareketimiz tehdit edilmiştir. Biz ise, 2006 Eylül ayında ateşkes yaptığımızı, ama Türk Devleti tarafından kabul edilmediği ve büyük bir saldırı ile karşılandığı, ateşkesin tarafımızdan değil Türk Devleti tarafından bozulduğunu belirttik. Dolayısıyla ikinci kez ateşkes yapmanın hiçbir anlamı olmadığını, bu tür dayatma ve teslim alma tutumlarını asla kabul etmeyeceğimizi vurguladık. Sorunu şiddetle değil, barışçıl yollarla çözmeye açık olduğumuzu, ancak Kürdistan halkının özgürlük müca-

Komünar

delesinden asla taviz vermeyeceğimizi, ne pahasına olursa olsun kendi çizgimizde iradeli bir duruş sergileyeceğimizi, gerekirse bunun için sonuna kadar direneceğimizi belirterek, bu güçlerin geliştirdiği dayatmayı reddettik. Kürdistan halkı ile egemen güçler arasında bir irade, ideolojik ve siyasi kimlik mücadelesinin kaçınılmaz olduğu, aksi taktirde her şeyin anlamsızlaşacağını pratikte gördük. PKK olarak, anlamsız, uydulaştırılmış, kişiliksiz bir duruşu asla kabul etmeyeceğimizi, **Önder APO'nun** çizgisinde direneceğimizi bir kez daha ortaya koymuş olduk. Böyle Kürt halkını basit bir araç olarak kullanamayacaklarını, artık bu halkın bir iradeye sahip olduğunu göstermek için, Hareketin yönetimi olarak her türlü riski göze alarak, bu tutumu tereddütsüzce ortaya koymuş olduk. 2007 Ekim ayında bu biçimde bize dayatılan ateşkesin tarafımızdan reddedilmesiyle birlikte Hareketimize karşı kapsamlı bir saldırı dalgasının gelişeceğini biliyorduk. Yapılan bu dayatmalara tutum alırken; mücadelemizde yeni bir dönemin başlamakta olduğunu, bu yeni dönemde bir irade savaşının verilmesi gerektiğinin, karşı tarafın irademize hükmederek sürecin önüne geçmek istediğinin, üzerimizde baskı oluşturup Türkiye'nin istemleri doğrultusunda halkımızın meşru savunmasının durdurulmasının, teslim olma sürecinin başlatılmasını dayattıklarının ve buna karşı bizim de bir irade savaşıyla direnmeye karar vermiş olduğumuzun çok iyi bilincindeydik. Yani süreci bilinçli karşıladığımızı ve kararlıca göğüslememiz gerektiğini iyi biliyorduk. Yönetim olarak daha 2007'nin sonlarında verdiğimiz kararlarla Önderliğimizin çizgisinde halkımızın kazanımlarını koruma temelinde yeni bir direniş döneminin başlatılmış olduğunu derin bilinciyle süreci okuma durumumuz vardı. Bu anlamda daha o zaman yayınladığımız bir takım talimatlarla artık yeni bir mücadele sürecinin başlatılmış olduğunu kadro yapımıza da yaptığımız değerlendirmelerle ifade etmiştik. Özellikle ikinci bir 9 Ekim Komplosu gibi bize dayatılan bu uluslararası dayatma karşısında irademizi koruma ve kararımızda ısrarımızın

bizi çeşitli saldırılarla karşı karşıya getireceğini iyi biliyorduk. Hatta söz konusu ettiğimiz bu görüşmeden hemen sonra Ekim ayında kapsamlı hava saldırılarının artık başlayacağını o zamanki talimnamelerle zaten tüm güçlerimize duyurmuştuk ve bu temelde gerekli tedbirlerin geliştirilmesini öngörmüştük.

2008 yılı mücadelesi
2007 Kasım ayından başlayan
Ve günümüze kadar süren
Bir irade savaşdır
Çok tarihi bir süreçtir
Hareketimizin 35 yıllık
Mücadele birikimini ve elde ettiği
Kazanımları ortadan kaldırmaya
Dönük uluslararası bir konsept
Temelinde gerçekleştirilen
Dayatmalara karşı
Bir direnişi ifade etmektedir

2008 yılı mücadelesi, 2007 Kasım ayından başlayan ve günümüze kadar süren bir irade savaşdır. Çok tarihi bir süreçtir. Hareketimizin 35 yıllık mücadele birikimini ve elde ettiği kazanımları ortadan kaldırmaya dönük uluslararası bir konsept temelinde gerçekleştirilen dayatmalara karşı bir direnişi ifade etmektedir. Bizim Önderlik çizgisindeki ısrarlı duruşumuz ve kararlı tutumumuz karşısında da kapsamlı saldırılarla yüz yüze kalınmıştır. Kuzey'de, Güney'de, Doğu'da ve hatta Batı'da da gelişen ağır saldırıların -2008 Newroz'unda üç gencin Kamışlo'da şehit edilmesi gibi- kısacası Kürdistan'ın dört parçasında bize dönük geliştirilen bastırma, yok etme saldırılarının temel amacı iradeyi kırmaya dönüktür. Aynı şey İmralı sisteminde de dayatılmıştır. Dört parçada ve İmralı'da uygulanan politikalar aynıdır. Birbirini tamamlayan politikalar halinde pratikleşmişlerdir. Bize karşı geliştirilen "kendinizden vazgeçin, kimliğinizden, ideolojinizden vazgeçin, bizim doğrultumuza

Komünar

gelin" dayatmasıdır. Buna karşı tavır alması sonucu yönetimimiz hedeflenmiş ve mutlak surette yok edilmesi kararlaştırılmıştır. Halen de bu karar temelinde çeşitli saldırıların geliştirilmekte olduğunu iyi biliyoruz. Yine aynı şekilde Önderliğin hedeflenmesi temelinde İmralı izolasyon ve tecrit sisteminin artık bir fiziki işkenceye dönüştüğünü çok iyi bilmekteyiz.

Kısaca 2008 yılında verilen savaş ideolojik bir savaştır. Bir ideolojik mücadeledir. Bir onur mücadelesidir. Bir irade mücadelesidir. Bir var olma mücadelesidir. Özgürce yaşama ve özgürce bir çizginin militanı olma savaşıdır. Egemen güçlere karşı **Başkan APO** önderliğinde, partimiz öncülüğünde halkımızın geliştirdiği büyük, kapsamlı, tarihi bir direniştir. 2008 yılı tümüyle böyle bir direnişle anlam kazanmış, tarihte önemli bir yer tutmuştur. Kısaca 2008 yılının, 2007'deki sonuçlardan hareketle gelişim kazanması bu biçimde boyutlanmıştır.

Êdî Bes e hamlesi ile gelişen süreç, bizi 2008 yılını daha güçlü bir moralle, taktik netlikle ve daha derli toplu karşılamaya götürmüştür. Bu temelde 2008 yılı mücadelesinin baharla birlikte gerekli taktik perspektifle pratikte anlam bulması bizim için çok önemli, avantajlı bir konum yaratmıştır. Geliştirilen hava saldırılarında sonuç alsalardı, yine Zap hareketinde başarılı olsalardı, Güney'i kesin işgal edeceklerdi. Ancak hem hava saldırılarında sonuçsuz kalmaları ve Zap saldırısının da Türk ordusu için bir yıkıma dönüşmesi, büyük bir yenilgi ve bozgunla sonuçlanması, yine Kuzey'de gelişen saldırıların Adillerin, Kurtayların, Ferhat ve Nudaların, Gülbaharların, Fırat ve Savaşların direnişleriyle karşılaşması, Doğu'da gelişen yönelimlerin hakeza sonuçsuz kalması, tersine saldırıların darbe alması bir bütün olarak geliştirdikleri bu askeri saldırıların bahar aylarında planladıkları sonucu alamaması, onlar için bir dezavantaj konumunu yaratmıştır. 2008 yılına istedikleri ve planladıkları gibi bir avantajla girme değil, dezavantajla girmeyi beraberinde getirmiştir. Çünkü bunun karşısında Hareketimizin hazır-

lık düzeyi, özellikle öngörüyle savunma savaşını sadece gerilla boyutuyla değil, kitlesel, toplumsal boyutuyla da doğruya yakın bir pratikleşmeye dönük çaba göstermesi, Êdî Bes e hamlesinin çok yerinde ve zamanında kararlaştırılıp pratikleştirilmesi, bizi 2008 yılını daha avantajlı bir konumda karşılamaya götürmüştür. Özellikle bu konuda yönetimimizin hassas yaklaşarak, Önderliğimiz üzerindeki zehirleme saldırısını erken fark edip mücadele sürecini başlatıp teşhir etmesi ve ardından Êdî Bes e hamle kararını zamanında alarak gerekli cevapların verilmesini sağlaması, sürecin kazanılmasında bizim için önemli avantajlar yaratmıştır.

Bununla birlikte gerilla ve serhıldan hareketinin birbirini tamamlayarak ve birbirinden etkilenecek gelişim göstermesi önemli bir husus olmaktadır. Serhıldan hareketinin daha yılın başında aktif bir konumda olması, 4 Şubat Botan Yürüyüşü ile start verilerek uluslararası komplonun yıl dönümü olan 15 Şubat'ta protesto eylemleriyle erkenden başlaması, serhıldan hareketini avantajlı bir konuma getirmiştir. Boyutlanan uluslararası komployu protesto eylemlerinin ülke çapında gelişim göstermesi ve daha örgütlü, daha güçlü bir biçimde pratikleşmesi önemli bir başlangıç olmuştur. Bununla birlikte 20 Şubat'ta Türk ordusunun yıla ilişkin kendi planlamasını uygulamak için erken davranıp Zap'a saldırması, süreci daha farklı bir mecrada boyutlandırmıştır. Türk ordusunun kış ortasında büyük bir teknik donanımla aylarca yaptığı hazırlık temelinde Zap'a yönelik seferinin gerillanın direnişiyle karşılaşması ve bozguna uğraması, gerilla cephesinde en anlamlı bir cevap olurken, yıla üstünlükle girmenin güçlü bir zeminini yaratmıştır.

Türk ordusunun 9 gün boyunca yüksek teknolojiyle Zap'ta süren operasyonuna karşı gerillanın direnişi ve bu direnişle Türk ordusunun kırılmaya uğraması önemli bir sonuçtur. Belki Zap direnişi ile Türk ordusunun gerilla karşısında kırılması bir ilk değildir. Daha önce de buna benzer durumlarla Türk ordusu karşılaşmıştır. Ancak tarihin bu önemli aş-

Komünar

masında her iki tarafın kendisini oldukça hazırladığı ve yıla çok şey yüklediği bir süreçte daha sürecin başlangıcında, Türk ordusunun bozguna uğramış olması aslında uluslararası konseptte indirilmiş bir darbedir. Önemli düzeyde askeri ve siyasi sonuçları vardır. Her şeyden önce Zap direnişi tüm Kürtler açısından büyük bir onur abidesi olmuştur. Ve genel anlamda Kürt siyasetinin elini güçlendiren, ulusal düzeyde etki yaratan bir direniş durumundadır. Özellikle gerilla direnişinin Güney Kürdistan halkının Bamerne ve Amediye'de gösterdiği tavırla desteklenmesi, ulusal dayanışmanın gelişmesi halinde nelere kadir olunabileceğini de ortaya koyan çarpıcı bir pratik örnek olmuştur. Zap Direnişi'nin başarısı ve Türk ordusunun gerillanın bu direnişi karşısında yenilgisi birçok açıdan değerlendirilebilir bir gelişmedir. Nitekim şimdiye kadar yapılan çeşitli çalışmalarla değerlendirilmiştir. Belki daha da değerlendirilecektir. Esas olarak Zap'taki direniş gerillanın, kapitalist modernitenin en gelişkin tekniğine karşı insan tekniğinin ve yeteneğinin harikulade bir başarısıdır. Bu direnişin bir de böyle bir özelliği vardır. İnsan yeteneği ve insan gücünün yaratıcılığı karşısında hiçbir tekniğin sonuç alıcı olmayacağını ortaya koymuştur. Tabii ki güçlü bir ideolojik inançla bütünleşen insan yeteneğinin doğru bir çizgide geliştirilmesi, yoğunlaştırılması ve bu temelde iradeleşen insan yeteneğinin neleri yapabileceğini ortaya koyması açısından çarpıcıdır.

Bu temelde Türk ordusunun daha yılın başında kırılmaya uğraması, gerillanın ise başarı kazanması durumu birçok açıdan yılın diğer gelişmeleri üzerinde etki yaratmıştır. Özellikle bundan güç alan serhıldan hareketi 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü ve Newroz Bayramı'nı muhteşem bir biçimde karşılamıştır. Kürdistan kadını, 8 Mart'ta gerçekleştirdiği eylemleriyle nasıl bir devrimsel çıkışı yaşadığını ve nasıl bir ruhla her türlü egemenlikçi yaklaşımlara karşı mücadele halinde olduğunu ve bu perspektifle bütün dünya kadınları açısından güçlü bir çıkış odağı olabileceğini ortaya koymuştur. Yurtsever-öz-

gürlükçü Kürt kadınının, sömürgecilik ile erkek egemenliği altında ezilen o fedakar, cefakuş kadının **Önder APO**'nun Kadın Kurtuluş Çizgisi ile tanışmasının beraberinde yarattığı muazzam gelişmeyi en çarpıcı bir biçimde 8 Mart 2008'de görmek mümkündür. Aynı zamanda Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'nin Kürt toplumunda yarattığı devrimsel gelişmenin kadın cephesindeki yansımasının görülmesi bakımından da bu eylemsellik düzeyi önemli olmuştur. Çünkü Kürdistan devriminin üzerinde yükseldiği felsefe her türlü egemenlikçiliğe karşı mücadele ekseninde zayıf güçlendirme felsefesidir. Zayıftan güç yaratma felsefesidir. Toplumun en zayıf kesimleri kimlerdir? En zayıf kesimi yoksul halktır, yoksul köylülüktür. Buradan en büyük gücü ortaya çıkarmıştır. Toplumun en zayıf, baskı altındaki kesimi kimdir? Kadındır. Kadından en güçlü iradesel çıkışı ortaya çıkarmıştır. Mazlumların, Hayrilerin, Kemallerin, Agit ve Adillerin çıkışıyla, Zilanların, Beritanların, Semaların, Şilan, Viyan ve Nudaların çıkışı, güçlü, iradeleşmiş, önderliksel karakterleri bunun en çarpıcı örnekleridir. En zayıf kesimden en güçlü militan yapıyı şekillendirmedi. Bu temelde en nitelikli bir yapılanmayı geliştirme **APOCU** felsefenin özüdür. Kadın hareketi aynı zamanda **APOCU** felsefenin toplumsal devrimde yarattığı gelişmenin aynası olmaktadır. Bu nedenle çarpıcı özelliklere sahip bir gelişme durumudur.

Kürdistan tarihi boyunca en kapsamlı Newroz bayramı 2008'de gerçekleşmiştir. 2008 Newroz'u kadınıyla, erkeğiyle aslında bir toplumsal devrim göstergesidir, onun muazzam bir kitlesel çıkışıdır. Halkın neyi istediğinin en çarpıcı bir biçimde ortaya konulmasıdır. Kendi sloganlarını, kendi duruşunu, kendi tutumunu en demokratik biçimde ifade etme eylemidir. Toplumun, onca şiddete, onca baskıya rağmen, Newroz meydanlarında kendini ortaya koyma gücü ve cesaretinin yaratılmasıdır. Daha kaç yıl öncesine kadar da iki jandarmanın karşısında bir kelime edemeyen bu toplumsal gerçeklik, şimdi milyonlara varan bir kitleyle sokaklara dökülerek, korkusuzca

Komünar

Önderliğine, değerlerine, özgürlüğüne, kimliğine, kültürüne sahip çıkmayı büyük bir cesaretle, açıkça sergilemekte ve bu konuda kendi öncülerinin fedai yürüyüşü temelinde her türlü fedakarlığı göze alabilmektedir. Bu bir toplumsal devrim gerçekliğidir. Bu açıdan önemli bir gelişme durumu olmaktadır. Kısaca, baharda serhıldan eylemliliği, 4 Nisan Amara yürüyüşü ile zirveleşmiş, serhıldan hareketinin Êdî Bes e hamlesinin birinci aşaması böylece tamamlanmıştır. Amara yürüyüşü ile Önderliği sahiplenme ve Önderliğin doğduğu yere doğru yürüyüşle sürecin zirveleşmesi de ayrıca bir anlam ifade etmektedir.

***Mart, Nisan ayları boyunca
Kurtayların, Ferhatların
Nudaların, Savaş ve Fıratların
Sanatçı Halillerin ve isimlerini
Burada veremediğimiz diğer tüm
Değerli, kahraman şehitlerimizin
Görkemli direnişleriyle
Türk ordusunun
Bahar hamlesine gereken cevap
Verilmiştir.***

Bu anlamlı eylemsel çıkıştan sonra kuşkusuz farklı kitlesel eylemsellikler de olmuştur. Ama önemli oranda adeta bayrağı gerillaya devretme dönemi diyebileceğimiz Nisan-Mayıs süreci başlamıştır. Mart, Nisan ayları boyunca Kurtayların, Ferhatların, Nudaların, Savaş ve Fıratların, sanatçı Halillerin ve isimlerini burada veremediğimiz diğer tüm değerli, kahraman şehitlerimizin görkemli direnişleriyle Türk ordusunun bahar hamlesine gereken cevap verilmiştir. Ferhat ve Nudaların direnişi, günlerce kuşatılmış olmasına rağmen, hiçbir tereddüt geçirmeden, büyük bir kararlılıkla fedai bir tarzla direnişin Hezil vadisinde sergilenmiş olması kendi başına ayrı bir anlam ifade etmektedir. **APOCU** militanın fedai ruhunu ortaya koyması bakımından çarpıcı özellikler içermektedir. Bu direnişlerle karşı-

laşan Türk ordusunun bahar aylarında gerek Güney'e ve gerekse de Kuzey'e dönük öngördüğü hamlelerin önemli bir kısmı gerçekleşmiş ama sonuç alamamıştır. Güney'de yaptığı yoğun top ve hava saldırılarına İran da eşlik etmiştir. Kuşkusuz hem Kuzey'de, hem de Güney'de kayıplarımız yaşanmıştır. Bu hava saldırılarında Enver, Eşref, Vedat, Argeş, Levent, Rênas gibi değerli militaların da içinde olduğu kayıplarımız yaşanmıştır. Ama bir bütün olarak saldırı noktaları olan Kuzey, Güney ve Doğu'da istenilen sonucu elde edemedikleri açık bir gerçektir. Diyebiliriz ki, baharda gelişen operasyonlar hem halkımızın serhıldan duruşu, hem de gerillanın direnişçi mücadelesiyle önemli oranda boşa çıkarılmıştır.

Yaz aylarında gelişen gerilla eylemselliğinin yanında Hareketimiz, 2008 yazını verimli bir biçimde değerlendirerek bir örgütsel hamle sürecine dönüştürmüştür. Özellikle Êdî Bese Hamlesi'nin birinci aşaması itibari ile yaşanan gelişmeyi örgütsel gelişmeye kanalize etmek, kendisini dayatan örgütsel büyüme öncülük bazında ve yine sistemselsel olarak cevap vermek, bunun için var olan örgütsel sorunları çözüme kavuşturarak gelişmenin, ilerlemenin ve başarının zeminini olgunlaştırmak üzere 2008 yaz ayları, toplantılar ve örgütsel alanda derinleşme, yoğunlaşma sürecine dönüştürülmüştür.

Bilindiği gibi Türk Genelkurmayı Medya Savunma Alanları için "artık bizim açımızdan bir BBG evidir" demişti. Ama adeta bunu cevaplar nitelikte peş peşe gerçekleşen kongrelerin büyük bir başarı ile tamamlanmış olması, Türk Devleti'nin ne kadar kendisini ve kamuoyunu aldattığını da ortaya koymaktaydı. Bahar aylarındaki Doğu parçamızın Kongresi gibi, diğer bazı örgütsel çalışmaların yanı sıra yaz aylarında gerçekleşen Kongra Gel 6. Genel Kurul'u, yine PKK 10. Kongresi, ardından PAJK 7. Kongresi'nin başarılı bir biçimde gerçekleşmesi ve önemli kararlara ulaşması örgütsel açıdan önemli birer kazanım olmuşlardır.

Esas olarak dönem, bir ideolojik mücadele dönemi olarak yaşanmıştır dedik. Hakika-

Komünar

ten de pratik süreç böyle gerçekleşmiştir. Çünkü uluslararası komplonun esas amacı Önderliğimizin geliştirdiği, Özgür Kürt Çizgisini ortadan kaldırmaya dönüktür. Uluslararası komplonun Önderliğimizi esir alması ve ardı sıra Hareketimizi kuşatmaya alarak çeşitli yöntemlerle saldırı altında tutmasının ana nedeni ideolojik çizgimizin etkisiz kılınarak tasfiye edilmesidir. Bunun için Önderlik esaret altına alınmış, büyük bir izolasyon ve tecrit içinde tutularak Hareket Önderlikten, Önderlik çizgisinden kopartılmak istenilmiştir. Bu yöntemle Önderlik çizgisinin tasfiyesi hedeflenmiştir. Ancak **Önder APO**, daha önceden de geliştirdiği yoğunlaşmasını en zor İmralı koşullarında, tıkanma durumunda olan reel sosyalist paradigmayı tümünden aşarak demokratik-ekolojik paradigmasını geliştirmiştir. Bu anlamda kapsamlı bir ideolojik yenilenmenin gündemleştirilmesi ve cins devrimine dayalı demokratik-ekolojik paradigmanın bir sisteme kavuşturularak başlangıçta İmralı Savunması ile özetinin sunulması, daha sonra AİHM savunmasıyla bütün teorik çerçevesiyle yapıya ve kamuoyuna sunulmuş olması Hareketimizi yaşatan temel gıda olmuştur. Yani uluslararası komplo ideolojik olarak bizi bitirmek isterken, Önderlik yeni bir ideolojik çıkışla cevap vermiştir. Bu şekilde karşı tarafın yöneliminin boşa çıkarılması, ideolojik perspektifin çağdaş ölçülere, bilimsel normlara uygun yeniden şekillendirilmesi önemli bir gelişmedir. Aslında bugüne kadar uluslararası komploya karşı Hareketimizin çok güçlü zeminlere dayalı direniyor olmasının temelinde Önderliğimizin geliştirdiği bu ideolojik açılım vardır. Hareket olarak hiçbir zaman reel sosyalist paradigmanın tümüyle etkisine girmedik, ama ideolojik açılım olmasaydı reel sosyalizmin dogmatik, klasik paradigmasının etkisi devam ediyor olacaktı. Önderliğimiz her zaman bağımsız olarak bilimi yorumlamış, bu temelde Kürdistan Devrimi'nin yolunu çizmiştir. Buna rağmen, reel sosyalist paradigmanın da etkisi söz konusuydu. Tam da bu noktada Önderliğimizin İmralı koşullarında gerçekleştirdiği ideolojik açılım, tümüyle bu

etkileri bir tarafa bırakıp, çağdaş, demokratik sosyalizmin çerçevesini çizmiş, demokratik uygarlık programını ortaya koyarak, uluslararası komplonun ideolojik planda bitirme hamlesini boşa çıkarmıştır. Hatta bu tutumla her açıdan uluslararası komplonun boşa çıkarılmasını beraberinde getirmiştir. Özellikle yeni paradigma çerçevesinde eski sistemi aşma amacıyla köklü bir değişimin, dönüşümün geliştirilmesi temelinde PKK'nin de ismen kendini fes etmesi süreci, uluslararası komplonun ideolojik saldırısını yoğunlaştırması için bir fırsat olarak görülmüştür. Çünkü uluslararası komplonun Hareketimize karşı sadece dıştan saldırılarla değil, içten de bazı öğelerin örgütlenmesi suretiyle kendisini örgütlenme projesinin olduğunu biliyoruz. Köklü değişim, dönüşüm süreci, yeni paradigmasal yapılanmayı örgütsel planda pekiştirme aşamasında, içte uluslararası komplo tarafından örgütlenmiş olan bir ihanet grubu eliyle ideolojimiz yıpratılmak ve bu biçimde içten çürümeyle Hareketi ideolojik planda bitirme amacı doğrultusunda ciddi bir yönelimi gerçekleştirmiştir.

Uluslararası komplonun ikinci ve en kapsamlı operasyonu diyeceğimiz içe dönük ihanet çizgisinin geliştirilmesi sürecine karşı, Önderliğimizin PKK'nin yeniden inşa perspektifiyle inşa komitesinin kurulması, yine Bir Halkı Savunmak kitabıyla daha somutlaşmış, örgütsel plandaki perspektifin sunulması temelinde yeni bir ideolojik mücadele süreci başlatılmıştır. Bu yeni ideolojik mücadele süreciyle beraber gelişen 1 Haziran Hamlesi, ardından Demokratik Konfederal sistemin ilanı, mücadelemizde yeni bir sürecin başlatılması anlamına gelmektedir. Komplonun iç ve dış saldırılarına karşı yeni bir mücadele dönemi, ideolojik, örgütsel netleşme süreci biçiminde başlatılmıştır. PKK'nin yeniden inşası, beraberinde toparlanma ve tasfiyeciliğe karşı mücadelenin yetkinleştirilmesini getirirken ve bu temelde tasfiyecilik tasfiye edilirken, esas olarak Hareketin genel anlamda doğrultu kazanmasını ve toparlanma sürecinin derinleşmesini sağlamıştır.

Komünar

Bütün bunlara rağmen, bu dönemin aşılma-yan değişik özellikleri de olmuştur. Hareketimiz uzun bir süre tasfiye edilmiş tasfiyeciliğin etkilerine karşı bir mücadeleyi geliştirmek durumunda kalmıştır. Özellikle bu dönemin ürünü olarak daha sonra Hareketi uğraştıran, Hareketin toparlanmasına ayak bağı olan, Hareketin toparlanması ve hamle geliştirilmesini değil, kendini sürecin merkezine koyan tepkici, hizipçi, Avrupa'da boy gösteren Rıza arkadaşın etrafındaki tasfiyecilik ile, daha sonra gerçek yüzü iyice açığa çıkan Dr. Ali, Dicle ve Rubar unsurlarının öncülüğünde Meşru Savunma Sahası'nda gelişen tasfiyeciliğin, meşru savunma sürecini etkileme çabasına karşı verilen ideolojik mücadele ile önemli bir örgütsel tehlikenin önüne geçilmiştir.

Açık bir biçimde kendisini mücadele sürecine dayatan bu tasfiyeci anlayışların yanında, Hareketi esas olarak zorlayan bir diğer tasfiyecilik biçimi de gizli tasfiyecilik türüdür. Bu tasfiyeci duruş, özünde 2003-2004 yılındaki Botan ve Ferhat öncülüğünde gelişen, işbirlikçi ihanetçi çizginin etkilemesi olarak, örgütlenme anlayışında, ilişki ve yaşamda kaymayı yaşayan, kararlı militan özünü kaybeden, ikircikli, **APOCU** ruhu yaşamayan, rahatı arayan, her şeyi kendine göre değerlendirip kendine göre ayarlamak isteyen tasfiyeci bir duruş biçimidir. Özellikle örgüt yaşamı, örgüt disiplini ve ortamından kaçan, kapitalist modernitenin değişik biçimlerdeki etkilenmesini yaşayan, her konuda liberalizmi dayatan, **APOCU** militan duruştan kopuşu yaşayan bu anlayış, aynı zamanda kendi ruh halini ve tarzını ortama da dayatarak en değme tasfiyecilikten daha tasfiyeci bir rol oynayan, bir grup olmaktan ziyade tek tek bireyler şahsında kendisini gösteren bir tasfiyecilik biçimidir. Çoğu yerde açıkça kendini ifade etmez, ama kendini ustaca uygulama becerisine sahip ve böylece gizlice örgütün canına okuyan bu anlayışın yarattığı ağırlık ve tahribat da çok fazla olmuştur. Başta Türkiye ve Avrupa olmak üzere, hemen hemen tüm alanlarda etkisini gösteren, ince hastalık gibi dalga dalga yayı-

lan bu gizli tasfiyeciliğin özünde tasfiye edilmiş tasfiyeciliğin bir devamı olmasına rağmen, hiç orali olunmayan, tek tek bireylerin şahsında yaşanan bir hastalık olmuştur. Daha sonra ihanetçi yüzü iyice açığa çıkan Dr. Ali, Dicle ve Rubar tasfiyeciliğinin dayandığı ve beslendiği zemin, aslında bu gizli tasfiyecilik zeminini olmuştur. Onlar kendi anlayışlarının zemininin güçlü olduklarına inanarak kendi anlayışlarını örgütlemeye çalışmışlardır.

Bu anlayışı besleyen ve çeşitli arkadaş kesimlerinde değişik düzeyde kendini gösteren, demokratik konfederalizm modeli adı altında yanlış değerlendirmelerle, sivil toplumcu tutum ve anlayışların savaş ve mücadele örgütüne dayatılması suretiyle ortamı liberalize eden, çok başlılığı ve denetimsizliği reva gören ve böylece yozlaşmanın önünü açan bakış açılarının da ağırlaştırıcı rolü olmuştur. Hareketimiz 2004'ten bu yana bu tür anlayışlara karşı ideolojik, örgütsel mücadeleyle örgüt çizgisinde belli bir netleşmeyi geliştirirken, aynı zamanda kendini açığa çıkaran tasfiyeci anlayışların da daha iyi deşifreyonunu ve zemininin daraltılmasını sağlamıştır.

2007'de daha da somutlaşan bu mücadele, 2008 baharı ile birlikte soruşturma, yargılama, platformlar temelinde bir netliğe kavuşturulmuştur. Dr. Ali, Dicle ve Rubar şahsında yaşanan ihanetle ne mal oldukları açığa çıkarırken, geliştirdikleri anlayışın özünde zemin kaydırma, yozlaştırma ve liberalizmi geliştirerek, uluslararası komplonun geliştirmek istediği ihanetçi tasfiyeciliğin devamını sağlayan bir işlev gördükleri açığa çıkmıştır. Bu temelde hem içte geliştirilen ideolojik mücadele, hem de dıştan gelişen ideolojik saldırılara karşı mücadele boyutu ile genel anlamda yoğunlaşan devrimsel hareket, 2008 Ağustos ayında gerçekleşen PKK Yeniden İnşa'nın ikinci, geleneksel olarak da PKK 10. Kongresi'nin ulaştığı zirvesel düzey, Hareketimizin son on yıldan bu yana uluslararası komploya karşı kıyasıya verdiği ideolojik-iradi savaşın ulaştığı boyutu göstermiştir.

Uluslararası komplo Hareketi ideolojik düzeyde tasfiye ederek, bu temelde Önderliği-

Komünar

mizi esir alarak, kadroda bir kırılmayı geliştirmek istemiştir. Aslında şu veya bu şekilde kırılma etkisini göstermiştir. Önderliğin yeni paradigması ekseninde, Önderlik çizgisinde kenetlenen kadrosal yapının 1 Haziran Hamlesi temelinde geliştirdiği fedaice mücadele ve direniş, bini aşkın kahraman şehidin destanlar yaratması ve fedakar halkımızın büyük serhıldan hareketi ile şehitler, tutuklular vermesi temelinde bir emek yoğunlaşması yaşanmış, İmralı'da Önderliğimizin on yıl boyunca olağanüstü bir biçimde İmralı işkencesine karşı direniş geliştirmesi, geliştirdiği direnişçi

nun bir dev gibi Hareketin üzerine çöküşü ve Hareketin bu devin bütün gücüne rağmen, direnerek ayağa kalkması olayıdır. PKK 10. Kongresi, 1 Haziran Hamle süreci ve son beş yıllık direniş, yeniden ayağa kalkış anlamına gelmektedir.

PAJK'ın da aynı çerçevede 7. Kongresi'ni tamamlaması, Kadın Kurtuluş Çizgisi'nin somutluk kazanarak devrime bütün boyutlarıyla renk vermesi, demokratik- ekolojik cins devrimine dayalı paradigmamızın bu biçimde öncülükte somutluk kazanması, kesinliğe kavuşması önemli bir gelişmedir. Paradigmasal

tutumun yankısını gerillada ve halkta bularak bütünleşmesinin bir sonucu olarak PKK 10. Kongresi bir zirveye dönüşmüştür. PKK 10. Kongresi'nin ulaştığı düzey tamamen İmralı direnişi, dağ direnişi ve serhıldan direnişi yoğunlaşmasının bir ifadesi olmuştur. Bu anlamda uluslararası komplonun sonuç almadığı ve alamayacağı mesajını net vermiştir. Çünkü PKK, yeniden özüne kavuşma gücünü yakalamıştır. Bu temelde PKK'nin sağladığı gelişme, Kürdistan Özgürlük Hareketi'ni Ortadoğu'da yeniden etkili bir güç, temel bir faktör haline getirmiştir.

Uluslararası komploya karşı verilen 10 yıllık mücadele, ciltler dolusu değerlendirmelere konu olabilecek boyutlara sahiptir. Çok değerli, çok önemli ve çok özlü gelişmeler söz konusudur. 10. Kongre, uluslararası komplo-

yaklaşımın kadın öncülüğü ve gençlik öncülüğü şahsında bu biçimde somutlaşması, kadının öncü gücü PAJK'ın 7. Kongresi'yle yaşanan netleşme düzeyi, öncülükteki ısrarını, kararlılığını ve Önderliğimizin geliştirdiği demokratik ekolojik paradigmasının doğruluğunu ortaya koymuştur. Bu temelde gerçekleşen PKK 10. ve PAJK 7. Kongreleri'yle her türlü muğlaklığa son verilmiştir.

Uluslararası komplonun 9 Ekim 1998'den bu yana, yarattığı bütün parazit etkilerin tasfiyeci yansımaları, liberalize edici dayatmaları bu kongrelerle tümüyle boşa çıkarılmıştır. PKK'nin yeniden güç kazanması, kendi özüne güçlüce kavuşmuş olması bu temelde gerçekleşmiştir. On yıllık bir maraton biçiminde sürdürülen mücadeleyle özellikle iç ihanete, tasfiyeciliğe karşı ideolojik, örgütsel duruşun

Komünar

gerçekleşmesi PKK'nin yeniden kuruluşuyla birlikte Önderlik çizgisinde keskinleşen, netleşen ve fedailleşen kadronun, ideolojik, siyasi, örgütsel ve askeri boyutlarıyla yeni bir mücadele dönemini başlatarak süreci bütün boyutlarıyla geliştirmesi bu büyük sonucu ortaya çıkarmıştır. Bunun karşılığında verilen büyük emekler vardır. Herşeyden önce Önderliğimizin büyük emeği ve direnişi vardır. Kahraman şehitlerimizin son nefesine kadar direnerek kanlarını dökmesi, halkımızın büyük fedakarlıkla direnerek şehit vermesi, işkence ve zindanı göze alması vardır. Bugün sadece Kuzey'de dört bine yakın yoldaşımız zindandadır. Önderliğimizin zindanlarda geliştirdiği çizginin buralarda da vücut buluyor olması tümüyle bu verilen emeklerin, gösterilen fedakârlıkların bir sonucudur. Bugün gerek Kuzey'de, gerek Doğu'da, gerek Batı'da ve gerekse yurtdışında, neredeyse beş bine yakın direnen zindan tutuklusudur. Zindanlar bir yerde Önderliğin sahasına dönüşmüştür. Çünkü Önderliğimiz de zindanda bu mücadeleyi vermekte, uluslararası kompoyu boşa çıkarma direnişini, tutumunu İmralı zindanında geliştirmektedir. Tüm gelişmeler bu bedel temelinde sağlanmıştır. Diğer yandan kadro da tartışmasız bir biçimde olması gereken netleşme düzeyini yakalamıştır. Her türlü tasfiyeciliğe, gizli-açık tasfiyeciliğin her biçimine karşı mücadele temelinde kadronun kendisini nasıl netleştirmesi gerektiğinin perspektifini PKK 10. Kongresi somut olarak ortaya koymuştur. Bu anlamda ideolojik mücadele önemli bir düzey kazanmıştır. Özellikle uluslararası komplonun ve onun devamı olan tasfiyeciliğin yarattığı etkileri aşma anlamında yakalanan düzey, küçümsenemez bir düzeydir. Bugün uluslararası kompoyu tümüyle etkisizleştirecek kadrosal yapı ve mücadeleciler halk gerçekliği söz konusudur. Önderlik çizgisi etrafında kenetlenen, zindanda ve dağda direnen, Kürdistan sokaklarında ve meydanlarında kendini, özünü, Önderliğini sahiplenen bir halk gerçekliği vardır. Bu, şu anlama gelmektedir; ideolojik planda uluslararası komplo tümüyle sonuçsuz bırakılmıştır.

2008 yılının diğer önemli bir gelişmesi ise, sözünü ettiğimiz ideolojik mücadelenin ilerleme kaydetmesi, sonuçlara ulaşması temelinde örgütsel alanda da önemli bir gelişme ve büyümenin yaşanmış olmasıdır. Özellikle Kongra Gel 6. Genel Kurulu'nun gündemine aldığı örgütsel sistem konusundaki kararlaşma ve bu konuda yürütülen mücadelenin ulaştığı boyut önemlidir. Kongra Gel 6. Genel Kurulu'nun çerçevesini somutlaştırdığı ve ileri hedefi olarak gösterdiği KCK sistemini veya diğer bir deyişle Demokratik Konfederal Sistemi inşa etme doğrultusunda belli bir mesafe kat edilmiştir. Kuşkusuz Demokratik Konfederal Sistem bir çırpıda kurulup işlevsel olacak değildir. Beş bin yıllık devletçi sisteme karşı alternatif bir sistem durumundadır. Doğayısıyla yoğunlaşarak ve gelişerek kendisini inşa etmesi, yeni toplumu giderek biçimlendirmesi gelişmek durumundadır. Bu konuda küçük de olsa atılan bir takım adımların bulunması önemlidir. Özellikle halk meclisleri temelini atılması ve halk meclisleri esprisinin gelişiyor olması, yine henüz tüm parçalarda olmasa da önemli alanlarda toplum meclislerinin kurulmuş olması küçümsenemez sistemsel-örgütsel gelişmelerdir. Bu temelde demokratik yapılanmayla halkın kendi kendini örgütlemesi, kendi kendini yönetme yetisinin giderek gelişmesi, demokratik sistemin ve demokratik örgütlenme yapısının kitleler tarafından kabul görmesi, katıldıkça tanınması, tanıdıkça kendine güvenin gelişmesi ve daha güçlü katılmasına yol açan teşvik edici bir düzeyin ortaya çıkarılması çok önemlidir.

Bugün Kuzey Kürdistan'da, Batı Kürdistan'da, Avrupa'da ve kısmen BDT ülkelerinde başta olmak üzere, Demokratik Konfederalizm Sistemi'nde belli adımların atılma durumundan bahsedilebilir. Kalan diğer yerlerde de bunun zeminini oluşturma çalışması söz konusudur. Halkın kendi kendini yönetmesi her yerde Demokratik Konfederal sistemin, anlayışın, zihniyetin oturtulması için kat edilen mesafe küçük de olsa önemlidir. Özellikle özgürlük mücadelesinin kitleler tarafından sadece benimsenmesi değil, bu mücadele kar-

Komünar

şısında sorumluluk duyması ve katılım göstermesi hem onun örgütsel boyutu, hem yönlendirmesi, hem de eylemsel gücü haline gelmesi bakımından önemli bir gelişmedir. Adım adım gelişmesi, devrimin bir toplumsal perspektif olarak gerçek sahipleri tarafından sahiplenilmesi anlamına gelmektedir.

Bugün Kürdistan'da toplumsal hareketin bilinçli bir biçimde toplum tarafından sahiplenilmesi ve onun yönlendirilmesine önemli oranda katılım gösteriyor olması önemli bir gelişmedir. Bunda özellikle kitlelerin demokratizasyonu, bilinçlenmesi, özgür yurttaş bilincinin gelişmesi, özgür yurttaş faaliyetlerinin taban yoğunlaşmasını başlatması önemlidir. Açık ki, Demokratik Konfederasyon Sistemi, kitlenin bilinçlice kendini örgütlemesi, yönetmesi anlamına gelmektedir. Bunun için de yürütülecek özgür yurttaş faaliyeti, toplumu bilinçlendirme, toplumda zihinsel dönüşümü, vicdani devrimi gerçekleştirmek açısından önemli olmaktadır. Başta eşit, özgür, demokratik yurttaşlığı geliştirmek, çeşitli kurum, kuruluşlar vasıtasıyla özgür yurttaşın duruş biçimini somutlaştırmak önemli bir toplumsal gelişme dinamiği olmaktadır.

Ayrıca demokratik-ulusal birlik ekseninin sürekli canlı bir biçimde gündemde tutulması, yürütülen iç ve dış diplomatik çalışmalarla hem Türk Devleti'nin yoğun bir biçimde geliştirdiği karalama faaliyeti ve psikolojik savaşın uluslararası kamuoyunda yarattığı etkileri dengelemek, etkisizleştirmek, onlara karşı halkımızın sesini ulaştırmak amacıyla yürütülen diplomatik faaliyetlerin belli bir anlamı olmuştur. Özellikle 2008'de bu konuda yapılan bir takım açıklamalar da vardır. Ama esas olarak içe dönük diplomatik faaliyet, ulusal-demokratik birlik ekseninin sürekli canlı tutulması ve bu temelde sömürgeciliğin daha önceden koyduğu kırmızı çizgileri kaldırarak, Güney Kürdistan'daki egemen siyasi güçlerle ilişki kurarak Kürtler arası çatışma ortamını yaratma çabalarına karşı siyasal-diplomatik çabaların geliştirilmesi de anlamlı olmuştur. Bu konuda halen sürdürülen kıyasıya bir mücadeleye durumu söz konusudur. Çünkü özellik-

le Zap yenilgisinden sonra Türk ordusu ve devletinin çıkardığı en temel ders, kendilerine destek sunan ihanetçi Kürtler olmadan hiçbir sonuç alamayacakları dersidir. Bunun için, Kürdistan'ın iç yapısına yüklenme, iç çelişkileri derinleştirme ve böylece zayıflatma taktiği gereği olarak KDP ve YNK ile ilişki kurarak, bu güçleri Hareketimize karşı çıkartmayı amaçlamaktadır. Onun Kürtlerle ilişkisinin esas amacı budur. Kurmakta olduğu ilişki tamamen iç çatışma yaratma taktiği çerçevesinde geliştirdiği bir ilişkidir. Bu doğrultuda bir hayli çaba vermekte ve çalışmalar da yürütmektedir. Bu konuda ABD de zemin oluşturmuş ve bu çabaları desteklemiştir. Bu aşamada Türk Devleti için, Kürdistan kamuoyuna dönük gerekli çabaları geliştirme önemli olmaktadır. Bu yönlü mücadele halen sürüyor olmasına rağmen, kesin sonuçlar henüz netleşmiş değildir. Pazarlıkların sürdürülmekte olduğu bilinen bir durumdur.

Kısaca, demokratik-ulusal birlik esprisi temelinde gündemi canlı tutma, KNK'nin yürüttüğü bazı birlik çağrılarını ve çabalarını çerçevesinde gereken destekleri sunma ve buna açık olma, böylece sömürgeciliğin bir takım oyunlarını engelleme çabaları doğrultusunda Hareketimizin yürüttüğü faaliyetler olmakla birlikte, daha da devam edecektir. Aynı zamanda demokratik çözüm, barış ve kardeşlik ilkesi çerçevesinde halklar arası dostluğu, kardeşliği pekiştirme, bu anlamda çatı partilerini geliştirme çabalarının daha fazla anlam kazandığı bir dönemde bulunmaktayız. Buna dönük açılımcı yaklaşımlarımızın geliştirilmesine ihtiyaç vardır. Başta Türkiye sol-demokratik hareketi olmak üzere Irak, İran, Suriye ve bölgenin tüm demokrasi güçleriyle belli bir dayanışma, dostluk anlayışını muhafaza etme ve bu temelde imkanı olan yerlerde pratik adımlar atma doğrultusunda gündem sürekli canlı tutulmaya çalışılmıştır.

Türk Devleti'nin yoğun psikolojik savaş faaliyetine karşı ideolojik, örgütsel mücadele ekseninde iç kamuoyunu, yürütülen basın-yayın, propaganda-ajitasyon çalışmalarını aydınlatmamız, bilgilendirmemiz, çok önemli

Komünar

faaliyetler olarak gündemimizde bulunmaktadır. Bu konuda da kendi çalışmalarımızı yeniden gözden geçirerek güçlü tutmaya çalıştık. Hareketimizin, Kürdistan'ın çeşitli lehçelerinde yayın yapma kapasitesine sahip organların geliştirilmesine ve var olan teknolojik imkanlardan yararlanarak, bunu basın-yayın, propaganda çalışmalarının hizmetine sokmaya dönük belli çabaları söz konusu olmuştur. Düşman tarafından geliştirilen psikolojik savaşa ve yoğun ideolojik bombardımana karşı, yine uluslararası konsept çerçevesinde ideolojik çalışmalarımızı, ajitasyon-propaganda faaliyetlerimizi engellemeye dönük sürdürülen çabaları boşa çıkarmak için tedbirler geliştirilerek mücadele yürütülmüştür. Ancak bu konuda yaşanan yetersizliklerin tümüyle aşılmış olduğundan bahsetmek mümkün olmasa da, gelişen bir mücadele düzeyi de vardır. Özellikle iç kamuoyuna dönük AKP'nin halkı kandırmaya, dini duyguları kullanarak kendini farklı göstermeye, Türk-İslam sentezi doğrultusundaki çizgisel gerçekliğini gizlemesine dönük yürütülmesi gereken yoğun bir ideolojik propaganda faaliyeti halen gündemdedir.

Nihayetinde Hareketimizin geliştirdiği 2008 yılı mücadele ve direniş sürecinin, ideolojik, örgütsel boyutları itibariyle belli bir düzeyi yakalamış olduğundan bahsetmek mümkündür. Ancak hem yürütülen ideolojik mücadele kapsamındaki bilimsel araştırmalar, aydınlanma faaliyetleri, hem basın-yayın faaliyetleri, hem de bu kapsamda önemli bir çalışma olarak kültürel faaliyetler, anadil eksenindeki öze dönüş anlamına gelen öz kültürü geliştirme çalışmaları konusunda hala ciddi yetersizlikler söz konusudur. Kuşkusuz aşılması gereken gerilikler vardır. Özellikle bu çalışma alanında öncü kadronun rolünü oynaması ve bu çalışmaları yeterli hale getirmesi, Hareketimizin geliştirdiği direnişin kitlelere mal edilmesi, Önderliğimizin perspektiflerinin kitlelerde bir aydınlık meşalesi haline dönüştürülmesi mümkündür. Bu nedenle çalışmalara daha fazla yüklenmek, yetersizlikleri gidermek elbette ki, en temel görev durumundadır. Diğer yandan örgütsel boyut itibariyle

sistemin geliştirilmesi, sistemin demokratik-konfederal muhtevası önemlidir. Fakat atılan adımların içeriği yetersiz kalmaktadır. Önderliğimiz, "Benim sistemimin dört ayağı vardır: Bunlar; halk meclisleri, genel meclisler, akademiler sistemi ve kooperatiflerdir" demektedir. Henüz tümünü gerçekleştirme durumu söz konusu değildir. Bu konuda yaşanan ciddi yetersizlikler de vardır. Bu nedenle yetersizliklerin mutlaka aşılması gerekmektedir. Özellikle sosyal alanın kendisini daha güçlü örgütlemesi, siyasal alanın daha güçlü ele alınması çerçevesinde örgütsel sistemi iyi tutma, kitlelerin bir sistemi haline dönüştürme göreviyle karşı karşıyayız. Sürecin daha ilk aşamasındayız denilebilir. Yine de 2008 itibariyle atılan adımlar da önemlidir. Hem ideolojik alanda, hem de örgütsel alanda 2008 yılında belli bir gelişme durumundan bahsetmek mümkündür. Tabii ki bütün bu gelişmelerin zeminini yaratan ve süreci derinleştiren esas mücadele halkası meşru savunma çizgisinde halkımızın ve gerillamızın yürüttüğü serhıldan ve savunma savaşındaki direniştir. Bu dönemde her iki alan da belirli bir düzeyde birbirini bütünleyen bir rol oynamışlardır. Özellikle serhıldan hareketinde Şubat ve Mart aylarındaki gelişme, Newroz'da ulaşılan zirvesel düzey, şanlı 15 Ağustos Atım'ının yıldönümünde, diğer bir deyişle 15 Ağustos diriliş bayramının karşılanmasında halkımızın gösterdiği duruş ve resmen sahiplenme düzeyi önemli bir düzeydir.

***Eylül ve Ekim aylarında
Önderliğimize karşı geliştirilen
Fiziki yönelim çerçevesinde
Halkın Önderliği sahiplenmesiyle
Birlikte ele aldığımızda, 2008
Yılında Kürdistan halkı
Hem Önder APO'ya
Hem de gerillaya açıkça ve
Resmen sahip çıkmıştır.***

Komünar

Daha sonra Eylül ve Ekim aylarında Önderliğimize karşı geliştirilen fiziki yönelim çerçevesinde halkın açıkça Önderliği sahiplenmesiyle birlikte ele aldığımızda, 2008 yılında Kürdistan halkı hem **Önder APO**'ya, hem de gerillaya açıkça ve resmen sahip çıkmıştır. Kürdistan halkı bütün kurum ve kuruluşlarıyla, yasal ve meşru örgütlenmeleriyle **Başkan APO**'yu resmen sahiplenmiştir. **Başkan APO**'ya dönük geliştirilen saldırıyı kendisine dönük geliştirilen bir saldırı olarak idrak ettiğini, bunu böyle anladığını defalarca eylemleriyle ortaya koymuştur. Halkımız şimdiye kadar da değişik biçimlerde mücadelesini sürdürerek değerlerine sahiplenmiştir. Ancak 2008 yılında Kürdistan halkının büyük bir cesaret ve fedakârlıkla kendi değerlerini açıkça sahiplenme durumu niteliksel bir gelişmedir. Daha önce üç buçuk milyon insanın "benim siyasal irademdir" diye imza vermesine rağmen, bütün kurum ve kuruluşlarıyla açık sahiplenme ilk kez bu süreçte gelişmiştir. "Ben de Sayın Öcalan diyorum" kampanyası çerçevesinde halkımızın dilekçe vermesi, Önderliğe resmen sahip çıkması bunu bütün siyasal, sosyal kurum ve kuruluşlarıyla gerçekleştirmesi bir toplumsal tutum olarak öne çıkmakta ve bu önemli bir düzeyin yakalandığı anlamına gelmektedir. Özellikle son bayramda da gördüğümüz gibi, tüm halkımızın şehitlerini anarak bayramı karşılaması, bayram günü şehitlerimizin şehitliklerini ziyaret ederek güne başlaması gösteriyor ki, bu halk, kendi değerlerine sahip çıkmayı bir yaşam tarzı haline getirmiştir. Yani kendine sahip çıkmaktadır. Kendini var eden temel değerlere sahip çıkan bir halk yok edilemez, teslim alınmaz. Çünkü ortak, ulusal değer yargıları oluşmuştur. Ve herkes o ortak ulusal değer yargıları etrafında kenetleniyorsa orada direniş kesin başarıyla sonuçlanacak demektir. Bugün Kürdistan'da bu durumun, bu tablonun geliştiğini görmekteyiz. Dolayısıyla halk, Önderlik ve gerilla bütünleşmesi bir kez daha resmi düzeyde pratik eylemselliklerle ortaya konulmuş olmaktadır. Bu düzeyin özellikle 2008'de daha açık, daha net, daha yalın bir biçimde ken-

dini gündemleştirmesi ve bir toplumsal kanaat olarak ortaya sergilenmesi gelişmenin boyutunu bizlere göstermektedir.

Bütün bu gelişmeler karşısında Türk Devleti kuşkusuz boş durmamıştır. Türk Devleti, bahar hamlelerinin, yaz girişimlerinin sonuçsuz kaldığını görünce özellikle Güney Kürdistan'a dönük daha önce de koyduğu kırmızı çizgilerini kaldırmıştır. Daha fazla içe dönük yeni politikaları gündemleştirmiş, yine AKP hakkında açılan kapatma davası çerçevesinde AKP'yi rendeden geçirmiş, terbiye edilmesi temelinde AKP ile devleti tümüyle iç içe geçirecek bir zemin oluşturmuştur. Bu konuda sorun yaratan, pürüz gibi duran eski Jitemci bazı kesimleri Ergenekon adı altında dışlayarak bu bütünselliği daha da pekiştirmiştir. Aslında Ergenekon'un esası derin devlet denilen devletin kendisidir. Ancak devletin çekirdek kadrosundan oluşan Ergenekon'un içinde Avrasyacı ve Amerikancı kesimler vardır. Bugün Kürdistan'da işlediği insanlık suçu düzeyindeki katliamlarla ilgili değil, sadece AKP hükümetine dönük bazı planları açısından yargılanmaya tabi tutulan Ergenekon'un Avrasyacı olan kesimi olmaktadır. Amerikancı kesim değildir. Aslında devletin çekirdek kadrosunda ve sisteminin içinde bir Avrasyacı kesim kendini örgütleyip gelişmiştir. Bir de eskiden beri var olan ve esas devlet çizgisini temsil eden, egemen güç durumundaki NATO'cu, Amerikancı çizgide olan kesim vardır. Ergenekon davası da bu ayrışma temelinde ortaya çıkmış bir davadır. Esasında gelişen şey; ana Ergenekon yapısı devletin tümüne hâkimiyet sağlayarak, AKP'yi de terbiye etme temelinde, Avrasyacı Ergenekon kesimini dışlama ile yeni devlet konseptini oluşturmuştur. Bununla hem AKP devlet sistemi içine alınmış, hem de ABD, İngiliz ve İsrail ekseninde bütünleşen bir devlet yapılanması pekişmiş olmaktadır. Buna karşıt olanlar tasfiye edilerek bu güçlere de gerekli mesajlar verilmiş, böylece bağlılıklarını deklere etmişlerdir.

Bu nedenle yürütülmekte olan Ergenekon davası, özünde devleti aklama ve tüm birimleriyle sisteme çekme amaçlı olup, bir iç

Komünar

düzenleme biçiminde ve süreç gereği gelişen bir dava olarak gülünç bir akıbetle sonuçlanacaktır. Çünkü esas yapılan gerçek anlamda Ergenekon pratiğinin yargılanması değildir. Bu yapılanmanın temel olarak işlediği suçlar Kürdistan'da insanlık dışı ve yüz kızartıcı vahşet düzeyine varan suçlarıdır. Dikkat edelim bu suçlar hiç gündeme getirilmemektedir. Demek ki, bu mahkeme anlayışı Kürdistan'da işlenen katliamları suç kapsamında görmemektedir. Anlaşıyor ki, daha çok çizgi dışına çıkan bu kesimlere uyarıcı, hafif bazı cezalar verilerek çizgiye çekilmeleri sağlanacak, etkisizleştirileceklerdir. Yani onlar daha çok uyarılacaklar, kısmi bazı cezalarla devre dışı kılınacaklardır. Yapılan bundan öte değildir, gerçek Ergenekon yargılanması değildir. Gerçek Ergenekon yapılanması bu devletin içindeki yapılanmadır. Kürdistan'daki katliamı yürüten, bu katliamlara dönük talimat veren, karar alan organlar henüz duruyor. Mevcut yargılananların da bu sürece katıldıkları doğrudur. Bu sürecin kısmen karar gücü, ama esas olarak uygulayıcı güçleridir. Zaten Kürdistan'da yaptıkları ile ilgili herhangi bir kovuşturmayla tabi tutulma durumları da yoktur. Esasında devlet kendisini yeniden organize etme durumunda kalmıştır. Çürümüş, işe yaramaz yanlarını atarak, özellikle iki kutuplu dünya sisteminin çöküşünden sonra bazı yalpalanma durumunu yaşayan ve bu anlamda uçlaşan kesimleri bir düzenlemeye tabi tutarak bazılarını içe alma, bazılarını dışlama temelinde devlet, kendi yeni örgütlenme sistemini oluşturmaktadır.

Gelişen özgürlük mücadelesi sonucu Türk Devleti, Kürdistan'daki sosyal temelini kaybetmiştir. Türk Devleti'nin sosyal temel olarak dayandığı feodal kompradorlar, aşiret reisleri, korucu sistemi ve rantçı kesimlerdir ki, bunların da toplumda hiçbir itibarları kalmamıştır. Türk Devleti daha çok askeri gücüne dayanarak Kürdistan'da var olabilmektedir. Bu konuda AKP'nin Kürdistan'da dini duyguları kullanması, tarikat sistemine dayanması ve para-pul ilişkileriyle yarattığı taban Türk sömürgeciliği için, sosyal maket rolünü oynan-

yabilecek yeni bir taban olarak görülmektedir. Özellikle AKP'nin feodal-kompradorların yıpranmasından sonra Kürdistan'da yeni yetme biçiminde gelişen, vurguncu, hırsız, çıkarı için her şeyi yapabilecek, özünde aşırı maddiyatçı, görünüşte ise dinci, tüccar-eşraf kesimini etrafında toplamış olması, devlet için kullanılmaya müsait bulunmaz bir imkan sunmaktadır. Devlet AKP'yi kapatma değil, rendeden geçirecek sisteminin içine alma yoluyla, bu tabanı kendi sömürgeci sistemi için ana taban haline getirmek istemektedir. Devlet bu yolla Kürdistan'daki sosyal tabanını yeniden oluşturma, Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'ne karşı mücadelede bunu alabildiğine kullanma temelinde, geçtiğimiz yaz ortalarına doğru kendini yeniden organize sürecini belli bir çerçeveye kavuşturmuştur. Hem devlet içinde rahatsız olabilecek bazı kesimler Ergenekon adı altında devre dışı bırakılmış, hem de AKP içindeki yatkın olmayan bir takım kesimlere gerekli uyarılar verilerek onlar geriletilmiştir. Bu biçimde ordunun da el değiştirmesi, Yaşar Büyükanıt'ın yerine İlker Başbuğ'un gelmesiyle beraber aslında devlet, yeni konseptini tamamlamıştır. Yeni konsept, bir tür Başbuğ-Erdoğan Hükümeti de diyebileceğimiz bir yapılanmanın öncülüğünde geliştirilmektedir. Her şeyden önce Kürdistan Özgürlük Mücadelesi karşısında başarısız kalan Türk Devleti'nin, sosyal tabanı oluşturulurken, aynı zamanda gerilla karşısında başarısız kalan ordunun da bu durumdan kurtarılması için özel ordu adı altında paralı askerlik sistemi geliştirilmektedir. Paralı askerlik sistemiyle geliştirilen, adına özel ordu dedikleri yeni yapılanma, esas olarak Türk ordusunda yaşanan yenilginin üstünü örtmeye dönük bir yapılanmadır. Bu paralı yeni askeri örgütlenme ile beraber Kürdistan'da, Kuzey'de ve Güney'de yeni bir ihanet dalgasını geliştirerek Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'ni zayıflatmayı önüne koymuştur.

Gerçeklik böyle olurken, Türkiye'de siyasal İslam çizgisinde kendini tanımlayan bütün basın-yayın organları ve yazarları, çok alçakça Kürdistan'da uygulanan özel savaşın

Komünar

psikolojik dairesinin birer elemanı gibi çalışmaktadırlar. Özellikle Fetullah vb. tarikatçıların başını çektiği bu alçakça saldırılarla Kürdistan'daki katliamların meşru gösterilmesi ve devletin temize çıkarılması çabası gelişmektedir. Psikolojik savaşın bu piyon durumundaki elemanları Hareketimizin binlerce kadrosunu şehit edip, işkenceyle katleden, faili meçhul adı altında binlerce insanımızı katleden, Kürdistan'daki katliamların baş sorumlusu ve uygulayıcısı durumundaki Ergenekon ile Önderliğimizi ve Hareketimizi ilişkilendirmeye çalışmaları, bu çevrelerin alçaklıktan da öte ne düzeyde olduklarını ele vermektedir. Bizi her türlü hukuk dışı, alçakça yöntemlerle yok etmeyi gerçekleştirmek üzere kurulan Jitem'i ve onun ana örgütü olan Ergenekon'u bu biçimde temize çıkarmaya çalışan bu çevrelerin takeleri de böylece düşmüş olmaktadır. Türk özel savaşının bu yeni kalemlerinin de pili erkenden bitmiş, gerçeklikleri açığa çıkmış ve halkımızın yürüttüğü haklı, meşru özgürlük mücadelesi karşısında hiçbir kesimin sonuç almayacağı bir kez daha açığa çıkmıştır. Çünkü halkımıza yapılan büyük haksızlık, haksızlık üstü örtülemeyecek düzeyde olup, bariz ve çağdışı devlet terörü karşısında direnen halkımızın doğru mücadele çizgisi, her türlü çirkefliliği açığa çıkaracak güçte olduğunu pratikte göstermiştir. Bu anlamda özellikle yıl sonuna doğru Erdoğan'ın Kürdistan'a gelişinin halkımız tarafından protesto edilmesi, Kürdistan'a bırakılmaması ve paralelinde gelişen olaylar dizisinin en çarpıcı sonucu, sömürgeciliğin AKP'cilik ve Fetullahçılık yoluyla, din kisvesi altında geliştirmek istediği büyük oyunun boşa çıkarılmasıdır. 2008 mücadele yılının en büyük kazanımlarından birisi de budur. AKP'nin gerçek yüzünün açığa çıkması ve halkımızın dini inançlarının kullanılarak sömürgeciliği meşrulaştırma planının deşifre olması en önemli bir sonuç durumundadır.

Gelinen aşamada Türk Devleti'nin kış planlaması somutlaşmıştır. Buna göre gerillayı darbelemek ve gerillaya katılımları önlemek, halkı kontrollü bir biçimde baskı altında tutmak, Kürt halkının yasal yollarla kendisini

ifade etmeye çalıştığı siyasal partiyi kısıpaca olarak mücadeleyi daraltmak istemektedir. Bununla birlikte Kürdistan'da işbirlikçiliğe yatkın aile ve çevreleri AKP yoluyla öne çıkarmak, Kuzey'de bunu yaparken Güney'de de PKK'ye karşı yerel güçleri harekete geçirmenin yöntemlerini geliştirmek, aynı zamanda ABD ve Irak'la geliştirdiği ilişkiler temelinde sürecin dış desteğini pekiştirmek istemektedir. Bu temelde özellikle gerillaya ve Hareketimizin yönetimine darbe vurmaya çalışmakta, böyle bir fırsatı yakalayamazsa bile, ağırlıklı yoğun hava saldırılarıyla, yerel seçimlere kadar yürütülecek çok yönlü bir manipülasyon faaliyeti ve psikolojik savaş çalışmasıyla bir demoralizasyonu yaratarak yerel seçimlerde sonuç almak istemektedir. Eğer bahar aylarına kadar Harekete darbe vurup, bu temelde demoralizasyonu yaratarak kitleleri etkilerse, bununla birlikte gerillaya katılımın önüne geçmeyi başarır ve seçimlerde kendilerince bekledikleri olumlu sonuç ortaya çıkarsa şunu söyleyeceklerdir: "Kürt sorunu çözülmüş bir sorundur. Zaten televizyon yayını olacak. Bir iki üniversitede Kürdoloji bölümleri de kurulabilir. Bu sorunları biz çözmüşüz. Ama Doğu ve Güneydoğu'da ekonomik sorun var. Ekonomik dengesizlik var. Onu ekonomik paketlerle karşılayacağız. Bir de terör sorunu var" diyecekler. Yani inkar ve imha siyasetini böylece pekiştirerek, Kürt sorunundaki inkar politikasını kalıcılaştıracaklardır. Bu durum sadece Kuzey için değil, Doğu için de, Batı için de geçerlidir. Böylece Ortadoğu'da Kürt sorunu diye bir sorun yoktur diyeceklerdir. Eğer gerçekten Türk Devleti bahar aylarına kadar konseptini başarır bunları söyleyip, böyle bir politikanın Ortadoğu'da gelişmesi için öncülük yapacaktır. Bu temelde Güney'i de daraltarak, işbirlikçiliğe zorlayacak, toplumu adeta hapsedecektir. Zorunlu bir biçimde kendi hizmetine sokma dışında yol bırakmayacaktır. Bugün dayatılan zaten budur. Eğer gerillaya darbe vurmaz, katılımların önüne geçemezse ve kitleleri etkileme faaliyetine kitleler doğru cevap verirse, bunu direnişle karşılar, bu anlamda sonuçsuz bırakı-

Komünar

İrşa, tabii bunun etkileri yerel seçimlere de yansımaları yapacaktır. Böyle bir sonuç Türk Devleti için vahim bir sonuç olacaktır. Türk Devleti'nin bu özel savaş politikaları ve inkarimha siyasetinin kitlelerden bir şamar daha yemesi durumunda ise, Kürt sorununun çözümü kaçınılmaz biçimde kendisini dayatacaktır. Türk Devleti'ne rağmen çözüm sürecinin gündeme girmesi söz konusu olabilecektir. Bu nedenle Türk Devleti tüm gücüyle yüklenmektedir. Aslında Ağustos ayından bu yana bu kadar çırpınması, adeta seferberlik halinde bütün imkanları devreye sokarak içte ve dışta yoğun bir diplomasiyi geliştirmesi bu sebeptendir.

Yine, bu konseptlerini hayata geçirmeleri için Önderliği devre dışı kılmaları gerekiyordu. Diğer bir deyişle Önderliğin konuşmaması gerekiyordu. Çünkü halkı etkilemek, gerillayı daraltmak, Hareketi zorlamak istemektedirler. Bu nedenle İmralı'daki izolasyon ve tecridi daha da arttırdılar. Buna rağmen halkın eylemselliğinin önüne geçilememesi ve gerillanın özellikle eylemselliğinin giderek nitelik kazanması onları daha da zorlamış ve başta zorla saç kazıtma yoluyla Önderliğe mesaj vermişlerdir: "Sen geri adım atmazsan, sana her şeyi yapabiliriz" demek istemişlerdir. Amaçları Önderliğe geri adım attırmadır. Böylece konseptlerini daha rahat hayata geçirebilecek bir zemini yaratmadır. Bunun karşısında gerillanın eylemselliğinin orta yoğunluklu bir düzeye çıkarak birçok yerde karakol baskınları ve etkili eylemler biçiminde niteliksel bir gelişme yaşaması ve son olarak Bezele ve Amed merkez eylemleriyle zirve kazanması karşısında savaş meydanında kaybeden Türk Devleti, Önderliğe yönelerek intikam alma, Önderliği tehdit etme, hem fiziki işkence, hem de resmen öldürme tehdidinde bulunarak, "durdurmazsan her şeyi yaparız" diyerek, mutlaka geri adım attırmayı dayatma ve harekete mesaj vermek istemişlerdir. Bu, Türk Devleti'nin kullanabileceği son kozuydu. Adeta "Önderliğiniz elimizde rehindir, daha fazla ileri gitmeyin, 10. Kongre'nin kararlarını uygulamayın, orta yoğunluklu savaşa geçme-

yin, eğer geçerseniz biz de işte böyle yaparız" mesajını vermiş olmaktadır. Ama buna karşılığın Önderliğimizin "ben ölümden korkmuyorum" diyerek tutum alması, bu konuda onların elindeki tüm kozları çekip almıştır. Yine halkımızın 17 Ekim'de bu fiziki saldırıyı duymasıyla birlikte sokaklara dökülmesi, 20 Ekim'de zirveleşen ve iki hafta boyunca devam eden kitlesel direnişin boyutlandırılması, Amed'de, Dersim'de, Van'da, Geve ve Hakkari'de Erdoğan'ın gelişinin protesto edilmesi, olabilecek en yetkin bir cevapla sömürgecilğe Kürdistan halkının cevap vermesi ve kendi Önderliğini sahiplenmesi, Türk Devleti'nin bütün bu tehditkar yönelimlerini boşa çıkaran çok önemli bir gelişme düzeyidir.

Mücadelede kitlenin serhildan hareketinde nitelikli bir düzey ve içerik kazanması ile birlikte, Ağustos'tan itibaren gerillanın sonbahar hamlesinin yakaladığı düzey açısından da orta yoğunluklu savunma savaşına doğru bir gidiş durumu vardır. Dersim'de gelişen eylemler, Botan'daki, Garzan'daki eylemler, yine Amanos, Karadeniz eylemleri ve özellikle Erzurum eyaletinde gelişen taburlara dönük fedaice eylemler, başta şehit Kahraman olmak üzere bu eylemlerde fedaice çarpışan tüm şehitlerimizin APOCU fedai ruhla eylemselliği yaşaması, savunma savaşının ulaştığı boyutu göstermektedir. Bir süreden beri Türkiye'deki birçok köşe yazarı, "PKK artık riskli eylemleri yapamamakta, cepheden saldırı eylemlerini geliştirememekte, onun için uzaktan komandalı tuzaklarla sonuç almak istemekte" diyerek, Hareketin yarattığı yeni taktik açılımları ve gelişme düzeyini gölgelemeye çalışmaktadırlar. Ama, Gabar eyleminden bu yana bu köşe yazarları bu konuda sus-pus olmuşlardır. Çünkü adeta onlara gereken cevap verilmiş ve bu konuda söyleyecekleri bir şey kalmamıştır. Hareketimizin özellikle 2007 Eylül'ünde değerli komutan şehit Adil öncülüğünde Gabar'da geliştirdiği yeni eylemsel çıkış ve saldırı ruhu, fedaice eylem tarzı, daha sonra Oramar ve Zap'ta boyutlanarak Yayladere, Tezvan, Faraşın ve Dersim'deki eylemleriyle somutluk kazanmıştır. Bütün bu eylemsel düze-

Komünar

yin yükselişi temelinde Bezelê ve Amed eylemi bu sürecin zirvesi olmuştur. Yeni bir sürecin gelişmekte olduğunun ifadesi olarak bu son iki eylem anlam kazanmıştır.

Gerillanın 2008 yılında gerçekleştirdiği bu anlamlı çıkışı örtbas etmek ve kamuoyundan gizlemek için Türk Genelkurmayı her hafta kamuoyuna bilgi sunma adı altında özel savaş yalanlarını pompalamaktadır. Genelkurmay adına her hafta açıklama yapan generalin kamuoyuna sunduklarının gerçeklerle bir alakası yoktur. Oldukça tek yanlı ve abartılı, gerçeği yansıtmayan, dolayısıyla kamuoyunu yanlış yönlendiren psikolojik savaş açıklamalarıdır. Ayrıca, Türk ordusu adeta HPG'yi taklit ederek, yıllık savaş bilançosunu da bu yıl kamuoyuna erkenden açıklamıştır. Bu bilanço da psikolojik savaş ekseninde hazırlanan yalan-yanlış, abartılı ve gerçekleri ters yüz eden bir bilançodur. Türk Devleti'nin ve Türk ordusunun basına yansıttığı bu türden bilgilerin büyük çoğunluğu çarpıtmadır ve doğru değildir. HPG'nin 2008 yılı bilançosu net ve açık olarak her şeyi ortaya koymaktadır. Buna göre, 2008 yılı içerisinde Türk Devleti'nin geliştirdiği saldırı operasyonları 366 olarak kayda geçmiştir. Bunun 2'si İran'la ortaklaşa yapılan operasyonlardır. Türk Devleti'nin bu saldırılarına karşı ise 367 misilleme eylemi yapılmıştır. Bütün operasyon ve eylemlerde geniş bir sahada sürdürülen mücadelede 2008 yılında toplam olarak 157 arkadaşımız şehit düşmüştür. Bu konudaki geniş bilgiyi HPG'nin yıllık bilançosunda bulmak mümkündür.

Ortaya çıkan sonuçlar çok açık bir biçimde şunu gösteriyor: Türk Devleti'nin değil, Hareketimizin öngördükleri ve karar altına aldıkları uygulanmaktadır. Somut olarak, PKK 10. Kongresi'nde orta yoğunluklu savaşa doğru gideceğiz diye hedef konulmuş, bu hedefe dönük pratikte atılan adımlar, gerçekleşen eylemlerle ortaya konulmuştur. Toplumsal mücadelede gelişen serhildan hareketi de üst bir gelişmeyi önüne koymuş, 17 Ekim'de başlayıp 3 Kasım'a kadar süren serhildan hareketinin ortaya koyduğu boyut, buna pratik bir cevap olduğu açık görülmektedir.

Kısaca Hareketimizin hem gerilla cephesinde, hem serhildan cephesinde PKK 10. Kongresi'nden bu yana gerçekleştirdiği atılım çok anlamlıdır. Kongre kararlarının pratik ifade bulması anlamında değerlidir. Bu durum karşısında Başbuğ-Erdoğan Hükümeti daha da çılgınlaşmışlardır. İmralı'da işkence sistemini derinleştirmekle, Önderliğimizi tehdit etmekle kalmayan Erdoğan, Hakkari'ye gelip "tek bayrak, tek millet, tek dil, tek vatan" ırkçı söyleminde bulunmuş ve "bunu beğenmeyenler terk edip gitsin" demiştir. "Ya sev, ya terk et" anlamındaki bu ırkçı, şovenist çıkışı yapma durumunda kalmıştır. Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'nin bütün engellemelere rağmen kat ettiği mesafe düşmanı çıldırtmaktadır. Onları yanlışla da sevk etmektedir. Daha önce bu tür durumlarda generaller öne çıkarken, bu kez general hastalanıp hastaneye giderken, onun yerine Erdoğan Kürdistan seferine çıkıyor ve tehditler savuruyor. Bu durum hem AKP'nin gerçek yüzünü açığa çıkarmada, hem de devletin yaşamış olduğu tıkanmayı, zorlanmayı dışa vurmada çarpıcı bir pratik örnek olmuştur.

Çok bariz görülmektedir ki, bugün Kürdistan'da inkar ve imha siyaseti her zamankinden daha fazla zorlanmaktadır. İnkâr ve imha siyaseti en çıkmaz dönemine girmiştir. Çözumsuz ve tıkanmış bir siyaset haline gelmiş bulunmaktadır. Zorlanan inkar ve imha siyaseti düşmanda bir daralmanın ve bu tür çıkışların gelişmesine yol açmaktadır. Önderliğimizi tehdit ettikleri gibi, gelip halkı ve bizi de tehdit etmişlerdir. Aynı zamanda savaş uçaklarını Medya Savunma Alanları'na göndererek Hareketin yönetimini tasfiye etme planlarını yeniden CIA ve MİT işbirliği temelinde pratikleştirmek istemişlerdir. Kaybeden ve kaybettiğini gördükçe çılgınlaşan Türk Devlet yetkilileri bu biçimde ırkçı-şovenist yüzlerini açığa vururken, onların uygulayıcısı durumundaki güvenlik kuvvetleri en vahşi yöntemlerle saldırılar gerçekleştirmektedirler. Şehitlerimizin cenazelerine yapmadıkları hakaret kalmamıştır. Ölüye bile saygıları yoktur. Şehitlerimizin cenazeleriyle oynama, hakaret

Komünar

etme, işkence yapmaya kadar sadistleşmişlerdir. Halkımızın toplumsal eylem biçimi olan serhildan hareketinin en önde gelen eylem gücü bilindiği gibi Kürt kadını ve Kürt gençliği idi. Özgürlük mücadelesine kalkışan ve yeni bir enerjiyle ortaya çıkan Kürt kadınından korkan ve ürken Türk Devleti, Kürt analarını Newroz meydanlarında cop ve potinler altında ezmek istemişlerdir. Kürt çocuklarının muhteşem eylemsel duruşundan büyük bir korkuya kapılan Türk Devleti, en vahşi yöntemlerle Kürt çocuklarının kollarını kameralar karşısında kırma sadistliğini göstermişlerdir. Kürt çocuklarını gülünç düşecek düzeyde 20-30 yıllara varan cezalarla yargılamaktadırlar. Yine Kürt siyasetçilerini salt konuşmalarından dolayı çeşitli düzeylerde cezalandırmalara tabi tutmuşlardır.

Kısaca, bugün Kürt halkı kutsal özgürlük yürüyüşünde önemli bir aşamaya gelip dayanmışken, bir Kürt kadını, bir Kürt çocuğu, bir Kürt genci, bir Kürt bireyi, Türk Devleti gözünde ezilmesi gereken, intikam alınması gereken bireyler haline gelmiştir. Kürt kadınının geliştirmiş olduğu özgürlük mücadelesi Nudaların, Gülbaharların şahsında zirveleşen bir mücadeledir. Elbette ki bundan ürkmektedirler. Küçük generaller olarak Kürt çocukları attığı taşlarla düşmana korku salmış ve yaşamlarının sonunu göstermişlerdir. Çünkü o taşlar devrim taşlarıdır. Zaten küçük Bêritan'ların suç malzemeleri diye tutanakta geçen, cebinden çıkan üç taşıdır. Bu üç taş düşmana korku salan onun özgürlük silahıdır. Çünkü bu üç taş sadece küçük Bêritan'ın cebinden çıkan üç taş değildir. Uğur Kaymazların genç yaşta yaşamlarını yitirmesinin, yaşlılarında yarattığı büyük intikam ve özgürlük sevdasıyla yüreği çarpan, küçük ellerindeki taşların özgürlük toplarına dönüşmesidir. Bir çocuğun cebinden çıkan ve suç aleti sayılan bu üç taş, Kürt halkının özgürlük yolunda kükreyen sesinin yükselişi ve toplumsal kararlılığının bir simgesi durumundadır. Artık Kürdistan'daki taşlar dahi suç unsuru olmaktadır. Bu önemli bir gelişmedir. Eğer bugün Kürdistan taşları bir suç unsuru haline gelmişse, bu, serhildan

hareketinin ulaştığı toplumsal düzeyi ve katliamcı, sömürgecilik sisteminin yolun sonuna yaklaştığını göstermektedir.

Bu dönemde meşru savunma güçlerinin yürüttüğü savunma savaşı ve onun diğer bir ayağı olan halkımızın yürüttüğü serhildan hareketi, inkar ve imha siyasetini zorlayacak bir düzey kazanmıştır. Kuşkusuz yetersizlikler de söz konusudur. Gerillada taktik bazda yaşanan ve aşılması gereken yetersizlikler vardır. Özellikle öncülük ve taktik konusu önemli olmaktadır. Komutada halen varlığını sürdüren klasik duruşun zorlanmalara neden olduğu açık bir gerçektir. Nasıl ki, uluslararası komplo saldırısı karşısında Önderliğimiz ideolojik bir yenilenme çıkışıyla cevap verdiyse, aynı biçimde meşru savunma çizgisi temelinde gerilla da kendisini yenileyerek 1 Haziran Hamesi'ne hazırlık yapma çabası içerisindeydi. Fakat gerillanın kendisini yenileme faaliyeti daha da derinleşerek sürmek durumundadır. Özellikle 5 Kasım 2007'de Türk Devleti ile ABD arasında gerçekleşen anlaşma sonrasında Kürdistan'daki savunma savaşında karşı taraf en yetkin, en gelişkin bir teknolojiyi kullanmaya başlamıştır. Bunun karşısında gerillanın tamamen profesyonel, modern gerilla esprisiyle kendisini köklü bir biçimde yenilemesi gerektiği çok açık ortadadır. Bu, uzun süreden beridir gündemde olan bir husustur. Kürdistan'da artık klasik gerilla tümüyle aşılması gereken bir tarz olmaktadır. İnsan yeteneğini daha yoğun değerlendiren, insan iradesini, insan tekniğini derinleştiren, böylece maddi tekniği sollayarak boşa çıkaran, çok yönlü bir taktik zenginliği geliştirebilen, beyin ve yüreği birleştirme temelinde yetkin bir taktik zenginlikle sürece cevap olabilen, alabildiğine manevra kabiliyetine sahip, mobilize olmuş yeni dönemin gerilla tarzına ulaştığımız oranda savunma savaşında başarılı olma şansını yakalamış oluruz. Klasik gerillayla yol alınamayacağı kesin ve net olarak bilinmek durumundadır. Klasik gerillayla yol almak isteyen her komutanlık kesinlikle hüsrana uğrayacak, darbe yiyecektir. Olması gereken modern gerilladır. Gizlilikte klasiklik ol-

Komünar

maz. Kamuflajda klasik olmaz. Disiplinde sıradan olmaz. Derin gizlilik, ince kamuflaj, öz disiplin, planlı hareket tarzı, doğru mevzilenme ve doğru üslenme anlayışı temelinde daha bir çok konuda yenilik gerektiren bir düzeyi yakalaması gerekmektedir. Bugünkü Kürdistan gerillası klasik gerilla olmaktan çıkma mücadelesini vermektedir. Bu konuda henüz aşılamayan yetersizlikler de söz konusudur. Mücadelemizin özellikle 2008 yılı pratiğinde ortaya çıkardığı gerçeklikler temelinde daha radikal ve daha köklü bir biçimde gelişerek mutlaka profesyonel, modern gerillayı yakalamak şarttır.

Diğer yandan, serhildan hareketinin de yaşadığı çeşitli yetersizlikler vardır. Özellikle Kuzey Kürdistan'da serhildan hareketinin yetkin öncüleri olan Cihan ve Hüsnü arkadaşların şahadetinden sonra yaşanan boşluğun doldurulma görevi vardır. Yine bu konuda sadece Kuzey değil, diğer tüm alanlarda yaşanan, bir takım aşılması gereken yetersizlikler söz konusudur. Serhildan hareketinin daha örgütlü, daha bilinçli bir biçimde kendisini yeniden gözden geçirmesi gerekmektedir. Özellikle

Doğu Kürdistan'da, Batı Kürdistan'da, Güney Kürdistan'da, yine BDT ülkelerinde kendini yenileme ihtiyacı vardır. Kürt toplumu bugün bulunduğu her yerde bir eylem gücü olmak durumundadır. Yani bu inkar ve imha siyasetini kabul etmediğini her yerde ve herkese eylemleriyle göstermek zorundadır. Dolayısıyla serhildan hareketinin daha yetkin bir biçimde kendisini örgütlemesi, var olan yetersizlikleri

hızla aşarak daha fazla taktik zenginliklerle sürece cevap olması, olmazsa olmaz kabilinde kendisini dayatmış bulunmaktadır.

Sonuç olarak; 2008 yılı pratiği ve yıl içerisinde gelişen mücadele, Önderliğimizin İmralı'daki duruşu, halkımızın kararlı eylemselliği, meşru savunma güçlerinin yakaladığı düzey bizi önemli bir sürece taşımış bulunmaktadır. İdeolojik alanda yaşanan gelişme düzeyi, öncüde yakalanan netleşme perspektifi, örgütsel planda gelişen netleşme ve Demokratik Konfederal sistemin belli düzeyde anlam bulması, yine serhildan eylemselliğinin niteliksel bir gelişmeyi yakalayarak gerillayı, şehitleri, Önderliği doğrudan sahiplenmesi ve gerillanın savunma savaşında yakaladığı performans mücadelemizi tarihsel bir dönemece sokmuştur. Ayrıca sağlanan ulusal, siyasal ortam ve demokratikleşme boyutu Hareketimizi Kürdistan'da demokratik-ulusal değerlere sahip çıkma, savunma ve onu özgürlük mücadelesinde güçlü bir zemin haline dönüştüren ulusal-demokratik temel bir güç haline getirirken, bununla birlikte Ortadoğu denklemine de etkili bir güç konumuna getirmiştir.

Özellikle PKK 10. Kongresi'nin açığa çıkardığı ve net bir perspektife ulaştırdığı öncülük ve bu konuda yaşanan sorunların aşılması her zamankinden daha fazla önem ve aciliyet kazanmıştır. Yaşanan bütün gelişmeler bize şunu göstermektedir: PKK hareketi uluslararası komploya karşı mücadelesinde gücünü toparlamış ve çözüm sürecini her zamankinden daha fazla ve güçlü bir biçimde dayatmış bulunmaktadır. Kuşkusuz uluslararası komplo süreci bitmemiştir. Uluslararası bir konsept biçiminde farklı boyutlarda devam etmektedir. Ancak sonuçsuz bırakıldığı da bir gerçektir. Kürt sorunu artık çözüm sürecine girmiştir. Buna karşı inkar siyasetinin çabaları sonuçsuzluğa mahkumdur. Uluslararası siyasal durum ve bölgedeki mevcut siyasal konjonktür, Kürt sorununun çözümü için ciddi bir engel oluşturmamaktadır. Hareket ve halk olarak dönem görevlerini layıkıyla yerine getirir ve bu temelde süreci ilerletirsek, Kürt sorununun çözümü bütün kapsamıyla

Komünar

gündeme girecek ve çözümünü dayatacaktır. Bunun koşulları doğmuştur. Kürdistan üzerindeki egemen devletlerin korkusu sorunun bütün ağırlığıyla gündeme girmesidir. Bugün Hareketimizin Kuzey'de, Doğu'da, Batı'da ve her tarafta geliştirdiği mücadele, Kürt sorununu çözümün eşiğine taşımıştır. Kuşkusuz bedellerle bu düzeye gelinmiştir. **Önder APO'**nun bugün İmralı'daki duruşu ve dayattığı çözüm, güçlerimizin mevzileniş ve mücadele düzeyiyle bütünleşerek bir güç haline gelmiş bulunmaktadır. Hiç kimse bundan kaçınmaz. Bu gerçeği gören başta Türk Devleti olmak üzere karşıt konsept sahipleri, Hareketimizi geriletmek için son bir hamle hazırlığı ile yeni bir konsept geliştirmek istemektedirler. Özellikle önümüzdeki bahar aylarına kadar her hangi bir darbenin yenilmemesi halinde bizim açımızdan çözüm sürecinin gündeme girmesi çok daha ciddi bir olay haline gelecektir. Onlar, bunun önüne geçmek için yeni hamlelerle süreci tıkatmaya, durdurmaya çalışacaklardır. Bunun için yeni arayışlar, yeni ittifaklar gündeme getirilmeye çalışılmaktadır. Özellikle Güney Kürdistanlı güçler üzerinde çok fazla durulduğu bilinmektedir. Bu konuda pazarlıkların sürdürülmekte olduğunu bilmek durumdayız. Her türlü ihtimali dikkate alarak kendimizi hazırlama en gerçekçi bir tutum olacaktır. Bizler sonuna kadar demokratik ulusal birliğin gelişmesi için çaba gösteririz. Bu konuda her türlü girişimi yaparız. Ama salt kendimize dayanarak, kendi öz gücümüzle mücadeleyi yürütmeyi de temel bir ilke sayarız.

İçine girilen dönem, kesinlikle normal değil, olağanüstü gelişmelerin yaşanmaya aday olduğu bir dönemdir. Esasen her iki taraf için kırılma olasılığının gündemde olduğu bir süreçtir. Hareketimiz öncülüğündeki Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'nin doğru çizgide gerçekleştireceği yaratıcı hamlelerle çözüm yolunu açarak Türk Devleti'nin inkar ve imha siyasetinde bir kırılmayı yaşatma olasılığı yüksektir. Bu olmazsa Türk Devleti'nin uluslararası konsept çerçevesinde Hareketimize karşı geliştirdiği saldırılar sonuç olarak, Hareketimiz-

de bir kırılmayı yaşatma sürecini geliştirmek isteyeceklerdir. Elbette ki biz kırılmayı değil, başarı için tüm tedbirleri almak durumunda-yız ama, karşıt güçlerin geliştirdiği konsept ve planların ciddiyeti de göz ardı edilemez. Biz, düşmanı hiçbir biçimde küçümsemek durumunda değiliz. Bu konuda oldukça gerçekçi olmak zorundayız. Hareket olarak, döneme gereken cevabı geliştiremezsek, düşmanca saldırıları boşa çıkaran ve karşı hamlelerde süreci ilerleten bir çıkışı gerçekleştiremezsek, düşman saldırılarının sonuç alma ve bizim darbe yememizin tehlikesi kendisini dayatacaktır. Bunun için, bu kritik aşamada gerekli tüm tedbirleri alarak, ileriye dönük hamlelerle süreci kesinlikle doğru cevaplamak gerekmektedir. Eğer bu konuda ciddi hatalar yapılmaz ve var olan koşullar iyi değerlendirilir, gereken cevaplar geliştirilirse, kesinlikle başarıma koşullarımız vardır. Ama bununla birlikte gerekli cevabın verilmemesi durumunda ise, merhametsiz düşmanların katliamcı saldırılarıyla tasfiyeyi dayatacakları açık ortadadır.

Esas önemli nokta; öncülüğün PKK 10. Kongresi perspektifi temelinde kendisini netleştirmesi, partileşme sürecini tamamlayarak doğru bir öncülük yapmasıdır. Bilindiği gibi yetersiz yoldaşlıkla Önderliğimizin İmralı'ya götürülmesi sürecinin yolunu, kendimize rağmen açmış olduk. Bugün 10. Kongre'nin en temel kararı, Önderliğin özgürleştirilmesi sürecinin başlatılmasıdır. Önderliğin özgürlüğü demek, Kürt sorunun çözümü demektir, Kürt halkının özgürlüğü demektir. Temel hedef Önderliğimizin özgürlüğüdür. Önderliğin özgürlüğü için öncelikle yetersiz yoldaşlığı aşmak gerekmektedir. Nasıl ki, yetersiz yoldaşlığımız Önderliği İmralı'ya götürmeye yol açmışsa, Önderliğin İmralı'dan çıkışı da ancak ve ancak yeterli yoldaşlıkla mümkün olacaktır. Bunun için tarihin bu önemli aşamasında esas sorumluluk PKK'li militanlara, kadrolara düşmektedir. Bunu iyi bilmeliyiz. Eğer bugün mevcut siyasal ve örgütsel koşullarda PKK kadroları doğru bir öncülük yaparak Önderlikle doğru bir yoldaşlığı pratik yaşamda hayata geçirirlerse, bunu somuta dönüştürürler-

Komünar

se tarihin bu önemli aşamasında devrimsel bir çıkışla Önderliğin özgürlüğü, Kürt sorununun çözümü mümkün olacaktır.

Ama bunun için öncelikle doğru öncülük şarttır. Net bir duruş, kararlı, cesaretli bir duruş şarttır. Fedaiye yürümek, kararlıca durmak kesin gerekli olduğu gibi, kendi başına da yeterli değildir. Çözüm süreçleri çetrefilli süreçlerdir. Her türlü sürpriz gelişmelerin olabileceği dönemlerdir. Bu nedenle çok yönlü olmayı, çok zengin yaklaşımları gerektirmektedir. Özellikle pratik politikada, taktik yönlendirme, siyasi, askeri, örgütsel alanda, diplomatik alanda, ideolojik mücadele alanında, propaganda, basın-yayın alanında, kültürel alan ve bütün alanlarda daha kapsamlı ve daha zengin yöntemlerle doğru öncülük etme, doğru öncülüğü geliştirme zorunluluğu vardır. Normal dönemin devrimciliği ve katılımı artık yetmez. Olağanüstü dönemin, olağanüstü devrimcilerinin, olağanüstü katılımı mutlaka ve mutlaka yakalamaları gerekmektedir. Özellikle bulunulan her yerde demokratik komünal yaşam tarzını, sade, dürüst **Apocu** militan ruhu, yönetsel boyutta katılımcılığı, ekipleşmeyi, kolektif yönetim tarzını oturtturarak her yerde gelişmenin önünü açma, gelişmeyi halka mal etme, meclisleri etkili kılma, kolektif komünal bir yürüme ve kararlılıkla sürece öncülük etme görevi PKK'lilere ait bir görevdir. Her PKK'li militanın ve sempatazının mutlak surette başarması gereken görev doğru öncülük görevidir.

Bu önemli aşamada partileşmeyi tamamlayarak, **Önder APO**'yla doğru yoldaşığa ulaşarak dönem görevlerine sahip çıkmalıyız. Partileşme olduğunda doğru komutanlaşma da olur. Doğru siyasal öncülük, örgütsel öncülük de gelişir. Halkın gerçek öncülüğü, serhildan önderliği de gelişir. Bütün alanlarda gelişmenin yolu sağlam partileşmekten geçmektedir. Şunu iyi bilmemiz gerekiyor: İyi, sağlam öncülük olmadan gelişmeyi derinleştirme, hele hele devrimsel bir çıkışa dönüştürme mümkün değildir. Bu nedenle, büyük bir sorumlulukla ve kapsamlı görevlerle 2008 yılını bitirip 2009 yılını karşıladığımızı iyi bilmek zo-

rundayız. 2009 yılını büyük bir yıla dönüştürmek istiyoruz. Partimiz PKK'nin kararları çerçevesinde Önderliğimizin özgürlüğü için yürümek durumundayız. Her şey bir yılda bitecek demiyoruz. Ama 2009 yılını büyük yaşamak istiyoruz. Çünkü bunun zemini 2008 yılında gelişen mücadeleyle yaratılmıştır. Unutmayalım ki, bu zemin büyük kahramanlıklar temelinde yaratılmıştır. Başta büyük komutan Adillerin, Gülbaharların, Kurtayların, Ferhatların, Nudaların, Fıratların, Savaşların yiğitçe destanlar yaratması temelinde bu zemin yaratılmıştır. Önderliğimizin her türlü işkenceye rağmen direnişçi duruşu ve halkımızın büyük fedakârlığı temelinde bu zemin yaratılmıştır ve biz bunu 2009'da daha önemli bir aşamaya taşımak sorumluluğuyla karşı karşıyayız. Artık çözümün kapısını zorlayan bir yürüyüşün sahibi olmalıyız. Bunun için gerekli performans gösterme, gerekli taktik yetkinliği ve zenginliği gösterme, gerekli pratik öncülüğü kararlıca, cesaretle büyük bir özveriyle geliştirmek durumundayız. Dönem tüm kadro ve çalışanlar için büyük sorumlulukla yaklaşmayı emreden bir dönemdir. Yüksek bir sorumlulukla döneme yaklaşıp, dönem görevlerini sağlam bir partileşme ile karşılama temelinde ancak şehitlerimizin çağrılarına sahip çıkabilir, halkımızın umutlarına cevap olabilir ve Önderliğimize layık olabiliriz. Bunu iyi bilmek zorundayız.

Tüm yoldaşların bu temel perspektiften hareketle 2009 yılına büyük bir yenilenme ile gireceklerine ve **APOCU** ruhu zirvede yaşayarak doğru öncülük ekseninde görevlerinin üstesinden gelmek için gereken çabayı sergileyeceklerine inanıyoruz. Biz de, üstümüze düşen rol ve görevlerin gereklerini yerine getirmek ve **APOCU** fedai ruhla dönem görevleri üzerine yürümede gereken tüm çabayı ortaya koyacağımızı belirtiyor, bu değerlendirmede ifade edilen her şeyin öncelikle kendimiz için geçerli olduğunu vurgulamak istiyoruz. 2009 yılını büyük bir mücadele yılı olarak karşılamamızın inanç ve kararlılığı ile yeni yılda tüm yoldaşlara üstün başarılar diliyoruz, selam ve saygılar sunuyoruz.

Komünar

PKK Programı II. Bölüm

B- Demokratik Ortadoğu Konfederasyonu:

Ortadoğu toplumu, toplumların kök hücresidir. Gücünü bu niteliğinden almaktadır. Temel insanlık ölçüleri bu alanda şekillenmiş ve kültürel birikim halini almıştır. Bu niteliğiyle Ortadoğu kişiliği, tarihsel bir kişiliktir. Ortadoğu kişiliği için uygarlık, giyilen bir elbise değil, yaşamın kendisidir. Kendini dünyanın merkezi görece kadar bir özgüvene sahiptir.

İnsanlığın gelişiminde tarihi bir sıçramayı ifade eden neolitik devrim, Dicle-Fırat havzasının verimli hilalinde yaşanmıştır. Hiyerarşik-devletçi toplumun kölecisi ve feodal biçimleri bu kaynaktan beslenerek uygarlıklar haline gelmiştir. Mitolojiyle birlikte üç tek tanrılı din, bu alanda doğup kökleşmiştir. Ortadoğu uygarlığının bu kadar direngen olmasının, Fransız ve Rus Devrimlerinin Ortadoğu'yu çözememesinin nedeni, bu ana uygarlık olma gerçeğinde yatmaktadır.

Ortadoğu'nun toplumsal tarihini doğru kavrayabilmek için bazı özgün özelliklerini şöyle ifade etmek mümkündür:

1-Öncelikle zihniyet alanındaki katı dogmatizmi, ütopyizmi ve kaderciliği çözümlenmek gerekir. Bilindiği gibi, toplumsal zihniyet bu alanda oluşmuştur. Mitolojiler ve dinler burada doğup kökleşerek çevreye yayılmıştır. Böyle büyük zihniyetlerin mekânı olmak elbette

önemlidir. Ancak dinsel kavramlar o kadar soyutlanmıştır ki, tam bir ezber ve anlamazlık durumu ortaya çıkmıştır.

12. yüzyıla kadar düşünce üstünlüğü tamamen Ortadoğu'dadır. Ancak bu yüzyıldan itibaren Avrupa Rönesans, reform ve aydınlanmayı yaşarken, İslamiyet'te içtihat kapıları kapatılarak, Ortadoğu düşüncesi dondurulmuştur. Bu temelde adeta hiç düşünmeyen, dini dogmaları ezbere, sürekli tekrarlayan bir toplumsal yapı yaratılmıştır. Allah ve Peygamberlik kavramları toplumsal gerçeklikten, siyasi ve askeri muhtevadan tamamen koparılmıştır. Özenle işlenmiş bir yönetim ideolojisi olan ve devlete bağlı bulunan dinin tartışılması yasaklanarak, gerçekte devlet ve yönetim tartışılmaz kılınmıştır.

Ortadoğu'da edebiyatın zayıf kalmasında dinsel dogmatizmin payı önemlidir. Dondurulmuş bu dini dogmalar üzerine 19. yüzyıldan itibaren dıştan aşılana çalışılan milliyetçilik, liberalizm ve sosyalizm gibi düşünceler yama olmaktan öteye geçememiştir. Son dönemlerde gelişen radikal İslam, aslında yenilenmeyi değil, tutuculuğun canlandırılmasını ifade etmektedir.

Kördüğüm olmuş toplum kurumlarını aşmak ve yeniden yapılandırmak için Ortadoğu'da zihniyet devrimi şarttır. Katı dogmatizm ve kadercilik kırılmadan, Ortadoğu kendi Rönesans, reformasyon ve aydınlanmasını yaşa-

Komünar

madan, binlerce yıllık despotizmden kurtulamaz.

2- Hiyerarşi ve devlet kurumlaşması, çözümlenmesi en güç olan toplumsal olgulardır. Ortadoğu'da hiyerarşi ve devletin yükselişiyle sınıflaşma, dinsellik, hanedanlık, aile ve aşiret ilişkileri arasında kurulan örgü, toplumsal sistemi adeta mekân ve zamanın dışına çıkarır.

İlkel komünal toplumun neolitik evresine merkez teşkil etmiş olan bölge, bu dönem kültürünü en derin toplumsal hafızada ve maddi olarak yaşar. Devletçi toplum sisteminin köleci ve feodal biçimleri de bölgenin köklü kültür değerleridir. Bu kültürel birikim üzerine eklenen Batı kültürü, adeta cila olmaktan öte anlam taşımaz.

Ataerkilliğin Ortadoğu'da sızmadığı toplumsal gözenek yok gibidir. Devletin oluşumunda sınıfsal öğelerden çok, güçlenmiş ataerkil öğeler esas rol oynar. Bir yandan rahip ideolojisi, diğer yandan askerleşme devleti yaratır. Köleleşme ise ancak devlet kurumu güçlendikten sonra gelişmiştir.

Sümer ve Mısır rahip ideolojisi olarak mitolojinin büyük önemi, devletleştirmedeki rolünden ileri gelir. Nemrut ve Firavun deyimleri Ortadoğu kültüründe tanrı-kralları ifade eder. Tanrı-kral bir Ortadoğu yaratımıdır ve bir şahıs olmanın ötesinde bir kültür, bir kurumdur. Ne zaman ki devlet kurumu süreklilik kazanmış, o zaman tanrılar da ölümsüz kılınmıştır. Halen devletin ebediliği, yüceliği ve kutsallığı hakkındaki söylem, bu kulluk sisteminden geriye kalmıştır.

Mitoloji kökenli devlet ideolojisinden, tek tanrılı din ideolojisine dayalı devlet kavramına geçiş de çok önemlidir. Tanrı-krallıktan tanrının gölgesi sultanlığa geçiş kulluk ilişkisini daha da derinleştirmiştir. Tanrının doksan dokuz sıfatla silahlandırılıp görünmez kılınması, onun cisimleşmesi olan devlet kurumlaşmasının gücünü katbekat arttırmıştır. Bu temelde devlet üst toplumu, anlayış ve ahlak olarak kendini tüm topluma tamamen hâkim kılmıştır.

Hıristiyanlık ve İslam'da feodal devletçi toplum en güçlü dönemini yaşamıştır. İslam

devleti, feodalizme en radikal ve sert çıkış yaptıran devletlerin başında gelmektedir ve Ortadoğu kültürünün yeni bir aşaması olarak değerlendirilebilir. En güçlü temsilini Emevi, Abbasi ve Selçuklu hanedanlıklarında bulan İslam devleti, Eyyubi hanedanlığının 1250'lerde dağılmasıyla duraklama dönemine girmiştir. Bu süreçten sonra devreye giren Osmanlıları ise yarı-İslam, yarı-Bizans devleti olarak görmek daha gerçekçidir.

Baştan itibaren Ortadoğu devlet sisteminin savaççı ve despotik karakteri başattır. Devletin feodal biçimi de demokrasiye tamamen yabancıdır. Devlet-toplum ayrışması köklü ve derindir. Bu dönemde halkların sloganı, "Bu dünyada en büyük saadet, devletten uzak yaşamaktır" biçimindedir.

19. ve 20. yüzyıllar Ortadoğu için kriz dönemini ifade eder. Yarı ve yeni sömürgecilik olarak nitelendirilebilecek siyasî oluşumların dünyanın diğer alanlarından bazı farkları vardır. Özellikle toplumla devlet arasındaki ilişkinin değişime karşı son derece dirençli olması, krizden kısa süreli çıkışlara imkân vermemektedir. Ne kapitalist devletin formlarını hızla özümseyecek koşullar vardır, ne de kendi geleneğinin hızla dağılması söz konusudur. Neolitikten beri gelen ve karmaşık bir biçimde iç içe geçen uygarlık değerleri bir bütün olarak dirençlidir.

Ortadoğu uygarlığı dönüşüm için yabancı aşırı kolay kabul etmemektedir. 20. yüzyıl boyunca Türkiye, Arabistan, İran, Afganistan gibi bölgenin her alanında gösterilen modernleşme çabalarının, milliyetçilik ve reel sosyalizm aşılarının tutmadığı ortadadır. Radikal çizgide yeniden İslam'a sarılış ise, kapitalizmin en büyük küresel hamlesine karşı umutsuzluğun doğurduğu intihar eğiliminden başka bir şey değildir.

Ortadoğu sorunlarının temelinde devlet olgusunun yattığı açıktır. 20. yüzyılda milliyetçi kılıfla kendini örtmesi problemlerin daha da ağırlaşmasına yol açmıştır. Adı olsa da, gerçekte cumhuriyet bölgede yoktur. Devletin despotik ve savaççı niteliği aşılmamıştır. Üstten küresel kapitalizmin, alttan ise neolitikten

Komünar

beri biriken sorunlarla boğuşan halkların talepleri karşısında bu despotizmin ve onun cilalanmış biçimlerinin yanıt oluşturabilmesi zordur.

3- En az devlet sorunu kadar ağırlaşan bir sorun da aile ve kadın etrafında şekillenen toplumsal zihniyet ve davranışlardır. Devlet mikro modelini ailede gerçekleştirirken, her aile de ideal çözümünü devletleşmede bulur. Devlet despotunun ailedeki yansıması aile reisi olarak erkektir. Büyük devlet despotu ne kadar etkili, yetkili ve keyfi tutum sahibi ise, küçük reis de birkaç kadın ve çocuklar üzerinde aynı durumdadır.

Evcil-ana kültürünün merkezi Ortadoğu'dur. Eldeki veriler, bu kültürün M.Ö. 15.000'lerden itibaren Zagros-Toros dağ silsilesinin iç eteklerinde doğup geliştiğini göstermektedir. Dolayısıyla bir kültür birikimi olarak uygarlığın doğup gelişmesinde kadın etkinliği başattır. Devlet ve savaş ise tamamen erkek icadı olmuştur. M.Ö. 4000-2000 arasında dünya uygarlık merkezi olan Sümerlerde kadına ana kültürü erkekle başa baş bir ağırlığa sahiptir. M.Ö. 2000'lerden itibaren Babil sistemi içinde kadın düşüşünün gerçekleştiğini, erkekle ilgili her şey yüceltilirken kadınla ilgili her şeyin küçültüldüğünü görmekteyiz. Kadınla ilgili bu ilk değişime birinci büyük cinsel kırılma ve karşıdevrimi diyebiliriz.

Tek tanrılı dinler tarihinde kadın etrafında ikinci büyük cinsel kırılma kültürü gelişme kaydeder. Mitolojik dönem kırılmasındaki kültür bu sefer tanrı emri olarak kanun haline gelir. Kadın üstündeki tasarruf, herhangi bir mal üzerindeki farkıdır. Kadın en kişisiz bir dönemi yaşar. Hıristiyanlıktaki azizeler pratiği, kadının en azından üzerindeki cinsel kavramlardan ve ayıplamalardan kurtuluşunu ifade eder. Bir nevi ilk yoksul kadınlar partisi gibidir.

Ortadoğu toplumunda gericiliğin merkezinde mevcut aile yapısı vardır. Kapitalist sistemin ayartıcı etkisi bile tam yansımamaktadır. Her alanda yenilmiş Ortadoğu erkeği, bunun bütün hıncını kadından çıkarmaktadır. Tarihten gelen ataerkil ve devlet toplumunun

yansımalarıyla Batı uygarlığının yansıyan modern kalıpları günümüzde bir kördüğüm yaratmıştır. Bu yapı içinde erkekteki egemenlik kavramının çözümlenmesi, kadındaki köleliğin çözümlenmesinden daha az önemli değildir. Dönüşüme yanaşmayan kadın değil, daha çok erkektir.

Ortadoğu toplumunda gericiliğin toplandığı aile kördüğümünü çözmek, demokratikleşme açısından esastır. Bunu devlet sorunu ile diyalektik bağ içinde ele alıp birlikte çözmeye çalışmak en doğru yoldur.

4- Ortadoğu sorunsallığında etnisite, ulus, vatan, sınıf, mülkiyet gibi olguların kavramsal düzeyde doğru tanımlanması da büyük önem arz etmektedir. Etnisitenin, ulusallık ve sınıfsallık içinde tamamen erimedığı bir gerçektir. Bu bakımdan etnik bağları reddetmek değil de, demokratikleştirmek önem taşır. Ortadoğu'da bireyselliğe dayalı bir demokratikleşme değil de, etnisitenin komünal değerlerine dayalı bir demokratikleşme daha gerçekçidir. Kaldı ki, bu tip demokratikleşme daha derin ve paylaşımcıdır. Dolayısıyla Ortadoğu'nun demokrasi potansiyeli Avrupa'dan çok daha güçlüdür.

Ortadoğu'da ulus kavramı, sosyolojik olmaktan çok politiktir. Pazar ve politika ulusun rahmidir. Ortadoğu'da ulustan ziyade ulusçuluğa daha çok sarılma vardır. Milliyetçilik devletin en temel meşruiyet aracıdır. Din devletin geni, milliyetçilik de onun modern biçimidir. Dine ve milliyetçiliğe dayanmadan devleti yürütmek zordur.

Günümüzde vatan kavramı, tarihtekinin aksine, ulus-devletin siyasi sınırlarını esas almaktadır. Hâlbuki tarih boyunca halkların yerleştiği coğrafi alanlara vatan denilir. Birinci Dünya Savaşı sonunda çizilen sınırlarla, vatan kavramı sermayenin çıkarlarının yoğunlaştığı alanlar olarak burjuva milliyetçi söylemlerle çarpıtılmış ve gerçek vatan sorunlarının doğmasına yol açılmıştır.

Ortadoğu'da sınıflar çıplak yapılarıyla değil, hep etnik, dini ve mezhebi örtüler giyinmiş olarak karşımıza çıkarlar. Dolayısıyla etnik, dini, mezhebi ve herhangi bir cemaatte

Komünar

ve fikir mücadelesinde daima sınıfsal bir öz vardır.

Ortadoğu'da iki tür mülkiyetin varlığını ayırt etmek yararlıdır. Kolektif mülkiyet, toplumun tarihsel derinliklerinden gelen, daha çok aile, kabile, mezhep gibi topluluklarda yaşanan mülkiyettir. Özel mülkiyet ise birey, grup ve devlette yaşanan mülkiyet biçimidir. Devlet demek, hâkim olduğu sınırları kendisine mülk olarak ilan etmek demektir. Mülkiyet ve devletin anlamı çoğunlukla özdeştir. Ortadoğu zengin kaynaklara sahip olmasına rağmen, zihniyet ve demokrasi devrimi gerçekleşmediği için kalıcı ve kurumsal bir ekonomik gelişme yaşanmaz. Kitlelerin yaşadığı muazzam işsizlik ve yoksulluğun altında bu vardır.

Ortadoğu'da hanedanlık da çok önemli bir kurumdur. Hâkim sınıf, etnik grup ve dinsel inancın adeta bileşkesidir. Batı uygarlığının aksine devletle bağlantılıdır. Ortadoğu uygarlığı bir anlamda hanedanlar üzerinde taşınır.

Dinin daha yoğun ve örgütlü yaşanması demek olan tarikat da oldukça önemlidir. Tarikatlar ve benzeri cemaatler, Ortadoğu toplumunun bir nevi sivil toplum kuruluşları gibidir. Bunlar ancak sosyal bilim ve demokratik mücadele geliştirilerek aşılabilir. Ortadoğu geleneğiyle doğru bağ kuramayan hiçbir ideolojik-siyasi akımın başarı şansı yoktur.

Bütün bu tarihi toplumsal çözümlenmeler gösteriyor ki, Ortadoğu günümüzde kökü geçmişe dayanan kaotik bir durumu yaşamaktadır. İki yüz yıldır çalışan Avrupa uygarlığı, Ortadoğu'nun bu kökleşmiş yapısı üzerinde başarılı olamamaktadır. Neolitik çağdan beri oluşagelen sistemler etnik, dini ve cinsiyetçi renkleriyle bu kaos ortamında yer ve çıkış aramaktadır.

Kaos öncelikle zihniyet alanında yaşanmaktadır. Tam bir keşmekeşliği yaşayan günümüz Ortadoğu zihniyeti, ne almasını ne de vermesini anlamlıca yapabilmektedir. Tarih yorumu kuru bir kendini övme, karşıtını düşman saymadır. Üçüncü taraf yoktur. Tez-anti-tez ikileminde düşünme sistemi gelişmemiş-

tir. Paradigması ak ve karaya yakındır. Karamsar ve bitik bir doğa görüşü, toplumsal gelecekte yoksun bir duruşu vardır. Günü kurtarıcı, aşırı benmerkezci, değer tüketici ve hümanizmadan yoksun bir yapısı mevcuttur. Bu zihniyet yapısı tam bir tıkanmayı yaşar durumdadır. Milliyetçilik ve reel sosyalizm gibi zihniyet kalıpları da bununla birleşince, hiçbir sorunu çözemeyen bir durum ortaya çıkmıştır. Sonuç inkârcılık ve intiharcılıktır.

Toplumsal sorunları çözme sanatı olan siyaset ise, günümüz Ortadoğu'sunda tam bir tıkanma ve kaos etkenidir. Tutucu siyaset değerinde bile değildir. Çoktan yıkılması gerekirken, uluslararası plandaki denge hesapları, ömrünü iki yüzyıl daha uzatmıştır. Ortadoğu'da devletin temelinde teokrasi vardır. Köklü bir devrimden geçmedikçe laik devlet sadece bir söylemdir. Ortadoğu devlet yapısı çözümlenmeden hiçbir ekonomik ve toplumsal sorun çözülemez. Siyasal yapıda yeniden yapılanma şarttır. En azından devletin, bireyin özgürleştirilmesi ve toplumun demokratikleştirilmesi önünde engel olmaktan çıkarılması gerekir.

Toplumsal dokular, aile, aşiret, kent, köylülük, işsizlik, dinsel cemaatler, aydınlar, sağlık, kitle eğitimi başta olmak üzere sosyal kurumlar en krizli dönemlerini yaşamaktadır. Gençlik, yaşlı uygarlığın değirmeninde adeta öğütülmektedir. Binlerce yıllık çabayla ilk uygarlık değerlerini yaratmış olan kadının, şimdi toplumsal yaşamda adı bile yoktur. Bu temeldeki derin toplumsal çelişkiler şimdi tam bir kriz ve kaos durumunu yaşamaktadır.

Günümüz Ortadoğu'sunda, Birinci Dünya Savaşı ile yaratılan siyasi statüko sürdürülemez duruma gelmiştir. Bu statükonun faşist Almanya ve Sovyet Rusya'nın yarattığı dengeye dayanarak ömrünü bir yüzyıl uzattığı bilinmektedir. İki sistemin de yıkılması yeni denge politikasını sınırlandırmıştır. ABD-AB, ABD-Çin gibi ikilemler yeni bir denge oyununa fırsat vermeyecek niteliklere sahiptir. Bu durumda sisteme yeterince eklenmeyen ve demokratikleşmeye de imkân tanımayan iktidar blokları, hâkim küresel sistem için kabul

Komünar

edilemez sınırlara dayanmıştır. ABD'nin bir koalisyonla bölgeye girişi bu nedenledir. Sistemin parçalı kriz durumu bölgede tam bir kaos niteliğindedir.

Ortadoğu kaosu, 11 Eylül süreci ve Afganistan ve Irak savaşlarıyla iyice gün yüzüne çıkmıştır. Bu çatışmalı süreç, küresel kapitalist sistemle ulus-devletler arasındaki çelişki ile, bu her iki güçle halklar arasındaki çelişkiyi netleştirmiş ve derinleştirmiştir. Şimdi bu çelişkiler temelinde çelişen taraflar, yoğun bir mücadele ile kendilerini başarılı kılmaya çalışmaktadırlar. Kaostan çıkış, kaosu aşma arayışı anlamına da gelen dünya savaşı niteliğindeki bu mücadelede temel taraf (çizgi) konumunda olan güçlerin durumlarını, başarı şanslarını, dolayısıyla Ortadoğu'da demokratik uygarlığın gelişim koşullarını şöyle özetlemek mümkündür:

1- Öncelikle eski statükocu güçlerin durum ve çabalarını ele almak gerekir. Bu güçler sadece son yüzyılın yarattığı sistemi değil, binlerce yıllık despotik geleneği de arkalarına alarak kendi çıkarlarını ifade eden ulus-devlet sistemini korumak, en azından ömrünü uzatmak istiyorlar. Dinci, milliyetçi, klasik solcu ideolojileri kılavuz edinerek ve kendi aralarında birlik yaratarak direniyorlar. Özellikle halktan gelen demokrasi taleplerini ezip alternatifleri yok ederek ve kendi aralarında çeşitli ittifaklar kurarak, küresel kapitalist sistemi ve ABD'yi kendilerine muhtaç bırakmayı hedefliyorlar. Bu temelde çok çeşitli yöntemlerle savaştıkları ve belli bir gücü ifade ettikleri bir gerçektir.

Ancak bütün çabalarına rağmen statükocu güçlerin gerilediği ve tecrit olduğu da bir gerçektir. Tarihsel ve güncel yapısıyla bölge statükosunun ağır bir kaos içinde olduğu, üstten üçüncü büyük küreselleşme hamlesinin, alttan ise halkların demokrasi taleplerinin baskısı altında bulunduğu ortadadır. Bu koşullarda ulus-devletin eski tarzda kendisini sürdürmesi zordur. Eskiden olduğu gibi ardında herhangi bir sistemin desteğini de bulamamaktadır. Bu nedenle ulus-devletin giderek çözül-

mesiyle, üst tabaka yeni hegemonik yapıyla birleşirken, alttaki halk yığınlarının ise demokratik düzen arayışına yönelmesi gerçekleşecektir.

Öyle anlaşılıyor ki, Ortadoğu'da mevcut kaosun aşılmasıyla statükonun aşılması birlikte yaşanacaktır. Statükoyu ayakta tutan Türkiye, İran, Pakistan ve başta Mısır olmak üzere tüm Arap devletlerinin, üstten ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesinin, alttan halkların demokratik, cinsiyet özgürlükçü ve ekolojik toplum projesinin yoğunlaşan etkisi altında değişim sürecini yaşamaları en gerçekçi olasılıktır.

2- Üçüncü büyük küreselleşme hamlesi çerçevesinde ABD'nin bölgeye yoğun bir müdahalede bulunduğu ve statükocu ulus-devlet yapısıyla çatıştığı bir gerçektir. Bu müdahalenin öne 11 Eylül 2001 olaylarıyla açılmış, Afganistan ve Irak savaşlarıyla gelişim göstermiştir. ABD, Büyük Ortadoğu Projesi adıyla yürüttüğü çalışmalarda ulus-devletle yeni sömürgecilik arası bir statüyü uygun görebilir. Bu, İkinci Dünya Savaşı ardından Marshall Planı çerçevesinde Avrupa ve Japonya'nın yeniden yapılandırılmasına benzer bir yaklaşım olmaktadır.

Bu yeniden yapılanma hedefinin esas mantığı, ekonomide liberalleşme, başta kadın olmak üzere toplumsal alanda ve siyasette sistem çerçevesinde demokratikleşmedir. ABD arkasına Avrupa ve Japonya'yı alarak, BM ile meşruiyet sağlayarak, gerektiğinde NATO sopasını göstererek, bölge ülkelerinin kısa, orta ve uzun vadeli dönüşümlerinde ısrar edecektir. Engel çıkaranları elindeki tüm askeri, siyasi, ekonomik (IMF, Dünya Bankası) ve diplomatik seçenekleri kullanarak hizaya getirmeye çalışacaktır. Siyasi sınırları pek fazla değiştirmemekle birlikte, Afganistan ve Irak'ta görüldüğü gibi, katı merkezîyetçi-bürokratik yapıdan esnek, yerel yönetimleri güçlendirilmiş, federasyona kadar gidebilen sistemin izin verdiği ölçüde demokratik bir siyasi yapılanmayı tercih edecektir. Devletçi ekonomi çözdürülerek, özelleştirme ve çok uluslu dış şirketlere dayalı karma ekonomik yapıya öncelik vere-

Komünar

cektir. Bireyselleşmeye dayalı kültür ve sanat çalışmalarına yatırım yapılırken, medya gücü de bu yeniden yapılanmanın hizmetinde olacaktır. Irak ve Afganistan örnek modeller olarak ele alınmaktadır.

Fakat ABD'nin tek taraflı sistem iradesiyle tüm bunları yapabilmesinin önünde çok ciddi engel ve zorluklar vardır. Bir defa eski statükocu ulus-devletler tüm güçleriyle direnmektedirler. AB'nin cumhuriyet ve demokrasileri endişelidir ve fazla destek vermemektedir. Ortadoğu'nun yapısı Avrupa ve Japonya'dan çok farklıdır, benzer projelerle çözülmesi zordur. Arap-İsrail, Kürt-Arap, Kürt-İran, Kürt-Türkiye sorunları kolay çözüm bulunamayacak kadar ağırdır. Köklü demokrasi ve özgürlüklere ihtiyaç duyulan bölgede toplumsal muhalefetlerin talepleri sürekli artmaktadır. ABD neredeyse şimdiden bir çıkmazın içine girmiştir. Bunlar ve benzeri nedenlerle, ABD'nin Ortadoğu'ya yönelimini tek başına başarıya götürmesi fazla mümkün görünmemektedir. Tek taraflı sistem iradesiyle işleri yürütmedikçe, daha karma yapılanmalara açık olmak zorunda kalacaktır.

3- Ortadoğu kaosunu aşmada halkçı-emekçi güçlerin mücadeleleri ve çözüm arayışları da giderek önemli bir güç haline gelmeye başlamıştır. Dünyada çeşitli adlarla yapılan toplantılarla kendini hissettiren bu halkçı çözüm alternatifi demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum projesi olarak kendini bir düşünce ve eylem çizgisi haline getirmektedir. Daha çok Kürdistan'da PKK tarafından geliştirilen bu çizgi, Ortadoğu sorunlarına çözüm bulma gücüyle bölgede yayılmaya ve küresel düzeyi etkilemeye adaydır.

ABD kaos imparatorluğu, gözle görülür düzeyde birçok dağılma işareti vermektedir. 11 Eylül sonrasındaki hamle, sistemin yayılma hamlesi değil, dağılma, parçalanma ve gerilemeyi durdurma hamlesidir. Böyle bir durumda halkların-emekçilerin, öncelikle zihniyet gücüyle demokratik komünal duruşu birleştirip, ilkeli uzlaşmaları da göz ardı etmeden, demokratik uygarlık hamlesini sisteme dayatması tarihi öneme sahiptir.

Ortadoğu toplumlarının neolitik çağdan beri süzülüp gelen çok yoğun ve derinlikli bir özgürlük tarihleri vardır. Önemli olan bu büyük tarihi açığa çıkarmak ve günümüze taşıyabilmektir. Yani halkın kendi bilme tarzını yaratan bir zihniyet devrimini yaşamaktır. Zihniyet devrimi, özgür toplum bilinci ve inancını yaratmaktır. Halkçı-emekçi çözümün gelişmesinin birinci şartı, böyle bir zihniyeti edinmek ve bu temelde özgürlük uğruna seferber olan aydınlanma hareketini yaratmaktır.

Bununla birlikte halkların politika alanında gelişmesi de önemlidir. Politika yapmak, zihniyet alanında kendini hazırlamış olmayı, pratik alanda ise toplumun yürütülmesi, değişim ve dönüşümü için gerekli eğitim, örgütlenme ve eylem yeteneğini gerektirir. Bu temelde devlet odaklı olmayan, komünal toplum değerlerinden yola çıkarak halkların demokratik sistemini geliştirmek, politikanın esas görevidir. Bu çerçevede etnisitenin demokratikleştirilmesi, burjuva-feodal devletin yanında halkın demokrasisinin Demokratik Konfederalizm esaslarına göre inşa edilmesi en temel çalışmadır. Bu anlamda çağımız devletten demokrasiye, Demokratik Konfederalizme geçiş çağıdır.

Halkçı-emekçi çözümün en temel yanı kadın özgürlüğü alanıdır. Bu konuda temel slogan, üçüncü büyük cinsel kırılmayı erkek aleyhine gerçekleştirmek olmalıdır. Ortadoğu'da toplumsal cinsiyet özgürlüğü ve eşitliği sağlanmadan, erkek egemen ideolojiye, ahlaka ve güce karşı etkin bir savaşımla verilmeden, özgür yaşam kazanılamaz. Gerçek bir demokratik toplum ve sosyalizm yaratılamaz.

İşsizlik ve tembellik demokrasizizliğin ve köleliğe alışmanın bir ürünüdür. Demokratik örgüt ve eylem geliştirilerek bu illet ortadan kaldırılır. Yine işçilik ve köylülük zihniyet ve demokratik politika alanında aşıldığı oranda özgürlük gerçekleşir.

Halkların devlet odaklı olmayan, ahlaka öncelik tanıyan demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum projesi, daha çok geleceğe yönelik bir ütopya gibidir. Ancak ütopya

Komünar

yanının ağır basması, günümüzde hiç yaşanmayacağı anlamına gelmez. Tersine bu soylu davanın yürütülmesi temelinde birçok alanda yaşanabilir. Halklar ve çeşitli özgür topluluklar iç demokrasilerini geliştirerek, toplumsal cinsiyet özgürlüğünü sağlayarak ve ekolojik toplumun ihtiyaçlarını karşılayarak yaşamayı öğrendikçe, her geçen gün bu topluma yakınlacaklardır. Hukuk yerine ahlakın esas rol oynadığı, yaratıcı bir eğitimle yaşam tutkusu yüksek olan, kendi içinde savaşı tanımayan, kardeşçe ve dostça ilişkilerin egemen olduğu bu toplum, eşitlikle yüklü, sosyalizme geçişin en doğru yoludur. Ancak bu yolun önemli bir süreci içerdiği, bu süreç boyunca demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplumun devletçi toplumla yan yana bulunacağı, ilkeli bir uzlaşma ve mücadele ile gelişme kaydedeceği bir gerçektir.

4- Ortadoğu kaosunda mücadele eden ve çözüm arayan üç temel gücün durumu gösteriyor ki, Ortadoğu'nun demokratik uygarlık çağına geçişi ancak karma demokratik düzen temelinde olabilir.

Ulusal devlete dayalı çözümlerin dönemi aşılmıştır. Bunun tarihsel gelişimini ise şöyle izah etmek mümkündür. Zagros eko-sisteminde ortaya çıkan tarım devrimiyle, 19. yüzyıl başlarına kadar gelinmiştir. 19. yüzyıl başlarında sanayi devrimi olur. Sanayi devrimi, ikinci devrimdir. Bu ikinci devrim, ulus-devletlerin yoğunca oluşmasında rol oynar. Ulus-devlet 20. yüzyıl sonlarına doğru toplumsal gelişme, demokrasi ve özgürlük önünde en ciddi engel durumuna gelir. Tüm bu gelişmeler, ulus-devlet çağının geçtiğini ortaya koyar. Ulus-devlet, sorunlara çözüm olması bir yana, sorunların ana kaynağı durumundadır. Belli bir direnci gösterecekler de, ulus-devletler eski biçimiyle kalamayacak ve aşılabacaklardır. Zaten şimdiden, ciddi değişim arayışları gündeme girmiş durumdadır.

Emperyalizmin geçmişte tek taraflı iradesiyle düzen kurma çağı da geçmiştir. Yeni hegemon güç olarak ABD'nin benzer biçimde tek taraflı iradesiyle düzen kurup sürdürmesi

zor bir durumdur. Zaten Ortadoğu'ya girişinde ciddi zorluk ve engellerle karşı karşıyadır. İçine düşmüş olduğu çıkmazı aşabilmek için daha şimdiden neredeyse birçok güçle ve kurumla uzlaşma eğilimi içindedir. Zorlanma arttıkça bu eğilim daha çok gelişecek ve tavizler vererek karma demokratik sisteme razı olacaktır.

Bunlar karşısında halkçı-emekçi güçlerin kendi demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum sistemlerini hızla geliştirmeleri için yeterli bilinç ve örgütlülükleri de yoktur. Ancak belli bir süreç dahilinde adım adım böyle bir toplumsal yaşamı geliştirebilirler. Bunun için de farklı kesimlerle karma demokratik düzen temelinde ilkeli uzlaşma içinde olacaklardır. Burada önemli olan, sistemin tüm yeniden yapılanmaları karşısında kör bir direniş kadar ilkesiz bir uzlaşma içine de girilmesidir. Ancak ilkeli uzlaşma yapabilmek için de, kendi öz demokrasilerini yetkin bir tarzda ve sürekli büyütüp geliştirmeleri gerekir.

Bu temelde Ortadoğu demokratik uygarlığının gelişiminin karma nitelikli demokratik düzenler biçiminde olacağı açıktır. Küresellik ve yerellik birlikte öne çıkacaktır. Demokrasiye duyarlı, kamu güvenliği ve yönetimi olarak devlet, artı, halkların öz irade ve yaşam biçimleri olarak Demokratik Konfederalizm belirleyecektir. İç içe iki düzenin bir arada yaşanmasına dayanan karma nitelikli demokrasilerin farklı tonları gelişme gösterecektir.

Bu biçimde gelişecek olan Ortadoğu demokratik yapılanması, demokratik uygarlığın sol kanadını oluşturacaktır. Böylece Ortadoğu, tez olan sağ kanat Avrupa demokrasisinin gerçek bir antitezi haline gelecektir. Demokratik geçiş çağını yetkince ve derinliğine yaşayacak, halkların demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum ütopyalarının gerçekleştirilmesinde birincil rolü oynayacaktır.

Ortadoğu karma demokrasisinin gelişiminde Arap toplumunda demokratikleşmenin gelişmesi önemlidir. Araplarla çelişmesini demokratik yollarla çözmeyi başaran İsrail de, Ortadoğu demokratikleşmesinde stratejik rollerden birini oynayabilir.

Kuzeyde Türkiye, demokrasi potansiyeli en çok taşıyan ülkelerden biridir. AB'ye giriş sürecine bağlı olarak Kürt sorununu demokratik yollarla çözen ve iç demokrasisini geliştiren bir Türkiye, Ortadoğu demokratikleşmesinde birincil rol oynayabilir. İran da mevcut rejimi reforme eder ve Kürt sorununu çözerse, bölgede Türkiye'ye benzer bir rolün sahibi olabilir.

Bölgenin ortasında yer alan Kürdistan ve Kürt toplumunun demokratik Ortadoğu'nun yaratılmasındaki rolü hayati derecede önemlidir. Kürt demokrasisi gelişip Kürt sorununun çözümünü gerçekleştirdikçe, Ortadoğu toplumlarının demokratik dönüşümü de sağlanacaktır. Kürdistan'ın Demokratik Konfederasyon çizgisinde ilerlemesi; Ortadoğu'nun demokratikleşmesi ve Demokratik Konfederal Birliği olacaktır.

Despotik, oligarşik, teokratik ulus-devlette sahip Ortadoğu, parçalanmış bir Ortadoğudur. Demokratikleşme ise bölgenin birleşmesini getirecektir. Bu hızla AB türü bir birlik olmasa da, tarihsel zemini güçlü birliklerin yaratılması için uygundur. Mevcut durumda İslam Konferansı, Arap Birliği gibi oluşumlar pek işlevsel değildir. Bu yolda karma demokratik sistemler gerçeğine de uygun olarak, Ortadoğu'nun demokratik birliğinin farklı tonlarda yaratılıp sürekli geliştirilmesi en rasyonel olanıdır. Bütün bu etkenler nedeniyle, Ortadoğu'nun demokratik uygarlık çağına geçişi, dünyanın demokratik dönüşümünde de önemli katkılar yapabilecektir.

C- Kürdistan Toplumunun Demokratik Dönüşümü ve Özgürleşmesi

Kürdistan; Fars, Azeri, Arap ve Anadolu Türkleri arasında yer alan, Ortadoğu'nun yüksek dağlık, ormanlık, bol akarsulu ve verimli ovalarına sahip bir coğrafyasını teşkil etmektedir. Tarihin en büyük devrimi olan neolitik tarım ve köy devriminin (M.Ö. 11.000-4.000) ana merkezi durumundadır. Uygarlıkların kaynağı ve geçiş alanıdır. Bu stratejik konum, kavim olarak Kürtlerin kendilerini korumalarına imkân verirken, sürekli geçiş ve işgaller

nedeniyle de uygarlık alanında geri kalınmasına yol açmıştır.

Dağ, tarım ve hayvancılık Kürt halkıyla özdeştir. Köylülük ve göçerlik Kürtlerin binlerce yıllık yerleşim ve hareket düzenidir. Kürt toplumunun temel özellikleri, neolitik çağda gizlidir. Dolayısıyla Kürtlerin tarihteki önemli rolleri, neolitiğin yaratıcısı olmalarından ileri gelir. Daha sonra sınıflı ve cinsiyetçi toplum uygarlığı boyunca da tarihin hareketli bir halkı olarak rol oynamışlardır.

Binlerce yıl süren neolitik çağda insanlığın en temel değerleri yaratılmıştır. Daha sonra gelen Sümer, Mısır, Hitit ve Pers uygarlıkları tamamen bu kaynaktan beslenmiştir. Herkesin gözü bu Güneş Ülkesi'nde ve yaratılan değerlerde olmuştur. Neolitik devrimi yaratan Kürt dil ve kültürü, aynı zamanda tüm Hint-Avrupa dil ve kültür grubunun temelini teşkil eder. Zamanla, M.Ö. 9000'lerden itibaren Asya ve Avrupa coğrafyasına doğru kültürel bir yayılım gerçekleşir.

Kürdistan'da yaşayan topluluklar, Sümerler tarafından 'dağlılar' anlamına gelen Kurti olarak adlandırılır. İlkçağda Hurriiler, Gutiler, Kassitler, Mitanniler, Nairiler, Urartular ve Medler değişik dönemlerde bu topraklarda yaşayan belli başlı topluluklardır. Daha çok aşiretler konfederasyonu halinde yaşadıkları tahmin edilmektedir.

Bu dönemdeki Kürt toplumu hiyerarşik ve devlet geçişlidir. Kuvvetli bir ataerkilliği geliştirdikleri gözlemlenmektedir. Ancak neolitik tarım çağında kadının daha çok işlevsel olmasından ötürü, Kürt toplumunda kadının ağırlığı güçlüdür. Tarım devriminden aldığı bu gücü uzun süre kullandığı ve izlerini günümüze kadar taşıdığı görülmektedir.

Sümer'le başlayan hiyerarşik devletçi toplum gelişimi, Kürdistan'ı sürekli bir çatışma ve savaş alanı haline getirmiştir. Babilliler, Asurlar, Hititler, İskitler, Persler ve Helenlerle bu durum sürüp gitmiştir. Her tarihsel güç, bu uygarlık kaynağından beslenmek istemiştir. Bu da savaşın yol açtığı yağma ve talandan zarar gören Kürt toplumunu aşiret yapısını korumaya ve dağa çekilmeye zorlamıştır.

Komünar

Bu dönemin direniş zihniyeti olan Zerdüştlük, bir Kürt zihniyet devrimi olarak gelişim göstermiştir. Zerdüştlük zihniyeti tarıma dayanan, hayvan sevgisiyle dolu, kadın-erkek eşitliğine dayalı, özgür ahlaklı bir öğreti olarak, Persler kanalıyla Doğu, Helenler kanalıyla da Batı uygarlığı üzerinde güçlü etkileri olan bir kültürdür. Böyle bir direniş kültürüne sahip olan Kürt halk gerçekliği M.Ö. 612'de Asur'u yıkan Med çıkışını başarmayı, kendini Demirci Kawa ve Newroz'la direniş sembolüne kavuşturmayı bilmiştir.

Kürdistan'daki topluluklar ilkçağda ataerkilliği güçlü bir biçimde yaşarken, sınıfsal ayrışmayı derinliğine yaşamamışlardır. Bu durum, dağ ağırlıklı aşiret göçebeliğinin etkin olmasından kaynaklanır. Akraha grubu olarak aşiret-kabile toplulukları kendi içlerinde köleliğin gelişmesine fırsat tanımazlar. Kaldı ki, kölelik daha çok kent uygarlığının bir ürünüdür ve Kürt aşiretleri dağa çekilerek köleciliğe karşı sürekli direnmişlerdir. Kürt kültüründe ağırlıklı yer eden destanlar, bu dönemden geriye kalmış ve direniş kahramanlıklarının şiirsel anlatımını ifade etmişlerdir.

Kürtler bir yandan aşiret düzeninde köleciliğe karşı direniş içinde olurken, diğer yandan da komşu topluluklarla ortaklaşa devlet uygarlığına giriş yapmışlardır. Özellikle tüm İran uygarlığında Kürtlerin rolünü ikinci sırada değerlendirmek gerçekçi bir yaklaşımdır. Roma'nın Abgar, Komagene ve Palmira kralıklarını yıkıp genişlediği dönemde doğudan gelişen Sasani İmparatorluğunda da Kürt varlığı benzerdir. Bu dönemde bütün dinlerden bir sentez yaparak barış ve Rönesans'ı yaratmayı hedefleyen Mani'nin çabaları, tutucu Zerdüştlük rahipleri tarafından önlenir. Hıristiyanlığın Kürtler içinde hâkim hale gelmemesinde de Zerdüştlük esas rolü oynar.

Roma ve Sasani İmparatorluğu arasında yüzyıllarca süren çatışma, Kürdistan toprakları üzerinde yaşanır. Bu savaşlar nedeniyle halk rahat gelişme yüzü görmez. Bu dönemde Kürtler feodalleşme yönünde dönüşüm geçirmeye başlarlar. Etnik yapının ayrışması ve feodal bağların oluşması gelişir. Bu süreçte gü-

neydeki Arap toplumu içinde İslam Devrimi gerçekleşir. İslamiyet, Ortadoğu uygarlığında ki son büyük devrimdir.

Arap İslam yayılcılığına karşı belli bir direnç gösterebilir de, Sasanilerin yıkılışıyla Kürtler de İslamiyet'i kabul ederler. Güçlü bir dönüşüm yaşayan Kürt hiyerarşik ve devletçi güçleri, bu dönemde en güçlü sosyal ve siyasal gruplardan biri haline gelirler. Özellikle Arap merkezleşmesinin parçalandığı Abbasiiler döneminde Mervani Kürt Devleti ve Eyyubi Kürt Hanedanlığı gibi büyük gelişmeleri yaşarlar. M.S. 1055'te Abbasiilerden imparatorluğu devralan Selçuklu Sultanlığı Kürtlerle iç içe yaşar. Yine bu dönemde başta Şerefhanlar olmak üzere çok sayıda Kürt Beyliği gelişir. M.S. 16. yüzyıldan itibaren bölgeye hâkim olan Osmanlı İmparatorluğu içinde Kürt Beylikleri özel otonomiye sahip olurlar.

Ortaçağda Kürdistan üzerinde Arapların, Bizansların, İranlıların ve Türklerin aralarında geliştirdikleri mücadeleler görülür. Bunlara bir de Kürt beyliklerinin kendi aralarındaki çekişme ve çatışmaları eklenince, Kürdistan'da sürekli bir hareketlilik ortaya çıkar. 17. yüzyılın ortalarında Kürdistan'ın İran ve Osmanlı İmparatorlukları arasında bölünmesi ve Kürt toplumunun farklı iki siyasi gücün egemenliği altına girmesi yaşanır.

Kürt ve Kürdistan kavramları da feodal çağda belirginleşir. Araplar fethettikleri bu toprakların halkına Kürtler anlamında 'Ekrad' derken, kuzeydoğudan gelen Selçuklular karşılaştıkları bu coğrafyayı 'Kürdistan' olarak adlandırırılar. İslamlaşan şehirlerde Arapça etkili olurken, Kürt dili ve kültüründe bir gerileme yoktur. İlk yazılı destan derleyiciler bu dönemde ortaya çıkar. İslamiyet temelindeki yayılcılığa karşı Zerdüştlük bir nevi kültür direnişçiliğidir. Yine Kürt Aleviliği de benzer bir rol oynar.

Feodal Osmanlı düzeni altında Kürt etnik yapısında sınıflaşma da yaşanır. Özellikle tarımsal alanlardaki aşiretlerde serfleşme geliştirilirken, toprağın sahibi olarak da ağalık ortaya çıkar. Aşiret reisi, toprak ağası ve tarikat şeyhliğinden oluşan ortaçağ Kürt hâkim sınıfı,

Komünar

dışa bağımlı ve işbirlikçi karakterdedir. Bunlarla birlikte 19. yüzyıldan sonra hızlanan aşiretten kopmalar da şehir varoşlarındaki Kurmanlaşmayı büyütür.

Kürtler feodal sınıflaşmayı yaşadıkları oranda özgür yaşamda bir gerilemeye uğramışlardır. Feodal kölelik, aşiret özgürlüğünün sürekli aleyhinde gelişme sağlamış ve zihniyet yabancılaşmasını geliştirmiştir. Birçok Kürt İslam aydını yetişmiş olmasına rağmen, çoğu zaman devlet işbirlikçiliği ve sultan övücülüğünü aşamamışlardır.

Bu çağın üzerinde durulması gereken önemli bir olgusu da Kürt-Türk ilişkilerinin niteliğidir. 19. yüzyıla kadar Kürtlerle Türklerin ilişkileri bir hâkimiyetten çok, özgün bir uzlaşmayı ifade eder. Türklerin Anadolu'da varlığını sağlayan 1071 Malazgirt Savaşında Kürtlerin tayin edici bir rolü vardır. Osmanlıların Ortadoğu'yu ele geçirmelerinde de Kürtlerle sağladıkları uzlaşma belirleyici rol oynamıştır. Bu temelde Osmanlı yönetimi içinde Kürdistan en geniş otonomiye sahip bir bölge olarak yer almıştır.

Osmanlı-Kürt ilişkilerinde bozulma 19. yüzyılın başından itibaren Avrupa kapitalizminin zorlamasıyla başlar. Avrupa'da gelişen kapitalist sistem karşısında tutunamayan ve çöküş sürecine giren Osmanlı merkezi yönetimi, daha fazla asker ve vergi için Kürdistan'a yönelir. Bu da otonom çıkarlarını kaybetmek istemeyen Kürt beyliklerinin isyanına yol açar.

19. yüzyıl boyunca Kürdistan boydan boya isyanlara sahne olur. 1806'da Süleymaniye'de Baban Beyliği ile başlayan süreç, 1881'den itibaren şeyhlerin önderliğinde devam eder. İsyandar mevzii olarak başlar ve ulusal düzeye bir türlü ulaşamaz, feodal yapı buna engeldir. Osmanlıların da Kürtlerin de kazançlı çıkamadıkları bu çatışma, adeta bir Kürt kapanının oluşmasına yol açar. Osmanlı yönetimi Rusya, İran ve İngiltere gibi siyasi karşıtlarına önemli tavizler vererek bu isyanları bastırırken, bu işten İngiliz emperyalizmi kazançlı çıkar. Kürt beylikleri ise tüm ekonomik ve askeri güçlerini kaybederler.

19. yüzyılda Ortadoğu üzerinde yürütülen mücadele 20. yüzyılın başında savaşa dönüşür. 1914-18 Birinci Dünya Savaşı, Avrupa devletlerinin Ortadoğu'yu ele geçirme savaşlarıdır. Savaşta Osmanlı İmparatorluğu çökerken, Kürdistan ve Araplar parçalanmış, Hıristiyan toplumlar ise ağır bir tasfiyeyi yaşamıştır.

Birinci Dünya Savaşı sonrası, galip devletler İngiltere ve Fransa'nın Kürdistan'ı işgaline karşı Kürt halkının yeni ve etkin bir direnişi gelişir. Bu kez de Mustafa Kemal önderliğinde Türkler, Kürtlerin bu direnişini doğru değerlendirerek, Kürtlerle birlikte Kürdistan ve Anadolu'ya yönelik işgali yenilgiye uğratar ve Türkiye Cumhuriyeti Devletini kurmayı başarırlar. Ancak Misak-ı Milli sınırları içinde saydıkları Musul ve Kerkük'ü alamazlar; bu alan üzerinde mücadele devam eder.

Kurulan cumhuriyetin eski sosyal ve ideolojik yapıyı aşmak üzere geliştirdiği uygulamalara duyulan tepkilerin yol açtığı isyanlar, Türkiye'den Kürdistan'a da taşar. Kürdistan'da buna bir de ilkel milliyetçiliğin çeşitli arayışları ve Musul-Kerkük üzerinde devam eden mücadelenin etkileri eklenince, 1925 Şeyh Sait önderlikli isyan gerçekleşir. 1930'da milliyetçi rengi biraz daha fazla olan Ağrı İsyanı, 1937-38'de de özgür aşiret yapısının devlet karşısındaki hazin sonunu ifade eden Dersim İsyanı yaşanır. Parçalı gelişen bu isyanlar da 19. yüzyıldakiler gibi yenilip ezilmekten kurtulamazlar.

İsyanlara değişik güçlerin yaklaşımları ve isyanlardan aldıkları sonuçlar 19. yüzyıldakinin bir benzeridir. İngilizler, biraz da tahrik ettikleri ilk isyana dayanarak Musul ve Kerkük'ü almış, TC'yi sıkıştırıp kendisine bağlamış, Kürt-Türk karşıtlığı yaratmış ve ilkel Kürt milliyetçiliğini kendisine muhtaç hale getirmiştir. TC, isyanları bastırıp Kürtleri ezerek inkâr politikası temelinde belli bir hâkimiyet sağlasa da Musul-Kerkük'ü kaybetmiş, Avrupa'ya bağımlı hale gelmiş, en önemlisi de Kürtleri inkâr ve imha politikası nedeniyle demokratikleşme ve gelişme şansını kaybetmiştir. Kürtler ise, ellerindeki güçleri de kaybederek, sert baskı ve katliam altında ulusal yok

Komünar

oluş sürecine alınmışlardır. Bugün Ortadoğu'nun en temel sorunu olan Kürt sorunu böyle ortaya çıkmıştır.

İngilizler, benzer bir biçimde Süleymaniye çevresindeki Şeyh Mahmut Berzenci önderliğinde gelişen isyanı bastırıp, ondan yararlanarak Irak'ı oluşturmuş ve Arapları kendisine bağlamış; İsmail Simko önderliğindeki isyandan faydalanarak da İran üzerindeki nüfuzunu geliştirmiştir.

Görülüyor ki, aşiretçi-feodal temele dayanan, modern bilinç ve örgütlülük içermeyen ilkel milliyetçi isyancılık en çok Kürtlere kaybettirmiş, bölgeyi çıkmaza sokup çözüm üretmeyerek dış güçlerin yararlanmasına yol açmıştır.

Kürtlerin içinde buldukları bu durumu en iyi 'Kürt kapanı' kavramı izah etmektedir. Bunun temelleri Sümer kolonyalizmine kadar uzanmaktadır. Bu tuzak özenle ve sürekli pekiştirilerek hazırlanmıştır. Tarih için çizdiğimiz çerçeve, bunu tanımlamaya ve onun ana faktörlerini belirlemeye çalışmaktadır. Ancak bu kapanın Batı kapitalizmi eliyle pekiştirileni en tehlikelidir.

Batı kapitalizmi Osmanlı İmparatorluğunu yıkarak içinden çıkılmaz ve baş edilemez bir durum yaratmak yerine, sultanı ve önemli bir bürokrat kesimi kendine bağlamayı çıkarlarına daha uygun bulmuştur. Böylece hem bölge üzerinde dilediği kontrolü geliştirmek, hem de asi halkları terbiye etmek daha kolay olacaktır. Kapanın önemli bir kolu böyle pekiştirilmektedir.

Kapanın bir diğer kolu, Hıristiyan kökenli halka dayalı olarak geliştirilmektedir. Batı sömürgeciliği bu yöntemle sözde kurtarmak istediği Rum, Ermeni ve Asurî halklarının bölgede tasfiye edilmelerinin en tehlikeli yolunu açmıştır. Tüm Ortadoğu halkları bu oyun içinde oyunun kurbanları durumuna getirilmiştir. İnce bir sömürgecilik, bir avuç işbirlikçi eliyle tüm halkları binlerce yıllık yurdundan edecek, kültürlerinden koparacak ve birbirlerine düşman hale getirecekti.

19. yüzyılın başından itibaren bir maşa gibi kullanılmaya çalışılacak olan Kürtler,

özellikle İngilizler açısından Türk, Acem ve Arap yöneticilerin sırayla kendisine bağlanmaları için bir manivela rolünü oynayacaklardır. Tipik bir 'iti ite kıldırma' politikası devreye sokulmaktadır ya da bir taşla birkaç kuşu birden vurulmak istenmiştir. Bir defa, el atılmakla Kürtlerin işbirlikçileri kazanılmış olmaktadır. İkincisi, bundan korkan Türk, Acem ve Arap yöneticileri daha çok kendilerine bağlanmaktadır. Üçüncüsü, Kürt feodal işbirlikçiler tarafından sıkıştırılan Ermeni ve Asurî halk daha çok kendilerine sığınmak zorunda kalmaktadır.

Kürtler stratejik olanaklardan yoksunluk ve aşırı parçalanmışlık nedeniyle güçlerini birleştirememelerinden ötürü, oyunun en ucuz malzemeleridir. Bunda kapitalist kâr hırsının hiçbir kural tanımayan yaklaşımı, oyunun özündeki felsefe olsa da, tarihten de süregelen benzer bir kullanılma durumu, en olumsuz halk durumuna düşmelerine yol açmaktadır. Buna 'tavşana kaç, tazıya tut' politikası demek de mümkündür. İngilizler böylelikle kendisine problem olarak gördüğü tarafları sonuna kadar kullanmakta, yormakta ve en sonunda kurtarıcısı rolüne soyunup gereğinde yeniden kullanmak için sahip çıkmaktadır.

Şüphesiz Kürt üst tabakasının binlerce yıllık alışageldiği işbirlikçi karakteri de bunda önemli bir etkidir. Halkın cehalet içindeki konumu, parçalanmışlığı ve birbirine karşı kıskırılmış durumu da sürekli elverişli bir zemin sunmaktadır. 19. ve 20. yüzyılda kapitalist sömürgeciliğin gölgesinde gelişen tüm Kürt isyanları üzerinde bu oyunlar oynanmış ve başarılı da olunmuştur. İsyanların haklı nedenleri, pek anlam ifade etmemektedir. Önemli olan, sonuçta kimin aleyhine sonuçlandığı ve en çok kimlerin bunlardan yararlanmış olduğu hususudur.

Kürtler isyan edip haklarını arasa, bir tür acı sonuç oluyor; aramasa, yerinde dursa, daha da kötü olan başına geliyor. Kürt kapanı bunu ifade etmektedir.

İkinci Dünya Savaşı sürecinde oluşan elverişli dış koşullara dayanarak oluşan Mahabad Kürt Cumhuriyeti de benzer bir akıbete

Komünar

uğramaktan kurtulamamıştır. Bu süreçte KDP, Kürdistan'ın bütün parçalarında örgütlenmeye çalışmasına rağmen, ulusal demokratik bilinç, örgütlülük, strateji ve taktik üretmediği için Güney'de 1975'te görüldüğü gibi yenilmekten kurtulamamıştır. İlkel milliyetçilik gerçek anlamda Kürt halkının ve ulusal demokratik hareketin başındaki tarihsel bela konumundadır. Ulusal demokratik gelişimin başarıyla sürdürülebilmesi için bunun aşılması gerekir.

Kürtler açısından 19. yüzyılda başlayan baş aşağı gidiş, 20. yüzyılda daha da ağırlaşarak devam eder. Birinci Dünya Savaşı sonrası dönem, Kürtlerin tarihinin en olumsuz ve karanlık dönemidir. Kürdistan ve Kürt toplumu dört parçaya bölünerek, her parça farklı bir devletin egemenliği altına alınır. Tüm parçalarda gelişmeler kısmen farklılıklar arz etse de, özü itibarıyla fazla değişiklik söz konusu değildir. Özünde her parçada benzer politikalar egemen olmuştur. Kürdistan sömürge bile değildir. İzolasyon ve asimilasyon temelinde yürütülen inkâr ve imha politikasıyla tarihten silinmek istenir. Neolitiğin yaratıcısı olan halk, hem de sınıfsız topluma geçildiği söylenen bir tarih kesitinde ve dünyanın gözü önünde uygarlık dışına itilerek yok olma sürecine alınır.

İkinci Dünya Savaşı ardından Türkiye'nin, Doğu-Batı dengesi içinde Batıyı tercih etmesiyle, bağımlı bir biçimde kapitalizmin gelişmesi ve kapitalist sistemle daha sıkı bütünleşmesi yaşanır. Bu durum Kürdistan'ın da kapitalist ilişkilere kısmen açılmasını getirir. Bu temelde ekonomik-sosyal yapıda ve düşünce alanında bazı değişiklikler ortaya çıkar. Kompradorlaşan feodaller gelişmekte olan Türkiye oligarşisi içine alınırken, köylülüğün ayrışması, kentleşmenin ve küçük-burjuvalaşmanın oluşması, aydın-gençliğin ortaya çıkması yaşanır. Bu durumun ideolojik-politik alanda reformist burjuva milliyetçiliği ile halk özgürlük eğiliminin ortaya çıkması gibi iki önemli sonucu olmuştur.

1960'lardan itibaren yarı-burjuva ve daha çok da küçük-burjuva temele dayalı olarak, reel sosyalizmin gelişiminden ve 1940'lı yıl-

larda kurulan KDP'nin öncülük ettiği ilkel milliyetçiliğin başarısızlığından aldığı güçle oluşan reformist burjuva milliyetçiliği, YNK önderliğinde Kürdistan'ın bütün parçalarında örgütlenmeye çalışmıştır. Sosyal-şoven solculuk ve ilkel milliyetçilikle ilişkili olan ve zayıf bir temele dayanan bu eğilim, devrimci bir ulusal kurtuluşçuluğu geliştirmede olduğu gibi, değişik güçler elinde halk özgürlük eğiliminin gelişimine karşı kullanılmaktan da kendini kurtaramamıştır. Sabırsızlıkla PKK'nin yürüttüğü halk özgürlük hareketinin yenilgisini beklemekte olan bu eğilimin de duyarlı bir yaklaşımla engel ve zarar verici olmaktan çıkarılması gerekir.

Kürdistan'da son otuz yılın ideolojik-politik gelişmelerine ağırlıklı olarak PKK'nin yürüttüğü halk özgürlük eğilimi damgasını vurmuştur. PKK, 1968 dünya devrimci gençlik çıkışının Türkiye üzerinden Kürdistan'a ve Kürt gençliğine ulaşması hareketidir. Kürdistan'daki isyanlarla ilgili olmakla birlikte, Türkiye devrimci gençlik hareketi içinde doğmuş ve gelişmiştir. PKK tarihi, Kürt ve Kürdistan tarihi ve toplum yapısında büyük değişim ve dönüşümlerin tarihi olmuştur. Gerçek anlamda çağdaş Kürt miladını oluşturmayı bilmiştir.

Bu anlamda PKK'yi sadece 20. yüzyılda Kürdistan'a ve Kürt toplumuna dayatılan statüye karşı bir tepki, ulusal imhaya karşı halkçı çizgide bir ulusal diriliş hareketi olarak görmek yetersiz kalır. Bununla birlikte PKK, Türkiye ve Kürdistan'ın diğer parçalarındaki tüm devletçi siyasal ve ideolojik güçlere karşı bir tepki, Kürt halkının neolitikten beri süzülüp gelen tüm özgürlük değerlerinin açığa çıkarılması hareketidir. Kürtlerin en olumsuz yok oluş koşullarında böyle yeniden doğuşu ve dirilişi başarabilmeleri, neolitiği yaratan ve uygarlık tarihi boyunca direniş içinde süzülüp gelen bir halk olmalarıyla bağlantılıdır.

Baştan itibaren Önder APO önderliğinde şekillenen PKK, aydın-gençliğe dayalı olarak doğan, emekçi halka dayanarak gelişen, Kürdistan somutunu esas almakla birlikte 1970'ler dünyasının izlerini de taşıyan bir hareket olmuştur. Yarı-modern bir sosyalist yapılanma

Komünar

ile yarı-klasik bir Ortadoğu kimlik sentezi olarak vücut bulmuştur. Bir nevi Doğu-Batı sentezinin sembolik ifadesidir. Doğduğu dönemin izlerini taşısa da, baştan itibaren dar ulusalcılığa ve dar sınıfsalcılığa düşmemiştir. Sosyal-şoven Türk solculuğu ile ilkel ve reformist Kürt milliyetçiliğinden ayrı bağımsız bir ideolojik-politik çizgi olarak şekillenmeyi esas almış, bu akımlarla 1970'li yıllarda yaşanan sert ideolojik mücadeleden PKK başarılı çıkmıştır.

1973'te temelleri atılan ve 27 Kasım 1978'de resmen kurulan PKK, 1980'lerin başında devrimci teorisi, programı, örgütü ve taktiğiyle Kürt halkına öncülük edebilecek bir parti haline gelmiştir. Bunda Haki Karer, Mazlum Doğan, Kemal Pir ve Hayri Durmuş gibi öncü kadroların şahadet düzeyinde partiye sahip çıkmalarının güçlü bir payı vardır.

Birinci Partileşme Hamlesini oluşturan bu gelişme, halk için yeni bir Önderlikse doğuştur. Kürdistan'daki süreç ve Kürt halkının tarihi, PKK'nin doğuşuyla niteliksel bir değişim yaşamıştır.

Bu döneme kendisini dayatan, Birinci parti hamlesini boşa çıkarmaya çalışan girişimler de az olmamıştır. Partileşmenin daha zihniyet aşamasında ortaya çıkan bazı çizgi dışı yaklaşımlar, partiyi işlemez kılmaya çalışmasına rağmen, fazla etkili olamamıştır.

İkinci Partileşme Hamlesi 15 Ağustos Atılım sürecidir. Bu, ulusal direnişte partileşmeyi ifade etmektedir. 12 Eylül faşist-askeri rejimine karşı kahramanlık çizgisinde verilen bu mücadele, 1990'ların başlarında yarattığı gelişmelerle halkın ulusal dirilişini gerçekleştirmiştir. Ancak önemli tarihsel fırsatların gerektiği gibi değerlendirilemediği de bir gerçektir. Elde başarılı olabilmek için her şey olmasına rağmen bunların doğru ve yetkince değerlendirilememesi nedeniyle gelişmelerin seyri farklılaşmıştır. Asgari bir demokratik çözüme ulaşılamamasında gerek PKK, gerekse de devlet içinde açığa çıkan çeteci eğilimler rol oynamıştır. Bu sonuçta, PKK Merkezinin rolüne ve sorumluluklarına sahip çıkmaması etkili olmuştur. Devletin de, PKK'nin de ka-

zanmadığı, çok şey kaybettiği açıktır. Buna karşı tarih boyunca sinsi ve işbirlikçi olan Kürt feodal üst tabakası çıkarlarını iyi yürütmüştür.

Mevcut tıkalı duruma düşülmesinde zamanında teorik-paradigmatik değişimin yapılmaması da etkili olmuştur. 20. yüzyılın son çeyreğinde solun durumu, kültürel hareketler, kadın özgürlük hareketleri ve ekolojik açılımlar iyi takip edilememiştir. Dogmatik zihniyet, doğa ve topluma bakışta etkili olmuştur. Diğer yandan aşırı politik ve askeri yoğunlaşma kişiliği tek boyuta indirgemiş, ilişkilere hiyerarşik boyut dayatılmış ve iktidarlaşma anlayışı gelişmiştir.

Silahlı direnişe dayatılan yaygın çeteleşme çizginin başarıyla uygulanmasına önemli zararlar vermiş olsa da, diriliş devrimi, mücadelenin Kürdistan'ın bütün parçalarında yarattığı ulusal ruh, bilinç ve örgütlülükle gerçekleştirdiği Ulusal Önderlikle, ortaya çıkardığı on binden fazla şehit, binlerce fedai militan ve özgürlüğü için yediden yetmişe ayağa kalkıp direnen halk ve savaştan- özgürleşen kadın gerçekliğiyle esas olarak tamamlanmıştır. Etkisi yüzyıllara yayılacak olan bu büyük değerler, Kürt halkını neolitikle başlayan tarihiyle bağlayan ve birleştiren bir özelliğe sahiptir.

PKK'nin yürüttüğü halk özgürlük mücadelesinde 1993'ten itibaren bir yenilenmenin ve değişimin temelleri atılmaya başlanmıştır. Ancak 1995'ten sonra silahlı mücadelede yaşanan büyük ısrar ve inada dayalı tekrar, içten dayatılan işbirlikçi-çetecilik ve düşüncede var olan ağır dogmatizm, değişim ve yeniden yapılanmayı geciktirmiştir. Bundan yararlanan gericilik, 9 Ekim 1998-15 Şubat 1999 uluslararası komplosunu gerçekleştirmiştir. Çetecilik ve uluslararası gericilik, değişim ve yeniden yapılanmayı başarmadan Özgürlük Hareketimizi boğmak istemiştir. Böylece uluslararası komploya karşı mücadele içinde gereken değişim ve yeniden yapılanmayı gerçekleştirme süreci gelişmesini sürdürmüştür.

Ağır baskı ve çok yönlü oyunu içeren uluslararası komploya karşı mücadelede PKK'nin ciddi bir zorlanmayı ve sarsıntıyı ya-

Komünar

şadığı açıktır. Dıştan komplonun ağır baskı ve kuşatması altında içten gelişen her türlü provokatif ve tasfiyeci tutum, teslimiyet ve ihanet, yine her türlü bireyci, gevşek ve iddiasız yaklaşım, değişim ve yeniden yapılanma çalışmalarını zorlamış ve zayıf bırakmıştır. Bu koşullarda ve en ağır tecridi yaşıyor olmasına rağmen, **Önder APO**, büyük bir beyin ve yürek gücüyle PKK'nin uluslararası komploya karşı mücadele çizgisini yaratarak, Üçüncü Önderliksel Doğuşu gerçekleştirmiştir.

Örgütsel yeniden yapılanma alanında önce KADEK, daha sonra KONGRA GEL biçimine dönüşen hareket, ileriye doğru bir gelişme yaratacağı yerde, bir kendini tekrar, hatta yer yer gerilemeler yaşamıştır. Bunun nedeni 95'ten itibaren iyice etkin olan çeteciliğin ve ona karşı yeterince mücadele edemeyen kadro ve yönetimin duruşudur. Yarattıkları değerlerin ve çizginin ciddi bir tehlike karşısında olduğunu gören Önderlik, kendi parti, örgüt, eylem ve kitlesellik çizgisini ortaya koymuş ve bu temelde PKK'nin yeniden inşasını gündeme getirmiştir. Buna bağlı olarak Önderliğimiz, derin bir özeleştiriyel teorik, politik ve stratejik alanda köklü bir değişimi ve yenilenme sürecini başlatmıştır. Teorik alanda demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum paradigmasını, politik alanda devlet olmayan demokrasi sistemini, stratejik düzeyde kadın ve gençlik öncülüğünde tüm emekçi halkın örgütlenmesini, taktik alanda ise meşru savunma temelinde demokratik siyasal kitle eylemliliğini geliştirerek yeni çizgisini ortaya çıkarmıştır. Bu çizgi temelinde örgütlenme ve mücadeleyi geliştirerek, Kürt sorununun çözümünü ulusun demokratik esaslara dayalı olarak konfederatif temelde tüm parçalarda ve komşu halklarla dayanışma ve özgür birlik dahilinde örgütlenmesiyle gerçekleştirmeyi öngörmektedir.

PKK'nin kendini bu biçimde yenileyip yeniden yapılandırarak devlet odaklı, iktidar amaçlı ve savaşa endeksli bir parti olmaktan çıkarması, Kürt toplumunun özgür ve demokratik dönüşümü ve geleceği açısından hayati öneme sahiptir. Paradigmatik alanda yenile-

nen Önderlik, değişen parti, o da demokratik dönüşümü yaşayan ve Kürt sorununun demokratik çözümünü gerçekleştiren halk olacaktır. Değişim ve yeniden yapılanma bu temelde başarılıdır. Bundan sonrasını belirleyen kadronun çizgiyi özümseme, uygulama ve halkı seferber etme düzeyi olacaktır.

Yeni dönem demokrasi ve özgürlük mücadelesi, otuz yıllık mücadelenin yarattığı büyük tecrübe ve birikim üzerinde gelişecektir. PKK'nin otuz yıllık mücadelesiyle, Kürdistan'ın Kuzey ve Güneybatı parçaları ile yurtdışındaki halkın önemli bir kesiminin örgütlenmiş olduğu, Doğu Kürdistan halkı içinde güçlü bir bilincin saçıldığı, Güney Kürdistan'da ise dolaylı etki olarak federe devletin ortaya çıkarıldığı açıktır. Şimdi Kürt toplumunun bu gelişme düzeyi Ortadoğu'daki güncel gelişmelerle birleşince, Kürtler her bakımdan stratejik bir güç olma özelliği kazanmaktadır. PKK'nin geliştirdiği ekolojiye ve cinsiyet özgürlüğüne dayalı demokrasi ve Kürt sorununun demokratik çözümü çizgisi, mevcut Ortadoğu kaosundan halklar yararına çıkmanın en makul ve uygulanabilir yolu olmaktadır.

Reel sosyalizmin çözülüşüyle başlayan Üçüncü Dünya Savaşının Ortadoğu ve Kürdistan'ı da derinden etkilediği bir gerçektir. ABD'nin Irak müdahalesiyle Güney Kürdistan'daki devletleşme süreci en azından federasyon düzeyinde kesinleşmiş gibidir. Kürdistan'ın diğer parçaları üzerinde de herkesin içinde olduğu yoğun bir mücadelenin yaşandığı gözle görülür bir gerçektir. Kürt toplumu içinde ideolojik-siyasi hareketlilik gittikçe yoğunlaşmaktadır. Çok farklı tonlar olsa da, genel planda dış güçlere dayanmayı öngören işbirlikçi milliyetçi çizgiyle, halkın özgücüne dayanmayı öngören halkçı demokratik çizgi netleşmekte ve birbiriyle yoğun bir ideolojik-politik mücadeleyi yaşamaktadır.

Kürdistan her zamankinden kapsamlı ve hızlı bir değişim sürecine girmiştir. Eski statü ya da statüsüzlük durumu artık aşılmıştır. Yeni statünün nasıl şekilleneceğini yaşanan yoğun mücadelenin sonuçları belirleyecektir.

Komünar

Kürdistan'daki mevcut durumun bazı temel özelliklerini ve yaşanması gereken değişimi şöyle özetlemek mümkündür:

a- Yürütülen özgürlük mücadelesiyle büyük bir aydınlanma yaratılmış ve inkâr sistemi önemli ölçüde kırılmış olsa da, Kürdistan'da resmi ideolojinin egemenliği hala devam etmektedir. Kürt düşüncesi üzerinde baskı ve yasaklama sürmektedir. Alanlara göre dincilik, milliyetçilik, devletçilik ya da bunların hepsi iç içe geçirilerek Kürt toplumu üzerinde egemenlik sürdürülmeye çalışılmaktadır. Bu konuda mevcut iktidar güçleri gerekirse tarikatçılık ve milliyetçi solculuk gibi eğilimlerden de yararlanmak istemektedirler. Bütün bunların sonucunda Kürt halkının düşünce sisteminin gelişimi zayıf kalmaktadır. Halka karşı kimliğinin inkârını da içeren bir ideolojik savaşım vardır. Ya mevcut resmi ideolojiler insanların beyninde hakimiyet kurmakta, ya oldukça dogmatik, ütopyik düşünce kalıpları beyni işgal etmekte, ya da düşüncesizlik ortaya çıkmaktadır.

Tüm bunlara karşı çok güçlü bir entelektüel çalışma ve ideolojik mücadele gereklidir. Önderliğin güçlü aydınlatma çalışmaları büyük bir rol oynasa da, onların da derinliğine özümsemesine ve halka taşırılmasına ihtiyaç vardır. Önderliğin başlattığı zihniyet devrimini devam ettirmek, Kürt aydınlanmasını ve Rönesans'ını güçlü bir biçimde geliştirmek gerekmektedir.

b- Kürdistan üzerindeki siyasal yapı demokratik olmaktan uzaktır. Mevcut devletler oligarşik, teokratik ya da otoriter özelliklere sahiptir. Aynı zamanda orduların devletler içindeki gücü ve ağırlığı çok fazladır. Sağ ve sol adına geliştirilen politikaların çoğu devlet odaklı, despotik ve rant karakterlidir. Var olan partilerin tamamı devletçidir. Mevcut siyasal sistemler tarafından Kürt kimliği kabul edilmemekte, inkârcılık çok çeşitli yasaklarla sürdürülmektedir. Bütün engelleme çabalarına rağmen, Kürt halkının yürüttüğü özgürlük mücadelesi inkâr ve imha siyasetini delmiş, genelde önemli bir gelişmeyi kat etmiş, özelden ise Güney'de Federe Kürdistan gerçeğiyle

inkâr ve imha siyasetine önemli bir darbe vurarak parçalamıştır.

Buna karşı çözüm ise öncelikle Kürt halkının bugünden başlayıp özgücüne dayanarak Demokratik Konfederalizmini kurup geliştirmesidir. Bu devletlerin demokrasiye duyarlı, Kürt kimliğini anayasal düzeyde kabul eden, sınırlandırılmış, küçültülmüş genel kamu otoritesi haline dönüştürülmeleri Kürt Konfederalizmi geliştikçe gerçekleşecektir. Üniter devletler Kürt halkının Konfederal hukukunu tanıdıkça, Kürt halkı da onların hukukunu tanıyacaktır. Bu aynı zamanda toplumlar arası barış ve uzlaşmanın gelişmesi, gönüllü ve karşılıklı bağımlılığın kabulü anlamına gelecektir.

Bu temelde siyasal çözüm şöyledir: Kürdistan'da halkın kendi öz demokratik yönetimi artı genel kamu otoritesi olarak Türkiye (İran, Irak, Suriye) devleti. Aynı şey federe Kürt devleti için de geçerlidir. Demokrasi ve devletin birbirini tanıması ve uzlaşması önemlidir. Eğer uzlaşma olmazsa demokratik direniş gelişir. Yine devlet odaklı olmayan ve toplumsal talepleri esas alan partiler temelinde siyasetin demokratikleştirilmesi gerekir. Kürdistan adına parti ve koalisyonlara gidilebilmesi de gereklidir.

Demokratik özerklik demokratik siyasete, demokratik topluma ve demokratik cumhuriyete dayanır. KCK sistemi bunun Kürtlere uyarlanmış şeklidir. Demokratik özerklik en makûl ve uygulanabilir yegâne çözümdür.

Demokratik özerklik, mevcut idari yapılar ne olursa olsun, ulusal, etnik ve dinsel kimliklerin demokrasi içinde kendi özgünlüğünü koruması ve özgürlüğünü elde etmesidir. Bu özgürlük ve özerklik sadece Kürtlerin değil, bütün etnik ve dinsel toplulukların demokrasi içinde kendi haklarını kullanmaları demektir.

Devletin demokrasiye duyarlı hale gelmesi bu özerkliği beraberinde getirir. Mevcut sınırlar içinde Kürtlerin demokratik hakları kabul edildiğinde, Kürtlerin halk olarak farklılığının özerkliği de yaşanır. Demokratik özerklik üniter yapı içinde de gerçekleşebilir.

Komünar

Demokratik özerklik gerçekleştiğinde üniter yapı ortadan kalkmaz.

Kürt halkının farklılığının demokratik özerkliği, onun ülkesinin farklılığının demokratik özerkliği biçiminde somutlaşacaktır. Bir topluluğun özgür yaşaması ve özgürlüğünü elde etmesiyle yaşadığı vatanın da özgürleşmesi durumu ortaya çıkacaktır. Vatan yaşadığı topluluklarla anlam kazanan bir olgudur. Topluluk özgür yaşadığında, vatani da özerk ve özgür demektir.

Günümüzde yerel meclisler demokrasilerin gereğidir. Kürt sorunu demokratik temelde çözüme kavuşturduğunda ve hakları tanındığında, Kürt toplumunun kendini örgütleyerek meclislerini oluşturması, demokratik özerkliğin pratikleşmesi anlamına gelir. Bu meclisler ayrı bir güç odağı veya merkezi meclisler karşısında alternatif değildir. Tersine, merkezi meclislerin işlerini kolaylaştıran bir işleve sahiptir. Demokrasi içinde Kürtlerin kimliğinin kabulü, anadilde eğitim ile kültürel ve serbest siyaset yapma özgürlüğünün pratikleşmesi demokratik özerkliğin yaşamsallaşması anlamına gelir.

Komünden halk kongresine kadar örgütlü bir demokrasinin yaratılması, örgüt ve çalışma tarzında demokratik işleyişin uygulanması, her yerde yönetimlerin seçimle belirlenmesi, azınlık haklarının tanınması ve özgür medyanın geliştirilmesi temel demokratikleşme görevleridir. Demokrasinin inşası iki yoldan olabilir: Komşu halklarla ortak demokratik yaşam; olmazsa kendi demokratik sistemini yaratmak, buradan yine halklarla eşit, demokratik temelde birliğini oluşturmaya yönelmek esastır.

Ayrıca ortaçağ kalıntıları olan ağalık, şeyhlik, aşiretçilik, tarikatçılık gibi olguların uygun yöntemlerle demokratik dönüşüme zorlanması gerekir.

c- Günümüzde sosyal alan tam bir bunalım ve karmaşa içindedir. Bir yandan mevcut sistemlerin dayatmaları, diğer yandan onlara dayanan hâkim sınıf gericiliğinin dayatmaları toplumsal alanı çekilmez kılmaktadır. Toplum içinde yaşanan, adeta bir savaştır. Eskinin feo-

dalizmi aşılmamışken, kapitalizmin insafsız ilişkileri yaşamı hapishaneye çevirmektedir. Aile, kadın, gençlik, eğitim, sağlık, ahlak, din ve sanat alanındaki ağır sorunlar çözüm gerektirmektedir.

Tüm bu sorunların çözümü kendi başına bir demokratik devrimi içermektedir. Toplumun ekonomi ile terbiye edilmesinden vazgeçilmesi, ekonomik kaynaklar üzerinde devlet değil toplum hakkının kabul edilmesi gerekir. Toplum devlet azınlığına ve birey çapulculuğuna karşı savunma görevi vardır. Anadilde eğitim resmi düzeyde özgür kılınmalıdır. Gençliğin eğitimi ve yetiştirilmesi demokratik esaslara olmalıdır. Dinsel reform, sağlık probleminin çözümü ve büyük sorun olan dev işsizliğin giderilmesi gerekmektedir.

d- Aile ve kadın özgürlüğü sorunu sosyal alanın demokratikleştirilmesinin özünü oluşturmaktadır. İlk ezilen sınıf, cins ve ulus olarak kadının özgürlük düzeyi toplumun özgürlük düzeyini, toplumun özgürlük düzeyi ise genel demokratik düzeyi ve ona duyarlı devleti belirler. Bu nedenle kadın özgürlüğü, toplumun tüm alanlarda özgürleşmesinin temelini oluşturur. Dolayısıyla ayrı bir kadın partisi, toplumsal özgürlük, eşitlik ve demokratikleşme mücadelesinde büyük bir rol oynayabilir. Bu role uygun olarak kurulmuş olan PAJK'ın görevlerini yerine getirmesiyle Kürt toplumundaki çağdışı gericilikler aşılabilecek, toplumun özgürleşmesi ve demokratikleşmesi sürekliliğe girecektir.

e- Kürdistan'da bir yandan yağma-talan, diğer yandan savaş, zaten zayıf olan ekonomik altyapıyı dağıtmıştır. Tarım ve hayvancılık gerilerken, sınaî altyapının oluşturulmaması üretimi en alt düzeye düşürmüş, sadece dıştan gelen malın satımına dayalı bir faaliyet kalmıştır. Bu da korkunç düzeyde bir işsizlik ve yoksulluk ortaya çıkarmıştır. Açlık sınırının altında bir öteki insanlık oluşmasına götürmüştür. Yine kârın şahlandığı ekonomi sadece toplumu değil, doğayı da tahrip etmiştir. Mevcut işsizlik, pahalılık, açlık, yoksulluk, çevre tahribi ve aşırı metalaştırmanın hepsi hâkim kapitalist sistemin ürünüdür

Komünar

Tüm bunların doğru bir ekonomik politika temelinde, açlık, pahalılık ve yoksullukla güncel olarak mücadele etmek için özgün örgütlerin yaratılmasıyla giderilmesi gerekir. Bu da metalaşma ve kâra dayalı ekonomiden, kullanım değerine ve paylaşmaya dayalı ekonomiye geçiş demektir. Kürdistan'da felaket düzeyindeki mevcut durumu aşmak için üretimi arttıran, altyapıyı kuran, ticareti düzenleyen, talanı engelleyen bir ekonomik kalkınma programının tutarlı bir biçimde uygulanmasına ihtiyaç vardır. Ancak bu biçimde işsizlik, yoksulluk, açlık ve çevre tahribi önlenemez. Elbette doğanın ve kaynakların korunması ve ekolojide uygun işletilmesi önemlidir.

f- Kürdistan'da ulusal inkâr ile Kürt dili ve kültürü üzerindeki ağır asimilasyon esas olarak devam etmektedir. Her ne kadar PKK mücadelesinin yarattığı gelişmeler, Güney Kürdistan'daki federasyon durumu ve yurtdışı çalışmaları inkâr ve asimilasyon politikalarını belli oranda delmişse de, egemen devletlerin bu politikaları aşılmamış, Kürt dil ve kültürünü gözeten altyapı ve yasal düzenlemeler oluşmamıştır. Hatta Türkiye devleti, Kürdistan'dan göçü ve artan teknik imkânları kullanarak Kürt dil ve kültürünü asimile çabalarını planlı bir biçimde arttırmaktadır. Bu durum, ulusal inkârla birlikte asimilasyona dayalı ulusal erime tehlikesini devam ettirmektedir.

Bir tür soykırım anlamına gelen bu ulusal-kültürel imha politikasına karşı çok yönlü ve aktif mücadele etmek gerekir. Anadil olarak Kürtçe eğitim ve yayını bir seferberlik kampanyası biçiminde geliştirmek demokratikleşmenin de bir gereğidir. Kürt kültürünün asimilasyona tabi tutulmasına karşı dururken, Kürt halkının zengin kültür birikimini tarihin derinliklerinden çıkarmak, sanat ve edebiyatı geliştirmek için planlı çalışma yürütmek büyük önem taşır.

Günümüzde Kürt uluslaşması iki yoldan gelişmektedir: Birisi Batı kapitalizminin desteklediği, çıkara dayanan feodal, dinci ve aşiretçi bağları kullanan feodal-burjuva Kürt hâkim tabakasının milliyetçi-devletçi yolu; diğeri ise özgücü esas alan, yurtsever, halkçı ve

paylaşımçı değerlere dayanan emekçi Kürt halkının özgürlükçü-demokratik yoludur. Birincisi ABD işgal koşullarında daha çok milliyetçi-ayrılıkçılığı körüklerken, ikincisi halkların özgücüne ve demokratik dayanışmasına dayalı olarak geliştirilecek Kürt demokratik konfederalizmi Türkiye, Irak, İran ve Suriye'nin demokratikleşmesinin önünü açacaktır.

Bu iki yolun Ortadoğu çapında ağırlaşan ulusal, demokratik ve birlik sorunlarının çözümündeki rolleri önümüzdeki dönemde daha açık görülecektir. Bu temelde Kürdistan'da yaşanacak gelişmeler, bir yerde tüm Ortadoğu'daki gelişmeleri belirleyecektir. Bu nedenle Kürdistan'ın durumu ve yönelimleri sadece Kürtleri değil, tüm bölge güçlerini, hatta ABD ve AB gibi küresel güçleri de ilgilendirmektedir. Bu bakımdan, Ortadoğu kaosundan barış içinde, halklar yararına ve demokratikleşme temelinde çıkmak tüm bölge güçlerinin çıkarına olacaktır.

Bu durumu, emekçi veya burjuva tüm bölge güçlerinin anlaması gerekir. Kürdistan'daki milliyetçi-devletçi gelişme herkesi zorlayacak ve zarar verecektir. Kürt sorununun demokratik çözümü ise, bölge halklarının demokratik birliğini yaratacaktır. Özgür demokratik ve Konfederal Kürdistan, aynı zamanda demokratik Türkiye, demokratik İran, demokratik Irak ve demokratik Suriye olacaktır. Mevcut devlet sınırları demokratik çözümü engellemeyeceği gibi, her Kürdistan parçasındaki demokratik konfederal çözüm de mevcut sınırları zorlamayacaktır.

Ortadoğu ve hatta bütün dünya halkları için geçerli çözüm, demokratik konfederalizmdir. Demokratik konfederalizm devlet olmayan, demokratik ulus, azınlık, kültür, din ve hatta cins örgütlenmesi ve buna benzer örgütlenmeleri ifade eder.

Konfederalizm, Neolitik Devrim sürecinin bir ürünü olarak aşiretler arasında ortaya çıkar. Devletleşme ile birlikte, Sümerlerde devlet karakteri kazanır. Avrupa, Amerika ve Ortadoğu'da tarihin çeşitli aşamalarında devlet odaklı ve devlet odaklı olmayan konfederal örgütlenmelere rastlanmaktadır. Günümüz-

Komünar

de de Avrupa'da konfederatif yapılanma gelişmektedir. Ortadoğu'daki tarihsel ve kültürel yapılanma Ortadoğu'da Demokratik bir Konfederal yapılanmanın gelişmesi için oldukça elverişlidir. Kürtler için de Ortadoğu'da Kürt Konfederalizmi uygundur. Kürtler her parçada kendi içinde, sınırlara dokunmadan kendi federasyonunu, birleşerek de üst konfederalizmini kurabilirler. Kürtler kendi aralarında siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkiyi sağlarlar. Bunun için Kürdistan'ı egemenliği altında tutan ulus-devletlerin demokrasiye açık olmaları ve bunu tanımaları tek şarttır. Kürtlerin demokratik bir ulus olmalarına karışmayıp Kürtlerle ilkeli bir uzlaşmayı esas almaları, Ortadoğu halklarına ve insanlığa muazzam kazandıracaktır. Türkiye, İran, Suriye ve hatta Kürt Federe Devleti de buna engel olmamalıdır.

D-Demokratik Dönüşümün Özellikleri

Günümüzde Kürdistan toplumunun yaşadığı demokratik dönüşümün başlıca özellikleri şunlardır:

a- Demokratik dönüşümün iki temel yanı vardır: Birincisi, cinsiyet özgürlüğüne ve ekolojiye dayalı demokratikleşme; ikincisi ise demokratik uluslaşmayı geliştiren Kürt sorununun Demokratik Konfederatif çözümüdür.

Birinci yan, demokratik, cinsiyet özgürlükçü ve ekolojik toplumun geliştirilmesini ifade eder. Demokratik toplum, toplum içi özgürlüklerin geliştirilmesi temelinde halkın demokratik örgütlenmesi, yaşamı ve mücadelesidir. Cinsiyet özgürlüğü, duygu, zihniyet ve davranışta var olan erkek egemenliğine son verme, tarih içinde oluşmuş cinsiyetçi toplumu değiştirme, kadının tam bir özgürlük ve eşitlik temelinde toplumsal yaşamın her alanına katılımını sağlamadır. Ekoloji ise, doğanın ve çevrenin tahribini önleme temelinde bozulan toplum-doğa dengesini yeniden kurmadır. Bu üç alan da devrim niteliğinde olup iç içe ve birlikte gelişir, gerçekleşir.

İkinci yanı oluşturan Kürt sorununun çözümü, öncelikli olarak Kürdistan'da Demokratik Konfederalizmin geliştirilmesini ve buna bağlı olarak Kürdistan üzerindeki inkâr siste-

minin kırılmasını, Kürt kimliğinin anayasal düzeyde tanınmasını, Kürt dili ve kültürü üzerindeki her türlü baskı, sınırlama ve asimilasyona son verilmesini, demokratik Kürt ulusal örgütlülüğünün geliştirilmesini içerir.

Demokratik dönüşümün bu iki yanı iç içedir. Kürt toplumunun cinsiyet özgürlüğüne ve ekolojiye dayalı demokratikleşmesi geliştikçe Kürt sorununun demokratik çözüm gücü ortaya çıkar. Kürt sorununun demokratik çözümü ve demokratik Kürt uluslaşması geliştikçe, Kürt toplumunun cinsiyet özgürlüğüne ve ekolojiye dayalı demokratikleşmesinin önü açılır.

b- Demokratik dönüşümün ikinci temel özelliği toplumsal kesimlerin mevzilenmesine ve örgütlenmesine yöneliktir. Demokratik dönüşümün öncü kesimi kadın ve gençliktir. Kadın öncülüğü özgürlük çizgisini ifade ederken, gençlik öncülüğü dinamizmi ve temizliği içerir. Demokratik dönüşüm, kadın ve gençlik öncülüğünde, başta emekçiler, işçiler, memurlar, köylüler, işsizler olmak üzere demokrasiye yana olan tüm halk kesimlerinin katılımı ve birleştirilmesi ile gelişir. Her kesimin kendi örgütlenmesini geliştirerek katılımı önemlidir. Demokratik toplum, komünden halk kongresine kadar her düzeyde örgütlenen geniş bir sivil toplum düzeni, halk demokrasisi sistemidir. Halkın kendi kendini yönetme biçimidir. Demokratik toplum örgütlenmesi olarak ifadesini Koma Civakên Kurdistan'da bulur.

c- Demokratik dönüşümün üçüncü özelliği taktik alana ilişkindir. Bu da kendiliğinden değil, yoğun ve çok yönlü bir mücadeleyle gerçekleşecek olması demektir. Kürdistan'da demokratik dönüşümün, meşru savunma temelinde tüm halk kesimlerinin demokratik siyasal eylemliliğiyle gerçekleşeceği açıktır. Bu da boykot, gösteri ve protesto gibi en basit kitle eylemliliğinden başlamak üzere siyasal serhildana kadar her türlü demokratik eylem biçimlerinin kullanılmasını ve gerektiğinde meşru savunma savaşına başvurulmasını içerir. Meşru savunma, her türlü demokratik eylem ve örgütlenme için temeldir, bir koruma ve ön açmadır. Dolayısıyla en aktif meşru sa-

Komünar

vanma gücü olarak halk savunma kuvvetlerinin eğitimi, örgütlenmesi ve büyütülmesi önemlidir. Yine meşru savunmanın yarattığı elverişli zeminde tüm halk kesimlerini örgütleyip demokratik siyasal eyleme seferber etmek, her tür gericiği parçalayıp özgür-demokratik yaşamı kurmak esastır.

d- Demokratik dönüşümün dördüncü özelliği parti öncülüğünü ifade eder. PKK deneyimi bize göstermiştir ki, doğru parti öncülüğü en olumsuz koşullarda mucizevî gelişmeler yaratmaya muktedirken, parti öncülüğünün saptırılması ve zayıflatılması ciddi zarar ve tahribatlar yaratmakta, partisizlik ise her türlü dağılma, çürüme ve erime etkeni olmaktadır. Bu nedenle, yeni dönemde de her bakımdan kendini yenilemiş ve yeniden yapılandırmış doğru parti öncülüğü, demokratik dönüşümün başarıyla gerçekleştirilebilmesi için şarttır. Parti demokratik, özgür ve eşitçi topluma doğru dönüşmeyi esas alan bir programla, bu programdan çıkarı olan tüm toplumsal kesimleri ortak bir stratejiye bağlayan, başta sivil toplum örgütlenmesi olmak üzere çevreci, kadın özgürlük hareketleri ve kültürel geniş bir örgütlenmeyle eylem biçimlerine dayanan, meşru savunmayı ihmal etmeyen bir taktiği esas alan toplumsal hareketin, yani Demokratik Konfederalizmin felsefi ve ideolojik öncü gücü, kurmay örgütüdür. Demokratik dönüşümün zihniyet devrimi ve yoğun ideolojik mücadele görevleri ile cesaretli ve fedakâr kadroların doğru rotada örgütsel birliğe kavuşturulması için partileşme ihtiyacı hayati-dir.

E-Demokratik Dönüşümün Görevleri

Bizi demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü topluma ulaştıracak olan demokratik dönüşümün başlıca görevleri şunlardır:

a- Siyasetin Demokratikleştirilmesi ve Kürt Sorununun Demokratik Çözümü İçin:

1- Öncelikle Kürt halkının komünden halk kongresine kadar her kademedeki örgütlenen Demokratik Konfederalizminin tesis edilmesi. Bunun komşu halklarla eşitlik-özgürlük ve demokratik birlik esasına dayalı olarak ge-

liştirilmesi, bunun olanaklarının elvermediği koşullarda, yine aynı perspektifle kendi demokrasisini kurması.

2- Kürdistan üzerinde egemen olan devletlerin köklü bir reformla demokrasiye duyarlı hale getirilmesi. Devlet üzerindeki askeri etkinin sınırlandırılması, her türlü vesayet kaldırılması. Genel kamu otoritesi olacak şekilde devletin küçültülmesi (Buna Kürt Federe devletleşmesi de dahildir).

3- Otoriter, oligarşik ve teokratik yönetimlere karşı olunması. Demokratik yönetimlerin esas alınması.

4- Kürt kimliğinin anayasal kabulü. Devletin Kürtleri ulusal-kültürel varlık ve siyasal hak sahibi olarak tanınması.

5- Devletin zor kullanmadığı koşullarda demokrasi ve devletin ilkeli uzlaşmasından yana olunması. Pratik uygulama olarak, Kürdistan'da halkın kendi öz demokratik yönetimi artı genel kamu otoritesi olarak (Türkiye, İran, Irak, Suriye, Kürt) devlet formülünün esas alınması.

6- Siyasetin demokratikleştirilmesi. Devlet odaklı, despotik ve rant karakterli politikalarına karşı çıkılması. Devlet odaklı olmayan, halkın taleplerini esas alan partileşmeden yana olunması. Kürdistan adına parti ve koalisyonlar oluşturulabilmesi.

7- Yönetim tarzında demokratik işleyişin esas alınması. Her yerde yönetimlerin seçimle işbaşına gelmesi. Demokratik katılımcılığın esas alınması.

8- Ortaçağ kalıntısı ağalık, şeyhlik, aşiretçilik, tarikatçılık gibi olguların uygun yöntemlerle demokratik dönüşüme uğratılması.

9- Kürdistan'daki köy koruculuğu ve özel tim gibi özel savaş aygıtlarının dağıtılması.

10- Özgür medyanın geliştirilmesi. Herkese tam bir düşünce, ifade, örgütlenme ve siyaset yapma özgürlüğünün sağlanması.

11- Kürdistan'da yaşayan azınlıkların demokratik örgütlenme ve katılım çabalarının desteklenmesi.

12- Antidemokratik baskı ve uygulamalara karşı demokratik direnişin geliştirilmesi. En basit kitle eylemlerinden, siyasal serhilda-

Komünar

na kadar her türlü demokratik siyasal eyleme başvurulması. Meşru savunmanın uygulanması.

13- Başta kadın ve gençlik olmak üzere değişik toplumsal kesimlerin kitlesel siyasal birliklerinin örgütlenmesi. Halk savunma güçlerinin geliştirilmesi.

14- Halkımızı demokratik mücadeleden alıkoyan teslimiyetçi, dogmatik, ütöpik, kaderci, şoven ve ilkel milliyetçi anlayışlara karşı etkin bir ideolojik mücadelenin yürütülmesi.

15- Özgür belediyeçilik temelinde yerel yönetimlerin halkın demokratik yönetiminin esas bir alanı haline getirilmesi.

b- Demokratik Devrimin Geliştirilmesi için:

1- Toplum ve bireyin devlet ve birey sömürüsüne, çapulculuğuna ve hırsızlığına karşı savunulması.

2- Toplumun ekonomi ile terbiye edilmesine karşı çıkılması. Ekonomik kaynaklar üzerinde devletin değil, toplumun hakkının sağlanması.

3- Dinin reformdan geçirilerek çağdaş bilim ve felsefe ile uyumlu hale getirilmesi.

4- Sivil toplum örgütlülüğünün toplumun her kesiminde yaygınlaştırılması temelinde toplumsal özgürlüğün ve katılımcılığın geliştirilmesi.

5- Sendikalar ve dernekler gibi demokratik kitle örgütlerinin geliştirilmesi.

6- Herkese çalışma ve yaşam güvencesi olacak bir sosyal sigorta sisteminin geliştirilmesi için mücadele edilmesi.

7- Çocukların, engellilerin ve yaşlıların haklarını koruyan, sorunlarını çözen ve onlara hizmeti öngören düzenlemelerin yapılması.

8- Kamusal bir görev olan sağlık hizmetinin devlet ve sivil toplum tarafından herkese ulaştırılmasının sağlanması.

9- Gençliğin ruhsal, beyinsel ve fiziki gelişimi için gereken eğitsel ve sosyal çalışmaların yürütülmesi, toplumsal ve siyasal yaşama aktif katılımının sağlanması.

10- Tüm dillerin özgürlüğünün ve eşitliğinin sağlanması, Kürt dili önündeki tüm engellerin kaldırılması.

11- Kürtçe yayıncılığın gelişmesinin önündeki engellerin kaldırılması.

12- Kürt tarihini araştırmak, kültür ve sanat çalışmalarını geliştirmek için örgütlü bir faaliyetin yürütülmesi.

13- Özgür toplum, ahlaklı toplumdur ilkesinden hareketle yeni toplumsal ahlakın geliştirilmesi.

14- Savaş nedeniyle yerini terk etmiş olan halkın geri dönüşü için gereken imkân ve desteğin sağlanması.

15- Demokratik bir hukuk sisteminin geliştirilmesi.

c- Kadın Özgürlük Devrimi için:

1- Duygu, zihniyet ve davranıştan oluşan yaşam bütünlüğü içinde tarihsel olarak oluşmuş despotik erkek egemenliğine karşı çıkılması ve ona karşı mücadele edilmesi.

2- Erkek egemen sistemin kadını içine aldığı her türlü köleliğe, karışmaya ve teslimiyete karşı çıkılması ve mücadele edilmesi.

3- Kadın özgürlük ideolojisi temelinde kadın partileşmesinin geliştirilmesi için çalışılması.

4- Her alanda kadının kitlesel örgütlenmesinin ve mücadelesinin geliştirilmesi. Özgür kadın parklarının ve evlerinin oluşturulması.

5- Toplumsal yaşamın her alanında kadının etkin, özgür ve eşit katılımının sağlanması.

6- Kadın eğitimi ve sağlığı alanlarında destekleyici programların uygulanması.

7- Kadına yönelik her türlü şiddete karşı toplumun aydınlatılıp mücadele edilmesi.

d- Toplumsal Ekolojik Devrim için:

1- Doğa-toplum ekolojik dengesini esas alan bir yaklaşımın öngörülmesi. Bunun toplum içi dengesizliklerin, eşitsizliklerin ve hiyerarşinin aşılması temelinde ele alınması.

2- Ekoloji bilimi temelinde derin bir ekolojik bilincin ortaya çıkarılması ve toplum içinde yayılması.

3- Ekolojik dengeyi bozan kapitalist devletçi sistemin doğa ve çevre üzerindeki her türlü tahribatına karşı mücadele edilmesi.

4- Çevrenin korunması amacıyla toprağı,

Komünar

yeşili, suyu, havayı, iklimi ve hayvanları koruyan politikaların geliştirilmesi.

5- Çağdaş teknik kullanımın zarar vericiliğini önlemek için nükleer enerji, sera etkisi, hormonlu gıdalar ve gen teknolojisi üzerinde denetim kurulması için çalışılması, üretimde eko-teknolojinin geliştirilmesi.

6- Ekolojik-çevreci örgütlenmenin geliştirilmesi ve bu tür örgütlenmelerle dayanışma içinde olunması.

e- Ekonominin Sosyalleşmesi için:

1- Metalaşma ve kâra dayalı ekonomiden, kullanım değerine ve paylaşmaya dayalı ekonomiye geçişi sağlayan bir politikanın esas alınması.

2- Sosyal planlama çerçevesinde emekçilerin çıkarlarını ve adil gelir dağılımını öngören, kalkınmayı geliştirip istihdamı arttıran bir ekonomik sistemin geliştirilmesi. Bu temelde işsizliğin açlığını, pahalılığın ve yoksulluğun ortadan kaldırılması için çalışılması.

3- Başta ormanlar olmak üzere doğal zenginliklerin korunması, doğru kullanılması ve büyütülmesi.

4- Emekçi halk yararına demokratik bir vergi ve maliye sisteminin oluşturulması için çalışılması.

5- Başta köylülük olmak üzere çeşitli kesimlerin kooperatif vb. örgütlülüklerinin geliştirilmesi, komünal üretim ve paylaşımın örgütlenmesi.

6- Savaşta tahrip olan ekonomik yapının halk yararına inşa edilmesi.

7- Üretim, tüketim, dağıtım üzerinde halkın özyönetiminin söz sahibi olmasının sağlanması.

f- İnsan haklarının korunması ve geliştirilmesi için:

1- Bireyin düşünme, ifade ve irade özgürlüğünün her koşul altında korunması.

2- Toplumsallıkla bireysellik arasındaki optimal dengiyi yakalayan, birey özgürlüğünden geçen bir toplumsal özgürlükle toplumsal özgürlüğe dayanan bir bireysel özgürlük anlayışını esas alan bir çizginin izlenmesi.

3- Üç kuşak insan haklarının uygulanması.

4- İnsan hakları temelindeki uluslararası çalışmalara duyarlı olunması.

g- Kürtler arası birlik, dış ilişki ve ittifaklar için:

1- Her parçadaki ulusal demokratik gelişmenin ve demokratik çözümün o parçadaki halkın özgücüne dayalı olarak yürütülmesi.

2- Kürt sorununun çözümünün sınırları değiştirmeden, demokratik konfederasyonlaşmaya dayalı özgür birlik çizgisinde gerçekleştirilmesi. Her parçada Kürt sorununun çözümünün komşu halkla birlikte ele alınması.

3- Her parçadaki ulusal demokratik güçler arasında etkin destek ve dayanışmanın geliştirilmesi. Kürtler arası birliğin Kürdistan Demokratik Konfederasyonu temelinde yürütülmesi.

4- Dünyanın çeşitli yerlerine savrulan Kürtlerin demokratik haklarını savunan, örgütleyip kültürel gelişmelerine destek olan, ilerici insanlıkla ve Kürdistan'daki mücadeleyle birleştiren bir yaklaşım içinde olunması.

5- Ortadoğu halkları ve demokratik güçleriyle, eşit, özgür demokratik birliğe dayanan, milliyetçi tehlikeyi bertaraf etme temelinde bir ilişki ve dayanışma içinde olunması. Somutta, 'Ortadoğu'da demokratikleşme artı devletin demokrasiye duyarlılığı, eşittir Kürdistan'a özgürlük' yaklaşımının hayata geçirilmesi için çalışılması.

6- Dünya genelinde tüm demokratik, çevreci, kadın özgürlük hareketleriyle, sosyalist ve hümanist çevrelerle ilişki ve dayanışma içinde olunması. Dünya Sosyal Forumu Toplantılarını yerel demokrasilerin ulus üstü platformlarına, dünya halklarının devlet odaklı olmayan Küresel Demokrasi Kongresine dönüştürmek için çalışılması.

7- Yerelden küresele doğru, Kürdistan Demokratik Konfederasyonu > Demokratik Ortadoğu Konfederasyonu > Küresel Demokrasi Kongresi yaklaşımının önümüzdeki dönemin ulus üstü sloganı olarak benimsenmesi.

Son

Ulusal Tutum Belgesi Çerçevesinde Açık Siyaset Ve Diplomasi Yapmak Kürdistan Halkının Çıkarınadır

Mustafa KARASU

Türk Devleti, gerillaların direnişi ve Kürt halkının yükselttiği serhıldanlar karşısında son bir buçuk yılda büyük sıkıntılar yaşamıştır. 22 Temmuz 2007'de gerçekleşen Genelkurmay-AKP uzlaşması ve ABD'nin tam desteğinin alınması PKK'nin tasfiyesi için sonuç vermemiştir. Yeni Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ, Büyükanıt'tan daha iddialı bir Genelkurmay Başkanı olmuş, sanki diğer genelkurmay başkanları savaşmamış, mücadele etmemiş, kendisi bu işi halledecekmış gibi büyük laflar ederek göreve başlamıştır. İnkârcı-sömürgeci karargâh AKP'yi kullanarak, ABD ve Avrupa'nın desteğini alarak sonuç almayı düşünmüştür. Ancak gerillanın direnişi, halkın serhıldanları yükseltmesi genelkurmay başkanını şaşkına çevirmiştir. Hem genelkurmay başkanı hem de AKP hükümeti Kürt Özgürlük Hareketi'nin kazandığı inisiyatif geriletmek amacıyla, özellikle son iki yıldır Güney Kürdistanlı güçleri ve Irak'ı PKK'nin üzerine sürme politikasını devreye sokmuşlardır. Son aylarda bu konuda daha fazla çaba göstermeleri, çok fazla sıkıştıklarını göstermektedir. Nitekim gerillanın gerçekleştirdiği Bezelê eyleminin AKP ve orduyu yıpratması, halkın geliştirdiği serhıldanların tasfiye konseptini önemli oranda boşa çıkarması sonucu yakın zamana kadar Güney Kürdistan Federasyon hükümetine, KDP ve YNK'ye olumsuz yaklaşan, onları sürekli baskı altından tutmaya çalışan Türkiye'yi Güneyli güçlerle daha yakın ilişki içine girmiştir.

Kürt Özgürlük Hareketi karşısında sıkışan Türkiye, ABD'nin bölge politikalarına daha yakın durmaya başlamıştır. Eskiden kimi konularda ABD'nin isteklerini tam karşılamayan Türkiye, giderek her dediğine "evet" diyen bir noktaya gelmiştir. Zaten baharda yediği darbeden sonra ABD ve AB'nin desteğini

daha fazla alıp PKK konusunda avantaj kazanmak için kendi içinde Avrasyacı kesimleri tasfiye etme yolunu seçmişti. Ergenekon olarak tanımlanan bu operasyon, AKP-genelkurmay uzlaşması, ABD ve Avrupa'nın birlikte hareket etmesiyle yapılmıştı. Bu operasyonla özellikle dış desteğini arttırarak sonuç alacağını düşünen AKP-genelkurmay uzlaşması, Kürt Özgürlük Hareketi'nin direnişi karşısında istediği sonuca ulaşamamıştır. Son zamanlarda Güney Kürdistan'la ilişki, ABD ve Güneylilere kimi tavizler vererek onları PKK üzerine sürme konusunda daha aktif bir çaba içine girmesi Kürt Özgürlük Hareketi karşısında yaşadığı başarısızlığın sonucudur. Nitekim son aylarda "PKK'nin tasfiyesi için KDP ve YNK ile ilişki geliştirmek gerekir" biçimindeki değerlendirmeler daha fazla artmıştır. PKK, Türkiye ile KDP'nin ilişkisini bozmak için bu tür eylemler yapıyor, değerlendirmeleriyle geliştirilmek istenen ilişkinin zeminini oluşturmaya çalışmışlardır.

AKP hükümeti 22 Temmuz'da Kürdistan'da arttırdığı oylarını ve etkisini son bir buçuk yılda önemli oranda kaybetmiştir. Yerel se-

Komünar

çimlere doğru giderken de yine 22 Temmuz'da olduğu gibi KDP'nin, YNK'nin desteğini almaya çalışmaktadır. Kuzey Kürdistan'daki işbirlikçi, reformist, yeminli PKK düşmanları ve bazı çevrelerin desteğini almak için Güney Kürdistan ve Irak'la ilişkilerini geliştirmeye yönelmiştir. Zaten ABD de, Türkiye'yi hep böyle bir ilişki içine itmek istiyordu. Türkiye sorunlarını Irak, Güney Kürdistan'la birlikte çözsün diyordu. PKK sorununun çözümünün de Irak ve Güneyli güçlerle geliştirilecek ilişkilerle sağlanacağını söylüyordu. Kürt halkının yürüttüğü serhıldanlar ve gerillanın vuruşuyla birlikte Türkiye böyle bir ilişki geliştirme sürecine girdi. Türkiye böyle bir siyasal ilişkiye karşı değildi, ama bunun kendi inisiyatifinde ve etkisinde olmasını istiyordu. Bu nedenle daha fazla kendini dayatarak, daha fazla taleplerde bulunarak Irak'la, Güney Kürdistanlılarla bir ilişki geliştirme politikası içine girdi. Ancak son bir buçuk yılda bu politikasında başarılı olamadığı gibi, Irak ve Güneyli güçler karşısındaki pozisyonu daha da geriledi. Gerillanın ve halkın geliştirdiği mücadeleye karşısında sıkışıkça Güneyli güçleri ve Irak'ı kullanarak PKK'yi zayıflatma politikasına ağırlık verdi.

Geçen ay yapılan Irak, Güneyli güçler ve Türkiye toplantısı böyle bir siyasal sürecin sonucu olarak gerçekleşmiştir. Bu üçlü toplantı ABD'nin koordinatörlüğünde gelişiyor. Eskiden ABD üçlü taraftan biri iken şimdi ise yeni üçlüyü koordine eden, onların hangi temelde anlaşacaklarını, uzlaşacaklarını yönlendiren bir inisiyatif kazanmıştır. Buradaki toplantıda ne konuşulduğu tam net olarak bilinmemekle birlikte, esas olarak PKK'nin etkisizleştirilmesi, gerillanın sınırlandırılması temelinde gerçekleştiği açıktır. Türkiye'de devlet temsilcisinin ve MİT müsteşar yardımcısının bu toplantıya katılması dikkate alındığında esas gündemin PKK'nin tasfiye edilmesi olduğu açıktır. Zaten Türkiye açısından en önemli görüşmeler PKK'nin sınırlandırılmasını amaçlayan ortak politikaların belirlendiği diplomatik görüşmelerdir. Diğer diplomatik görüşmeler Türkiye için kamuoyuna bile yansımaları

gerekmeyen, rutin görüşmelerdir. İran'la gaz anlaşmaları mı yapacak, bazı ilişkileri mi olacak, onun da katalizörü Kürt sorunudur. PKK ile ilgili pazarlıklar ve ortak politikalar temelinde bu tür görüşme ve anlaşmalar yapılmaktadır.

Bu çerçevede Bağdat görüşmelerinde de PKK ile ilgili konular tartışılmıştır. PKK'nin birçok bakımdan sınırlandırılması hedeflenmiştir. Güney Kürdistan halkının da PKK'ye yardımcı olmaması, hatta tepkilendirilmesi için çeşitli çabaların geliştirilmesi de istenmiştir. Gerilla alanları ile Güney Kürdistan arasındaki kasaba ve köyler arasındaki yolların kapatılması, Avrupa'ya çıkışlarının engellenmesi tartışılmıştır. Bu toplantının gündemi önceden yapılan istişareler sonucunda belirlenmiştir. Bu konuların tartışılacak konular olduğunun tespit edilmesi Güney Kürdistanlı güçler açısından olumsuz bir durumdur. Bu nedenle yapılan toplantıda olumsuz bir sonuç çıkmamıştır demek doğru değildir. Tabii ki mevcut durumda Türkiye ile Güneyli güçlerin tümünden PKK'ye saldırı konusunda anlaşmaları söylenemez. Ama Ali Babacan'ın da belirttiği gibi gizli diploması ile sonuç almak istemektedirler. Şu anda böyle sıkı bir biçimde gizli diploması yürütülmektedir. Karşılıklı tavizlerle bir noktada uzlaşmaya çalışılmaktadır. Bu yönüyle şu anda Türkiye ile Güneyli Kürtler arasında PKK'ye saldırı konusunda herhangi bir pratiğe geçmiş durum yoksa da bunun ileride olmayacağı anlamına gelmemektedir. Çünkü böyle bir gündem üzerinde tartışmaya başlamak bile bir pazarlık yapmak, pazarlığa hazır olmaktır. Türkiye, bazı isteklerini kabul ederse, Güneyli güçler de Türklerin dediklerini yapacaktır. Şu anda böyle bir gündem üzerinden tartışma yapılması bu anlama gelmektedir. Bu, sadece Kuzey Kürdistan'daki Özgürlük Hareketi açısından değil, bütün Kürtler açısından tehlikeli bir durumdur. Bırakalım anlaşılıp anlaşılmamasını, böyle bir gündem üzerinde tartışmalar yapmanın bile tehlikeli olduğunu vurgulamalıyız. Herhangi bir Kürt gücünün bu gündemler üzerinde tartışmaması gerekmektedir. Yapılması gereken Türkiye'ye;

Komünar

"sen Kürt sorununu demokratik temelde çöz, bu sorun başka türlü çözülemez" denilmesidir. "Eğer siz bu sorunu çözerseniz, sorunun çözülmesi temelinde sadece Kuzey Kürtleriyle değil, bütün Kürtlerle ilişki de kurabilirsiniz, bütün Kürtlerle ilişki kurmanızın yolu kendi Kürtlerinizle anlaşmaktan geçer" anlayışıyla, bu tür toplantılara katılması gerekir. "Bizlerle sağlıklı ve kalıcı ilişki kurmak, inkarcı politikadan vazgeçmekten ve Kürtlerin haklarını tanımaktan geçer" biçiminde bir yaklaşım gösterilmesi gerekir. Doğru politika budur. Nitekim son zamanlarda Kürt halk Önderi İmralı'da gönderdiği mesajlarda hem Talabani'nin, hem Barzani'nin Kürt sorununun demokratik çözümü için rol almalarını istiyor. Türkiye ile bütün Kürtlerin ilişki geliştirmesinin yanlış olmayacağını, ama bunun Türkiye'nin demokratikleşmesi, demokratik temelde Kürtlerle özgür birlik kurmasından geçmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bunun için KDP'nin de, YNK'nin de Türkiye'de Kürt sorununun demokratik temelde, Kürtlerin haklarının kabul edilmesi temelinde çözülmesi çerçevesinde bir rol oynaması gerektiğini söylemektedir.

Türkiye ile ilişkilenecek herhangi bir Kürt liderinin, Kürt örgütünün, Kürt bireyinin kesinlikle takınması gereken tavır budur. PKK'nin tasfiyesi, sınırlandırılması konusunda tartışmalar yapmak, tartışmalar içine girmek daha başından Türkiye'nin tezlerini ya da Kürt Özgürlük Hareketini inkar ve imha temelinde kendileriyle ilişki kurma çerçevesini kabul etmek anlamına gelir. Dolayısıyla hiçbir Kürt siyasi gücünün PKK'yi sınırlandırma, PKK'nin üzerine şu şu temelde gitme biçimindeki tartışmaları kesinlikle yapmaması gerekir. KDP de, YNK de, Mesut Barzani de, Celal Talabani de bilmelidir ki, Türkiye kendi Kürt sorununu çözmediği takdirde, sadece Güney Kürdistan'daki Kürtler değil, bütün Kürtler rahat edemez. Çünkü Türkiye bütün parçalardaki Kürtlerin özgürlük kazanımlarına karşıdır. Aslında Türkiye inkarcı ve baskıcı politikayı bütün sömürgeci güçler adına uygulamaktadır. Bu açıdan da Kürt sorununun kalıcı çözümünün anahtarı, Türkiye'nin inkarcı ve

imhacı politikalarından vazgeçmesidir. Türkiye inkarcı politikasından vazgeçer, kendi Kürtleriyle demokratik birlik temelinde kimlik, dil, kültür ve temel demokratik haklarını tanıyarak sorunu çözdüğü takdirde, Güney Kürdistan da rahatlar, bütün parçalar da rahatlar. Tüm Kürt örgütlerinin, Kürt siyasi güçlerinin Türkiye'ye yaklaşımda böyle bir tutum içinde olmaları gerekiyor. Kürt sorununu çözmeyen, Kürt Özgürlük Hareketini ezmekte ısrar eden Türkiye ile sağlıklı ilişki geliştirmenin mümkün olmayacağını, ama Kürt sorununu demokratik temelde çözerse bütün Kürtlerin Türkiye ile ilişki kurmasının kolaylaşacağı, hatta Kürtlerin Türkiye ile ilişki kurmasının faydalı olacağını söylemelidirler. Hatta kendi Kürt sorununu demokratik temelde çözen bir Türkiye'nin yalnız kendisi için değil, demokratik temelde Ortadoğu halklarının ekonomik, sosyal, kültürel, siyasi gelişiminde olumlu rol oynayabileceğini ve etkili olabileceğini söyleyebilirler. Demokratikleşen bir Türkiye'nin etkin olmasına karşı olunmayacağını, ama Kürt sorununu inkar temelinde Ortadoğu'da ya da Kürtler üzerinde egemen olan bir Türkiye'ye de karşı durulacağını hatırlatılması gerekiyor.

Bu yönüyle Güneyli güçlerin Türkiye'ye karşı yürüttüğü politikaların gözden geçirilmesi gerekir. Geçen yıl Talabani'nin açıkça ifade ettiği gibi DTP'ye karşı AKP'nin desteklenmesi ya da Kürt sorunun çözümünde PKK'nin engelleyici rol oynadığını, AKP'nin Kürtlere yarar sağladığını söylemek, tabii ki artık bir gaflet değil, ihanet durumunu ortaya çıkarır. Bu açıdan Sayın Talabani, Barzani ve bütün Kürt şahsiyetlerinin Türkiye ile yürütecekleri politikaların ilkeler çerçevesinde olmasına dikkat etmeleri gerekiyor. Ulusal demokratik ilkeler çerçevesinde yürütmeleri gerekiyor. Kendi Kürt sorununu demokratik temelde çözmeyen bir Türkiye'nin Kürtler tarafından olumlu karşılanması mümkün değildir. Böyle bir Türkiye ile ilişkiye Kürt halkı her zaman kuşkuyla yaklaşır. Hatta kendi Kürt sorununu çözmeyen Türkiye bütün Kürtler için tehlike yarattığından, bütün Kürtler böyle bir

Komünar

Türkiye'ye karşı tavır almak zorundadır. Kürt halk Önderi bir görüşme notunda, Türkiye eğer Kürt sorununu çözmezse, herhangi bir kamplaşma ortaya çıktığında, Ortadoğu'da farklı politik dengelerle karşı karşıya gelindiğinde, Türkiye nerede yer alıyorsa, Kürtlerin de kesinlikle onun karşısındaki kampta yer alması gerektiğini vurgulayarak, mevcut Türkiye politikasının ne kadar Kürt karşıtı, bütün Kürtlere karşı olduğunu ortaya koymuştur. İncarcılıkta ısrar eden Türkiye'nin Kürtler arasındaki siyasi konumunun ve bugünkü tarihsel durumunun bu çerçevede olduğu açıktır. Bunu görmek için büyük bir siyasetçi olmaya gerek yoktur. Herhangi bir Kürt bile Türkiye'nin bütün Kürtlere karşı olduğunu, Kürt karşıtı bir konumda bulunduğunu rahatlıkla söyleyebilir.

Türkiye-Irak-Güneyli güçlerin terörle mücadele komisyonu kurmaları tabii ki kabul edilebilir bir durum değildir. Gizli diplomasi-nin yürütülmesi Kürtler açısından kabul edilemez. Kürt örgütleri belki bunu söylemiyor, ama hem Ali Babacan hem de bu görüşmelere katılan devlet temsilcisi görüşmelerin gizli sürdürüldüğünü, sessiz diplomasi ile sonuç alacaklarını, hatta belirli ilerlemeler kaydettiklerini söylemektedirler. Bu tür ilişkiler tehlikelidir ve Güneyli güçlere de yarar getirmez, hatta tuzaklarla karşı karşıya kalmalarını beraberinde getirir. Belki hala Kürt gruplarının Özgürlük Hareketi'ne karşı açık, somut olumsuz bir durumu ortaya çıkmamıştır, ama Türkiye'nin bu değerlendirmelerini de kimse göz ardı edemez. Türkiye olumlu bakıyor, sonuç alacağına inanıyor, yine ABD çeşitli değerlendirmelerde bu üçlü komisyonun toplantıya katılan güçler arasındaki sorunları çözeceğini belirtiyor. Bu güçlerin siyasal literatüründe sorunu çözmek demek, PKK'nin tasfiyesi konusunda anlaşmak demektir. Çünkü Türkiye Güney Kürdistanlılarla ilişkinin gelişmesinden söz ederken bunu kastetmektedir. Zaten Türkiye ilişkilerin geliştirilmesi konusunda PKK'ye karşı olmayı önşart olarak koşmaktadır. Güneyli güçler zaman zaman Türkiye kendi sorunlarını demokratik temelde çözsün

diyorlar, bu yönlü demeçler de veriliyor. Bu sorun zorla, şiddetle, çözülemez gibi değerlendirilmeler de oluyor. Ama bu konuda ısrarlı değiller. Çok ilkeli oldukları söylenemez. Biz Kürt sorununun demokratik temelde çözümü dışında hiçbir tartışmayı kabul edemeyiz, hiçbir dayatmayı kabul edemeyiz biçiminde tüm Kürt kamuoyunu rahatlatacak ve Türkiye'yi doğru politikaya sevk edecek tutumlar gösterilemiyor. Bu nedenle Türkiye hala Güneyli güçlerle ilişki geliştirip PKK'yi tasfiye edeceği konusunda umutlar besliyor. KDP'yi, YNK'yi PKK üzerine süreceği konusunda bir iyimserlik içindedir. Bu gerçeklik de gösteriyor ki, Kürt örgütleri, şahsiyetleri Türkiye'ye karşı net tutum göstermiyorlar. Bir taraftan sorun demokratik temelde çözülsün derken, ama diğer taraftan da PKK'nin tasfiyesiyle ilgili konuları dinliyorlar, tartışıyorlar. Böylelikle bir nevi siz bizim dediklerimizi yerine getirirseniz, bizim varlığımızı kabul edererseniz, biz de sizin istekleriniz konusunda bir şeyler yapabiliriz gibi, Türkiye'yi cesaretlendiren tutumlar içine giriyorlar. Bu da Kuzey Kürdistan'da Kürt sorununun çözümünü geciktiriyor, hatta engelliyor. Şu açıktır, eğer Güneyli güçler ve uluslararası çevreler Türkiye'yi cesaretlendirmeseler, Türkiye Kürt sorununu en kısa zamanda çözmek zorunda kalır. Kürtler özgürlük için, demokrasi için az mücadele etmediler. Dünyanın herhangi bir köşesinde bir halk bu kadar mücadele etseydi, kesinlikle özgürlüklerini, demokrasilerini, temel demokratik haklarını elde ederlerdi. Şu anda ortada ne Kürt sorunu diye bir sorun ne de incarcılık kalmazdı. Ama bu kadar büyük bir mücadeleye, 21. yüzyılda özgürlük ve demokrasi fikrinin önemli bir siyasal ve ideolojik değer haline gelmesine rağmen, Türkiye insanlığın en kadim halkı olan Kürt halkının dilini, kültürünü, kimliğini reddediyorsa, hala onu resmi olarak kabul etmiyor ve bu politikada ısrar devam ediyorsa, bunun nedeni başta Güney Kürdistanlı güçler olmak üzere Türkiye'nin bu politikasına cesaret verilmesidir. Türkiye hala dış güçlere dayanarak ya da Güneyli güçleri kullanarak PKK'yi ezme politi-

Komünar

kasındaki umudunu kaybetmemiştir. Tabii ki bu durum tüm Güneyli örgütler açısından eleştirilmesi gereken bir durumdur.

Bu açıdan da Güneyli güçler; "biz Kürtler arası bir çatışmaya girmek istemiyoruz. Türkiye kendi sorunlarını demokratik temelde çözmeli" yaklaşımını bir ilke ve temel politika haline getirmeli ve Türkiye'ye bunun dışında farklı politika izlenmeyeceğini göstermelidir. Bu yapılırsa biz Türkiye'nin mevcut inkarcı politikadan vazgeçeceğini, Kürt sorununu da demokratik temelde çözüme konusunda daha istekli olacağını ya da bugünkü mevcut politikayı sürdürmesinin koşullarının kalmayacağını söylüyoruz.

Güney Kürdistanlı güçler hala ulusal demokratik politikada ilkeli davranmamaktadırlar. Siyasal duruma, dengelere göre politika yapmayı bir tarz haline getirmişlerdir. Tabii ki uluslararası ve bölgesel dengelerde çeşitli politik yaklaşımlar, taktikler, üsluplar kullanılabilir. Bunlar doğaldır. Ama burada biz temel ilkelerden bahsediyoruz. Bütün Kürdistan halkının ulusal demokratik çıkarlarından söz ediyoruz. Temel ilkeler ve ulusal demokratik çıkarlar söz konusu olduğunda hiçbir parça kendi dar çıkarları gereği diğer parçaların özgürlük ve demokrasi sorunlarına duyarsız kalamaz ya da diğer parçadaki halkın özgürlük ve demokrasi sorunlarını pazarlık konusu yapamaz, yapmamalıdır.

Güney Kürdistanlı güçler Kürt Özgürlük Hareketi'nden kaçışları teşvik etmekte, Kürt Özgürlük Hareketi'ne üzerinde siyasi baskı kurarak, baskı yöntemlerini süreklileştirerek Türkiye'ye katkıda bulunmaktadır. Gerilladan, Medya Savunma Alanları'ndan çeşitli kaçışların ortaya çıkmasında KDP'nin, YNK'nin politikaları belirleyicidir. Kaçışlar teşvik ediyor, kaçışta koruyor, hatta kaçanların belirli koşullarda teslim edilmesi konusunda Türkiye ile yapılan anlaşmalar da vardır. Bu da tabii Türkiye'nin Kürt Özgürlük Hareketi'ni dağıtma, tasfiye etme politikalarına destek anlamına geliyor. Herhangi bir parçadaki özgürlük mücadelesi yürüten savaşçıların, gerillaların, kadroların, sempatizanların kaçırıl-

ması, bu parçadaki hareketten uzaklaştırılması herhangi bir Kürt örgütünün görevi olması gerekiyor. Böyle bir rolü üstlenmemeleri, kaçışları teşvik edici bir yaklaşım içinde olmaları gerekiyor. Güneyli güçlerin herhangi bir Kürdistan parçasındaki Özgürlük Hareketi'nden kaçışları teşvik etmeleri, onlara olumlu bir şey yapmış gibi davranmaları, onları takdir etmeleri, onlara imkan tanımaları Türk Devleti'nin politikasına hizmet etmektedir. Zaten Türk Devleti de "bu sıkıntıları bırakın, vazgeçin, kendinizi harcamayın, gelin burada rahat edersiniz" çağrılarını yapmaktadır. Türkiye'nin "soğukta, açlıkta, susuzlukta kalmınıza gerek yok, kaçır gelerseniz herhangi bir zorlukla karşılaşmazsınız" biçimindeki propagandaları ortadayken, Güney Kürdistan'da kaçanlara kucak açılması, hatta kaçışların çeşitli biçimlerde teşvik edilmesi, desteklenmesi kabul edilebilecek bir durum değildir. Eğer kaçanlara bu kadar destek verilmeseydi, kucak açılmış olmasaydı, belki bu kaçışların önemli bir kısmı gerçekleşmeyecekti. Tabii ki kaçmak isteyenleri kimse zorla durduramaz. PKK'den geçmişte de kaçanlar olmuştur, mücadelede zorlandıkça kaçanlar olabilir, bu ayrı bir konudur. Mücadelenin zorlukları, sıkıntıları, koşulları gereği bu tür şeyler olmaktadır. Ama Güneyli güçlerin tutumlarıyla, tavırlarıyla zayıf unsurlara bir nevi kaçarsanız, gelip burada yaşayabilirsiniz, biçiminde bir yaklaşım içinde olması, bir Kürt hareketi, bir Kürt grubu açısından gafletten de öte bir şeydir. Hiçbir Kürt grubunun, Kürt hareketinin, Kürt siyasetçisinin herhangi bir parçadaki özgürlük mücadelesini zayıflatacak, oradaki kaçışları özendirerek ya da hareketin dağılmasını, ortadan kaldırılmasını, zayıflamasını teşvik edecek bir tutuma girmemesi gerekiyor. Ne yazık ki Güney Kürdistan böyle bir olumsuz rol oynuyor. Hatta bir nevi Doğu'da, Güneybatı'da, Kuzey Kürdistan'daki gençlere ve yurtdışındaki halka "bakın Güney'de bir devlet var, devletimiz oldu" deyip, Doğu Kürdistan'da, Kuzey Kürdistan'da, Güneybatı Kürdistan'da gençlerin, halkın bir özgürlük sorunu olduğunu, bir mücadele sorunu olduğunu unutturma-

Komünar

sını, insanların Güney'deki bu devletçikle tatmin olmasını amaçlayan bir anlayış yaratması söz konusudur. Yaratılan bu havanın ve zihniyetin Kürdistan halkının diğer parçalarındaki mücadelesi açısından ciddi bir tehlike oluşturduğunu vurgulamak gerekmektedir. İlk başlarda böyle bir oluşum diğer parçalardaki mücadelenin gelişmesi açısından zemin olacağı düşünülürken, diğer parçalardaki mücadele duygusunun gevşetilmesine yol açması, giderilmesi gereken ciddi bir sorun olarak görülmelidir.

Bugün Güney Kürdistan'daki siyasi güçlerin tarihsel açıdan, Kürt halkının ulusal demokratik mücadelesi açısından kabul edileme-

yecek, tarihsel olarak gelecekte, ileride mahkum edilecek böyle bir politikayı izlememesi gerekiyor. Bunun doğru olmadığını KDP'nin de, YNK'nin de bu tür sonuçlara yol açacak tutumlardan vazgeçmesi gerektiğini söylemek her yurtsever demokratın görevi olmalıdır. Bütün yurtseverlerin, demokratların, aydınların da KDP ve YNK'ye bırakalım herhangi bir parçadaki demokratik ulusal mücadeleyi zayıflatmasını, destek verilmesi gerektiğini dayatmaları gerekir. Nitekim Kürt halk Önderi son görüşmelerinde Talabani için "sadece olumsuz duruma girmemesi yetmez, aksine Kürt sorununun demokratik çözümü için destek sunması gerekir" demesi, Kürt örgütlerinin ve liderlerinin sorumlularının nasıl davranması gerektiğini ortaya koyması açısından çok önemlidir.

Yakında toplanacak KNK Genel Kurulu'nda bu durumların tartışılması gerekiyor. Bir ulusal tutum belgesi taslağı hazırlanmış.

Sanırım bunun üzerine tartışma olacak, bütün Kürtleri, siyasi güçleri bağlayacak bazı ilkeler tespit edilecektir. Gerçekten de KNK'nin böyle bir toplantıyı yapması bu süreçte anlamlıdır. Zamanlama açısından da doğrudur. Türk Devleti'nin, İran'ın ve çeşitli uluslararası güçlerin Kürtler arası çatışma yaratmaya, soğukluk ve gerilim ortaya çıkarmaya çabaladığı bir dönemde, hem de Kürtlerin birliğe en fazla ihtiyacı olduğu bir dönemde bu tür olumsuz politikaların engellenmesi açısından KNK'nin çabaları, girişimi değerlidir. KNK'nin ve KNK içindeki tüm yurtseverlerin, aydınların, hatta KNK dışındaki tüm yurtsever aydınların ortak ulusal bir tutum belgesinin ortaya çıkmasında

katkı sunması takdir edilecek bir çabadır. Kürt örgütlerinin bırakalım birbirine engel olması, her parçadaki sorunun demokratik çözümü ve bu yönlü mücadelenin desteklenmesi açısından ulusal demokratik ilkelerin belirlenmesi önemli olmaktadır. Bu açıdan KNK'nin bu işi daha ciddiye alması, çalışmalarını ve ortaya çıkaracağı sonuçları, bütün aydınlara ve yurtseverlere mal etmesi gerekmektedir. Ortaya çıkarılacak ulusal tutum belgesi çerçevesinde bütün Kürt siyasi örgütlerinin birbirine ve değerlerine saygılı olması, birbirlerinin aleyhinde çalışmaması gerekir.

Ulusal tutum belgesine ters tutum içine girenlere karşı KNK'nin, Kürt demokratik kamuoyunun tutum göstermesi, Kürt halkının ulusal demokratik mücadele tarihinde örgütler arası ilişkilerde yeni bir dönemin başlamasını beraberinde getirecektir. Kürdistan tarihinde, siyasal mücadele alanında yanlış tutumların ortaya çıkmasının nedeni; yanlış yapan, ulusal

Komünar

demokratik tutum içinde olmayan örgüt ve kişilere karşı tutum takınılmamasıdır. Dlayısıyla bu davranışlar bir nevi normal hale gelmiştir. O bakımdan onlarca yıl yürütülen zorlu mücadelenin getirdiği siyasal bilinç, Kürtlerin kazandığı tecrübeler, oluşan yurtsever demokratik bilinç, Kürt halkının demokratik ve özgür yaşam özlemi, Kürt ulusuna, Kürt halkının bütün parçalardaki özgürlük ve demokrasi mücadelesine zarar veren tutumlara karşı tavır geliştirilmesini gerektirmektedir. Artık yurtseverinden aydınına kadar, Kürt halkı açısından ulusal demokratik ölçülerin, tutumun ne olması gerektiğinin bilinmesi gerekir. Neyin yapılması, neyin yapılmaması gerektiğinin netleşmesi gerekir. Bu nedenle de KNK'nin ulusal tutum belgesi konusunda tartışmaları ilkel düzeyde, temel ilkeler düzeyinde mutlaka netleştirilmesi ve bunun Kürt kamuoyuna mal edilmesi gerekmektedir. Kürt kamuoyunun bu temel ilkeler temelinde izlenen politikaları takip edip değerlendirmesi gerekiyor. Bu temel ilkelere ters düşüldüğünde de, tutum takınarak olumsuzlukların önüne geçmelidir. Bu yönüyle de Kürdistan halkının özgürlük ve demokrasi sorunu artık bireylerin ya da örgütlerin insafına bırakılmamalıdır. Kürt demokratik kamuoyunun, demokratik kurumlaşmalarının, sivil toplum örgütlerinin, sivil inisiyatiflerinin kesinlikle devrede olması ve duyarlı davranması doğru ulusal demokratik politikaların yürütülmesi açısından zorunlu hale gelmiştir. Yanlış tutumlara tavır alarak halkın demokratik çıkarlarını esas alan bir siyasal kültürün, siyasal ortamın oluşmasının sağlanması gerekiyor.

Kürt halk Önderi örgütlerin ve bireylerin içine gireceği yanlışlıkların önüne geçmek için "halk benim ne dediğime, herhangi bir örgütün ne dediğine bakmasın, kendini örgütlesin, kendi ulusal demokratik kararlarına kendisi karar versin" demiştir. Sadece bir kişinin, bir liderin söylemesiyle Kürt halkının çıkarlarının belirlenemeyeceği, bu yönüyle sadece kendisinin değil, hiç kimsenin esas alınmaması, esas alınması gereken ilkeler ve Kürt halkının özgürlük ve demokrasi çıkarları ol-

duğunu vurgulamıştır. Halkın özgür, demokratik yaşamı ve bunun ilkeleri çerçevesinde karar vermeli, tutum almalıdır diyerek, Kürt halkına, Kürt kamuoyuna nasıl bir demokratik duruş içinde olması gerektiğini, özgürlük duruşu içinde olması gerektiğini hatırlatmıştır. Böylelikle de bireylerin, örgütlerin yapacağı yanlışlıklara karşı halkın demokratik iradesinin devrede olmasını istemiştir. Kürt halkı ve Kürt kurumları artık bu olgunluğa ulaşmıştır. Bu açıdan KNK ve sorumlu bütün Kürt demokratik kurumları Kürt halk Önderliğinin belirttiği çerçevede kendi demokratik iradelerini ulusal demokratik ilkeler çerçevesinde ortaya koymaları, böylelikle Kürt demokratik yaşamı üzerinde rollerini oynamaları gerekiyor. Zaten özgürlük de, demokrasi de, demokratik irade haline gelmek de budur. Bu da birilerinin ağzından çıkan sözlerle değil, halkın örgütlü gücüyle kendi geleceğini belirlemesidir.

Tabii ki Kürt halkı Önderliğine de, mücadeleye yürüten örgütlerine de değer verecektir. Bu konuda kuşku yoktur. Siyasi örgütlerine sahip çıkmayan, Önderliklerine değer vermeyen halklar, özgürlüğe de layık olamazlar. Tabii ki Kürt halkı Önderine sahip çıkacaktır, sahip çıkmalıdır. Nitekim sahip çıkıyor. Çünkü Kürt halk Önderinin ortaya koyduğu irade, birikim kendine değil, insanlığa aittir, Kürt halkına aittir. **Önder Apo**, Kürt halkının değeridir, insanlığın değeridir. Bu yönüyle buna sahip çıkacak bu çerçevede özgürlük ve demokrasi mücadelesini yürütecektir. Önderlik kendinizi esas alın, kurumlarınızı esas alın derken demokratik kültürü, demokratik iradeyi ilkelere yaşamayı ortaya koyuyor. Yoksa mücadeleye yürüten örgütlerinizden uzak durun, liderinizden uzak durun, örgütünüz olmasın, lideriniz olmasın, bunları dinlemeyin, demiyor. Burada örgütle ilişkilerinizin, liderle ilişkilerinizin ulusal demokratik çıkarlar temelinde, özgürlük çıkarları temelinde olması gerektiğini, ilkeli olunması gerektiğini vurguluyor. Bu yönüyle de Kürt halk Önderi demokratik özgür irade kazanması konusunda Kürt halkına önemli bir destek veriyor, güç veriyor, kuvvet

Komünar

veriyor. Halkın nasıl duruş göstermesi, yaşaması gerektiği konusunda büyük bir eğitimci gibi davranıyor. Büyük bir öğretmen gibi davranıyor. Başta Kuzey Kürdistan olmak üzere Kürt halkında özgür irade, demokratik irade ortaya çıkmışsa, her türlü baskıya rağmen demokratik duruş ortaya koyabiliyorsa, mücadele edebiliyorsa, hiçbir baskı, hiçbir zulüm Kürt halkını mücadeleden vazgeçiremiyorsa, bunun nedeni Önderliğin halkı demokratik ve özgür irade konusunda eğitmesidir. Halkın kendi iradesine güvenmesi, özgücüne güvenerek, demokratik iradesini ortaya çıkararak siyaset yapması, Önderliğin perspektiflerinin, çabalarının, yaklaşımlarının Kürt toplumunda maya tutması, hatta maddi bir güç haline gelecek bu ilkesel anlayışın örgüte ve kurumlara kavuşması sonucudur.

Kürt hareketleri, Kürt liderleri tabii ki diplomasi de yaparlar, siyaset de yaparlar, komşu ülkelerin siyasi güçleriyle, devlet başkanlarıyla, başbakanlarıyla da görüşebilirler. Bunlar yanlış değildir. Yanlış olan bu tür ilişkilerin herhangi bir parçadaki Kürt halkının özgürlük mücadelesi aleyhine yapılmasıdır. Kürt halkı bu tür ilişkileri, görüşmeleri yakından takip etmeli, ilkelere göre mi oluyor, yoksa sömürgeci güçlerin baskısı, dayatması karşısında Kürt halkının özgürlük mücadelesi aleyhine mi geliyor bunları değerlendirebilmeli ve zamanında tutum almalıdır. Aslında bugün dünyada, politikada açıklık ilkesini herkesten fazla Kürtler uygulamalıdır. Çünkü Kürtlerin politikasında, mücadelesinde kendi temel demokratik haklarını savunma dışında hiçbir etken yer almamaktadır. Dolayısıyla Kürtlerin politikalarını ve diplomasiyerini açık yürütmeleri kendi çıkarlarıdır. Her şeyden önce de Kürdistan'ın parçalanmışlığı koşullarında diplomasi ve politikayı her hangi bir parçanın veya örgütün aleyhine yapmamalıdır. Kesinlikle kendi özgürlük ve demokrasi mücadelesinin ilkeleri temelinde yürütmelidirler.

Örneğin Güney Kürdistanlı güçler diğer ülkelerle sadece Güney Kürdistan'daki sorunları tartışmalıdırlar. Güney Kürdistan ile söz

konusu ülkeler arasındaki ilişkileri tartışmalıdırlar. Eğer İran'la Doğu Kürtleri, Türkiye ile Kuzeyli Kürtlerin durumu tartışılacaksa, bu pazarlık temelinde değil, oralarındaki Kürt sorununun demokratik temelde nasıl çözüleceği, Kürt halkının temel demokratik haklarının nasıl pratikleşeceği üzerinden tartışmaları gerekir. Bunun dışındaki her türlü tartışma gayri ahlakidir, gayri meşrudur. Ulusal demokratik ilkeler ve çıkarlar açısından ise gaflet ve ihanet olur. Bu açıdan ne sömürgeci güçler Kürt örgütleriyle bu temelde bir ilişkiye girmelidirler, ne de Kürt örgütleri sömürgeci güçlerin dayatması temelinde bu tür görüşmeler ve ilişkiler içinde olmalıdırlar.

Bu çerçevede bakıldığında Talabani geçen baharda olduğu gibi yine Türkiye'ye gitmeyi düşünüyor. Abdullah Gül'ün ise eğer "kulak ağrıları" geçerse yakın zamanda Irak'a ve Güney Kürdistan'a gitme planları var. Güneyli siyasi güçler ve tüm şahsiyetler bilmelidirler ki Abdullah Gül Türkiye'de Kürtlere karşı yürütülen özel savaşın koordinatörüdür. Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı tasfiye planının dış dünyadaki koordinatörlüğünü yaparak, dış ilişkileri Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye temelinde harekete geçirme çabasını sürdürüyor. Bu rol kesinlikle Abdullah Gül'e verilmiştir. Abdullah Gül geçen dönemdeki Necdet Sezer gibi politikadan uzak duran kişi değildir. Aksine Dışişleri Bakanlığı'ndan gelen bir Cumhurbaşkanı olarak, Kürt Özgürlük Hareketi'nin tasfiye edilmesinde dış ilişkileri, diplomasiyi bizzat yürütmektedir. İçeride de kimi aydınları, sanatçıları, yazarları, sivil toplum örgütlerini örgütleyerek Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye etme, kuşatma ve ezme politikasının parçası haline getirmek için çalışmaktadır. İçeride ve dışarıda Kürt Özgürlük Hareketi'ni kuşatma rolü önemli oranda Abdullah Gül'e verilmiştir. Eğer Abdullah Gül Bağdat'a ve Erbil'e gidecekse, kesinlikle bu görev temelinde gidecektir. Iraklı ve Güneyli güçleri Kürt Özgürlük Hareketi'nin üzerine sürmek için bu ziyaretleri yapacaktır. Bu ziyaretler herhangi bir hava alanının açılışı ya da Talabani'nin geçen baharda Türkiye'ye yaptığı zi-

Komünar

yaretin karşılığı değildir. Türk Devleti'nin gerilla ve halkın serhıldanları karşısında sıkışması sonucu Kürtlerin ve Irak'ın desteğini alarak PKK'nin siyasette kazandığı inisiyatifini kırmak ve Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye etmede inisiyatifini ele geçirmek için bu ziyaret yapılmaktadır.

Bu açıdan bu tür görüşmeler kesinlikle gizli diplomasiye daha üst düzeyde yürütülmesi anlamına gelmektedir. Buna bütün Kürtlerin karşı çıkması gerekiyor. Güneyli Kürtler "Abdullah Gül Erbil'e gelecekte, Güney Kürdistan'la ilişki içinde olmak için gelmelidir, PKK konusunda pazarlık yapmak için gelmemelidir" yaklaşımını ortaya koymalıdır. Abdullah Gül sık sık "terör Irak'la, Güneyle ilişkilerimizi zehirliyor" diyerek, aslında Güney Kürdistanlı siyasi güçleri tehdit etmektedir. PKK'yi tasfiye edersek ilişkilerimiz daha iyi gelişir, bundan beş kat daha iyi gelişir, on kat daha iyi gelişir, Güney'e yatırımlar yaparız, böylece ekonomik, sosyal refah gelişir diyerek, havuç-sopa politikası izliyor. Bu açıdan tüm Kürtlerin Abdullah Gül'ün bu gezilerine dikkatli yaklaşması gerekiyor. Özellikle Güney Kürdistan halkının bu ziyaretlerin kesinlikle Erbil havaalanının açılışları, dostluk ziyaretleri olmadığını, Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye etmek için yapılan ziyaretler olduğunu bilmelidir. Tabii ki Türk Devleti "PKK'yi ezdikten sonra pozisyonumu güçlendiririm, Güney Kürdistan federe hükümetine her isteğimi kabul ettiririm" anlayışındadır. Bu bakımdan Güney Kürdistan halkı bu ziyaretlerin öyle masum ziyaretler olmadığını bilmeli, ona göre tavır ve tutum almalıdır. Irak'a gitmesi de iyi niyetli bir yaklaşım değildir. Irak hükümeti zaten "Türkiye ile terörün tasfiye edilmesi konusunda ortak politika içindeyiz" diyor. Türkiye bu tür görüşmeler ve yapacağı baskılarla Talabani'yi de tümünden bu politikanın içine katmak istiyor. Talabani bir Kürt olduğu için Kürt Özgürlük Hareketi üzerine gitmede Iraklılar gibi, Türkiye gibi açık tavır takınmıyor. Abdullah Gül yapacağı görüşmelerde baskı ve vaatlerle Talabani'nin açık tavır almasını sağlamaya çalışacaktır. Türkiye son zamanlarda

Talabani ile Kürt Özgürlük Hareketi'nin tasfiyesi konusunda pazarlık görüşmelerini arttırmış bulunuyor. İlişkileri sıklaştırmaları kesinlikle Türkiye'deki esas siyasi karar alıcı olan Milli Güvenlik Kurulu'nun kararı doğrultusundadır. Bu bakımdan Talabani'nin de bu konuda net, ilkeli tutum takınması gerekiyor. Şimdiye kadar Türkiye ile ilişkileri Kürt Özgürlük Hareketi hakkında yaptığı değerlendirmeleri, söylemleri Kürt halkında kuşku uyandırıyor. Belki ciddi, olumsuz bir pratik ortada yoktur, zaman zaman YNK de "Artık Kürtler arası savaş olmaz, biz Irak'ın, Türkiye'nin dayatmalarını kabul etmeyiz" gibi söylemlerde bulunuyor olsa da, YNK'nin kimi yetkililerinin ve Türkiye'nin temsilcisinin açıklaması, Talabani'nin yer yer Türkiye'yi, AKP'yi öven sözler söylemesi ister istemez Kürt halkını, Kürt demokratik kamuoyunu kuşkulandırmaktadır.

Abdullah Gül'ün ziyaretini Kürtler, Kürt aydın ve yazarları; "ziyaret ediyorsan buyur, ama PKK ile pazarlık için gelme, böyle bir pazarlık ziyaretini kabul etmiyoruz" tutumunu göstermelidirler. Irak ve Erbil ziyareti PKK'nin tasfiyesi üzerinde yapılacak pazarlık ziyaretiyse, Kürt halkı bunu kabul etmez, diye açıkça tavırlarını koymalıdır. Talabani de, Önderliğin belirttiği gibi, Abdullah Gül'e; "Türkiye'nin birliğinden yanayız, ama Türkiye de kendi Kürtleriyle sorunlarını demokratik temelde çözsün, Kürtlerin kimliğini, anadilde eğitimini kabul etsin, kültürü önündeki engelleri kaldırsın, demokratik örgütlenmesine engel çıkarmasın, DTP'nin Kürt kimliği adına siyaset yapmasına engel olunmasın" demelidir. Kuzey Kürtleri Türkiye'nin parçası olsunlar, ama kendi kimlikleriyle bir siyasal güç olarak da temel demokratik haklarıyla, sorunlarıyla ilgilenmelerinin doğal karşılanması gerektiğini söylemelidir. Bu temelde Kürtlerin demokratik iradelerinin olabileceğini, meclislerinin olabileceğini, belediye yetkililerinin genişletilmesi gerektiğini, bunların Türkiye'nin birliğine zarar verme değil, birliğini güçlendireceğini açıkça belirtmelidir. Yerelde sorunların çözülmesinin merkezi hükü-

Komünar

metle çıkacak pürüzlerin önüne geçeceğini, sorunların çoğunun yerelde çözülmesinin Türkiye ile Kürtler arası ilişkileri zorlayan değil, hatta rahatlatan bir gelişme olacağını ortaya koymalıdır. Bunun aynı zamanda demokratik bir ülke olmanın doğal sonucu olduğunu da hatırlatmalıdır.

KDP ve Mesut Barzani'nin de Türkiye'ye; "Biz Türkiye ile ilişki kurmaktan yanayız, Osmanlı döneminden beri Türkiye ile ilişkimiz var, bu ilişkilerimizi daha da geliştirebiliriz, ekonomik ilişkiler geliyor, siyasal ilişkilerin de gelişmesi ve sağlıklı bir temele oturması, süreklileşmesi için, Türkiye'nin kendi sınırları içindeki Kürtlerin temel demokratik haklarını kabul ederek Kürt sorununu çözmesi gerekir. Bu yapıldığı takdirde biz Güney Kürdistan olarak Türkiye ile daha sıkı ilişkileri geliştirebiliriz" demelidirler. Türkiye, Güney Kürdistan ve Irak'la daha sıkı ilişki içinde olabilir, ama bunun için Türkiye Cumhuriyeti'nin demokratikleşmesi ve ilişkilerini bu çerçevede ele alması gerekir, demelidirler. Bağdat ve Erbil ziyaretlerinde eğer tartışma olacaksa, bunlar tartışılmalıdır. Bunların dışındaki her tartışma Kürt sorununun demokratik çözümüne hizmet etmediği gibi, diğer parçalardaki Kürtleri de zor duruma düşürür. En başta Güney Kürdistan'daki Kürtlerin kazanımlarını, kurumlaşmalarını tehlikeye atar. Eğer Güney Kürdistan'da siyasal istikrar, ekonomik-sosyal gelişme ve Kürtlerin kazanımlarının kalıcılığı, kökleşmesi isteniliyorsa, Türkiye'nin kendi Kürtleriyle sorununu çözmesi, Güney Kürdistan ve tüm parçalara olumsuz bakışını değiştirmesi gerekir. Bu yönüyle de Talabani ve Barzani'nin Türkiye ile Abdullah Gül'ün ziyaretlerini bu temelde değerlendirmeleri gerekir. Önderlik zaten İmralı'da bu temelde Talabani ve Barzani'ye çağrı yapmıştır. Talabani ve Barzani'nin nasıl bir tarihsel sorumluluk duygusu içinde olmaları gerektiğini hatırlatmıştır. Herhalde Sayın Talabani ve Sayın Barzani'nin de bu sorumluluklarını hissederek Kürt halk Önderinin belirttiği biçimde, Türkiye ile ilişkinin temel ilkelerini Abdullah Gül'e hatırlatırlar.

Son zamanlarda görüldüğü gibi Türkiye ile İran ortak operasyonlar yapmaktadırlar. Eş zamanlı, koordineli biçimde Medya Savunma Alanları'na saldırmaktadırlar. Hava saldırıları, ağır topçu atışlarıyla gerilla alanlarını vurmaktadırlar. Bu saldırılardan en fazla da Medya Savunma Alanları'nda bulunan köylüler zarar görmektedir. Güney Kürdistanlı siyasilerin, demokratik kurumlarının ve halkın buna tepki göstermesi gerekiyor. Böyle bombardımanlarla İran ve Türkiye'nin Kürt sorununun çözülmemeyeceğini, bu saldırılardan hareketle Kürtlerin yılmayacaklarını ortaya koymaları gerekiyor. Kürtler bugün zayıf bir halk değildir. Eğer Kürt demokratik güçleri doğru bir ulusal tutumla birlik olurlarsa, elli milyona yakın Kürt bu politika ve birlik etrafında toplanır. Doğru bir politika etrafında birleşmiş ve örgütlenmiş Kürtleri de hiçbir devlet bastırmaz. Artık hiçbir devletin kendi Kürdünü bastırma şansı kalmamıştır. Yeter ki Kürtler birlik içinde olsun, birbirlerine karşı olumsuz tutum içinde olmasın. Kürt halkının ulusal demokratik bilincinin gelişkinliği dikkate alındığında Ortadoğu'da ortak tutum takınmış Kürtlere hiçbir devletin gücü yetmez. HPG gerillalarının Türkiye'nin saldırıları karşısında ortaya koyduğu direniş ortadadır. Eğer Kürtler birlikte hareket ederlerse ne dağda savaşarak Kürtleri ezebilirler ne de şehirlerde. Kürt halkının şehirlerde her türlü baskıya karşı nasıl fedaice bir direniş ortaya koyduğu ortadadır. Türkiye bütün imkanları seferber ediyor, dış dünyanın desteğini alıyor, ama gerilla karşısında başarısız kalmaktan kurtulamıyor. Kaldı ki Kürtlerin ortak politika izlemeleri halinde dış dünya da Türkiye'ye bu kadar destek vermez. Ne İran, ne de Türkiye bu kadar cesaretle saldıramaz. Aksine Kürtlerin ortak tutumu karşısında Türkiye de, İran da geri adım atmak ve Kürt sorununu demokratik temelde çözmek zorunda kalırlar.

Bu açıdan da Güney Kürdistanlı güçler İran ve Türkiye'nin ortak saldırılarına karşı çıkmalıdır. İran ve Türkiye'nin bu ortak saldırılarının aynı zamanda kendilerine karşı olduğunu söylemelidirler. Bugün PKK'ye, yarın

Komünar

da bize karşı ortak politika izleyebilirsiniz, fırsat bulduğunuzda bizi de ezmek isteyebilirsiniz, bu nedenle biz sizin politikalarınızı doğru bulmuyoruz, demelidirler. Türkiye kendi Kürtleriyle sorunu çözsün, İran kendi Kürtleriyle sorunu çözsün, demelidirler. Türkiye ve İran'ın Medya Savunma Alanları'na saldırımları kendi Kürtleriyle sorunlarını çözmelerinden kaynaklanıyor. Ben direnen Kürtleri ezersem İran'da Kürt sorunu kalmaz, Türkiye'de Kürt sorunu kalmaz, Kürtlerin iradelerini kırmış olurum, cesaretlerini kırmış olurum, böylelikle inkarcı politikalarımızı, baskıcı politikalarımızı sürdürebiliriz demektedirler. Bu nedenle Medya Savunma Alanları'na yönelik İran'ın ve Türkiye'nin saldırılarına karşı çıkmamak aslında Türkiye'nin ve İran'ın bu politikalarını sürdürmesine cesaret vermektedir. Bu açıdan Güney Kürdistanlı güçler sadece Türkiye'ye değil, İran'a karşı da politikalarında net olmalı ve tutum takınmalıdırlar. Kürtler eğer birlik olurlarsa ne Türkiye, ne İran, ne de dünya karşısında zayıftırlar. Kürtleri Türkiye ve İran karşısında zayıf bırakan, ortak politika izleyememeleridir. Bunun mutlaka görülmesi ve gereğinin yapılması gerekiyor.

KNK'nin ulusal tutum belgesine bu nedenle destek vermesi gerekiyor. Böyle bir ulusal tutum belgesi ortaya çıktığında, Kürt siyasi güçlerinin baskılara karşı direnme gücü de, meşruiyeti de artar. Kürtler arasında bir ulusal tutum belgesi var, biz bunun dışına çıkamayız deme imkanına kavuştular. Bu bakımdan KNK'nin ulusal demokratik tutum belgesini uluslararası düzeyde meşrulaştırması için bütün örgütler çalışmalıdır. Böyle bir ulusal tutum belgesinin Kürt kamuoyu tarafından benimsenmesi ve uluslararası güçler tarafından kabul edilir hale gelmesi Güney Kürdistanlı siyasi güçlerin çıkarıdır. Kuzey, Doğu ve Güneybatı Kürdistan'da yaşayan Kürtlerin de çıkarıdır. Böyle bir ulusal tutum belgesinin meşruiyet kazanması, desteklenmesi uluslararası güçlerin dikkate alacağı, sömürgeci güçlerin dikkate alacağı bir belge haline getirilmesi, Kürt sorununun demokratik çözümü açısından önemli bir gelişme olur.

Böylece İran, Türkiye, Suriye, Irak, Kürtleri birbirleriyle kavga ettirme, düşürme politikasından vazgeçerler, bu tür politikalara umut bağlamazlar. Kürtleri birbiriyle kavga ettirme döneminin son bulduğunu, bu tür politikalarla Kürtlerin haklarının gasp edilemeyeceğini, siyasi olarak geriletemeyeceğini öğrenirler. Kürtleri birbirine kırdır, klasik inkar politikalarını sürdür anlayışı böylelikle yerle bir olur. Bu da bütün parçalarda Kürt sorununun demokratik çözümü açısından bir dönüm noktası olur. Bunu Güney Kürdistanlı örgütlerin de, Doğu Kürdistan'daki örgütlerin de, bütün Kürt aydınlarının, yurtsever-demokratlarının da, Kürtlerin dostlarının da bilmesi gerekiyor.

DTP heyeti Güney Kürdistanlı partiler ve yetkililerle görüşme yapıyorlar. Biz KNK Kongresi'nin de, DTP'nin Güney Kürdistan ziyaretini de ulusal tutum ilkelerinin ortaya çıkması, netleşmesi açısından önemli görüyoruz. Özellikle 22 Temmuz seçimlerinde YNK ve KDP'nin direkt ve dolaylı olarak ulusal demokratik çizgiye uymayan ters bir yaklaşım içine girerek, ulusal demokratik Kürt gücünü değil de, inkarcı-sömürgeci devletin özel savaş partisi AKP'yi desteklemesi, gerçekten çok acı verici olmuştur. Tarihsel büyük hata olmuştur. Umuyoruz ki DTP'nin bu ziyaretinden sonra bu Kürt güçleri, Türk Devleti'nin inkarcı güçlerinin bir özel savaş partisi ve hükümeti olarak Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye etmede kullandığı AKP hükümetine baskılarını değiştirirler. İnkarcı-sömürgeci kargah, Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı kullanacağı başka psikolojik savaş aracı, siyasi güç kalmadığı için, son olarak kendine göre Müslüman, kendine göre demokrat olan işbirlikçi İslamcı AKP'yi kullanmaktadırlar. Bununla Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye edeceğini hesaplamışlardır. Böyle bir özel savaş hükümetine Güneyli güçlerin destek olması, tarihsel olarak Kürt örgütleri için kara bir leke olmuştur. DTP'nin KDP ve YNK ile görüşmesi sonucu bu yanlışın, bu gafletin düzeleceğine, Güney Kürdistan hükümetinin ve partilerinin inkarcı ve sömürgeci güçlerin özel savaş partisi AKP'yi destekleyen değil de, Kürt demok-

Komünar

ratik partisi DTP'yi destekleyen bir tutum içine gireceklerini bekliyoruz. Bunun dışındaki her tutum Kürt örgütleri, partileri, şahsiyetleri için yanlış olacaktır. Bu yönüyle DTP'nin ziyaretini geçmişteki yanlış düzeltmede bir dönüm noktası olacağını düşünüyoruz.

Herkes de bilmektedir ki DTP, Türkiye'nin inkarcılıktan vazgeçerek Kürt sorununun demokratik temelde çözülmesini istiyor. DTP Kürt sorununun demokratik çözümü açısından bir muhataptır. Kürtleri temsil eden bir konumları olabilir. Türkiye, Kürtlerin temel demokratik haklarını kabul etme temelinde diyaloga geçerse, demokratik çözümün önü açılabilir. Yoksa Kürt halkının temel demokratik haklarını kabul etmeden, PKK teslim olsun, gerilla silah bıraksın gibi yaklaşımlar kesinlikle yanlış şeylerdir. Dünya genelinde silahlı yolla demokrasi ve özgürlük mücadelesi verme dönemi geride kalmıştır. Artık demokratik mücadele yöntemleri ve halk hareketleriyle amaçlara ulaşma imkanları artmıştır. Talabani bu gerçekliğe bakarak artık silahlı mücadele bırakılmalıdır gibi söylemlerde bulunuyor. Meşru savunma dışında silahlı yöntem başvurmak doğru değildir. Bunu ideolojik ve teorik olarak en güçlü biçimde ortaya koyan meşru savunma dışında silahlı yolları meşru görmeyen Kürt halk Önderidir. Ama ne var ki Türkiye karşısında bir meşru savunma konusu vardır. Çünkü Kürtler üzerinde halen bir inkar ve imha siyaseti yürütülmekte, varlıkları ve hakları tanınmamaktadır. Bu da meşru savunmayı zorunlu kılmakta, kaçınılmaz hale getirmektedir. Dünyada eşi-benzeri olmayan bir sömürgecilik yürütülmekte, dilini, kültürünü kabule yanaşmamaktadır. Dünyadaki demokratik zihniyet artık bir halkın dilinin, kültürünün, kimliğinin yok sayılmasını kabul etmiyor. Bu tür hakları tanımak artık temel bir anlayış haline gelmiştir. Ne var ki Türkiye'de hala böyle bir zihniyet yok. Türkiye 20. yüzyılın ortalarında tamamen bırakılmış bir uygulamayı hala sürdürmektedir. Türk Devleti bugün bile Kürdistan'ı Türk uluslaşmasının yayılma alanı görüyor. İnkarcılık sürüyor. Bu nedenle de başka yerde olmayan fe-

daice silahlı direniş, savunma direniş Türkiye'de sürdürülmek zorunda kalıyor. Bu zorunluluğu ortaya çıkaran PKK'nin tercihi ya da politikası değildir, Türk Devleti'nin inkarcı politikasıdır. Dünyada olamayan büyük bir inkarcılık Türkiye'de devam etmektedir. Hem de bu inkarcılık NATO'nun en büyük ordusu ve iki yüz binlik polis gücüyle sürdürülmektedir. Dünyanın hiçbir köşesinde olmayan, uygulanmayan bir baskı, sömürü, inkar politikası uygulandığı için buna karşı da tabii ki savunma direniş sürecektir. Sürmek zorundadır. Kuzey Kürdistan'da silahlı direniş neden var sorusunun cevabı; Türkiye'nin dünyanın hiçbir yerinde kalmayan inkarcı politikasındadır.

Talabani ya da başka birileri PKK neden silahlı direniş yürütüyor sorusuna cevap ararken, bunu düşünmesi gerekirdi. Niye silahlı direniş gösteriyor deyip PKK yi suçlamak ve gerillanın silah bırakmasını istemek, Türkiye'nin dünyanın hiçbir köşesinde, hiçbir ülkesinde uygulanmayan bu politikasını görmemek olur. Hele de bir Kürdün bunu söylemesi kabul edilemez, Kürtlerin söylemesi kabul edilemez. Belki dünyanın bir köşesindeki bazı insanlar Türklerin bu politikasını anlayamaz, Türklerin bu inkarcı, yok edici politikalarını kavrayamaz, hiçbir ülkede uygulanmayan politikaların Kürdistan'da uygulandığını göremeyebilir, ama Kürt liderlerinin bunu görmesi gerekiyor. Özellikle tecrübesi, siyasi birikimi olan Talabani'nin bunu görmesi gerekiyor. Bunu görmeden "artık silahlı mücadele dönemi geçmiştir, Che Guevera dönemi geçmiştir" demenin, ucuz demagojik laflar söylemenin hiçbir anlamı ve değeri de yoktur. Biz bu tür söylemleri sadece bir politik tarzın sonucu olarak görüyoruz. Yani bu tür sözlerle çeşitli kesimleri memnun etme yaklaşımı olarak görüyoruz. Ama Türkiye'yi memnun edeyim derken, Avrupa'yı memnun edeyim derken, Kürtlerin en temel özgürlük mücadelesinin savunma savaşımını tartışmaya açmak, bunun aleyhinde konuşmak hiçbir Kürt liderinin tutumu olmamalıdır, hakkı olmamalıdır. Bu açıdan biz tabii ki Talabani'den de, diğer Kürt siyasi gruplarının da Kürt halkının meşru sa-

Komünar

yunma savaşımı karşısında daha gerçekçi, daha doğru bir tutum takınmalarını bekliyoruz. Türkiye'nin gerçeğini görerek değerlendirmeleri gerekir. Soyut "silahlı mücadele zamanı geçmiştir" söylemleri, çok basit ve hiçbir siyasal değeri olmayan söylemlerdir, ciddiye alınmaz. Ciddiye alırsak daha ağır şeyler konuşmak zorunda kalırız. Talabani ya da herhangi bir Kürt siyasetçi Kuzey Kürdistan güçlerini teslimiyete çağırıyor, teslim alınmasını istiyor biçiminde ağır değerlendirmek durumunda kalırız. Ama biz Talabani'nin politik tarzı biçiminde değerlendirerek böyle ağır bir değerlendirme yapmak istemiyoruz.

Bu çerçeveden bakıldığında KDP'nin de, YNK'nin de, Talabani'nin de, Barzani'nin de DTP ile ilişkilerini daha sağlıklı yürütmeleri gerekir. Onlar da Avrupa gibi, ABD gibi, Türk Genelkurmayı ve AKP gibi DTP'ye PKK üzerinde baskı kurun, PKK savunma savaşımı bıraksın, direnişi bıraksın gibi dayatmalar içinde olmamalıdır. Böyle bir tartışmaya bile girmemelidirler. Her şeyden önce PKK ayırıcıdır, DTP ayırıcıdır. DTP demokratik siyasal bir güç olarak Kuzey Kürdistan'da mücadelesini sürdürüyor. Dolayısıyla tüm Kürt örgütlerinin destek temelinde DTP ile ilişkilerini sürdürmeleri gerekir. Sizin demokratik mücadelenize, sorunları demokratik temelde çözenize destek veriyoruz demeleri gerekir. PKK'nin politikalarının, PKK'nin iradesinin, PKK'nin verebileceği kararların DTP'yle tartışılması kabul edilemez. Kimsenin bunu tartışmaya da hakkı yoktur. Bu nedenle biz bu ziyaretle Güneyli güçlerle DTP arasındaki ilişkilerin sağlıklı bir temele oturacağına inanıyoruz. Bu açıdan da DTP'nin Güney Kürdistan'daki bu ziyaretini olumlu görüyoruz. AKP'nin tek millet, tek bayrak, tek devlet, tek kültür dediği bir dönemde böyle bir ziyaretin anlamlı olacağını, AKP'nin tek millet, tek bayrak, tek dil dayatmasına karşı Kürt siyasi güçlerinin bir cevabı olması gerektiğini düşünüyoruz. Bu görüşmeyi ve ilişkileri böyle ele alacaklarını düşünüyoruz.

Öte yandan ya tek milleti kabul edersiniz, ya da çekip gidersiniz yaklaşımı bir soykırım

yaklaşımıdır. Açıkça Kürtleri kovma yaklaşımıdır. Buna karşı tabii ki KDP de, YNK de tavır almalıdır, Barzani de, Talabani de tavır almalıdır. Böyle bir söylem tüm Kürtleri ilgilendirir. Yine Milli Savunma Bakanı'nın Ermeni ve Rumların kovulmasını savunması, Kürtlere bu yapılmadığı için bugünkü sorunların çıktığını söylemesi, çok tehlikeli bir politikanın varlığını göstermektedir. Bir çocuk konuşmamıştır, bir milletvekili konuşmamıştır, bir polis ya da istihbarat örgütünün sorumlusu konuşmamıştır. Bu tür şeyleri dillendiren Milli Savunma Bakanı'dır. Türk devlet yapılanmasında bakanlar kurulu içinde başbakanın sonra en önemli bakanlık, bu bakanlıktır. Orduyla hükümet arasındaki ilişki de bu bakanlık tarafından yürütülmektedir. Türkiye'de ordunun gücü dikkate alınırsa, Milli Savunma Bakanı'nın bu söylemini bütün Kürtlerin ciddiye almaları gerekir. Tutum takınmaları gerekir. Yalnız Güney Kürdistanlı güçler değil, bütün Kürtler Türkiye'ye "ya tek milleti kabul edersin, ya da gidersin" denilmesinin kabul edilmeyeceğini açıkça ortaya koymalıdır. Tek millet dayatmasını kabul etmediğimiz gibi, Kürtler kendi topraklarında yaşayacaktır, ne çekip gidin denilmesini, ne de sürgünün düşünülmesini kabul edemeyiz, demelidirler. Böyle bir durumda bütün Kürtleri karşında bulacaklarını hatırlatmalıdırlar. Açıkça Türkiye çok milletlidir denilmesi lazım. Türkiye'de yaşayan 25 milyon Kürt'ün kimliğinin yok sayılamayacağını söylenmesi lazım. Irak'ın tek millet olmadığını, İran'ın tek millet olmadığını, Türkiye'nin de tek millet olmadığını her fırsatta hatırlatmalıdırlar. Özcesi AKP'nin, Başbakan'ın, Cumhurbaşkanı'nın, Türkiye'deki yetkililerin tek millet deyişine bütün Kürt örgütlerinin, liderlerinin tavır koyması gerekir. Bu açıdan da tek millet anlayışına karşı duruş gösteren DTP'ye Güney Kürdistan Federe Hükümeti'nin ve Kürt liderlerinin destek olması ve moral vermesi gerekiyor. Tek milleti kabul etmeyin, demokratik çözüm için arkamızdayız denmesi gerekiyor. Bırakalım DTP'nin cesaretini kırmayı, DTP aleyhinde konuşmayı, DTP'yi moral olarak destekleyen bir

Komünar

yaklaşım içinde olmaları gerekir. Talabani'den de, Barzani'den de, Kürt örgütlerinden de beklenen budur. Bunun dışındaki her tutum yanlıştır. Ne ulus anlayışına, ne demokrasi anlayışına, ne ulusal demokratik çizgiye, ne ulusal demokratik duruşa, ne de yurtseverliğe sığar. Bu nedenle DTP'ye karşı olumlu bir yaklaşım içinde olmak tarihsel görevleridir. Böylelikle Güney Kürdistan halkıyla Kuzey Kürdistan halkı arasındaki dayanışmanın sıklaşması da sağlanır. Güney ve Kuzey Kürdistanlı Kürtler karşılıklı birbirini destekleyen politik duruşlar gösterilmelidir.

Güney Kürdistanlı güçler tabii ki Türkiye ile konuşabilir. Kürt sorununun çözümü konusunda, Cumhurbaşkanı'nı da, Başbakanı da, hükümeti de teşvik etmelidirler. Ama bizimle konuştuğunuz kadar DTP ile de konuşun, biz de sorunun çözümüne yardımcı olalım; yoksa bizim vasıtamızla DTP'yi sınırlamak istiyorsanız, PKK'yi tasfiye etmek istiyorsanız, biz buna yokuz demelidirler. Biz Kürt sorununun çözümünde yardımcı oluruz, ama esas muhatap Türkiye'deki Kürtlerdir, demelidirler. Sorun esas olarak yerinde çözümlenmelidir. DTP'yi tanımıyorum, DTP ile konuşmuyorum, ama KDP ve YNK ile konuşuyorum denilirse, bunun samimi ve doğru olmadığını söylemelidirler. Tutumlarıyla davranışlarıyla, Türkiye'nin DTP'ye yönelik politikasının yanlışlığını ortaya koymaları gerekir. Bunun dışındaki her tutum yanlış olur. DTP'nin ziyaretinin Güney Kürdistan ile Kuzey Kürdistan halkı arasındaki ilişkilerin gelişmesine katkı sunacağına, Güney Kürdistan hükümetinin, Talabani ve Barzani'nin de Kürt sorununun demokratik çözümü konusunda daha fazla çalışmasına vesile olacağına, Güneyli güçlerin Türkiye üzerinde, Kürt sorununun demokratik çözümü konusunda ağırlıklarını ortaya koyacağına inanıyoruz. Olması gereken budur.

Diğer bir konuya, son günlerde tartışılan, CHP'nin Kürt açılımı ve bu çerçevede Güney Kürdistan'a gitmek istemesidir. Tabii ki CHP'nin Kürt sorunu konusunda açılım yapması istenir. Kürt sorununun demokratik çözümü konusunda düşünce değiştirmesi reddedilemez.

Ama CHP gerçekten Kürt sorununun demokratik çözümünü istiyor mu, bu konuda düşünce değişimine mi uğramıştır, yoksa o da artık Kürt sorununda eski politikaların yürütülemediğini görerek inkarcılığı yeni koşullarda sürdürme politikası çerçevesinde bazı adımları atıyor? Bize göre CHP'nin bazı girişimlerde bulunmasının nedeni, inkarcı-sömürgeciliği yeni koşullarda sürdürmek isteyen devlet politikasının yansımasıdır. Bu kesinlikle devlet içindeki, ordu içindeki yaklaşımla bağlantılıdır. Nitekim ordu, AKP ile uzlaşma içinde Kürdoloji bölümlerinin açılması, Kürtçe TV yayının yapılması çerçevesinde Kürt sorundan kurtulma politikasını benimsemiştir. Aslında CHP, AKP ve genelkurmayın Kürt Özgürlük Hareketi'ni ezme, inkarcılığı yeni koşullarda sürdürme politikasına destek vermektedir. Yani ortada yeni bir şey yoktur. Kürt sorununun gerçekten köklü temelde çözme anlayışı yoktur. CHP hala tek ulus, tek millet yaratma anlayışından vazgeçmemiştir. Daha önce kadar "seksen yılda bir ulus yarattık, geriye dönemeyiz, geriye dönmek ihanettir" diyen CHP'dir, CHP'nin Genelbaşkanı'dır. Bu anlayış bırakılmamıştır. Zaten söylediği şudur; Türkiye'deki ulusal bütünlüğü birliği bozmayacak, uluslaşma sürecini sekteye uğratmayacak, bazı girişimleri kabul edebiliriz. Kürtçe kursların açılması, Kürt enstitüsü, TV yayını gibi şeyler, Türk Devleti'nin asimilasyoncu-inkarcı politikadan vazgeçilmesi anlamına gelmiyor. Gelmediği içinde böyle girişimlerde bulunuyorlar. Nasıl ki CHP çarşaf ve türban açılımı bizim laiklik politikasından vazgeçtiğimiz anlamına gelmiyor diyorsa, Kürt sorununda yapacakları girişim de aynı anlamda geliyor. İnkarcı politikadan vazgeçtikleri anlamına gelmiyor. Mevcut inkarcı politikayı da artık eskisi gibi sürdürüyorlar. İnkarcı ve imhacı politikalarını yeni koşullarda devam ettirmek istiyorlar. Bunun için inkarcı sömürgeciliği meşrulaştıracak bazı uygulamalar geliştirmeyi gerekli görüyorlar. Kürdoloji bölümü ve TV yayını gibi girişimleri meşruiyet unsurları olarak kullanmak istiyorlar. CHP'nin açılımını böyle görmek gerekir.

Komünar

Geçen yıl Bush'un PKK'yi düşman ilan etmesinden sonra, CHP de herkes orayla ilişki kuruyor, biz niye kurmayalım, oradan öğrenci alıp okutalım, yatırımlar yapalım, diyerek yeni bir yaklaşım içinde bulunmuştu. O zaman da CHP'nin açılım yaptığından söz ediliyordu. Deniz Baykal, onları terörden uzaklaştıracaksak, PKK'den uzaklaştıracaksak niye yapmayalım diyerek, bu ilişki ile PKK'yi kuşatma, Kürt Özgürlük Hareketi'ni ezme anlayışında olduklarını açıkça ortaya koymuştur. Hatta AKP'yi çok fazla eleştirmelerinin, AKP'nin Güney Kürdistan ve ABD politikalarını eleştirmelerinin, Irak politikalarını eleştirmelerinin de, AKP'nin elini ABD ve Güneyliler karşısında güçlendirip, PKK konusunda onlara adım attırmak için yaptıklarını, bunu amaçlayan bir politika izlediklerini açıkça söylemişlerdir. Bu açıdan CHP'nin bir Kürt açılımı yoktur. Mevcut zihniyetle olacağını da sanmıyoruz. Tabii ki sosyal demokrat parti olma iddiasında olan ve sosyalist enternasyonale üye olan CHP'nin bunu yapması gerekiyor. CHP'den bu beklenir. Ama CHP bunu yapmak yerine, kendini Türkiye Devleti'nin kurucu partisi olma iddiasıyla yürütülen asimilasyoncu inkarıcı sömürgeciliği sahiplenen bir parti olarak görüyor. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarındaki politikasını benimseme yerine, özellikle 1924 Anayasası'ndan sonra Kürdistan'ı tamamıyla Türk ulusal yayılma alanı haline getiren politikanın sürdürücüsü, sahiplenicisi, mirasçısı olarak kendini görüyor. Bu açıdan CHP'nin Güney Kürdistan'a her hangi bir heyet göndermesine kuşkuyla yaklaşılmalıdır. Nasıl ki AKP içindeki Kürtler geliyor, Güneyli güçlerle ilişkililiyor, böylelikle Güneyli güçleri Kuzey Kürdistan'da DTP'yi daraltma, Kürt örgütlerini daraltma için kullanmak istiyorlarsa, şimdi buna CHP'de katılıyor. CHP'de KDP ve YNK'yi Kürt Özgürlük Hareketi'nin üzerine sürme politikasının gereği olarak bu tür yaklaşımlar gösterecektir. AKP ve işbirlikçi Kürtler, Kürt sorunu ayrı terör sorunu ayrı, diyerek PKK'nin bastırılmasının meşruiyetini yaratmak istiyorsa, CHP heyetinin yapacağı ve yapmak istediği de bundan başka bir şey değildir.

Devlet son zamanlarda AKP ve İslamcı basın yoluyla "Kürt sorununu kabul ediyoruz, ama PKK sorunu ayrıdır, o terör sorunudur, bunu ayırmak lazım, bu açıdan da PKK'nin ezilmesi konusunda bize destek verin" politikasını çeşitli kesimlere kabul ettirmeye çalışmaktadır. Böylece PKK'ye karşı mücadelede Güneyli güçleri, Kuzey'deki işbirlikçi Kürtleri ve bazı liberalleri yanına alacaklarını hesaplamaktadırlar. Türk Devleti'nin yeni politikası Kuzey Kürdistan ve Türkiye'de böyledir. Böylece PKK'ye karşı daha etkili mücadele vereceklerini düşünmektedirler. Uluslararası alanda da Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı bu temelde daha fazla destek almaya çalışıyorlar. Artık Kürt yoktur demiyor, demagojik olarak Kürt vardır, ama PKK ayrıdır, terör sorunu ayrıdır, deyip böylelikle iradeli Kürdü, örgütlü Kürdü ortadan kaldırmayı hedeflemektedir. Bunun bir oyun ve Kürdü yok etme politikası olduğu açıktır. Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye edip ortadan kaldırdıktan sonra, Kürtlerin iradesini kırdıktan sonra Kürdü tanıma da olmayacaktır. Sözde, Kürtten söz edilecek, ama resmiyette inkar edilip ortadan kaldırmaya çalışacaktır. Kürdoloji bölümü, özel savaş TV yayını, hatta ilerde çok zorlanırsa okullarda kurs gibi seçmeli dersi de gündeme getirebilirler. Böylelikle Kürt sorunu çözülmüştür, artık Türkiye'nin Kürt sorununda atacağı adım yoktur, atacağı adımları atmıştır, bireysel haklar verilmiştir, o bakımdan bu dava bitmiştir, biçiminde bir politikayı uluslararası alanda kabul ettirmek istiyorlar. PKK'yi ezdikten sonra Türkiye kamuoyuna ve Kürtlere de bu politikayı dayatacaklardır. Ancak şu anda bu amaca ulaşmak için ilk önce önlerinde en büyük engel olan PKK'yi tasfiye etmek için çalışmaktadırlar. Politika da, diplomasi de bu temelde yürütülmektedir. Bir buçuk yıldır Güney Kürdistan'a yönelik diplomasi faaliyetinin amacı da budur. Bundan farklı bir amacı olduğunu kimse düşünmemelidir.

Sonuç olarak, Türkiye-Güney Kürdistan ilişkileri, Kürt Özgürlük Hareketi'yle Güney Kürdistanlı siyasal gruplar arasındaki ilişkiler kritik bir noktaya gelmiştir. Geline aşamada

Komünar

bütün Kürt örgütlerinin ciddi bir sorumluluk duyması gerekmektedir. Günümüzde koşullar her bakımdan Kürtler lehine sonuçlar ortaya çıkaracak niteliktedir. Kürtler tarihteki en güçlü, en örgütlü dönemini yaşıyorlar. Doğru politika izledikleri takdirde bütün parçalarda sonuç alma imkanları fazlasıyla artmıştır. Çünkü Kürtler hem örgütlü güçlerini oluşturmuşlar, hem de demokratik irade olması açısından, ulusal demokratik bilinç açısından yedisinden yetmişine, kadınından gencine büyük bir bilinçlenme, örgütlenme ve güce ulaşmışlardır. Sadece Kuzey Kürdistan'da değil, Doğu'da da, Güneybatı'da da, tüm dünyadaki Kürtler açısından da böyle bir gelişme vardır. Uluslararası durum da müsaittir. Bölgedeki eski statükolar yıkılmıştır, yenisi de daha kurulmamıştır. Öte yandan 21. yüzyıl kimliklerin, kültürlerin meşru olduğu, kabul edildiği bir çağdır. Kürtlerin yürüttüğü özgürlük mücadelesi eğer ortak politika çerçevesinde yürütülürse statükoların yıkıldığı, yeni dünya dengelerinin Orta-doğu merkezli kurulmaya yüz tuttuğu bir süreçte, Kürtler, tabii ki çok büyük kazançlarla çıkabilirler. Ama bunun tek koşulu ulusal demokratik politika ve ortak tutumdur. Yoksa Türkiye'de, İran'da bölgede dengelerin yeniden kurulduğu bu süreçte devlet güçlerine dayanarak, özellikle ABD'nin bölgede yaşadığı sıkışıklığı da değerlendirerek kendi politikalarını etkili kılmak isteyeceklerdir. Yine statükoların oluşmasında Kürt inkarına dayalı yeni bir sistem kurulması için çaba göstereceklerdir. Nitekim Türkiye, İran ve Arap egemen güçleri bu yönlü bir politika izlemektedirler. Ancak Kürtler birlik olursa bu amaçlarına ulaşamazlar. Ancak Kürtler parçalı olursa, ortak politika izlemezlerse, İran'da, Türkiye'de devlet güçlerine dayanarak yeniden Kürtleri ulusal demokratik anlamda, siyasal anlamda sınırlama, denetim altında tutma politikalarını pratikleştirebilirler. Böyle bir süreçte bu politikayı izlemelerinin nedeni, Kürtlerin kendi güçlerini birleştirememelerindedir.

Bilindiği gibi şu anda Türkiye zayıf bir dönemini yaşıyor, Kürt Özgürlük Hareketi

karşısında gerçekten çok zorlanmaktadır. İran çok zorlanmaktadır, Irak'ta Kürtler zaten belirli bir güce ulaşmışlardır. Türkiye'nin, İran'ın, özellikle bu iki büyük devletin zorlandığı bir süreçte Kürtler birlik olduğu takdirde sonuç alacakları kesindir. Bu bakımdan bütün Kürt siyasi örgütlerine, gruplarına, şahsiyetlerine tarihsel sorumluluk düşmektedir. Kesinlikle ulusal demokratik bir politika izlenmesi gerekiyor. Parça çıkarı, bölge çıkarı, aşiret ve aile çıkarı gibi yanlış eğilimlerden kesinlikle uzak durmak gerekiyor. Yine çeşitli ekonomik imkanlar ve imtiyazlar temelinde diğer parçaların özgürlük mücadelesinin feda edilmemesi gerekiyor. Bu konuda gerçekten büyük sorumluluk taşınması gerekiyor. Bu konuda sağlam duruşlar kesinlikle Kürtlere kazandırır, inkarcı sömürgeci güçlere ise kaybettirir. Bu nedenle ister İran, ister Türkiye, ister başka bir ülke yapsın, şantaj ve tehditlere boyun eğmemek gerekir. Bu kadar şantajcı, tehditvari politikalar izlemeleri onların zayıflıklarından ileri geliyor. Zayıf olmasalar zaten yapılması gerekeni derhal yaparlar, baskıyı kendileri uyguluyorlar, Kürt Özgürlük Hareketi'ni kendileri ezerler. Kendileri ezemediği için Güneyli güçleri kullanmak istiyorlar. Onun için tehdit ve şantaj yapıyorlar. Bu bakımdan böyle bir tarihsel süreçte tehdit ve şantajlara pabuç bırakılmamalıdır. Kürtler, birlik ve ortak ulusal tutum temelinde kendi güçlerine güvenerek bu ülkeleri geriletmelidirler ve onları Kürt sorununun demokratik çözümü için zorlamalıdır. Eğer birlik olunmaz ve onların tehditlerine şantajlarına boyun eğilirse, Kürtler üzerinde uyguladıkları klasik inkar politikalarını sürdürme cesareti kazanırlar. Bu cesaret verilmezse gerçekten sarsılmışlardır, zayıf dönemlerini yaşıyorlar. Kürtlerin birlik içinde olduklarını görürlerse İran da, Türkiye de Kürt sorununu çözmek zorunda kalacaktır. 2009 yılına doğru giderken bütün Kürt örgütlerinin Kürt liderlerinin, şahsiyetlerinin, Kürt demokratik kurumlarının, aydınlarının ve tüm yurt-severlerin bunu bilmesi ve bu temelde hareket etmesi gerekmektedir.

Sayın Beşikçi Hocaya Yanıt

Siyar KANDİL

11 Kasım 2008 tarihli olan Hasan Bildirici'nin sayın hocamız İsmail BEŞİKÇİ ile röportajını gecikmiş de olsa okuduk. Ve yine gecikmeli de olsa yanıt verme ihtiyacını duyduk. Sanırsız bu gecikmeden dolayı Beşikçi hocamız kusurumuza bakmaz.

Hocanın yazısına geçmeden kısa da olsa gecikme koşullarımızı izah etme ihtiyacını duyuyoruz. Şu anda bu yanıtı yazanlar Medya Savunma alanlarında bulunuyor. Ağır kış koşullarının buralarda ne anlama geldiği sanırsız bilinmektedir. Kar-kış-soğuk ayrı bir zorluk... Diğer yandan Türk ordusunun yoğun hava saldırıları ve ABD-İsrail keşif uçaklarının yoğun keşif faaliyetleri var buralarda. Keşfedilen her noktaya bir anda onlarca uçak tarafından tonlarca bomba yağdırılıyor. Bu yetmiyormuş gibi güya ABD ile çelişkili olan İran İslam Cumhuriyeti topçuları her gün iş başında. Sadece gerilla noktaları değil sivil yerleşim alanları da hedeflerinin içinde. Yani anlaşılacağı gibi orantısız güç kullanmanın en alasının yaşandığı bu sahadan değerli hocamıza yanıt vermek zorunda kalıyoruz. Tabi bu koşulların ortaya çıkardığı iletişim sorunları da ayrı bir durum olmaktadır.

Diğer yandan, belki değerli hocamıza yanıt vermek yerine Kürt halkına inkar imha dayatmaları ve PKK yi bir bütün olarak ortadan kaldırma çabalarına her alanda yanıt vermekle yetinilirdi ama Hocamız bu röportajın da

'...Eleştiri, özgür eleştiri çok önemli kurumlardır. Bu, sadece düşün hayatında değil, siyasal hayatta da vazgeçilmez bir kurum olmalıdır. Abdullah Öcalan, konuşmalarında, yazılarında, avukat görüşmelerinde, savunmalarında demokrasiden çok söz eden demokrasiyi isteyen bir liderdir. Eleştiri olmadan, özgür eleştiri olmadan demokrasi olur mu? Özgür eleştiri sadece bilimin değil, demokrasinin de temel koşuludur. PKK Abdullah Öcalan'ı eleştirebilmelidir....' diyerek

önümüze bir görev de koymaktadır. Doğal olarak, 'madem hocamız bizi ciddiye alıp görevlendiriyor o zaman bizim de O'nu ciddiye alarak görevimize sahip çıkmamız gerekiyor' diyerek bu yazıyı kaleme alıyoruz.

Bu bir eleştiri yazısı oluyor yani. Görev bu!

Bu arada röportajı yapan Bildirici' nin yönlendirme sorularına da yanıt verme ihtiyacı duymadığımızı da geçerken belirtmekte yarar görüyoruz.

Yazımıza içinde bulunduğumuz koşullara değinerek başlamıştık. Belki unutmuştur ya da hatırlamak istemiyordur diyerek Hocamızın anımsamasını sağlamak istiyoruz. Medya Savunma Alanları dediğimiz bu alanların ismini **Reber APO** koymuştu. Bu isim altında oluşturulan bu sahaya Kürt halkına yönelik her saldırıya yanıt verme ve Kürt halkının özgür yaşam alanları olma işlevini yüklemişti **Önder APO**. Bu ne zaman olmuştu; Önderliğimizin esaret altına alınmasından hemen bir yıl sonra. Bir yandan demokratik çözüm arayışlarının olduğu diğer yandan da 'meşru savunma' çalışmalarının en üst düzeyde hazırlığının olduğu bir süreç yani.. Ama Önderliğimiz kendisine solcuyum, Kürtçüyüm, demokratım diyen bir çok çevrenin de ağır saldırısı altında idi. Belki sayın Hocam o koronun içinde yer almadınız. Sesiz kaldınız o süreçlerde. İçten içe kabul etmediniz. Ama sessiz kaldınız. Belki de 'ben bilim insanıyım, bu durumu değerlendirmek siyasetçilere ya da örgütlere, örgüt elamanlarına düşer' dediniz. Dostlar dar günlerde belli olurmuş. 'Dostlar zehir de verse içer bazen insan, anlamaya çalışalım' demediniz. En ağır koşullarda Kürt halkını yalnız bıraktınız. Yüz binler sokaklarda iken sessiz kaldınız. Yüzlerce insan kendisini cayır cayır yakarken kılız bile kımıldamadı. Hep Kürdistan dediniz. Bu ülke ve halkının sesi olmak istediniz. Kürtleri anlattınız bir Türk olarak.

Komünar

Sizi büyük bir sempati ve saygıyla izledik. 'Hocamız' dedik.

Biliyor musunuz hocam, sizin sessiz kaldığımız süreçte Kürtler 'APO ne yapıyor, böyle olur mu demedi Önderliğini sahiplendi. Doğu Kürdistan halkı, O zamana kadar belki de fazla ilgi duymadığı Önderliğini yüz binlerle birlikte sahiplendi. 21 Şubat 1999 da Yaklaşık 40 ın üzerinde Kürt yurtseveri katledildi, yüzlerce yaralandı, binlercesi tutuklandı, işkenceden geçirildi ama siz izlediniz. İran'ın zulmünü değil ama içten içe PKK yi ve **Önder APO** yu eleştirdiniz.

O zaman size çok kırılmıştık Hocam. 'Neden sessiz kalıyor, madem bu halkı bu kadar tanıyor o zaman neden bu halkın ne istediğini göremiyor' dedik. Bazen yaşamı hapiste geçti tekrar girmek istemiyor, bazen kendisini bilimsel çalışmalarına vermiş etrafı izlemeye zaman bulamıyor dedik.

O dönemler sahte dostlar birer birer su yüzüne çıkıyordu. Dost dar günde belli olmuş özdeyişi bir kez daha kendisini ispatlıyordu.

Önderliğimiz ve Partimiz Uluslar arası komplo dedi Suriye'den çıkış ve esaret altına alınma sürecine. Bir çok uluslararası anlaşmaların, temel insan hakları ve hukukun çiğnenmesi ile gerçekleşti bu komplo. Bir bilim insanı olarak siz, 'ne oluyor, neden böyle bir hukuksuzluk yapılıyor' demediniz. Komplocuları kınamadınız bile. Ama 'Öcalan yanlış yapıyor, teslim oldu' diyerek fısıldamaya baş-

ladınız etrafınıza. Milyonlar 'bizim Önderliğimize bunları yapamazsınız derken, 'o benim irademdir' kampanyaları yürütürken siz bilim insanı olarak Önderliğimizi 'bilimsel' yöntemlerle mahkum etmenin arayışı içinde idiniz.

Bir yandan sahiplenme diğer yandan karalama ve tecrit etme çabaları sürerken siz 'Kürt halkının dostu' olarak hep karşı tarafta olma çabası içinde idiniz.

17 Eylül 2008, 24 Ekim 2008 tarihli görüşme notlarını referans göstererek 'bilimsel' eleştirilerinizi yapmışsınız. Okuyunca şaşırıldık. İmralı süreci ve hemen öncesi olan Roma

süreci ile birlikte Önderliğin ideolojik-örgütsel-politik temel görüşlerini içeren binlerce sayfalık kitaplar çıktı. Hiç birisini okumadınız mı hocam.

'Devletin somut olarak Kürtlere nasıl baskı yaptığı ortadadır. Teorik olarak, devlet baskı aracıdır diyerek devlet kurumuna karşı çıkmak başka şeydir, somut olarak, insanlara, kitlelere her an baskı yapan, baskıyı tırmandıran, insanları, kitleleri korkutmaya, yıldırma-ya çalışan devlete, içinde yaşadığımız devlete, bu devletin baskılarına karşı olmak başkadır.' 'Abdullah Öcalan ise, devlet kurumuna karşı olduğunu sık sık dile getiriyor ama, somut devlete, Kürtlere her gün her an baskı yapan devlete karşı olduğuna dair bir sözü yok' demişsiniz. Ve eklemiştir 'O sadece Kürtlerin bir devlete sahip olmasını istemiyor. Bu da zaten, başta Türkiye Cumhuriyeti olmak üzere, İran, Irak, Suriye devletlerinin görüşüdür. Ce-

Komünar

zaevinde, devletin çok sıkı denetimi altında tutulan PKK liderinin, örgütünü yönetmesi, Kürtlerin önünü kesmeye çalışması yanlıştır. Bu, ahlaki bakımdan da yanlıştır.' demişsiniz yazınızda.

Bir an için belirttiklerinizin doğru olduğunu varsayalım. Önü kesilen Kürtler kim? Yönetilen PKK nasıl bir örgüt? PKK- Kürt halkı ve PKK- Abdullah ÖCALAN olgusunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Geçmişte nasıl değerlendirdiğinizi yazılarınızda okumuştuk. İlk Kurşun teorinizi biliyoruz. Son kurşun halen sıkılmış değil. Bunu sokaklardaki Kürtler ve dağlardaki özgürlük savaşçıları söylüyor. Onları hiç dinlediniz mi? Niyetinizi sorgulamak istemiyoruz ama bu sözleri neden şimdi sarf ediyorsunuz? Yıllardır oluşturulan şer ittifakı içinde siz de mi yer aldınız? İnsan sizin gibi değerli bir bilim insanına sormakta zorlanıyor. Uluslararası Komplo içinde mi yer almaya çalışıyorsunuz?

Komplo egemen sınıfların bir karakteri. Ve kapitalist modernitenin ideolojisi olan liberalizm kendisine en karşıt olanı bile kendisi için çalıştırma yeteneğine sahip. Yüzyılların deneyimi ve en son reel sosyalizm ile ulusal kurtuluş hareketlerinin içine düştüğü durum bunu göstermektedir. Önderliğimiz sizin için' pozitivist bakış açısı hakim Beşikçi Hoca'da' dedi. Bunun üzerinde düşünmek gerekmiyor mu?

Yine Önderliğimiz Sosyal bilimler üzerine kapsamlı değerlendirmeler yaptı. Sosyolojinin toplumlara nasıl yaklaştığını ve hangi konularda yetersiz kaldığını belirtti. Ve sosyolojik çalışmalarda bilim insanlarının hangi yöntemi ele alması gerektiği konusuna değindi. Bizce sizin temel ilgi alanınıza giren konulardı bunlar. Ve bu konular üzerinde görüşlerinizi belirtebilirdiniz. Bunları belirtmek yerine direk Kürt halkı ile Önderliği ve PKK ile Önderliği arasına ayırım koymanızı hayretle karşılıyoruz. Ve hemen belleklerimiz bizi 'Öcalan'a hayır PKK ye Evet' sloganlarının atılarak PKK nin tasfiye edilmek istendiği 1980 li yıllara götürüyor. Komplocu güçler de halkın tepkisi ve Önderliğini sahiplenmesi

karşısında bu formülasyonu tekrar tekrar devreye sokmak istiyor. En son TC' nin başbakanı Nakşi Tayip Erdoğan'da PKK ye karşı yürütülen mücadelede şimdiye kadar parça parça denenmiş tüm yöntemleri toplu olarak devreye koyacağız dedi. 'Acaba' diye üzüler de olsa sormadan edemiyor insan 'Kürt dostu Hocamız da bu toplu imha senaryolarının bir parçası mı oluyor?'

Önderliğimizin somut devlet zulmüne karşı gelmediğinden de bahsediyorsunuz. Zaten sömürgeci devletlerin de bunu istediğini söylüyorsunuz. Yani Önderliğimizin sömürgeci devletlerin ağızından konuştuğunu söylüyorsunuz. İşin ilginç son Ergenekon davalarında Önderliğin de ismi bilinçli olarak karıştırılıyor malum çevreler tarafından. Hocam o bazı çevrelere sizde mi dahil oluyorsunuz yoksa.

Eğer yanlış hatırlamıyorsak siz ilk Kürdistan araştırmalarını yaptığımızda bazıları sizin için de 'böylesi bir konuyu kimse dile getirmeye cesaret edemez. Sarışın ve mavi gözlü Beşikçi yoksa bir İngiliz ajanı mı acaba' demişti. Kusura bakmayın belki sözcükler aynen böyle değildi ama sanırım içeriği böyle idi. Sizde İngilizlerin ağızından konuşuyor denilmişti. Unuttunuz mu o günleri hocam. Avrasyacı Ergenekon temizlenirken siz de nakşici Ergenekon içinde mi yer almak istiyorsunuz? Günlük basını izlemeniz bile yeter düşüncelerinizin daha çok kime yakın durduğunu anlamak için. İnsan bu kadar bakar-kör olur mu hocam? İlk Kürdistan araştırmalarınızı o zamanın bilinen çevrelerinin yayınevlerinde bastırduğunuzdan dolayı sizin için Kürt milliyetçiliğinin teorisyenliğini yapmaya çalışıyor diyorduk. Sonraki çıkışlarınızla bizi yanılttınız ve Kürt halkını imha sürecine almış olan sömürgeci TC yi de çıldırttınız. Hapislerden çıkmadınız. Ama 'PKK halktır', 'Abdullah ÖCALAN ÖNDERİMİZDİR' diyen bir halk sizi sahiplendi. Apocular sizi sahiplendi. Siz o zaman bunları hep gördünüz. İlk Kurşun u tanımladınız. Ozaman PKK' nin ve **Reber APO'** nun 'sosyalist olunmadan yurtsever olunamaz' dediğini bilmiyor muydunuz hocam. Şimdi

Komünar

milliyetçiliğe övgüler diziyorsunuz. Sizin İlk Kurşun dediğinizi sıkıncılar başından beri bu anlayışta idi. Ama siz şimdi kalkmış aşağıdaki sözleri sarf ediyorsunuz.

"ben milliyetçi değilim, devrimciyim, enternasyonalistim" demektedir. Bir satır Kürtçe konuşamayan, ülkesinin adını bile söyleyemeyen bu insanların, "ben milliyetçi değilim, devrimciyim, enternasyonalistim" demeleri insani bir zaaf olmalı... Kendisi olmayan, kendinden kaçan, egemen ulusun dilini ve kültürünü yaşayanların devrimciliğinin, enternasyonalizminin kime hayrı dokunur? Kendisine hayrı olmayanların, devrimciliğe, enternasyonalizme nasıl bir hayrı, yararı dokunabilir? Ama, bu sözlerin, bu tutumun, Kürtleri müştereken baskı altında tutan devletlere yararı çok büyüktür.'

Hocam PKK tarihi ve onun çıkış koşulları ve gelişim sürecinden bu kadar habersiz olabilir misiniz? Bu sözleri söylediğiniz Önderliğimiz halen tutsak ve en ağır koşullarda işkence altında tutuluyor. Türkiye'nin Adalet Bakanı önderliğimiz için 'düşüncesi değişmediği sürece koşulları değişmeyecektir' demektedir. Ve her görüşte konuştuklarından dolayı hücre cezası almaktadır. Önderliğine bağlı olan PKK, imha süreci altında tutulmak istenmekte ve Türk genel kurmayı 'gerekirse bir terörist için bir uçak kaldıracağız' demektedir. 'Baskı altında tutan devletler' Önderlik ve PKK konusunda ortak hareket etmekte. Her türden saldırıyı mubah görmektedir. Hem de dünyanın gözü önünde en insanlık dışı suçlar işlenmektedir. Hocam 'PKK Abdullah Öcalan'ı eleştirmelidir' diyorsunuz ama işlenen bu suçlar karşısında neden sesiniz çıkmıyor. Halepçe katliamının arkasında ABD, İsrail ve AB ülkelerinin bir kısmı vardı. Kimyasal malzemeler Türkiye üzerinden Irak'a getirildi. Komplo içinde kimler vardı hocam. Kürtlere katliam dayatanlarla Önderliğimize ve PKK ye yok olmayı halen dayatanlar aynı çevreler değil mi? Hafızanız güçlüdür hocam. Katliamlar karşısında kimler tavır koydu ve bu halkı sahiplendi. Sahiplenmeyip kaçanlar, sessiz kalanlar, pazarlayanlar kimlerdi? Şimdi sahiplene-

nenlerle, pazarlayanlara katliamcılar nasıl yaklaşıyor.? Hocam kimlerin dilinden konuşuyorsunuz? Sıraç Bilgin vardı. TKDP sorumlularından. 'Kürdistan'a adım atarsa Apocuların ayağını kırarız ' diyordu. Sonra ne olduysa Bizim ilkel milliyetçi birden yurtsever oldu. Zap Cumhuriyeti diye de bir kitap yazdı. Önderliğimiz esaret altına alındı. Tüm PKK liler fedai eylemi yemini etti. Kürt halkı sokaklara taştı. Sıraç Bilgin birden başa döndü. ABD Irak'ı işgal ettikten sonra daha da şahlandı. Körfez savaşı sonrası ABD, İsrail, İngiltere ve TC' nin himayesi altında şekillenen Güney federasyonu resmileştikçe daha da saldırganlaştı. Hocam Önderliğimiz 'gelenek neyse bugün ve gelecek de odur ' diyor. Sıraç Bilgin öyle oldu. Siz, acaba bundan sonraki kitaplarınızı hangi yayın evine bastıracağız.?

'Teorik olarak devletin egemen sınıfın baskı aracı olmasıyla, devletin, her gün, her an somut olarak yaşanan baskısı arasında fark vardır. Bu konunun irdelenmesi gerekir.', 'Devletin somut olarak Kürtlere nasıl baskı yaptığı ortadadır. Teorik olarak, devlet baskı aracıdır diyerek devlet kurumuna karşı çıkmak başka şeydir, somut olarak, insanlara, kitlelere her an baskı yapan, baskıyı tırmandıran, insanları, kitleleri korkutmaya, yıldırma-ya çalışan devlete, içinde yaşadığımız devlete, bu devletin baskılarına karşı olmak başkadır.' Diyorsunuz hocam. Sanırım bu söylediklerinizde ciddi olamazsınız. Önderliğimizin ve PKK nin baskılara karşı olmadığını ve bu baskılara karşı diremediğini iddia ediyorsunuz. O zaman bırakalım sadece Türkiye'yi, tüm sömürgeci bölge devletlerinde Kürtlere baskı uygulayanlar, ek olarak da hangi örgüte baskının da ötesinde imha politikası uyguluyor? Sizin o neredeyse göklere çıkardığınız hangi Kürt milliyetçisi baskı altında. Kimin üzerine uçaklar kaldırılıyor. Kim en ağır esaret koşullarında sadece manevi değil fiziksel işkence altında tutuluyor. Bu baskı ve işkenceyi uygulayanlar hangi Kürtlerle ne türden hesaplar içinde ilişki kuruyor. Bu röportaj gerçekten size mi ait hocam? Eğer öyle ise Yeriniz Sıraç Bilginlerin yanı. Yani siz, ta başlarda kitapla-

Komünar

rınızı basanların çok yakınında olmanın da ötesinde onlara akıl hocalığı da yapacak duruma gelmişsiniz demektir. Bizce siz de onlar gibi federasyon olsun olmasın tartışmalarına katılın. Daha geçenlerde bir helikopter Şemdinli'de bir köye saldırdı. Kaymakam bizim helikopter değildir dedi. Amed'de, Van'da, Hakkari'de Önderliğini sahiplenen halka en acımasız saldırılar gerçekleştirildi. Bir görüntü vardı tv lerde. Bir çok sivil polisin arasında bir çocuğun kolu kırılıyordu. O çocuğun acısını hissettiniz mi, yüreğinizde bir burkulma oldu mu? Hocam siz federasyon, milliyetçilik havalarında 'bilimsel 'tezlerinizi geliştirirken çocukları da dahil bu halk Önderliğine bağlılık yemini ediyor. Kalkmış bir de 'PKK Abdullah Öcalan'ı eleştirmelidir' diyorsunuz. Ve ahlak dersi veriyorsunuz. Sahi 'Abdullah Öcalan Örgütü yönetiyor, PKK'ye talimat veriyor' diye Önderliğimize hücre ceası veren TC hukuku ile 'ahlaki değildir, eleştirin' diyen ahlak anlayışınız arasındaki fark nedir hocam? Önderliğimizi partimizden bu denli ayırıştırma çabanızı kınıyoruz. Eğer varsa, ki o bahsedilen ya da bahsedilmeyen görüşme notlarında, savunmalarında kendi hatalarının özeleştirisini veren Önderliğimizin 'hatalarının da militanlığını yapmaya' devam edeceğiz.

Başından beri her türden milliyetçiliğe karşı olma tutumumuzu sürdüreceğiz.

Önderliğimizden ve halkımızdan aldığımız güç ve destekle iyi birer yurtsever olmanın da ötesinde tüm halklarla barış içinde yaşama arayışımızı sürdürmeye devam edeceğiz. Milliyetçiliğe dayalı bir burjuva ulusu haline bile literatürümüzde yer vermeyeceğiz. Demokratik ulus yaratmanın koşullarının Konfederal sistemden geçtiğinin bilinci ile hareket edeceğiz. Önderliğimizi eleştirmenin de ötesinde O'nun şehitlerin özlemine gerçekleştirme projesi olan Demokratik toplum projesini yeterince anlamadığımız ve yaşamsallaştıramadığımız için Önderliğimize Özeleştiriri vereceğiz.

Bugün Türkiye de bir seçim olmanın da ötesinde bir tarafında devlet, diğer tarafında demokrasi isteyen Özgürlükçü Kürt halkı olan

bir varlık -yokluk mücadelesi var. Bütün imkanları ile nakşi Tayip, devlet olanakları ile donanarak eşitsiz koşullarda 'Amed'i alacağız' diyor. Amed halkı Önderliğine bağlılık yemini ediyor. 'Amed onurumuzdur' diyor. Belki

***Milliyetçiliğin ve devletçiliğin
Değirmenine su taşımak yerine
Halkların özgür iradesinin
Demokratik koşullardan geçtiğini
Görerek***

***Bir bilim insanı olmanın
Onurunu sergileyin.***

***Kürt-Türk veya başka bir halka
Karşı yapılan zulüm karşısında
Sesiz kalmak namertliktir.***

***'Pilavdan dönenin kaşığı kırılınsın'
Hesabı Özgürlük mücadelesinin
En azından dostu olmayı
Başarın.***

yaşasaydı Kürt Ziya Gökalp de bu onur savaşında yer alırdı. Türkçülüğün esaslarını yazan bu Kürt şahsiyeti, Kürt olma bilincinin idrakine varırdı. Bir heyecan duyardı. Siz de madem 'ezen ulusun milliyetçiliği ile ezilen ulusun milliyetçiliği bir olmaz' diyorsunuz bir Türk yurtseveri olarak Milliyetçilik değil yurtsever olmanın gereklerini yerine getirin.

Milliyetçiliğin ve devletçiliğin değirmenine su taşımak yerine halkların özgür iradesinin demokratik koşullardan geçtiğini görerek bir bilim insanı olmanın onurunu sergileyin. Kürt-Türk veya başka bir halka karşı yapılan zulüm karşısında sesiz kalmak namertliktir. 'Pilavdan dönenin kaşığı kırılınsın' hesabı Özgürlük mücadelesinin en azından dostu olmayı başarın. Bizde bizim hocamız demeye devam edelim.

Böyle olması için de Önderliğimizi okuyun. Anlayın. Bizler Kürt özgürlük savaşçıları olarak bu dağlarda **Reber APO** ve öğretisinden

Komünar

güç olarak mücadeledeki ısrarımızı koruyoruz. O bizim Önderimiz. O'nun Özgürlüğü halkımızın Özgürlüğüdür.

Önderliğimiz dün de bugün de bize kurbanlık kuzu olmayı değil, onurlu bir halk ve insan olarak yaşamayı öğretti. Öğretiyor.

Aslında hocam bunları çok iyi biliyor ve görüyorsunuz ama şimdi oturduğunuz sandalye kimlerin acaba onu sorgulayın. Abdullah Öcalan'ı eleştiri adı altında, demokrasi söylemleri ile geliştirilen kampanyanın arkasında hangi güçler var. Ve bu güçlerin temel ideolojik-politik yaklaşımları nedir? Hiç kimse sadece Kürt olduğu ya da Kürtçe konuştuğu için Kürtlerin geleceği hakkında öyle olur olmaz söz söyleme hakkına sahip olmaz. Eğer bugün 'ben Kürdüm' deme gücünü gösterenler varsa İlk Kurşunda bu düzeyin nasıl açığa çıktığını daha iyi anlar. Bu sizin teorinizdi. Kurşunu PKK sıktı. Siz de teorileştirdiniz.

'PKK büyük bir harekettir. PKK'nin çok büyük bir hareket olduğu da söylenebilir.' Diyorsunuz. Onun büyüklüğü Önderliği ile ilgilidir. PKK şehitler ve Önderlik partisidir. 'Ama istemleri çok küçüktür' diyorsunuz. Onun isteminin sınırları, özgürlük ve demokrasinin sınırları kadar geniştir. Bu sınırın ufkunun devasallığı da Önderliğimizin paradigmasal yaklaşımından kaynağını almaktadır.

Hocam hiç özgürlüğün sınırları olur mu? Belki zaman ve mekan ilişkisi içinde gerçekleşmesi gerekenler yani mümkün olanlar güncel siyasetin konusu olabilir. Ama özgürlük, evrendeki sürekli büyüme ve genişleme gibi sonsuz bir gelişme potansiyelini içinde taşır. Demokrasi de öyle değil mi hocam. Demokrasiyi güncel olarak olması gerekenler biçiminde tanımlayabiliriz. Ama yerelden genele, ulusaldan evrensele halkların eşit-özgür ve kardeşçe yaşamasının toplumsal örgütlenme ve kendi kendini koordine etme biçiminde ele alırsak demokrasiyi, kocaman bir dünya toplumu karşımıza çıkar.

Böylesi bir sürecin gelişmesinin ayağındaki pranga ister burjuva ister proleter olsun devletin taa kendisidir. Devlet-iktidar ikilemi içinde bu prangalardan tümüyle kurtulmak

özgürlüğümüzün teminatı olmaktadır. Onun için Önderliğimiz 'devlete karşıym' diyor. Ve biz de öyle diyoruz. Önderliğimiz ve PKK sadece soyut bir devlet tahlili yapmakla yetinmiyor. Toplumun demokratik bir biçimde örgütlenmesi diye tanımlanan KCK sisteminin hayatın her alanında oluşturulması bunun temel yolu olurken her türden inkar imhaya ve zulme karşı çıkmak ta her namuslu insanın görevi oluyor. Bu namuslu insanların görevinin örgütlü bir şekilde yerine getirilmesinin adı da PKK dir. Bu namuslu duruş Kürdün tarihsel asaletinin güncelleştirilmesi anlamına geliyor. İşte Önderliğimiz de bu namus ve asaletin en yoğunlaşmış ifadesi olmaktadır. Onun için 'Yanlışlarının da militan' olunmaktadır.

Bu konuda yani namus ve asaletin Kürtçesi nasıl olurmuş diye bir yoğunlaşma olacaksa eğer Meşru savunmanın ne anlama geldiğini doğru okumak gerekir. Meşru savunma bir Önderlik ilkesidir. PKK de aynı zamanda gerillası, siyaseti ve ideolojik öngörüsü ile bunun bir ifadesi olmaktadır. İşte her düzeyde militanlık böyle şekilleniyor.

Hocam milliyetçliği yeniden yorumlayın. Ortadoğu da milliyetçilik bir ulusun kendi burjuvazisi tarafından kendi pazarına hakim olma mücadelesi değil. Başta emperyalizm olmak üzere egemen devletlerin parçala-böl politikasının bir oyunu olmakta. Konu Kürtler ve Ortadoğu olunca İngilizleri de hesaba katmak gerekir. İngiliz sicimiyle asılmak nasıldır bunu en iyi Kürtler bilir hocam. Farkında olmadan elinizde İngiliz sicimi tutuyorsunuz sanki. Çok demokrasiden bahseden , onun bir gereği olarak eleştiriyi ele alan siz son sözü mü de sormadan boynumuza İngiliz sicimi mi geçirmek istiyorsunuz acaba? Hocam bu konuyu düşünün. PKK Kürdistan da nasıl varlığını sürdürüyor. Kimler ona silah bırakmayı, Kürtlerin onursuz yaşam içinde kalması pahasına ona teslim olmayı dayatıyor. Milliyetçilik adı altında ne oyunlar oynanıyor hocam. Her türlü saldırıya karşı gencecik kızlar-oğullar direnme gücünü nereden alıyor. Sizin 'eleştirin' dediğiniz Önderliğinden.

Komünar

Hocam Kürdistan da Önderlik gerçeği nedir bu konu üzerinde biraz daha yoğunlaşın.

Diğer bir konu

'Özgür birey bu karşı duruş sürecinde belirir. Bir de bir araştırmacı, bir yazar düşünelim. Devletin idari ve cezai yaptırımlarıyla karşılaşmamak için bu konulara hiç değinmiyor. Durmadan, "devlet egemen sınıfın baskı aracıdır" diyerek, Marksli, Engelsli, Leninli onlarca dipnotuyla yazılar yazıyor. Bu tutumdan, bu süreçten özgürleşme, aydınlanma falan çıkmaz. Bu tutum insanı özgürleştirmez. Özgürleşme, aydınlanma, somut baskıya karşı, düşün yasaklarına karşı durmakla gelişir.' Değerlendirmesini neye göre yapmışsınız?

Ne zamandan beri Önderliğimizin düşüncelerini takip etmiyorsunuz. Zaman sizin için neden bu kadar donmuş. Donmuş bu kafayla nasıl insanları aydınlatacaksınız. Acaba siz KDP-YNK tarafından hazırlığı ilan edilen Kürt Konferansına delege olarak mı katılacaksınız? PKK nin katılıp katılmaması ayrı bir şey ama siz oraya kimleri temsilen katılmayı düşünüyorsunuz.?

Birincisi Önderliğimiz devleti sadece 'egemen sınıfların baskı aracı' olarak tanımlıyor. Onu ayrı bir toplum örgütlenmesi olarak görüyor. Bunu ispat etmek için hiç de Marks, Engels ve Lenin'den alıntı yapmak yoluna gitmiyor. Hatta onları, yaşadıkları süreci inkar etmeden, onların karşıtlığını yapmadan eleştiriyor. Onları da sizin gibi Pozitivist olarak değerlendiriyor. Ama yine de onlara saygı ifade etmekten de geri kalmıyor. Hangi tutumdan Özgürleşme-aydınlanma çıkar hocam? Kürtlerin acısı, yoksulluğu, gördüğü zulmü pazarlayarak mı aydınlanma olur? Yoksa bu zulüm ortamına direnerek mi bu gerçekleşir? Bu değerlendirmeleri hangi kaynaktan bilgi alarak yapıyorsunuz? Bu kaynaklarınız kimse onlar Kürt halkı ve Kürdistan için geçmişte ne yapmış şimdi ne yapıyor? Kürt halkının sefaleti üzerine nerede ne tür pazarlıklar yapıyorlar? Vicdan be hocam!

İnsan bu kadar inkarcı olamaz. Bence bu kadar inkardan sonra İlk kurşun değerlendirmenizi reddedin. Kendi yaşamınızın bir bölü-

münü yok sayın. Kürt aydınlaşmasının nasıl sağlandığını, özgürleşmenin yolunun nereden geçtiğini en sıradan Kürt insanı sizden daha iyi bilmektedir sanırım. Madem bu kadar siyasete bulaştınız. Mutlaka bir çok arkadaşınız da var. O zaman bu aydınlamayı yaratacak, özgürlüğü getirecek olan somut zulme karşı direniş nasıl olurmuş gösterin de anlayalım.

**Aydınlanmış ve özgürlük
Yolcusu bir insan
Hem de bir bilim insanı ise
Ona uygun
Bir tutum sahibi olur
Bilim insanının onuru
Bunu gerektirir.**

Bizlere bu kadar hakaret etmenin size getirisi nedir hocam anlamak istiyoruz. Yaşamının yarısı esaret altında geçen bir insanın kendine zulmedenlerden yana bu denli tavır koymasını anlamak gerçekten güç. Aydınlanmış ve özgürlük yolcusu bir insan hem de bir bilim insanı ise ona uygun bir tutum sahibi olur. Bilim insanının onuru bunu gerektirir. Bu değerlendirmeleriniz bu onuru temsil etme hakkını elinizden almıyor mu hocam?

'Yaşanan olaylar bu kadar açıkken, Kürt milliyetçiliği ile Türk milliyetçiliği nasıl aynı kefeye konabilir? Batı ve Orta Anadolu şehirlerinde, Kürtlere karşı böylesine linç saldırıları yaşanırken, Kürt şehirlerinde, yaşayan sivil bir Türk'e, bir Türk aileye Kürtlerin saldırdığı duyulmuş, görülmüş bir şey midir?' Demişsiniz hocam. Bu değerlendirmeden bir övgü mü yoksa sövgü mü çıkarmak gerekiyor. Eğer sizin mantığınız yürüse idi sanırım herhangi bir Kürt ya da Türk kentinde sivil boğuşmalar alır başını giderdi. Şimdi siz böyle olmuyor diye Kürt özgürlük hareketi ve onun önderliğini mi suçluyorsunuz. Güya iki milliyetçilik arasına bir fark koymak istemişsiniz ama hiç de sizin demek istediğiniz gibi değil hocam. Ziya GÖKALP'ın Abdullah Cevdet'in oluşturulmasın-

Komünar

da yer aldığı İttihat terakki milliyetçiliğinin yarattığı dramın izleri halen silinmiş değil. Ermeni halkının durumu biliniyor. İngilizlerin milliyetçilik oyunlarının Nasturi halkı şahsında ortaya çıkardığı trajedi biliniyor olsa gerek. En ilkelinden milliyetçilik kırıntısı bile iki halkın ortadan kalkmasına neden oluyor. Önderliğimiz defalarca uyardı bu konuda TC yi. Uygulamaları eleştirdi. Bu inkar imha politikası Kürtleri başka tercihlere yönlendirir ve PKK de çözümsüz, seçeneksiz değildir dedi. Ortaya çıkabilecek halk boğazlaşmasına dikkat çektik.

Hocam 'eleştirin' dediğiniz Önderliğimizin gücünü burada görün en azından. Bir halk boğazlaşmasının önüne geçme gücünü gösterdi. Onun için herhangi bir şehirde bir Türk linç edilmedi. Koca bir devlete başkaldıran bir halkın bireyleri herhalde herhangi bir yerde bir linç olayı yapacak kadar yürekli olur. Hocam sosyologsunuz. Ortadoğulusunuz. Ama Ortadoğu'da dönen oyunları göremeyecek kadar şartlanmışsınız. Dileğimiz bu şartlanma sadece bir paradigmasal sorundur. Sübjektif bir karşıtlık değildir. Bu bir dilek tabii.

Son olarak

'Özgür eleştiri sadece bilimin değil, demokrasinin de temel koşuludur. PKK Abdullah Öcalan'ı eleştirebilmelidir. PKK'liler, sempatanlar, Kürt halkı bu bilince ulaşabilme-

lidir'. Demışsiniz. Bütün halkı başka işi yokmuş gibi Önderliğini eleştirmeye çağırıyorsunuz. Eleştiri bilincine ulaşmalıdır diyorsunuz. Hocam sizin dünyadan haberiniz yok sanırım. **Apocu** Kürtler aydınlandı. Özgürlük ve demokrasi için hem eleştiri yapıyor ve hem de onu gerçekleştirmenin eylem dilini kullanıyor. Bu sözlerinizle aslında Kürt halkına hakaret ettiğinizin farkında mısınız? Yoksa Sömürgeciliğin temel zihniyeti olan egemen ulus milliyetçiliğinden halen kurtulamadınız mı? Sosyal şovenizmin derin sularında kulaç mı atıyorsunuz? En sıradan insanların bile gördüğünü göremeyecek kadar körleştiniz mi? Bu ne gözü kara bir düşmanlık. 2002 Newroz'una katılıp gözlemlerini anlatan sanatçı Sezen Aksunun değerlendirmesini bir okuyun. O sanatçı sadece bir sahne gözlemiyle bu halkın hangi düzeye geldiğini gördü de, ömrü 'Kürt dostluğu' ile geçmiş siz mi görmüyorsunuz? Bu mümkün değil. Sadece bu düşünceniz bile gözü kara bir Kürtlük aşağılaması olmaktadır. Hocam kendinizi bir bütün olarak bir gözden geçirin artık. Neredesiniz biz anlıyoruz ve halkımız da anlıyor ama bir de sizin ağzınızdan duymak isteriz. Sahte dostlardan bu halk çok çekti. Herkes gerçek kimliğini ortaya koymalı. Hele kendisine bir bilim insanı sıfatını yakıştıran siz bunun yürekliliğini gösterebilmelisiniz..

Bir de Önderliğimizin PKK yi yönetmesini ahlaki bulmadığımız noktası var. Ama bu yazımızdaki çağrılarla sanki bizi ve halkı siz yönetmeye çalışıyor gibisiniz. Sizce bu ahlaki mi? Kaldı ki Önderliğimiz esaret koşullarında bir örgütü pratik olarak yönetip-yönetmemenin ne anlama geldiğini bir çok kez ortaya koymuştur. Sanırım bu kadar ilgi varken bu konu gözünüzden kaçmış olamaz hocam.

Eğer gerçekten Kürtleri düşünüyorsanız ve zulme karşı iseniz hele hele düşmanın toplu saldırıya geçtiği bu dönemde paradigmanızı gözden geçirin. Bazen insan kimlerin değerlendirmesine su taşıdığını bilmeden de değerlendirmeler yapabilir.

Görevi siz verdiniz eleştirin dediniz. Sizi eleştiriyoruz ve bir düzeltme bekliyoruz.

Önemli Olan Çok Yaşamak Değil Geriye İz Bırakmaktır

Fırat DOĞAN

Sinan Yoldaşa;

Şahadetinin birinci yıl döneminde seni saygı ve minnetle anıyor, senin şahsında bize bu acıyı yaşatan hiyerarşik devletçi sistemi ve onun günümüzdeki tüm temsilcilerini büyük bir nefretle kınıyor, lanetliyoruz.

Aramızdan ayrılışın neredeyse bir yıl oluyor. Ancak hala her yerde sen varsın. Her adımımızda, her hareketimizde, her davranışımızda etkin var. Her kayada gülüşlerin yankılanıyor, rüzgarın her esişine sesin eşlik ediyor. Her patıkada senden bir şeyler var. Her yürüyüşte, 'Sinanla şurada bunu yaptık, burada bunu yaptık' sohbetleri eksik olmuyor. Bu yüzden bir yıl olmasına rağmen yokluğuna alışamadık. Alışmakta istemiyoruz. Çünkü alışmak, kendine değerlerine, yüceliklerine, kutsallıklarına yabancılaşmaktır. Dolayısıyla ihanetle eşitir. Bu yüzden ne alıştık, yabancılaştık, ne de unutarak ihanet ettik. Sen de hep yanımdaydın ve yokluğunu hissettirmedin bize.

Arkadaşlar sana ilişkin bir yazı yazmamı istediler. Bir haftadır ne yazayım diye düşünüyorum. Boşa koyuyorum dolmuyor, doluya koyuyorum almıyor. Ne elim, ne de kalemim düşündüklerimi, hissettiklerimi yazmaya yetmiyor. Bu yüzden kaçıyorum yazmaktan. Yazmaktan korkuyorum aslında. Yazmak bir şeye sınıra çizmek oluyor. Sen şahikalarda sınırsızlığı yaşarken ben nasıl sana sınıra koyabilirim ki? Bu yüzden yazmaktan hep kaçtım. Ama kaçarken kendime, vicdanıma takılıyorum, bunlardan kaçamıyorum. Yazmam gerektiğine inanıyorum, ama yazamıyorum. Şu an duygularım bir anaför oluşturmuş. Hırçın dalgaların kıyıyı dövmesi gibi bedenimi dövüyor. Bedeni aşarak sana, sonsuzluğa ulaşmak istiyor. Ama bedenim bir hapishane gibi onları tutsak almış. Duygularım, uçurumun kenarından kanatlanıp, bir kartal gibi süzülerek oraya

gelmek isterken, bedenim mih gibi yere çakılmış. Bunun sıkıntısını, gerginliğini, savaşını yaşıyorum.

Sana ilişkin birşeyler yazmaya birkaç sefer giriştim. Ama ilk cümleden sonra hiçbir şey yazamadım. Defterim neredeyse bitmemiş, bu tür yazılarla dolu. Her başladığımda 'bu sefer mutlaka başaracağım, bitireceğim' diyorum ama ilk cümleden sonra kalemim duruyor, beynim duruyor, çalışmaz oluyor, kelimeler boğazımda düğümleniyor. Duygularım bana 'yazarak sınıra çizme, bırak sınırsızlığın içinde kendi tadında kalsın'diyor.

Belkide en iyisi sana buradaki gelişmeleri anlatmak, rapor vermek olur. Eminim gelen arkadaşlar bunları sana ve oradaki arkadaşlara anlatmışlardır.

Sen gitmeden önce, insan kılığına girmiş kuzgunların bizi can evimizden vurarak, süveydamızı karartmak istediklerine tanık ol-

Komünar

muştun. Onlarlar, bize yeryüzünde görülmemiş, yaşanmamış, hatta hayal bile edilemeyecek acılar yaşatacaklarını bağıra bağıra söylüyorlardı. Bizim acı çekmemiz onlara zevk veriyordu. Başkasının acısından zevk alan varlık, nasıl bir varlıktır? Onlar bizim acılarımızdan zevk alıyorlar. Kanımıza kadeh tokuşturuyorlar. Gözyaşlarımızdan besleniyorlar. Ancak onlar öldürdükçe biz çoğalıyoruz. Bir gidip bin geliyoruz. Tıpkı celladın çelişkisi gibi. Nasıl ki, tüm dereler ırmaklara, ırmaklar denizlere, denizlerde okyanuslara akarsa, bu hayasız yönelim ve saldırılar karşısında halkımız ve gerillada bir ırmak gibi İmralı'ya akışı, tüm korku duvarlarını yıktı. Herhalde özgürlük bu olsa gerek. İnsan korkularını aştıkça özgürleşiyor, özgürleştikçe yüceliyor. Ya da özgürleşme, yücelme korkularını aşmayla oluyor. Bu yüzden halkımızın ve gerillanın İmralı'ya akışı korku duvarlarını aşarak özgürlüğe akıştır, yücelmeye akıştır.

Bize bu acıyı yaşatmak isteyenler, ters dönen korku fırtınasının kendilerini boğacağını gördüklerinden acemi kaptanlar gibi rotalarını kırıp sığınacak liman aramaya başladılar. Suçüstü yakalanmış hırsızlar gibiydiler. Buna rağmen yalan söyleyerek inkara yöneldiler. Yılan sezgisizliğine, çıyan alçaklığına büründüler. Akrep gibi sokarak zehirlemek istediler. Bu yüzden akrepler örgütlediler. Bir de baktık ki etrafımızı akrepler sarmış. Anlaşılan yeryüzünde görülmemiş ve yaşanmamış acıları akreplerle bize yaşatacaklardı. Hani yaşattıkları acılar da az değildi.

Akrepleri çekmek için kocaman ateşler yaktık, Ateşin alazı kızıştıktıkça saklandıkları inlerinden bir bir çıkıp geldiler. Öylesine korku ve çirkindiler ki ateş bile kabul etmek istemedi.

Çünkü ateş ancak Eser gibi günahlarından soyunanları alır.

Zekiye ve Raşan gibi yeniye arayanları alır.

Mirza Mehmet gibi çevresini aydınlatanları kabul eder.

Viyan gibi ateşin kızılığında yanlılığın soyluluğunu arayanları kabul eder.

Çünkü ateş, dördüncü kelebek gibi kendisiyle bütünleşenleri alır.

Büyük emekler vererek yaptığımız noktayı hatırlıyorsun. O kırmızı taşın altında birlikte dinlemiştik Gabar eylemini. 'Bitirdik' dedikleri anda bir şamar gibi inmişti yüzlerine. Yalanları bir kez daha yatsıya varmadan bitmişti. **Başkan APO**'nun ruhu, şehitlerin ruhu, Agitlerin ruhu, PKK'nin ruhu fiziği küçük ama yüreği büyük Adil yoldaşa dirilmişti. Sonrasında gelişen Oramar eylemi de Gabar eyleminin tuzu biberi olmuştu. Bize yeryüzünde görülmemiş acılar yaşatacaklarını iddia edenler büyük bir korku ve panik içindeydiler. Takkiyeleri düşmüş, kelleri görülmüştü. Gabar ve Oramar'dan 'kral çıplak' sloganları yükselmişti.

Estirilen korku fırtınası ters dönmüş, estirenleri korkutmaya başlamıştı. Giderek onları teslim alıyordu. Böylesi anlarda korku ve panik insanları dengesizleştirir, bir fare gibi ruhunu kemirir, bilinmezliklere ve çılgınlıklara sürükler. Bunların leş görmüş akbabalar gibi Medya Savunma Alanları'na üşüşmeleri bu korkularını yenmek içindi. Bunun için Kıbrıs işgalinden daha büyük bir operasyona yöneldiler. Elllerinde öldürücü ne kadar silah varsa dağ, taş demeden kullandılar. Bununla coğrafyayı değiştirdiler, araziye kirlettiler, suyu ve havayı zehirlediler.

Bunları birlikte yaşadık ve tam da bu noktada sen, bizden ayrıldın. Randevusuna geç kalmış olmanın telaşıyla acele ediyordun. O gün çok farklıydın. Sanki ayrılık vaktinin geldiğini sezmiş ve sessizce vedalaşıyor gibiydin. Kahvaltıdan sonra göreve gittin. Bakışlarında 'heval, yarım kalan birçok şeyimiz var, bunları mutlaka tamamla' der gibiydin. Ve gittin.

....

Bir daha görüşemedik. Haber alamadık senden. Bir gün sonra haberini aldığımızda da donup kaldık. Dizlerimizin bağı çözüldü ve boş bir çuval gibi yere yığılıp kaldık. Sanki bir deprem olmuştu ve biz depremin artıklarıydık. Neydi, ne oluyordu, ne yapacaktık. Gözlerimizde şaşkınlık, boşluk ve hiçlik... Bir

Komünar

kez daha kötü silahları kuşanmıştık. Amin Maalof Arapların Gözüyle Haçlı Seferleri adlı kitabına 'Kılıç şakırtılarının savaş ateşini yükselettiği yerde insanın kuşanacağı en kötü silahlar gözyaşlarıdır!' cümlesiyle giriş yapıyor. Bu cümle o anki halimizi ne kadar da güzel anlatıyor. Savaş ateşi yükselmiş ve biz gözyaşlarımızı yüklenmiştik. Damarlarımızdaki kan durmuştu. Oan bizi görseydin sanırım çok kızardın. Ve,

'Zamanımız yok düşenlerin matemini tutmaya

Akın var akın, güşeşe akın

Güneşi zaptedeceğiz, güneşin zaptı yakın' derdin.

Korku bir kere hakim oldu mu, gerisi ona köleliktir. Korku olmadan kölelik olmaz. Tanrıların korkuyu bu kadar işlemesi bu gerçeklikle bağlantılıdır. Gabar ve Oramar eylemleri düşmandaki korkuyu depreştirmişti. Depreşen korku, kartopu gibi büyümüş, onları denetimine almıştı. Bunun sonunda Enver Paşa'ya özenerek ikinci bir Sarıkamış seferine çıktılar. Kışın zemheri soğduğunda, 1 metreyi aşkın karın altında, kimsenin beklemediği bir anda Medya Savunma Alanları'na karadan operasyona giriştiler.

Gerek Önderliğe dönük saldırılar, gerek halk üzerindeki baskılar, gerekse Medya Savunma Alanı'na yönelik durmadan geliştirilen hava saldırıları gerillada bir gerginliğe, sıkıntıya yol açmıştı. Herkeste 'biran önce bahar gelse de, devletle yarım kalan bu hesaplaşmamızı tamamlayalım' duygu ve düşüncesi vardı. Böyle bir anda gerçekleşmişti operasyon. Hani 'körün istediği bir göz, tanrı vermiş iki göz'. İşte öyle bir şey. Baharı beklerken, düşman gelmişti. Artık söz bitmişti. Konuşma sırası namlularındı. Namlular konuşacaktı. Elçisiz, aracısız istekler namlularla iletilecekti.

Düşmanın bu hayasızca saldırısına Zap bile isyan etmiş, hırçınlaşmıştı. Bendini parçalarcasına akıyordu. Dağ, taş, ağaç herşey direniyordu. Tarih direniyordu, gelenek direniyordu. Doğal toplumun, neolitik toplumun boy verdiği bu alanlarda herşey, ama herşey direniyordu. Her türlü teknik karşısında inanç

direniyordu. Duygu direniyordu. Olacaksa yaşam özgür olmalı ya da hiç olmamalıydı.

Tanrıların gazabına uğrayan düşman, ne yapacağını bilemez bir halde çökmüştü. Yılgın, yorgun ve umutsuzdu. Dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan olmuştu. Her şeylerini geride bırakarak çekilmişlerdi. Halk bu geri çekilişlerine 'suvar hatın peya çun' dedi. Türkülere, şarkılara konu oldu. Efsane Türk ordusu çökmüştü. Efsane üstündeki perde kalkanca gerçekler tüm çıplaklığıyla ortaya çıktı.

Zap direnişi, başta düşman olmak üzere herkese 'Kürdistan'a sefer olabileceğini, ama zaferin olmayacağını' gösterdi. Bunun dışında ulusal birliği yarattı. 97'ye kadar Bamerne'de bulunan Türk tankları operasyona katılmak isteyince halk canlı kalkan olarak buna izin vermedi. Tankları yürütmedi. Böylece Zap efsane oldu. Kulaktan kulağa yayıldı, efsunlaştı. Zap'ın efsunu İsa'nın kötürümleri iyileştirmesinden daha fazla ilgi çekti. Kötürüm ve yatalak olanları diriltti. Direnç aşıladı. Umut verdi. Zemheri soğukta kardelen gibi boy verdi.

Sonra kadınlar bir adım öne geçtiler. 8 Marttan Newroz'a ateşten köprü yaptılar. Bunun 4 Nisan'da zirveye taşındılar. Bu bir kadın devrimiydi. Bu Kürdün demokratik devrimiydi. Bu gül devrimiydi. Nasıl ki, aşta gülü gülle tartıyorlarsa Kürdistan devrimi de kadınlı tartılırdı.

Bahara bunun coşku ve moraliyle girdik, insiyatif bizdeydi artık. Düşmanda bunu biliyordu. Kendisi 'kırılma noktasından' bahsediyorlardı. 2008 kırılma yılı olacaktı. Bu yıla başarı sığdıranlar, yıkılmayanlar zafere bir adım daha yakın olacaktı. Bu yüzden Zap'ta yaşadığı yenilgi ve bunun yarattığı çöküntüyü tersine çevirmek için çekirge sürüleri gibi araziye daldılar. Adeta 'taş üstünde taş, gövde üzerinde baş' kalmamalı diyorlardı. Bombalamadık bir karış toprak birkmamacasına Kürdistan coğrafyasını bomba yağmuruna tuttular. Hakim olamadıkları yerleri yaktılar. Onlar da bahara böyle hazırlandılar. Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir deyiminde olduğu gibi, bu yıl çok sıcak geçecekti. Bu yıl kader yılıydı. Kazanmanında kaybetmeninde eli

Komünar

kulağındaydı. Devrim yılları genelde yaman yıllardır, ama bu yıl çok daha yaman bir yıldır.

Savaş bir temizlik ve arındırma aracıdır, bir elektir. Yaşama hakkı olanla olmayanı ayırır. İyiyle kötü, güzel ile çirkin, direniş ile ihanet arasındaki ince çizgiyi belirginleştirir. Bu yüzden savaş geliştikçe büyük kahramanlar kadar, cücelikte sınır tanımayan ihanetlerde yaşandı. İnsan 'hayalleri kadar özgürdür' diyor Che. Hayaller bittiğinde özgürlük de bitiyor. Özgürlük bittiğinde anlamlı ve onurlu yaşam da bitiyor. Bir insan onurunu yitirdi mi yapamayacağı hiçbir şey yoktur. İşte bu yıl yeni Harpagoslar, Beko Ewanlar, Rayberler, Şahinler, Şemolar, Ferhatlar çıktı. Buna karşı ne pahasına olursa olsun onuruna sahip çıkanlar, onuru çiğnetmeyenler zamana damgalarını vurdular, efsaneleştiler. Tarihin aydınlık yüzü bu onurlu insanlar değil mi?

Nisanın başında Kurtay ve 8 arkadaş son mermilerine kadar savaşarak şehit düştüler. Bilmem Kurtay arkadaşını tanıyor muydu? Hastaydı, rahatsızdı, zorlanıyordu. Arkadaşlar onu daha rahat bir alana -Avrupa'ya- göndermek isteyince kıyametleri koparmışlardı. Önderlik üzerinde tecritin hergün daha da ağırlaştığı, Önderliğe yönelik fiziki-psikolojik işkencenin günlük yaşamın bir parçası olduğu bir dönemde rahat bir alana gitmeyi onuruna, gururuna yediremedi. Kendi rahatlığını Önderlikte gördü. Önderlik rahat etmediği, Önderliğin hastalıklarının tedavi edilmediği sürece, rahata kavuşmak, tedavi olmak imkan-

sızdı. Önderlik bizim toplamımızdı. Önderlik hepimizin yüreğinde, biz Önderliğin yüreğindeydik. 10 yıldır Önderliğe direnme gücü veren de buydu. Bu ilişkiyi kırmak insanlığa yabancılaşmaktı. O yüzden Kurtay arkadaş yüzünü Botan'a çevirmişti.

Bir süre sonra Nuda ve Ferhat arkadaşlarla beraberindekiler de aynı geleneği, aynı çizgiyi sürdürdüler. Ferhat ve Nuda arkadaşlar da Zümrüd-ü Anka gibi küllerinden kendilerini yeniden yarattılar. Son dönemde katılan savaşçıların çoğu ismini Kurtay-Nuda-Ferhat koyuyorlar. Nuda arkadaşını biliyorsun, PKK Yeniden İnşa Komitesi'ndeydi. Viyan gibi gençti, enerjikti ve en çalışkanlardandı. Sanırım ilk devrenin kuruluydu. Sosyal rezaletin cirit attığı dönemde PKK ruhuyla en öndeydi. Özgürlüğe vurgundu. Özgürlük yürüyüşünde dönüp arkasına bakmadan, gözlerini ufuktan ayırmadan yürüdü, yürüdü, yürüdü...

Sarı saçlı mavi gözlü Ferhat arkadaş ise, Dersim'den 2005'te gelmişti. Doğaya aşıkta. Yaşam gerilla tadında olmalıydı. Olmadı mı sıkıcıydı. Kısa bir süre sonra yeniden savaş alanına yönelmişti.

Dağın Gözü Xelil arkadaş vardı, Beritan filmi yapan. O'da Botan'da şehit düştü. Yeni bir şey yapabilmenin arayışındaydı. Biliyorsun, arayışı çok güçlüydü. Bu arayışlarının peşinden gitti. İnsan için önemli olan birşeyler başarmak değil, hayallerinin peşinden koşmaktır. Bir şeylerin peşinde koşanlar, amaçlarına ulaştıklarında hayalleriyle ters düştükleri çok gürülmüştür. Belki şöyle demek daha doğrudur. Devrimcilik, devrimin ruhudur. Devrimciliğini yitirmiş devrim, gelişmesini tamamlamış, cazibesini yitirmiş, geriye düşmüş devrimdir. Bu İnsan için daha yakıcıdır. Devrimciliğini yitirmiş insan, ruhunu yitirmiştir. Ruhunu yitiren insanın gönül gözü körelmiştir.

Nuh'un Gemisi'nin karaya oturduğu, bütün görkem ve ihtişamıyla muhteşem bir duruş sergileyen Ararat'ta Sidar ve Dicle arkadaşlarla beraber iki arkadaş daha şehadete ulaştılar. Onlar Türk Devleti'nin katliamlardan sonra Ağrı Dağı'nın tepesinde Kürdistan'ı

Komünar

gömdükleri mezardan dirilen kahramanlardı. **Başkan APO**'dan aldıkları efsunla ölü Kürdistan'ı, mezardaki Kürdistan'ı diriltme kavşasında en öndeydiler.

Kervan giderek büyüyor. Bu kervan ütopyalarımızı, geleceğimizi, insanlığımızı, onurumuzu, inançlarımızı taşıyor. Yani bizi taşıyor. Bu kervana doğru yaklaşım, insanlaşma oluyor. Buna doğru yaklaşmayan, ona göre yaşamayan birisi insanlığına yabancılaşarak ters düşer. Çünkü bu kervan bir halkın, bir hareketin vicdanıdır. İşte vicdan devrimi denen şey bu kervana göre yaşamaktır. Eğer bugün PKK insanlığın vicdanı omuşsa, bundan dolaydır.

Daha ismini saymadığım onlarca arkadaş bu yıl bu kervana katıldı. Örgüt bilanço açıkladı. 150'nin üzerinde arkadaş. İşte bu halk, bu hareket bu kervan sayesinde yürüyor. Bu kervanın ruhunu taşıyor, onunla yaşıyor. PKK'nin yenilmez bir güç durumuna gelmesi bu kervan sayesinde.

Dedimya onurlu olmak, yürekli olmak şehitlere göre yaşamaktır. İhanet bu yaşama yabancılaşmak ve ondan kopmaktır. Bu yıl büyük kahramanlıklar kadar büyük ihanetlerde yaşandı. Çakal gibi yaşamayı tercih edenler, çakallıklarını partiye de dayattılar. Bu çakalların başını Dr. Ali çekti. Biliyorsun, Dr. Ali'de PKK Yeniden İnşa Komitesi'ndeydi. Güya Önderliği temsil edecekti. Ancak o mezarlıktan geçerken ıslık çalan, gölgesinden korkan bir duruma gelmişti. Gönül gözü körleştikten ruhu kurumuştu. Beyni kireçlenmiş, yüreği çoraklaşmıştı. Ancak efendilerinin yaptığı gibi o da çeşitli maskeler takarak kendisini gizlemeye çalıştı. Bir ara Agitlerin, Erdalların, Adillerin diyarına, Botan'a gitti. Düşmanla savaşağına, Önderlikle, örgütle, yoldaşlarla savaştı. Düşmana umut verdi. Yoldaşların dudaklarında son sözleri donup kalmıştı, ama o güdülerinin peşinden koştu. Biliyorsun, güdüsel yaşam hayvanlığa en yakın yaşamdır. Bu bir hayvan olursa anlaşılır, ancak insanın tüm insani değerlerinden soyunması, onları tekmelemesi, onlara sırt çevirmesinin anlaşılacak bir durumu yoktur. Her şehadet, onun

gerçek yüzünü biraz daha teşhir etti. Yoldaşlarla ve insanlıkla olan arasını açtı. Buna tepki duydu, öfkeleni ve bu gelenekten koptu. Bu geleneğe bağlı yaşamayı prangalanmak olarak gördü. Prangalarından koparak kendisine kumdan şatolar yarattı. Küçük bir dalganın kumdan yapılı o 'büyük' şatoyu yıkması gibi şehitlerin dalgası da onu yıktı ve hak ettiği yere gömdü.

Dr. Ali ne ilkti ne de son. Nasıl ki, Harpagos son ihanetçi olmadıysa Dr. Ali'de son ihanetçi olmadı. Ardılları oluştu. Bu karanlık yolun karanlık yüzleri oluştu. Ali'nin arkasından koşan Rubar Çele'ydi. Hızır paşa sofrasına yetişmek için adeta uçuyordu. Sofrada insan eti, insan kanı vardı. Etimizi yiyecek kanımızı içecekti. Bir vampir gibiydi. O da PKK Yeniden İnşa Komitesi üyesiydi. Bu kervana saygılı olacaktı. Ancak battığı çamur çukurundan çıkmadı. Debelendikçe daha çok battı. Sonunda çamur adam oldu. Kaçtı gitti.

Biliyorsun, son yıllarda neolitik toplumu, doğal toplumu, ana tanrıçayı çok tartışıyoruz. İnsan ana tanrıça etrafında kurulan toplumsallıkla insan oldu, gelişti. Bugün yaşadığımız sorunların asıl kaynağıda bundan kopmadır. Bu kopma yaşamın aşklı-neşeli sesini kıstı, yaşam damarlarını kopardı. Soğuk, buz gibi bir maddi dünya yarattı. Bundan kurtulmak, yeniden o özgür, mutlu, neşeli ve aşklı yaşama dönüş kadınla olacak diyoruz. **Başkan APO**'nun bu düşünceleriyle donanan kadın geriliklerini yakarak tanrıçalaşıyor, mekleleşiyor. Geriliklerini yakarak tanrıçalaşan kadın geriye dönüp bakmıyor. Oysa tanrıçalaşma iddiasında olan Dicle Andok ise, dönüp gerisine bakarak geriliklerinin kölesi oldu. Böylece özgürlük yolunun yolcusu olma yerine erkek yolunun yolcusu oldu. Şehitler geleneğine göre yaşama yerine erkeğe göre yaşadı. Tıpkı geriliklerini bırakmak istemeyen bu yüzden dönüp geriye bakarken taşlaşan Lut'un karısı gibi taşlaştı.

Biliyorsun, ihanet dönüp arkasına bakmadır, arkasında bıraktıklarına hayıflanmadır. Onları isteme, onları yaşamadır. Bu anlam yitimidir. Anlamsızlaşmadır. Anlamsızlık, Ön-

Komünar

derlikten kopuştur. Bir kere Önderlikten kopunca nerede duracağı belli olmaz. Eser arkadaşın mektubunda belirttiği gibi şaha kalkmış güdüler, insanı ihanete götürür. Direnenler ise;

Gözlerini ufka diktiler, sonsuzluk okyanusunda yüreklerini yelken gibi şişirdiler.

Sonsuzluk okyanusunda sevgi rüzgarları karşısında GÜNEŞ'e doğru demir aldılar.

Ve güneşi kitlediler geleceğe.

Geçmiş ise asla olmadı/olmayacak onların seyir defterinde...

Bu yıla sığınlar sadece bunlar mıydı? Hayır. Önderliğin yeni bir savunması elimize ulaştı. Biliyorsun, o kopup giden çakal takımı hareketi işlemez noktaya getirmişti. Onlar, Önderliğin esaretinden sonra saklandıkları in-den çıkıp Hareketi Önderlikten çalmaya girişmişlerdi. Ancak Önderliğin müdahalesi heveslerini kursaklarında bırakmıştı. Bunu başaramayacaklarını anladıklarında ardıklarını bırakarak arkalarına bakmadan kaçmışlardı. Ardıkları tarlalardaki arsız otlar gibi yeniden yeşermeye başlamışlardı. Ali, Rubar, Dicle ve birkaç kişi yeniden heveslenmişlerdi. Önderliğin bu savunması bunların da heveslerini kursaklarında bıraktı.

Savunmayı anlatmayı ayrı bir mektuba bırakıyorum. Ama şu kadarını söyleyeyim. Hani Hızır gibi yetişti diye bir deyim varya, işte öyle bir şey.

Yıllardır bizimle savaşanlar, köylerimizi yakıp yıkanlar, her tarafı faili belli cinayet mezarlığına çevirenler, bizi yenemeyince bir birine düştüler. Hergün birilerini tutukluyorlar, bize karşı, halka karşı kullanılan silahları bir köşeden, bir subayın evinden veya bir gömmeden çıkarıyorlar. Ordunun en üst isimleri şimdi cezaevinde. Hani 'o şimdi asker' diyorlar ya, onlar içinde şimdi içerde diyorlar. Yalancılık, dolandırıcılık, kanundışılık vb. daha birçok şey.. Şimdi terör örgütü konumuna gelmişler. Tüm kirli işlerini bizim arkamıza gizlenerek yapıyorlardı. Yani bizi maske yapıyorlardı. Bu yüzden savaşta ısrar ettiler, barışa gelmediler. Barışın gelmesi rantlarını kesecekti. O yüzden bu topraklara barış gelme-

meli, halkları rahat ve huzur görmemeliydi. Barış aydınlıktı, oysa onların karanlığa ihtiyaçları vardı. Bu yüzden gün yüzünden kaçan yarasarlar gibi barıştan kaçtılar. Anlayacağın şimdi aydınlık ve karanlık çatışıyor. Yani Ahura Mazda ve Ehriman çatışıyor. Yani Zerdüşlük güncelleşiyor. Yani tarih günümüze akıyor. Ya da biz tarihin başına gidiyoruz. Karanlık ne kadar direnirse dirensin, ne yaparsa yapsın, aydınlık galebe çalacaktır. Zaten şafak zifiri karanlıkta patlar. Gece ne kadar ağırda olsa GÜNEŞ doğacaktır. Ahura Mazda Ehriman'ı yenecek, güzel günleri getirecektir. Bize ateşin ve güneşin çocukları denmesi de bundan olsa gerek. Yani biz ateşsiz, ateş biziz. Biz GÜNEŞ'iz, GÜNEŞ biziz. Biz ışığız, ışık biziz. Bu yüzden şiarımız, 'ya bu dünyayı yakarak kendimizi aydınlatmak, ya da kendimizi yakarak bu dünyayı aydınlatmak'dır.

Bir şey daha söyleyeyim. Şimdi karanlık-lar partisi AKP'nin nurtopu gibi bir Kürtçe kanalı var. Devlet TRT'den gün boyu Kürtçe yayın yapıyor. Kart-kurttan bu noktaya geldik, yani Amedlilerin deyimiyle bu devletin façasını bozduk. Bir çizik attı. Duvarından bir tuğlayı çektik. 'Bu ülkede yaşayan herkes Türk-tür, Kürt yoktur'dan harıl harıl Kürtçe programlar yapılan bir noktaya geldik. Fakat bu kanalda AKP gibi zeka özürülü doğdu. Devlet buna TRT-Şeş diyor. Halkımız ise, TRT-ŞAŞ, TRT-REŞ, TRT-KALLEŞ diyor. Halkımız bu konuda tavrını ortaya koyuyor. Öyle Ali-Cengiz oyunlarına papuç bırakmıyor. O yüzden bu kanal ölü doğdu. Eskiden Dicle'nin Sesi diye bir radyo vardı. Hem kısa dalgadan hem de uydudan TRT 3 üzerinden yayın yapıyordu. Bu radyo gerçeğe, hakikate sırtını dönmüş, halkını ve yoldaşlarını sırtından bıçaklamış, yaşadığı vahşeti unutmış, celladına sığınmış, iftiracı ve kontraların radyosuydu. Bu yüzden bu radyonun sesi çakal uluması gibiydi. Zaten yayın yapanlar çakaldı. Şimdi bu radyoyu makyajlayarak televizyona çeviriler. Bu seferde ekrandan gelecek uluma sesleri. İşin bir de komik tarafı var. Televizyon yayın yapıyor, Başbakan Kürtçe konuşuyor, ancak devlet Kürtçeye 'anlaşılmayan bir dil' diyor. Yani bu

Komünar

televizyon anlaşılmayan bir dilden yayın yapıyor. Başbakan anlaşılmayan bir dilden konuşuyor. Yani Başbakan işini gücünü bırakmış anlaşılmayanların diliyle konuşuyor.

Sinan bunları niye anlattım, bilemiyorum. Belki de böylesi daha kolayıma gitti de ondan. Oysa seni anlatacaktım. Başta söyledim. Konu sen olunca kelimeler boğazımda düğümleniyor. Seni senden güzel kim anlatabilir ki?

Seni anlatmak güneşi fenerle göstermek gibi bir şey. Güneş fenerle gösterilebilir mi?

Seni anlatmak lotosa temizliği ve güzelliği anlatmak gibi bir şey. Lotosa temizlik ve güzellik anlatılabilir mi?

Seni anlatmak kardelene direnişi anlatmak gibi bir şey. Kardelene direnişçilik anlatılabilir mi?

Seni anlatabilmek bülbüle özgürlüğü anlatmak gibi bir şey. Bülbüle özgürlük anlatılabilir mi?

Seni anlatabilmek albatrosa aşkı anlatmak gibi bir şey. Albatrosa aşk anlatılabilir mi?

Seni anlatabilmek, sahile dalgayı anlatmak gibi bir şey. Sahile dalga anlatılabilir mi?

Seni anlatabilmek suya hasret toprağa yağmuru anlatmak gibi bir şey. Suya hasret toprağa yağmur anlatılabilir mi?

Sinan, biyolojik bir yaşam mı, anlamlı bir yaşam mı ikilemi hep önümüzde duruyor ve bizi tercihe zorluyor. Zaten özgürlük tercih yapmakla başlamıyor mu? Anlamlı yaşam öz-

gürlüğe götürükten, biyolojik yaşam geriliklere götürüyor. İnsan, anlamlaşarak yaşamı yener ve ölümsüzleşir. Ölümsüzlük iksiri denen şey de budur. Ya da ölümsüzlük arayışında olanlar anlamlaşarak yaşamı aşma yolunda olanlardır. Bunlar için ölüm yoktur. Çünkü onlar, geride kalanların beyininde, yüreğinde yaşamı devam ettirirler. Ölüm anlamın yitirildiği, yaşamın biyolojik düzeye indirildiği yerdedir. Anlamlı yaşamak isteyenler oldukça, özgürlük yolcuları için ölüm yoktur. Özgürlük için nefes alan yürekler oldukça, bu kervana ölüm yoktur. Özgürlük için düşünen beyinler oldukça, ölüm olmayacaktır. Hani Che diyor ya;

"Tüm eylemimiz emperyalizme karşı bir savaş narasıdır.

Ölüm nereden ve nasıl gelirse-gelsin savaş sloganlarımız kulaktan kulağa yayılacaksa ve silahlarımız elden ele geçecekse ve de savaş naralarıyla cenazelerimize ağıt yakılacaksa, ölüm nereden gelirse gelsin hoş geldin, sefa geldin."

Evet güzel yoldaşım, önemli olan çok yaşamak değil, geriye iz bırakmaktır. Ve sen ölümlü ölümsüzlüğe, yaşamı başarıya dönüştürerek türkü tadında geleceğe yürüyerek iz bıraktın.

Çünkü bir gülün çiğ tutmuş yapraklarında

Bıraktın en saf ve temiz gülüşlerini
Çünkü sen neden ve nasılların çelişkinde

Yol alan serüvenci gibi attın adımlarını
Ve sen merdiven dayadın yıldızlara, gökyüzüne şiirler yazdın

Yolunu kaybetmediğin gibi kısa yollarında yolcusu olmadın.

O yüzden sen hiç bizden ayrılmadın. Hep bizimle oldun. Ve her nefes aldığımızda bizimle olacaksın.

Seni ve yanındakileri bir kez daha saygı ve minnetle anıyor, ışıklı ve aydınlık yolunuzda sonuna kadar yürüyeceğimizin sözünü veriyoruz.

Eğitim Dizisi I. Bölüm DEVİRİMCİ KÜLTÜR ve AHLAK

Konu başlıkları ve genel tanımlamalar biçiminde kültür ve ahlakı tanımlamak, ne olup olmadıklarını tartışmak, günümüz toplumsal sorunlarının anlaşılması ve çözümleri için önemlidir. Konuyu daha fazla güncel sorunlar bazında değerlendirmek için iki başlık altında ele almak yararlı olabilir. Tartışıldığında da görüleceği gibi, günümüz açısından kültürü devrimcileştirmenin dışında, yine ahlaklı olmanın da devrimci olmaktan başka çaresinin olmadığı görülecektir. Bunun için günümüz kültür ve ahlakına devrimciliği dayatmak gerekir. Aslında günümüz realitesi içinde kültür ve ahlak olgularını tartışıp durumlarını çözümlenmekten ziyade, bu iki olgunun daha çok varlar mı yoklar mı tartışması biçiminde ele alınmalarının daha yararlı olabileceğini belirtmek yerinde olur. Güncel planda yaşanan sorunlarla bağlantılı olarak, 'devrimci kültür ve ahlak' boyutunun temel ölçülerinin neler olabileceğini ve pratikleşmeleri için karşı zorluklarının nasıl aşılması gerektiğini ortaya koymak insanlık için en kutsal işlerden sayılmalıdır.

Bizim iddiamız, toplumsallığın kutsal yaşama kavuşması açısından, Önderlik gerçeğinde somutlaşan yeni yaşamı yaratan özgürlük mücadelemizin bu insanlık değerlerinin

günümüzdeki temsili olduğudur. Bunun için de tüm eksikliklerine ve yetmezliklerine rağmen, devrimci kültür ve ahlak olguları çerçevesinde PKK'deki kültürü, ahlakı ve bunların kadro gerçekliğinde gerçekleşme düzeyini ortaya koymak, bu bölüm içerisinde değerlendirmek konunun somutluk kazanması için anlamlı olacaktır.

Bu iki kavram hakkında çok şey dile getirilebilir. Zaten konu kültür olunca, insan dili döndüğü müddetçe konuşabilir. Kültür konusunda şimdiye kadar yazılan tüm kitaplar kültürü öğrenmek için okunabilir. Ama tartışmalar ilerledikçe, kültür konusunda asıl meselenin insanlığın çok zengin bir kültüre sahip olup olmadığı noktasında yattığı anlaşılacaktır. Yani bizim için sorun neyin kültürü tarif ettiğinden çok, bu zenginliğin neden sorun teşkil ettiğidir. Bunca maddi ve manevi kazanıma, zenginliğe ve tecrübeye rağmen, kim "kültürsüzlüğü" insanlara neden dayatıyor? Bizce kültürleşme açısından bu daha anlamlı bir kültürel yaratımdır.

Ahlak olgusu için de durum kültür kavramından daha karmaşıktır. Ahlak neredeyse unutulmuş bir değer durumundadır. Manevi bir olgu olarak ahlak sahihsiz bırakılmıştır demek abartı sayılmaz. En fazla yalnız bırakılan değer ahlakıdır. En az dile gelen kelime de yine ahlakıdır. Ahlak insan maneviyatının en büyük güçlendirici enerjisi iken, günümüz için en zayıf ve zayıflatıcı bir duruma düşürülmüştür. Sanki günümüz insanının bünyesi ahlakı kaldıramamış gibi bir durum vardır. Bunun için ahlak toplumsal yaşamdan kovulmuştur. Ahlaklı olmak mevcut güncellik için "ahmaklık, kerizlik" gibi sıfatlarla eşdeğer hale getirilmiştir. Özellikle ahlak konusunda belirtilecek ilk şey, bu olgunun tekrardan insan yaşamına

Komünar

özgürlük ve adaleti hâkim kılması ve paylaşımı getirmesi için devrimcilik istediğidir. Ahlaklı olmak isteyen insan birçok şeyi göze almak, maddi yaşamın çetrefilli yapısına kanmamak, nefesine karşı mücadele etmek, kısaca dervişler gibi bir yaşamı esas almak durumundadır. Çünkü günümüzde ortaya çıkan ve kökleri beş bin yıl öncesine uzanan ahlaksızlığın hâkim olması için ahlaka giden tüm yollar mayınlanmış, tuzaklarla doldurulmuştur.

Kültür İnsanın Kendisinden Doğaya Kattığı Her Şeydir

Kuşkusuz konu 'kültür ve ahlak' olunca bunu bir iki gün içerisinde tartışmak, tartışmaları bir iki günlük derse sığdırmak mümkün değildir. Hem kültür, hem de **Önder APO**'nun toplumun vicdanı olarak tanımlandığı ahlak, bizzat toplumun ve insanın gelişimiyle bağlantılı kavramlar oldukları için, bu konuda insana ait ne varsa bu başlıklar altında tartışılabilir. Bunun için tartışma konularımızın kapsamı oldukça geniştir. Konunun tümünü tartışmaya ne gücümüz yeter, ne de bunun için planladığımız zamanımız yeterlidir. Ama tartışmalarımızın sonunda bir çerçeve ortaya çıkaracağımıza inanıyoruz. Arkadaşlar da değerlendirmeleriyle buna katkı sunacaklardır. Biz öyle her şeyi tartışmaktan ziyade, ana başlıklar biçiminde genel bir çerçevede dar, ama somut konular üzerinde tartışmayı uygun buluyoruz.

Bu açıdan önce bir kültür ve ahlak tanımlaması yaparak, bunların toplumsal yaşam içerisindeki yerini ve insanla ilişkilerini, kültür ve ahlak denilirken ifade edilmek istenen şeyin ne olduğunu tartışmaya açarak sade bir girişle başlayabiliriz.

Kültür ve kültür ürünlerinin toplumsal yaşam içerisinde kendisini en rafine biçimde dışavurdukları alanlar vardır. Bunlara değinmek gerekir. İnsanın toplumsal değişim ve dönüşüm süreçlerinde kültür ürünlerini, ahlaki yapının yaşadığı değişim süreçlerini anlatmaya ve tartışmaya çalışacağız. Bunun için dile getirilebilecek insan yaratımı her şey bu dersin konusudur dedik. Dolayısıyla şimdiye ka-

dar yapılan ve bundan sonra da yapılacak ders tartışmalarında dile gelen her şey özü itibarıyla bu dersin konusudur. Çünkü kültür denilirken, insanın her şeyi bunun içerisine girer. Bütün olguların tanımlamaları kültür kapsamına girer. Bu özelliğinden ötürü, eğitimimizin kendisi de aynı zamanda kültür eğitimi olmuş oluyor, ahlak yaratma eğitimi oluyor. Bu ders açısından bir de böyle bir rahatlık ve genişlik söz konusudur. Bunun için arkadaşların diğer ders tartışmalarının konuları kapsamında dile gelen hususları da kültür ve ahlak açısından ele almalarını ya da en azından bu çerçevenin oluşturulması için çaba harcamaları gerektiğini belirtmek istiyoruz. Böyle yaklaşmak yanlış değildir. Dersi tartışmamızın ana çerçevesi biraz böyle olacaktır.

Konumuzun tartışmasına bir soruyla başlayalım. Kültür nedir, nasıl tanımlanabilir? Bu soruya ilişkin değişik gibi görünen, ama özü ifade eden birkaç görüş dile getirilebilir. Kültür denildiğinde sadece 'kültürcüler' olarak adlandırdığımız insanların yaptıkları mı anlaşılmalıdır? Yoksa bu kültür başka bir şey midir? Nedir bu kültür dediğimiz şey?

Kültür için genel anlamda, "doğaya rağmen" insanın yarattığı her şeydir denilebilir. Kültür yaşam tarzıdır, kültür kimliktir; kültür bir halkın ya da bir ulusun tarihten bu yana kendini var etme tarzıdır, onun dilidir, ilişkileri ve yaşam tarzıdır. Her halkın ve ulusun tarihten bu yana yarattığı değerler ve bir de bu değerlerle kendisini ifade etmesidir.

Bu konuya kafa yoranların her açıdan "Tamam, kültür tanımı işte budur" dedikleri bir tanım yoktur. Araştırmacılar kültüre yönelik 164 tane tanım tespit etmişlerdir. Bu, elbette kültürün tanımlanamayacak bir şey olduğu anlamına gelmez. Kültürün tanımlaması yapılırken, bütün tanımlamalar içerisinde değişmeyen bir unsur vardır. Nedir bu? Burada dört ayrı tanımlama gibi duran vurgularla kültür izah edilemeye çalışıldı. Her dört ifadelenme de insanla ilişkili bir şeyleri anlatmaya çalışıyor. 'Doğaya rağmen' insanın yaratımından, insanın yaşam tarzından, insanın kimliğinden, bir de insanın bir halk olarak tarihte

Komünar

yarattığı şeyler biçiminde birer kavramlaştırma yapılmaya çalışıldı.

Önder APO son Savunmasında kültürü tanımladı. Kültürel bir bakış açısıyla tarihi ve toplumu değerlendirdi. Kültürün toplumsal yaşam içindeki varlığının ne olduğunu izah etti. Bu tanımlamalardan konumuzu daha iyi anlamlandıracak olanını kısaca hatırlatalım. "Dar anlamda kültür bir toplumun zihniyetini, düşünme kalıplarını, dilini ifadelendirirken, geniş anlamda buna maddi birikimlerinin de (ihtiyaçları gideren tüm araç gereçler, besin üretme, saklama, dönüştürme biçimleri, ulaşım, savunma, tapınma, güzellik araçlarının toplamı) eklenmesini ifade eder."

Kültür direkt insanla ilişkili bir şeydir. Örneğin bir taş, insana rağmen tanımlanabilir. Toprak insana rağmen tanımlanabilir. Suyu ve ağaçları böyle tanımlamak mümkündür. Nihayetinde yeryüzündeki varlıklardır bunlar. Hayvanları da böyle tanımlayabiliriz. Ama kültür denildiğinde, insanla tanımlama zorunluluğu ortaya çıkıyor. İnsan olgusuyla ilişkilendirilemeyen herhangi bir tanımlama kültürü doğru tanımlayamaz. Bu kadar tanımlamanın geliştiriliyor olması da, kültür denilen şeyin çok kapsamlı bir gerçeklik olmasından kaynağını almaktadır. Burada da dile getirilmeye çalışıldı; kültür insanın yarattığı her şeydir. İnsanlaşma olgusunun ele alındığı süreçle başlayan, bunun içinde devam eden, insanlığın yarattığı maddi ve manevi her şey kültür denilen olguyu ifade eder. Zaten Önderlikten yaptığımız alıntı irdelendiğinde, kültürden kast edilenin insanın tüm tarihi boyunca yarattığı değerleri olduğu iyi anlaşılır.

İnsanlık milyonlarca yıllık bir oluşum sürecine dayanır. İnsan on binlerce yıldır toplumsal bir varlık biçiminde bilinçli bir şekilde yaşamaktadır. İnsan o kadar muazzam şeyler yaratmıştır ki, onları getirip bir tanımlama içerisine hapsedmek mümkün değildir. Ama dediğimiz gibi, genel tanımlamalar içerisinde en çok kabul gören tanımlamalar da vardır. Kültürü insanlar yapar, içerisinde insanın emeği vardır. İnsanın değişim ve dönüşüm süreçlerinde yarattığı ürünlerle bunların zaman

ve mekân içinde farklılaşmış biçimlerinin hepsi kültür içinde yer alır. O yüzden biz kültür derken, Önderliğin tanımlaması yanında, dile getirmeye çalıştığımız dört ayrı ifade içinden birini de esas alabiliriz. 'Doğaya rağmen' demekten çok, doğa içinde veya üzerinde insanın yarattığı her şey kültür kapsamına girer diyebiliriz.

Şimdi burada bir şey daha ortaya çıkıyor: Biz 'doğaya rağmen' veya 'doğa içinde' dedik. Bu söz ne demektir? Bu, doğanın insanlar karşısında bir duruş, insanların yaratımları karşısında bir engel ya da zorlayıcı unsur olduğu anlamına mı geliyor? Buradan hareketle insan şöyle bir yorumda da bulunabilir: Demek ki, kültürel yaratım denilirken, bunun ilk aşaması, insanın canlı bir varlık olarak yeryüzünde yaşam mücadelesinde ihtiyaç duyduğu bir takım ürünleri sağlayıp kendi varlığını güvenceye almasıdır. Kültür yaratmanın birinci aşamasını yaşamın sürdürülmesine vesile oluşturan bu ürünleri sağlama işinin gerektirdiği arayışlar ve bu arayışlar içinde ortaya çıkan sonuçların neden olduğu maddi ve manevi kazanımlarla başlatmak mümkündür.

Bir varlık olarak insanın yeryüzünde yaşaması için karşılaşması gereken temel ihtiyaçlar nelerdir? İnsanın temel güdülere sahip olmasıdır. İnsanın temel güdülere sahip olmasıdır. Bu güdülere cevap verilmesi uğraşısı en basit yaşam davranışlarıdır. Güdülere dayalı yaşam en basit yaşamdır. Örneğin hayvanlar böyle yaşar. Ama insan böyle olamaz. Böyle olmadığı için de kültür yaratması lazımdır. Özellikle açlık ve korunma güdüsü ki, bunlar insanın en zayıf tarafını da ifade eder, bunların neden olduğu biyolojik ihtiyaçlar giderilmeden insan yaşayamaz. İnsanın kültür yaratan bir varlık olmasının temelinde bu güdülere cevap verme uğraşısı vardır. Bir anlamda bu, kültürleşme işinin startı oluyor. Biyolojik olarak insan tespit edilebildiği kadarıyla dünya coğrafyası üzerinde yaşayan en zayıf ve en güçsüz varlıktır. Bu zayıflığın giderilmesi gerekir ki insan denilen varlık yaşayabilsin. İnsan güdülerinin gücü de bu zayıflığın giderilmesinde devreye girmiştir. Güdüler öğretmiştir, yol

Komünar

göstermiştir. Bunun için güdülerin gücünü küçümsemeyelim. İnsan güdülerinin hayvanlarınkinden farkı vardır. Bu fark anlaşılmadığı zaman ne olur? Kapitalizmin yarattığı "maymunlaşma" gerçeği ortaya çıkar. Bir anlamda güdülerinin özellikleriyle kazanan insan kaybedebilir de. Bu anlamda insanın bu güdülerinin kendi biyolojisinde yarattığı ihtiyacı giderbilmesi için vereceği mücadele insanlaşma mücadelesi oluyor ve bir varlık olarak ancak bu pratikle dönüşebiliyor. İnsanın bu mücadelesi ve bu mücadeleyle yarattıkları ilk kültürleşme olgusudur.

Bu özellikler kültürel bir varlık olmamız için kendi başına yetmez. Bunların kültür yaratması için çok önemli başka bir şeye daha ihtiyaç vardır: Toplumsallaşma. Toplumsallaşma olmadan kültür olmaz. İlerde bu gerçeğe daha kapsamlı değinmeye çalışacağız. Kültürleşmeye neden olan tüm diğer özelliklerimizin toplumsallığımızdan kaynaklandığını belirtmeye çalışacağız. Fakat toplumsallığımızın da zayıflıkların bir sonucu olduğunu belirtmek mümkündür. Yani insan kendini var etmeye yeltenince, diğer canlılardan değişik bir ortam ve ilişkiye muhtaç olduğunu da sınırlarım ilk defa güdüleriyile hissediyor. Toplumsallaşınca da, bu zayıf yanlarının giderilmesi çabasından edindiği şeyler kendisini acayip bir mecraya sürüklüyor. Gerçekten de insanlık hikâyesi doğada en ilginç, ilginç olduğu kadar anlaşılmaya muhtaç bir hikâyedir. Bu hikâyeyi kültür ve ahlak olgularının anlam ve gelişim süreçleriyle anlatmak en doğrusudur.

Tabii insan toplumsal bir varlıktır. Toplumsal varlık olmak, herhangi bir hayvan sürüsü gibi olmak değildir. Değişim ve dönüşüm yaşayan insan, yeryüzündeki herhangi bir varlık ve herhangi bir canlı gibi değildir. Bu farklılıktan ötürü insanların yarattıkları şeylere kültür denilir. Kültür insanın kendisinden doğaya kattığı her şeydir. Kültür dediğimiz yaratım ya da değişim ve dönüşüm, yeryüzünde olmayan, ama insanlar tarafından yeryüzüne mal edilen şeylerdir. Tabii insan bunları öyle yoktan var etmiyor. Doğa üzerindeki diğer canlılardan yararlanarak ve mevcut diğer

maddelerden değiştirip dönüştürdüklerinin katkısıyla kültür yapıyor.

İnsanın toplumsallaşma pratiğinde yaşanan derinleşme ilerledikçe, kendi aklının ve zihniyetinin gücüyle yeryüzünde başka benzeri olmayan, adeta sıfırdan yaratım diyebileceğimiz kadar köklü ve güzel ürünler de yapar. Bunun nedeni, varlık olarak insanın kendi toplumsal yapısının ortaya çıkardığı ihtiyaçlardır. Toplumsallık bilinçli bir insan eylemi

**Demek ki toplumsallığımız
Güçsüzlüğümüzü giderirken
Diğer yandan bizlere yeni görev
Ve sorumluluklar da yüklüyor
Toplumsallık hem ihtiyaçları
Gideriyor, hem de yeni
İhtiyaçlar yaratıyor
Belki şöyle demek lazım
Toplumsallık yenilmeyecek
Yeşillikler ve kendisinden kaçan
Hayvanlarla dolu
Kocaman bir ovardır.**

olduğu için, insanın toplumsallaştıkça yaptıkları toplumsal yapının ihtiyaçlarına göre olur. Demek ki toplumsallığımız güçsüzlüğümüzü giderirken, diğer yandan bizlere yeni görev ve sorumluluklar da yüklüyor. Toplumsallık hem ihtiyaçları gideriyor, hem de yeni ihtiyaçlar yaratıyor. Belki şöyle demek lazım: Toplumsallık yenilmeyecek yeşillikler ve kendisinden kaçan hayvanlarla dolu kocaman bir ovardır. Yenilecek bitkilerin tohumlarıyla doludur. İnsana "Al bunları yetiştir ve yaşa" demektir. Bu iş için gerekli bilinçlenme olanaklarını da sunarak. Toplumsallığı bu olanakların kullanılma tarzına insanın kendisinin karar vermesini gerektiren bir olanak olarak da formüle etmek mümkündür. Toplumsallıkla edilen bilinçlilik, insanın doğada kendi kurallarının çok önemli bir kısmını kendisinin yapmasına yol açıyor.

Komünar

Bu, doğada olmayan ya da doğal olarak bulunmayan bir durumdur. Toplumsallık geliştikçe, ortaya çıkan ihtiyaçların giderilmesi ve sorunların çözümü insan yaratıcılığının gelişmesine etkiye bulunuyor. Bu durum insanlığın ilginç şeyler yapmasına yol açmıştır. Bu anlamda kültürleşme ile insan, doğa üzerindeki tüm varlıkları taşı, toprağı, havayı, yeraltı ve yerüstü kaynaklarını kendi süzgecinden geçirerek, ihtiyaçlarına cevap verebilir bir mecrada işleyerek yeniden biçimlendirir. Örneğin taştan ev yapar, ağaçtan gemi yapar, madenleri işleyerek bir sürü yeni şey ortaya çıkarır. Bu yaratımlar karşısında adeta insanın akli durur. İnsan coğrafyayı değiştirir, bahçe eker, ağaç diker, tarla eker, hayvanları alıp evcilleştirir. Hayvanları evcilleştirerek ürünleriyle yaşamını idame ettirir. Bütün bunlar kültürleşmenin ifadesidir. Yani o hayat ovasını kendisine ait bir yaşam cennetine dönüştürür.

İnsanın yeryüzü üzerinde yarattıkları doğal olmayan şeyler olduğu için, insanın kendi aklınca tanımlanması ve anlamlandırılmasını gerektiriyor. Bu anlamlandırmada emek süreci ve karşılanan ihtiyaç önemli rol oynar. Ağaç dışımızda bir varlık olarak vardır. Ama yeryüzünde ağaçtan gemi yoktur. Yeryüzünde taş vardır, ama taştan ev yoktur; koyun vardır, ama yoğurt yoktur; yün vardır, ama elbise yoktur; ses vardır, ama müzik yoktur; güzellik vardır, ama heykel yoktur, resim yoktur. İşte bütün bunları insan yapar. Kültür bu yaratım süreçlerinin tümündeki sonuçlardır, bu sonuçlara yol açan insanın eylemleridir. Örneğin insandan başka hiçbir varlık ağaçları değişik aşamalardan geçirdikten sonra keresteden ev yapmaz. Hiçbir canlı insanlar gibi gemi yapmaz. Böyle bir şey doğada oluşmamıştır. Bunun için insanın yaptığına kültür diyoruz. Bir tanımlamada belirttiği gibi, kültür bu anlamda insanın kimliği oluyor. Kimlik de budur zaten. Yani insan nedir diye sorulursa, insan bütün bunları yaratandır demek mümkündür. Yoksa insanı sadece biyolojik bir olgu olarak tanımlayamayız. Çünkü biyolojik yapımız hayvanlardan çok farklı değildir. İnsan da hücre, dokü, organ, sistem denilen karmaşık maddeler

organizasyonundan oluşur. Bu biyolojik yapılar, dizilişleri farklı olsa da, tüm canlı varlıkların ortak özelliğidir.

Genel biyolojik tanımlama itibariyle yaklaşıldığında, insan öteki canlılardan öyle çok farklı bir varlık değildir. İnsanın farkı işte bu ürünleri yaptığına ortaya çıkıyor. Zaten insan nedir sorusu sorulduğu zaman, insan kendisini bir de bir kültürel varlık biçiminde tanımlar. Yani insan kendisini yaptıkları temelinde tanımlamaktadır. O zaman biz kültür derken insandan bahsediyoruz ya da insandan bahse derken de aslında insanın emeğiyle yarattıklarından bahsediyoruz. Bu noktadan hareketle, bu nasıl bir insandır, bu nasıl bir grup veya bir toplumdur, bu nasıl bir halktır denildiğinde, öyle çok soyut tanımlamalar geliştirmek yanlış olur. Kültürü ifade ederken, yaşam tarzı dedik; diğer bir tanımlamada da tarih boyunca yarattığımız şeylerden bahsettik. O zaman bir insanı, bir grubu, bir toplumu ya da bir halkı ele alırken, bunlar kimdir sorusuna cevap, yarattıklarına bakılarak verilmek durumundadır. İnsanlar için yarattıkları, emekleri ve pratiği dışında yapılan tanımlamalar niyetsel tanımlamalardır. Tanımlama ölçümüz yaşam tarzına bakılarak yapılmalıdır. Yaşam tarzı derken de basit, dar bir çerçeveden bahsetmiyoruz. Bu çok köklü bir tanımlama gerektiriyor. Bu tanımlama tarihe uzanmalıdır. Kendimizi şu anki durumumuzla tanımlayamayız.

Eğer herhangi bir toplumu ya da insanı günceldeki durumuyla tanımlamaya kalkarsak ne olur? Basit bir dille, bu aşırı bir bencillik olur, benmerkezcilik olur. Zaten böyle olsaydı, her birimiz her şeyi sıfırdan başlatmak zorunda kalacaktık. Hiç görmediğimiz, bilmediğimizi sandığımız birçok şeyi yaşıyor olmamızdan da anlaşıldığı gibi, bireyi ve toplumu tarihsel olarak yaşananlardan kopuk tanımlamak mümkün değildir. O zaman kültürel tanımlama da en basitten en karmaşığına kadar her düşünce kalıbının, söz ve davranışın uzun bir geçmişinin olduğunu bilerek yapılan tanımlamadır. Bazı davranışlarımızın, hatta sözlerimizin en az on beş bin yıllık geçmişlerinin olduğunu bilmek durumundayız. İnsan kısa

Komünar

bir süreyi de kapsasa, aslında ağırlıkta geçmişini yaşıyor.

Biz yaratımdan bahsettik, insanı yaratmaktan söz ettik. O zaman insan açısından bir tanımlama yapılırken, bütün insani yaratımları, insanın yaşadığı değişim ve dönüşümleri göz önünde bulundurarak bir tanımlama yapmamız gerekecektir. Yine insan tanımlanmasının bütünlüklü olması için de tüm özelliklerinin değerlendirilerek bir tanımlanmanın yapılması gerekir. Nasıl ki insanı tarihten kopuk ele almak bencilce bir yaklaşım olursa, bütünlüklü ele almamak da sübjektif ve duygusal tanımlaya yol açar. Bu, kültürel bir tanımlama olmaz. Kültürleşerek kendini yaratan insanın bazı yanları iyi, bazı yanları kötü olabilir. O zaman bu nasıl bir insandır? Bir insan yalan söylemiyor, ama konuşmasını da bilmiyor, öyleyse iyi bir insan değildir, eksik bir insandır; iyi konuşabiliyor, ama pratiği yoktur, öyleyse eksik bir insandır; yapıyor, ama yaratıcı değildir, öyleyse iyi değildir. Yani insan açısından böyle bir tanımlama olmaz. İşte fiziği var, ama estetiği yoktur; öyleyse eksik bir insandır. İnsandır, ama davranışları güzel ve çekici değildir, iticidir; eksik bir insandır. Çünkü ne dedik? İnsan kendini yaratır, bu biçimde kendi kimliğini var eder. Kimlik derken bütün bu şeylerden bahsediyorsak, o zaman bizim kendimizi, kendi toplumumuzu, topluluğumuzu, kültürel kimliğimizi var eden tüm değerlerimiz temelinde tanımlamak gibi bir zorunluluğumuz ortaya çıkar.

Eğer bazı yanları iyi, bazılarında kötü olarak belirteceğimiz eksiklikler varsa, o zaman neden insanda böyle bir durum ortaya çıktı sorusu akla gelir. Acaba neden insan kendisini var eden tüm insani yanlarını bir denge içinde tutmuyor, geliştirmiyor? Bu kader olabilir mi? Ya da hangi insan zaafı var ve hangi zayıflığı halen giderilmemiş ki, bu durumlar ortaya çıkıyor? Bu soruların cevabını kısa bir iki cümlede vermek mümkün değildir. Ancak eksikliklerine rağmen insanı yaşatan toplumsallığı ise ve bu toplumsallığı içinde kendisini var eden kültür yaratma biçimiye, bu durumda bu her iki olgunun sorgulanması gerekir.

Çünkü mevcut durum, yani insanın hem iyi hem kötü hallerinin yan yana olması, hele hele aralarında derin uçurumların bulunması toplumsallığa uymaz. Toplumsallık eksikliğimizi ortadan kaldırmak için bulduğumuz çaredir. O zaman bu sorunların nedeni, toplumsallığımızın veya içinde yetiştirildiğimiz kültürleşmemizin biçimiyle ilgilidir. Bu sorulara şimdilik bu kadar cevap yeter. Yani bu ikilemin kader olmadığını bilmek gerekir.

Kürtler Kültürleşmeyi Yaratan İlk Halktır

Kürtleri tanımlıyoruz. Şimdi neredeyse herkesin kendine göre bir Kürt tanımlaması vardır. Türk egemenine sorarsanız, Kürt için "Dağlı Türk'tür, kuyrukludur, hiçbir şeyi yoktur" diyecektir. Fars'a sorarsanız, kendisinin küçük kardeşi olduğunu söyleyecektir. Arap'a sorarsanız "Kürt Dağlıdır, Arap'ın Müslüman kardeşidir" cevabını alırsınız. Bu tanımlamalar nedir? Bu tanımlamalardan şunu anlıyoruz: Demek ki, Türk egemenlik sistemine göre Kürt denilirken, dağda kalmış, ilkel, hiçbir yaratımı olmayan, kendisinden bir parça olan bir halk söz konusu edilmektedir. O Kürt'ü 'kendisinden bir parça' olarak görse de, Kürt çok geridir. Kaldı ki, zaten 'kuyruklu Kürt' diyorlar, yani Kürtler hakkındaki tanımlamaları budur. Dilleri kısmen değişmiş olsa da, Türk egemenlerinin kafasındaki Kürt budur. Fars egemenine göre Kürt, yarattıkları fazla olmayan, her şeyinin kendilerince yaratıldığı, kendi kültürleriyle beslediği bir topluluktur. Egemen Arap zihniyetinde, Kürt Müslümanlaştıkça insan olabilen bir toplumdur; onun dışında insan olmayan, yaşama hakkı olmayan bir topluluk tanımlaması hâkim yaklaşım durumundadır. Egemen sistem açısından, zaten Kürtler diye bir şey yoktur. Çünkü resmîyetlerinde Kürt yoktur. O zaman bu tanımlamalara bakılırsa, biz kültürsüz ve kimliksiziz; o zaman biz yaratımsız, değişip dönüşmeyen bir topluluğuz. Dünya egemen siyasal sistemi açısından da genel hatlarıyla durum budur.

Yine Kürtler içerisinde işbirlikçi dedikimiz insanların bir Kürt tanımlaması söz ko-

Komünar

nusudur. Bunlara göre de Kürtler her zaman çok iyi kendilerini güç yapabilen bir kültürel yaratımın sürekli kesintisiz üreticileridir ve çok mücadelecedir, ama işte düşmanları kendilerine her zaman engel olmuşlardır. Bu kesimlerin Kürt tanımlamalarının bir yanı çok abartılı, bir yanı da çok zavallı oluyor. Yani bu tanımlamalar sübjektiftir, siyaset kültürü açısından da milliyetçidirler. Bunlar Kürtler içinde egemen sınıflar olduğuna inananlardır. Bunların Kürt kültürüne yaklaşımları, Kürtlerin mevcut durumlarını kendi siyasi, ekonomik ve diplomatik çıkarları için kullanmaktan ibarettir. Kürtlerdeki yalan kültürünün sahibidirler.

Ama bir de PKK'nin Kürt tanımlaması vardır. Bizim Kürt tanımlamamız, Önderliğin son Savunmaları'ndan sonra tabi ki biraz daha değişmiş, farklılaşmıştır; Kürtleri özellikle kültürel tarihi anlamında tanımlamalarımız Önderliğin yeni yaklaşımıyla daha köklü değerlere dayandırılarak yapılmaktadır. Bu konuyu sonraki bölümlerde tartışacağız.

Buradan şu sonuca ulaşıyoruz: Bugün bizim Kürt sorununu kimlik ve kültür sorunu olarak dile getirmemizin, bir halk olarak yaşama iddiasında bulunmamızın, kendimize bir yaşam alanı yaratmak istememizin, en azından diğer halklarla iradeli, özgür ve kardeşçe yaşayabilecek bir düzeyi, bir ortamı yakalayabilmemizin amacı, aslında kendi yarattıklarımızı herkese kabul ettirmek istememizdir.

Yani bir halk olarak biz de iyiyiz, biz de yaratım sahibiyiz, biz de değer yaratabiliyoruz demeye getiriyoruz. Bizim de bir özgürlük ve kardeşlik iddiamız, tarihten gelen ve günlük yaşamımızda var olan köklü kültürel değerlerimiz vardır demek istiyoruz. Bazıları "Hayır, sizin hiçbir şeyiniz yok" diyorlar. Ancak soruna kültür penceresinden bakınca, bu inkarcıların ne kadar yalancı oldukları daha iyi anlaşılır. Bizim büyük haklılığımız da buradan ileri geliyor. Kültürel tanımlama, bir toplumu en objektif tanımlama biçimidir.

Aslında biz bütün bunları kanıtlamaya çalışıyoruz. Biz buyuz, bir dilimiz vardır, bu dil köklü bir dildir, binlerce yıldır konuşuluyor, hatta tarımın ilk dilidir diyoruz. Kaldı ki, bazı kültür araştırmacıları kültürü tarım devriyle başlatırlar. Bu tanımlama genelde büyük oranda kabul ediliyor. O zaman Kürtler kültürleşme anlamında ilk yaratıcı halktır, yani kültürleşmeyi yaratan ilk halktır. Çünkü arkeolojinin tespit ettiğine göre, ilk tarımsal faaliyet, ilk yerleşik yaşam Mezopotamya'da, bugün Kürt denilen toplumun anaları ve ataları tarafından geliştirilmiştir. Bu tanımlama gereğince kültürleşme demek, Kürt anaları ve atalarınca başlatılan toplumsal süreç demektir. Demek ki, o zaman kültürel olarak inkarcıların bize dayattıkları "Siz yoksunuz" yalanının tam tersi bir durum ortaya çıkıyor. Biz halk olarak varız. Kültürümüzün de insanlık ailesi içinde ilk ortaya çıkan kültür olması gerçeği vardır. Kürt kültürü için bu çok büyük bir özgünlük ve ayrıcalıktır. Güç kaynağımız bu gerçeği bilince çıkarmamızdan geçer.

Hem Kürt kültürü için, hem de genel kültürel süreçlerin daha iyi anlaşılması için değerlendirmemizi toplumsal yaşama bağlı olarak ilerletmek gerekir. Kültür için kabaca da olsa bir tanımlama ortaya çıktı. Ancak kültür kavramının daha iyi anlaşılması için özelliklerini değişik açılardan da ele almak gerekir. Bu konumuzun daha iyi anlaşılmasını sağlar.

Kültür insanlarla birlikte sürekli değişen bir olgudur. Fakat kültürde her şey her zaman değişmez. Kültürel değişim noktası, üzerinde en çok tartışma yapılan konudur. Ne, nerede,

Komünar

nasıl değişmiş, hatta değişmesi gerekiyor muydu gibisinden birçok soru sorulur ve cevapları aranır. Bu konuda önemli olan değişimin sebeplerini anlamaya çalışmaktır. Kültür insanın yaptıklarıysa, bu yapıları neden bir daha değişmemek üzere yapmıyoruz acaba? Kültürel değişim yapmak bir zorunluluktur. Çünkü kültürleştirdiğimiz yaratımlarımızın hammaddeleri sürekli bir değişim içindedirler. Kendilerinden faydalandığımız ürünlerin bize rağmen bir değişim yasası vardır. İnsan yaşamını zorlayan koşullar değişiyor. Gece ve gündüzün, mevsimlerin bir değişim döngüsü vardır. İklim koşulları değişmektedir. Tüm bunlar kendisine göre karşılanması gereken ihtiyaçlar ortaya çıkarır. Doğa sürekli değişim halindedir ve buna cevap olmak gerekiyor. Her yerde aynı koşullar bulunmaz. Bu koşullara yanıt vermek gerekiyor. Bu tabii koşullar insan ihtiyaçları gibi doğadan alıp kullandığımız maddelerin de bir özelliği olarak karşımıza çıkıyor ve bunlara çare bulmak gerekiyor. Örneğin kullandığımız ağaçların belli bir ömrü vardır. Evcilleştirdiğimiz hayvanların ömürleri sınırlıdır. Kültürleştirdiğimiz ürünlerin de belli bir dayanma süresi vardır. İşte tüm bu toplumsallığımız dışında ve bize rağmen olan değişim diyalektiği, kültürel değişimin yapılmasını zorunlu hale getiriyor. Ancak değişimin nasılına, bunun hangi koşullarda olması gerektiğine ve hangi temel maddeyi kullanacağına insan karar veriyor. Bu da kültürel değişimin hızını ve biçimini belirliyor. Bu noktadan sonrada kültürel değişim olgusuna toplumsal yapı ve toplumsal yapının kuralları karar vermeye başlıyor. Kültürel değişimde asıl karmaşa da bu noktada devreye giriyor.

Kültürel değişimin yaşanmasında diğer önemli şey, tüm kültür değerlerinin insan olgusunda yol açtığı maddi ve manevi boyuttur. İki temel kültür vardır: Bir maddi kültür, yani üretim ve üretim araçları; bir de manevi kültür, yani zihniyet kalıpları, düşünce ve ahlak gibi unsurlar. Önder APO bu konuyu son Savunmalarında çok çarpıcı bir biçimde değerlendirmiştir. Kültürün maddi ve manevi öğe-

leri arasında yaşanan dengesizlik de kültürel değişimin bir nedenidir. Bu toplumsal bir yasadır. Toplumsallığın nicel ve nitel değişimi maddi ve manevi kültür arasında bir dengesizliğe yol açtığında, insanlık bunu bir şekilde gidermek ister. Bu istem kültürel değişime neden olur. Örneğin, Önder APO, köleci toplumdaki feodal devletçi topluma evrilmenin nedenini, köleciliğin maddi olarak büyümesine rağmen maneviyatının bozulup yozlaşmasına cevap arayışı olarak değerlendirdi. Yani köleciliğin bir devlet biçimi olarak yüz binleri üretime ve savaşa koşturduğunu, her tarafın köleleşmiş insanlarla dolu olduğunu, ama zihinsel olarak çürüme içinde bulunduğunu belirtti. Din bu manevi çürümüşlüğe çare bulmak için devreye giriyor. Aslında ahlakı dayatıyor. "İmana gelin" diyor. Bunun için dinlerde iman ve itikat sahibi olmak çok önemlidir. Dinlerde temel kültürel değerleridir bunlar ve insanlık için biraz daha nefes alma imkânı yaratıyorlar. Bu yenilenme zihinsel planda, yani zihniyet ve düşüncede yenilik getirdiğinden, yeni bir kültür şekilleniyor. Kültür değişimi yaşanıyor.

Bugün de benzer bir durum vardır. Maddi olarak birçok olanak ve zenginlik mevcuttur. Ama manevi kültürün zayıflığı, bu zenginliğe rağmen insanlığa yaşamı dar ediyor. Kaos var diyoruz. Önderlik paradigmasından anladığımız kadarıyla, kaos manevi olarak yaşanıyor. Yani maddi yaşam denilen üretim sahası ve araçlarında, bunların insanlar tarafından kullanılmasında ciddi bir sorun yoktur. Bu maddi gelişmişlikle insanlıktaki düşünce ve duygu arasında yaşanan çelişkiler toplumsal kaosa neden olmuştur. Kapitalizm bölümünde de dile getirilebilir, ama ilk elden bunların belirtilmesi gerekir. Daha somut olarak, örneğin üretim çok fazladır, ama açlık vardır. Her gün kaç çocuğun, bilmem kaç insanın açlıktan veya yeterli ve dengeli beslenememe nedeniyle öldüğünden bahsediliyor. Barınma ihtiyacını karşılayacak teknik imkânlar çok gelişmiştir. Ama barınaksız milyonlarca insan vardır. Demokrasi herkesin ağzında çiğnediği sakızdır. Ortadoğu'da Kürdistan'a bakın: İnkârcılık vardır. İşte kaos budur. Önder APO'

Komünar

nun ikibinli yılların başında "Herkese zihniyet ve vicdan devrimi lazımdır" demesinin anlamı kaynağını bundan alıyor. Sonrasında da bu devrimlerin nasıl ve hangi temelde olması gerektiğini göstermek için yeni paradigmasını geliştirdi. Önderliğin tüm savunmaları bunun için yazıldı. Bunun için Önderlik Savunmaları Önderliğin kendisini değil, insanlığı, Kürtleri ve bizi savunmaktadır. Kime karşı? Kapitalizme karşı, onun şahsında beşbin yıllık egemenlikçi sisteme karşı. Bu noktaları değişik vesilelerle değerlendireceğiz. Çünkü kültürel değişimde anlaşılmasında yarar olan bir durumdur bu.

İnsanın Kendi Emeği ve Eliyle Yarattığı Bir Kültür Dünyası Vardır

Kültür olgusu değerlendirildiğinde önemli olan noktalardan biri de kültür değerlerinin ilkleri konusudur. Örneğin köy kimin kültürüdür denildiğinde, nerede köy varsa, köy onların kültürüdür denilemez. Tarım kimin kültürüdür denildiğinde, nerede tarım yapılıyorsa, tarım onların kültürüdür denilemez. Tarım ilk nerede çıkmışsa onların kültürüdür. Ancak temel insani yaratımlar ki, bunlar varlık gerekçemizdir, toplumsallığımızın özüne şekil veren yaratımlardır. Bu yaratımlar evren-selleşirler. Evrenselleşirken de gittikleri her yerde oradan mutlak suretle bir şeyler de bün-yelerine katılır. Bünyeye katılan değerlerden ötürü de, bir yaratım gittiği yerde özünü korumak kaydıyla kendisine yeni biçimler verilebilir. Böylece de gittiği her yerde ait olduğu insanların kültürel değeri olup çıkar. Kültürel değişim olgusunda "ilkler" olmanın özelliğini unutmadan, bu değişimin toplumsal tarih içinde nasıl geliştiğini anlamak da önemlidir. Toplumsal değişim bir anlamda kültürel değişimdir. Bunun tersi de doğrudur.

Kültür insan ürünü bir şeydir, yani insani bir yaratımdır. Biz insanın ihtiyaçlarından bahsettik. İnsanın toplumsal yaratımları evrenselleşebilir de, böyle bir karakterleri vardır. İnsanın toplumsal merkezli temel ihtiyaçları her yerde birbirine çok benzer. Dolayısıyla bu temel ihtiyaçları gideren yaratımlar neyse evrenselleşebilir. Onların kimliği yok-

tur, kimliği insandır. Bir değeri bir halk, bir coğrafya yaratabilir, ona kimlik kazandırabilir, bu değer ona mal edilebilir; ancak niha-yetinde ortaya çıkartılan yaratımların hepsi insani şeylerdir, yani insan yaratımlarıdır. Böyle bir değerlendirme temelinde kültür denilen olguyu değerlendirirsek -ki, kültüre insanın yarattığı her şey dedik, böyle bir tanımlamayı kabul ediyorsak-, o zaman çok somut olarak insanın tarihsel süreç içerisinde yaşadığı gelişmeyi ele alarak değerlendirmek demek, bir anlamda kültür değişimi ya da kültürel gelişim değerlendirmesi yapmak demektir. İnsan nasıl yaşamış ve hangi tarihsel süreçlerden geçmişse, kültürel değerler de o tarihsel süreçler içerisinde yeni ihtiyaçlar temelinde ortaya çıkmışlar; o ihtiyaçlar nasıl giderilmişse, onları izleyerek bir değişim ve dönüşümü yaşamışlardır. İnsanın kültürel değişimini bu biçimde izlemek anlamlı ve doğru olandır.

Kültürel yaratımlar dünyası insanın doğa içinde yarattığı ikinci bir doğa olarak kabul edilir. Kültür için böyle bir tanımlama da kabul edilmektedir. Çünkü biz şunu iyi biliyoruz: İnsanın yeryüzünde yarattığı şeyler, yeryüzünde birebir olmayan şeylerdir. Her ne kadar hammaddesi doğada varsa da, bunların bir kısmı da çok ilginç değişim süreçlerinden geçerek biçim alıyor ve maddi bir olguya dönüşüyor. Dolayısıyla bu yaratım tarzı kendisiyle birlikte özellikle günümüzde yakaladığı seviyeyle doğaya ikinci bir doğa eklemiştir. Bu anlamda insan kültürel yaratımları sayesinde kendi varlığını doğada ikinci bir doğa haline getirmiştir. Kurduyla, kuşuyla, ağacıyla, havasıyla, karıyla, fırtınasıyla bir doğanın kendisi vardır; bir de insanın kendi emeği ve eliyle yarattığı bir kültür dünyası vardır.

Örneğin bu okulun içerisine bakalım: Burada bir sürü şey görüyoruz. Bu okulun kendisi doğaya eklenmiş bir şeydir. Eklendiği için de, buna ikinci doğanın ürünü denir. Çünkü bu temeldeki yaratımlar o kadar çoğalmıştır ki hatta egemen sistemler bunu çok abartılı tarzda yapıyorlar, bu insan yaratımı

Komünar

olgular neredeyse ana doğayı yutacak düzeye gelmiştir. Bizim kültür dünyası derken bahsettiğimiz ikinci doğada böylesi bir durum da söz konusudur. Dolayısıyla kültür, doğa üzerindeki ikinci doğa, ama insan eliyle yaratılmış ikinci doğa olarak kabul edilir. Kültür açısından bu da bir tanımlamadır, değerlendirilmez. Kültür denilirken, bizim uygun görebileceğimiz tanımlamalar bunlardır. Şimdilik kültürün de üretken bir gerçeklikten kaynaklandığını, tıpkı doğa ana gibi ürünler verdiğini belirtmekle yetineceğiz.

Kültür olgusunda söz konusu insan olduğu için, konuyu daha somut ele almamızı sağlayacak temel bazı noktalara değinmemiz daha doğru olur. Kültürün sürekli değiştiğini ve bu değişimin çok tartışıldığını yukarıda belirttik. İnsanla ilişkili olduğu için, kültürün sürekli değişmesi gerekiyor dedik. Çünkü insan sürekli değişiyor. Kültürde sürekli bir değişim yaşanınca, bu değişimin toplum üzerindeki etkilerini, toplumla olan ilişkilerini nasıl ele almamız gerekir gibi bir soruyla karşılaşırız. Toplum kendisini değiştiren, bunu nasıl kendi kimliğiyle ifade edebilir sorusu ortaya çıkar. Ya da burada kimlik nasıl bir değişim ve dönüşüme uğruyor sorusu ortaya çıkmış olur. Bir kere insanın değişebilmesi için, toplumsal yapıda uygun koşulların vücut bulması gerekir. Yani insan durup dururken belli bir değişimi yaşamaz. Toplumsal diyalektik var. İnsan yapar bunu. Önderliğin Bir Halkı Savunmak kitabında ilk cümle "Toplumsal gerçeklikten kaçmak zannedildiğinden daha zordur" biçiminde formüle edilmiştir. Günümüzde kabul edilen temel tanımlama, insanın toplumsal bir varlık olduğudur.

Kimi araştırmacılar toplumu insanın bir kültürü olarak tanımlıyorlar. Kimileri de kültürü toplumsallaşmanın bir ürünü olarak ele alıyorlar. Ama biz toplumsallaşma olmadan insanın kültürleşemeyeceğini biliyoruz. Çünkü insanlarda değişimi yaratacak, ürün ortaya çıkartacak, doğaya rağmen var oluşu sağlayacak şey, insanın toplumsal bir varlık olarak kendisini var edebilmesidir. Dolayısıyla kültürleşme açısından ilk şart insanın toplumsal-

laşmasıdır. Çünkü toplumsallaşma sağlanmadan insanlaşmanın sağlanamayacağını Önder APO çok net bir şekilde ortaya koyuyor. Fakat toplumsallaşmanın kendisi de bizzat insan yaratımı olduğu için, ona da bir insan kültürü denilebilir. Ancak kültür derken kastedilen bundan değişik bir şey olduğu için, bu tanım çok kaba ve genel kalıyor. Konumuzu tam olarak izah etmeye yetmiyor.

Dolayısıyla biz, "Kültür ve kimlik ürünlerinin hepsi toplumsal gerçeklik içerisinde yaratılır" ilkesini benimsiyoruz. Kimlik kazanma, yaşam yaratma, değişip dönüşme ve doğa karşısında kendini var etmenin ilk koşulu toplumsal olmayı başarmaktır. Bu, kültürleşmeye başlama açısından ilk adımdır. İnsan toplumsuz, toplum insansız olmaz. Bu realite ile toplumsal değişim ve kültürel değişimi yan yana izlemek gerekecektir.

Toplumsallığın, analitik akıl dediğimiz ve içinde insanın zihnini ve duygularını kullanarak, yönlendirerek, amaç belirleyerek, plan ve proje çizerek, tasarımda bulunarak kendisini geliştiremediği bir süreci vardır. Bu dönemde toplumsal yaşamın birçok ilk'i yaratılıyor. Bilindiği gibi, insanlığın her aşamasında ilkler çok önemlidir. Bu ilklerin karakterinde en çarpıcı olan, olması gerekenlerin olmasıdır. Bir anlamda insanlığın başlangıç süreçlerinde, ilkler olması gerekenler olduğu için ortaya çıkıyorlar. Yani gelişigüzel, birilerinin canı sıkılmış da yapmış değiller veya bugün olduğu gibi kapitalist şirketlerin daha çok para kazanmak için kafa patlatarak zoraki yarattıklarına hiç benzemiyorlar. Karakterleri kesinlikle böyle değildir. Bu anlamda ilk kültürel yaratımlar toplumsal varlığın yaşamı için, onun özüne uygun olarak ortaya çıkıyorlar. Bunun için hem ilk insan yaratımları, hem de bunlar etrafında bunlarla birlikte oluşan toplumsal biçim herhangi bir toplum biçimi değildir. Yani kesinlikle gelişigüzel gerçekleşmemiştir. Bir tetiklemeden, ilk emirden bahsedilecekse, bu da kesinlikle doğa yasalarına uyumdur, toplumsal özün devreye girmiş olmasıdır. Toplum-doğa, toplum-birey ilişkisinin doğruya yakın kurulmuş olmasıdır.

Komünar

Bu dönemde insanın doğa ve kültür değerleri ile arasında müthiş bir uyum söz konusudur. Kültür tanımlaması yaparken, 'doğaya rağmen' biçiminde bir ifade kullanmıştık. Bu anlamda insanların kendi yaratımlarını geliştirmesi açısından yapmaları gereken ilk şey, 'doğaya rağmen' aşmalarıdır. İnsanın doğanın fiziki koşulları olan soğuğunu, karını, kışını ve saldırgan hayvanlarını atlatması, kendini koruması, doğa ürünü olan besinleri bulup tanıması, bu noktada ortaya çıkacak sorunları aşması gerekir. Bunun için ilk toplumsallaşma, ilk yaşam tarzı ve bu tarz içerisinde insanların kendi yaşamlarını idame ettirmek için ortaya çıkarttıkları ürünler çok önemli olur. Onlar insanların ilkleridir. Bu noktada Önder APO da "İlkler çok çarpıcıdır" diye vurgu yapıyor. Bir de o dönemde, ilkler olması gerekenlerdir, dedik. Belki felsefe ve günümüz bilimselliği açısından bu çok fazla kabul görmez; ama dönemin ilkleri, bir bakıma olması gerekenler, adeta birer zorunluluk gibidir. Başka bir yol üzerinden de gelişme olabilir, yaratımlar gelişebilirdi. O zaman da biz bugün böyle bir insandan bahsedemerdik. O zaman farklı bir insanlık ortaya çıkmış olacaktı. O zaman gelişmeler değişik bir rotada gelişirdi. Bu durumda farklı bir duruşun seyrini izlememiz gerekecekti. Ama üzerinde yaşadığımız bir gerçek vardır. Bunu inkâr edecek değiliz. Bize düşen, bu kanıtlanmış olanı anlamaktır, değerini bilmektir; bugün de bu yaşamın mirasına dayanarak birçok noktada kendimizi savunduğumuzu bilmektir.

İnsan başlangıçta çok zayıf bir varlık olduğu halde yaşayabilmiş ve bugüne kadar gelebilmişse, demek ki kurduğu ilk sistem insanları var etmeye en müsait sistem olmuştur. İlk insanların var oluşu değerlendirilirken, belki de gelinen düzeyin gelişmişliğinin insanda yarattığı güvenden de olacak, onları "basit, ilkel, hatta geri" gibi nitelendirmek adetten sayılır. Varsayalım ki bu nitelendirmeler doğrudur. Maddi olanaklar itibarıyla de, zihinsel olarak da bugünle kıyaslandığında tabii ki bir basitlik vardır. O zaman günümüz insanları olarak şu soruyu kendimize

sorup yanıtlamalıyız: Günümüz olanaklarına rağmen hayatta kalmak bu kadar zorsa, ilk insanlık o basitliğine ve bir o kadar da dış koşulların zorluklarına rağmen, yaşamı hangi temelde başardı? Bu başarının sırrı nedir acaba? Hangi kültür veya toplumsal biçim tüm bu zayıflıkları giderdi ki, kesintisiz bir insanlık yaşamı var olmayı başardı?

Önder APO bunu komünal toplum olarak tanımladı. Bu yaşam kendi içerisinde paylaşımcıdır, özgürlükçüdür. Bu yaşam kendi içerisinde doğayla uyum içinde ve doğanın diğer canlılarıyla uyumlu gelişen bir yaşamdır. İnsanlar uzun bir süre göçebe halinde yaşıyorlar. Bu yaşamda ihtiyaçlar en doğal haliyle karşılanıyor, gideriliyor. İlk kültürleşme insanlar açısından böyle geliyor. İnsanlığın kültür değerleri, araştırmaların ortaya çıkarttığına göre, bu kök üzerinde oluşmaya başlar. Kültürleşme ya da insanın kendini var etme gerçekliğinden bahsederken, herhangi bir kültürleşme ve toplumsallaşmadan bahsetmiyoruz. İnsanları var etmeye sevk eden ve bir anlamda olması gereken komünal toplumdaki, onun komünal kültüründen ve kimliğinden bahsetmiş oluyoruz. Kültürel var oluş ve yaşam tarzının doğanın zorluklarına rağmen ilk dönemlerdeki gerçekleşmesi tüm kültürel tarihimizin temelini döşemiştir. Temel orada atılıyor, ondan sonrasında da toplumsallık bildiğimiz tarihsel süreçler içerisinde değişim ve dönüşüm yaşayarak günümüze kadar geliyor. İşte tüm zorluklara rağmen insanlaşmanın başarısındaki sır bu yaşam kültüründe gizlidir. Bize insanlaşma bunsuz mümkün olmazdı gibi geliyor. Zaten bu kanıtlanmış bir durumdur. Bu işe niyetlerimizi karıştırarak, keşke gerçekleşen biçimiyle değil de bilmem nasıl olsaydı diyecek olanağımız ve lüksümüz olamaz. Toplumsal tarih ve kültür buna izin vermiyor.

Bunları neden bu biçimde vurguladık? Çünkü kültürdeki değişim diyalektiği toplumsal değişimin paralelinde oluyor. Neden bu böyledir? Çünkü kültür derken insanın kendi yaratımlarından bahsediyoruz. Kültür ürünlerinin değişmesi, insan değişiminin somutluk kazanmasıdır. İnsanın kendi yaratımları da in-

Komünar

sanın kendi ihtiyaçlarına verdiği cevaplar temelinde gelişiyor. İnsanlar durup dururken yaratmazlar veya toplum keyfi öyle istediği için yaratmaz. Doğada böyle bir şey olmadığı gibi, toplumsal gerçeklik içerisinde de yoktur. İhtiyaçların dayatıcılığı olmazsa hiçbir şey yaratamazsınız. Yaratsanız bile kimseye kabul ettiremezsiniz, toplumsallaşamazsınız. Toplumsallaşmadıkça da elbette kültürel bir varlığa dönüşmez, alıcısı çıkmaz, kabulleneni olmaz.

***İhtiyaçların dayatıcılığı olmazsa
Hiçbir şey yaratamazsınız
Yaratsanız bile kimseye kabul
Ettiremezsiniz
Toplumsallaşamazsınız
Toplumsallaşmadıkça da elbette
Kültürel bir varlığa dönüşmez
Alıcısı çıkmaz, kabulleneni olmaz.***

Kültür aynı zamanda kalıcılığı da ifade eder. Bazı kültürel değerler bir süreç için gerekli olan ürünler olduklarından geçicidirler. Bazıları sadece dar bir grup içindir, dar bir toplumsal örgütlülük içindir. Ama asıl kültür gerçeği derken, kalıcı ve karakterinde toplumsal yani güçlü olgulardan bahsediyoruz. Yani doğa ile insan ilişkisinde insana yaşama olanağı sağlayan ve toplumun kendi içerisindeki zorluklarına rağmen insanı toplumunun bir üyesi yapan değerler bütününden bahsediyoruz.

***İnsanın İhtiyaçlarını Giderme Çabası
Kültürel Değişimin Temelidir***

Kültür ürünlerini insanla bağlantılı olarak iki ana başlık biçiminde ele alabiliriz. Kültürel değişim içerisinde ağırlıkta kalıcı olan değerler vardır. Bazı toplumsal yaratımlar da dönemsel ihtiyaçları karşılamak için ortaya çıkmışlardır dedik. Yaratılmasına sebep olan ihtiyaçlar giderildikten sonra da ortadan kalkmış ya da biçim değiştirmiş kültür ürünleri söz konusudur. Kalıcı olanlar toplumsal

gerçekliğin özünü çok sıkı bağlantı içinde olmayı ifade ederler. Bunlar toplumu var eden, onu bir arada tutan ve devamlılığını sağlayan şeylerdir. Başka bir deyişle kalıcı olgulardır. Örneğin paylaşım, toplu yaşama alanları olarak köyler ve kasabalar, konuşma yani dil, düşünce vb. olgular kalıcı şeylerdir, insanla birlikte vardır. Bir de toplumun temel özelliği olan sürekli değişim ve dönüşüme paralel olarak değişen şeyler vardır. Bir yerleşim biçimi olarak köy ve şehir belki değişmez, bir arada yaşam olgusu değişmez; ama köy büyüyüp küçülebilir, evlerin mimarisi değişebilir, evleri yaparken insanların kullandığı malzemeler değişebilir. Bu değişim kendisiyle farklı bir biçim yaratabilir. Bu değişim o yapıyı dayanıklı ya da zayıf kılabilir. Bunlar da kültürel yaratımlardır. Kültürel değişim içinde ele alınabilirler.

Bu olgular da insanları etkiler. Örneğin bir yerde taştan ev yaparsanız, bu eylem kendisiyle birlikte farklı bir yaşam alanı, üretim alanı ve farklı ilişkiler geliştirir. Ağaçtan ev yaparsanız, bu çok farklı şeyler gerektirebilir. Ağaçtan ev yapmak için testere önemli bir araçtır. Taştan ev yaparken de balyoz önem kazanır. O zaman ağaçtan ev yaparken, testere yapımı bir kültür olarak ortaya çıkar. Taştan ev yaptığımızda da balyoz yapma kültürü gelişir. Bütün bunlar zincirleme bir şekilde insanların duygularını, düşüncelerini, emeklerini, emek süreçlerini ve toplumun kendi içerisindeki ilişkilerinin hepsini etkiliyor. Örneğin ormanın hiç olmadığı bir yerde testere pek bilinmez. O zaman bu araç kimsenin işine yaramaz. Taşın olmadığı bir yerde de belki balyoz bilinmez. Bu araçların ortaya çıkması için yaşamda kendilerine ihtiyaç duyulması gerekir. Burada şu ortaya çıkıyor, bunlar Marksist teoride çok çözümlenmiştir: İhtiyaçlar kültürel ürünlerin ortaya çıkması için belirleyici olmaktadır. Engels'in deyişiyle, ihtiyaç keşfin anasıdır.

Coğrafyaya, ihtiyaçlara, toplumsal değişim ve dönüşüme göre bir de böyle değişen kültürel ürünler ve yaratımlar vardır. Değişenler içerisinde bir kısmı yok olabiliyor, yani

Komünar

ortadan kalkabiliyor. Bu değerler içerisinde sürekli bir değişimi yaşayanlar olabiliyor. Örneğin üretim araçları sürekli değişen kültür değerlerimizdir. Kültür içinde üretim tarzı ve araçları sürekli değişen yaratımlardır. Toplayıcılık ve avcılıkla ilk üretim işine başlayan insanlığın, günümüzde fabrikalarda ne tür ürünler ortaya çıkardığını biliyoruz. İnsanlık tarımda eliyle toprak kazmaya başlamışken, bugün traktörlerle artık büyük tarlaları tarıma açabiliyor. Bu anlamda kendi içerisinde sürekli bir değişimi yaşayabiliyor.

Kültür ürünlerinde değişim için toplumsal ihtiyaçların dayatıcı olması ve insanların bunun farkına varması gerekiyor. Bu değişimin nasıl tanımlanacağı ve hangi tarzda değerlendirileceği sorunlarıyla karşılaşmış oluyoruz. Bu, kültürün ideolojik alanıyla ilgili bir durumdur. İhtiyaç olarak ortaya çıkan durum toplumun herhangi bir tabakası ve sınıfı için neyi ifade eder sorunu, her dönemde en ciddi kültürel olgu olur. Bu değişim nasıl tanımlanacaktır? Bu değişim nasıl ve nereden ele alınacaktır? Burada kültürün nasıl değişeceği olgusu ön plana çıkar. Toplumsal yaşam ve ilişkilerde değişimin kendisi doğal bir süreçtir. Bu sürekli oluyor, ama bunun kültürleşmesi konusu ve nasıl değiştirileceği çok önemlidir.

Kültür olgusunda değişim ilkesinden bahsettik. İnsanın ihtiyaçları temelinde doğan boşlukları, gereksinimleri gidermesi çabası kültürel değişimin temelini oluşturur. Ama bunları nasıl değiştireceği konusunda yine insanın yarattığı kültür ürünleri, kimliğini ifade eden maddi ve manevi değerler önemli oranda belirleyici rol oynar. Yani kültürel değişim ihtiyacını da yine kültürel yaratımların karakteri tayin eder.

Şimdiye kadar insanlık temelde iki değerler sistemi yaratmıştır. Bunlardan birincisi, insanlaşmayı var eden, insanın bir varlık olarak dünyamız üzerinde yaşamasını sağlayan komünal değerler sistemidir, başka bir deyişle komünal kültür değerleridir. Biz bu sistemi ve değerler dünyasını günümüzde komünal demokratik duruş olarak tanımlıyoruz. Diğer bir yaratım biçimi ise, devletçi ve iktidarcı ege-

menlikli toplum dediğimiz şekillenmiştir. Dolayısıyla bu iki biçim veya sistem, yaratılan kültür ürünlerinde ve değerlerinde karakterleriyle kendilerini ifadeye kavuştururlar. Şöyle bir gerçeklik vardır: İster komünal toplum döneminde, ister devletçi toplum döneminde yaratılmış olsunlar, bütün değişim ve dönüşümler nihayetinde insanların ihtiyaçları içindir. Bu anlamda özellikle insanların somutlaştırdığı kültür ürünleri toplumsal bir ihtiyacın sonuçlarıdır. Ama toplumsal sistem içerisinde bunların nasıl tanımlandığı, ne biçimde değerlendirilmeye tabi tutuldukları, insanların hizmetine ne biçimde koşturuldukları en önemli hususlar olmaktadır. Çünkü bu ilke toplumsal tarz dediğimiz gerçekliği ortaya çıkarır.

Devletçi toplum kültürüyle komünal toplum kültürü arasında farklılıklar vardır. İşin özünde her ikisi birbirine kökten karşıttır. Burada şöyle bir gerçeklik ortaya çıkar: Biz kültür derken, çok genel olarak iki kültürden bahsediyoruz. Bir insanın günümüzde komünal demokratik duruşuna yol açan değerler sistemi, bir de toplumun devletçi şekilde saptırılmasından sonra biraz da zorla yarattığı şeyler olarak değerlendirebiliriz. Bu, tıpkı doğada her şeyin düalete biçiminde var olması gibidir. Böyle bir tanımlama yapmak, en genel anlamda kültürü sadeleştirme olarak belirtilebilir. Dolayısıyla kültürel yaratım dünyasını bir yönüyle bu biçimde somutlaştırmaya çalışabiliriz.

Toplumsal yaşamımızı devam ettirirken, çok zengin pratikler ve üretimler gerçekleştiririz. Ancak bu pratik ve üretim zenginliğinin insanla ilişki biçimi ve insan pratiği sonucunda ortaya çıkan kültür ürünleriyle insan arasında kurulan mekanizma kendi içinde temelde iki karakterde işler. Bu da iki kültürün varlığını ifade eder. Kültürü temelde komünal demokratik toplum kültürü ve devletçi toplum kültürü tarzında ayrıştırırken, aslında bahsedilen, maddi ve manevi kültürün insanla arasında kurulan ilişki biçimidir. Her kültür değeri toplumsal yaşama destek versin diye yapılır. Kimsenin malı olmaz. Toplumsal bir organizasyon vardır; bu organizasyonun işle-

Komünar

mesi için gerekli olan değerlere maddi ve manevi kültür değerleri ihtiyaç duyulur. Ancak bu ihtiyacı karşılayan değerlerle insan arasında kurulan bağ kültürün karakterini belirler. Örneğin saban veya traktör tarım için icat edilmiş kültürel araçlardır. Toplumun açlık sorununun giderilmesine katkı yaparlar. Bura ya kadar sorun yoktur. Ama bu araçların nerede nasıl kullanıldıkları sorusunun cevabı, bu kullanmanın komünal kültürü mü yoksa devletçi kültürü mü ifade ettiğini ortaya çıkarır. Bir neolitik köyünde saban tarlada kullanılıyorsa, kullanma biçimine ve onu kullanan insanlarla bu saban ilişkisine bakarak, ortaya çıkan ürün tüm köyün ise, saban komünal demokratik kültür temelinde kullanılıyor deriz. Tersine ağanın tarlasını veya kapitalist birinin çiftliğini sürüyorsa, o zaman bu araç devletçi ve egemenlikçi kültür için kullanılıyor deriz.

Yalan Kültürü Etrafında Dönen Her Şey Devlet Kültürüdür

Burada şu önemli gerçek ortaya çıkıyor: Bir araç veya herhangi bir değer için bu devletçilerin ya da komünlerindir denilemez. Nasıl kullanıyorsak o önemlidir. Hepimizin bildiği gibi, saban komünal toplumun hâkim olduğu dönemin aracıdır. Ama bu araç daha sonra köle ve feodal efendilerin tarlasını sürdürdü. Kapitalist çiftlikleri sürdürdü. Bu, toplumsal ilişkilerde ne demektir? Özel mülkiyet demektir. Demek ki kültür değerlerinin kendisi değil, kullanılma biçimi çok önemlidir. O zaman şunu da söylemek gerekir: Nasıl ki neolitiğin sabanı özel mülkiyetle efendilerin oluyorsa, efendilerin elindeki özel mülkiyet kültürü de değişebilir. Çünkü kültür ürünleri yapıldığında, onların yapısına özel mülkiyet aşısı yapılmıyor. Tüm ürünlerin bünyesinde toplumsal yaşama cevap olma tohumu vardır. İşledikçe ürün veriyor, insan hayatını yaşanır kılıyor. Buna rağmen kültürün neden özel mülkiyet adı altında bünyesi değiştiriliyor denilecektir. Bunun cevabı, "büyük toplum yalanı"dır. Egemenler büyük yalanlarla bunu yapıyorlar.

"Büyük toplum yalanı", bildiğimiz kadarıyla bir Önder APO tarafından yapılmış bir

kavramlaştırmadır. Komünal demokratik kültürün ve yaşamın saptırılıp egemenlik altına alınmasının yol ve yöntemleri için kullanılmıştır. Bu yalanlarla kültür olmayan, ama kültürmüş gibi birtakım etkili şeyler yaratmışlardır. Öyle ki, bu yaratımların hepsi gereksiz ve toplumsal yaşamın bünyesini bozan fazlalıklardır, insanlık kültürü değildir. Devletçi toplumun toplumu tüketirken karşı koyuşlar ortaya çıkmasını diye ve çıktığında da etkisizleştirilmeleri için yaratılmıştır. Bu çok önemli bir konudur. İnsan yaşamındaki yalanları mitolojik, dini, felsefi ve bilimsel olanları çıkarırsak, geride komünal toplumsallığın kendisi kalır. Yalan kültürü nasıl işliyor? Bunun için günümüzü örneklendirmek gerekir. Çünkü "yalanın güzeli" günümüzde söyleniyor, yaşanıyor. Sistem çok biçimsel ve makyajlı olduğu ve imaja önem verdiği için, yalanları da makyajlıdır, boyalıdır.

Şunu demek istiyoruz: Teknoloji ve bir üretim yeri olarak yaratılanlar bir sınıfın, bu arada kapitalistlerin olamaz. Zaten insan kültür ürünlerini başında egemenler yaratmak için yapsaydı ya da bu egemenlik oluşumu kültürel değişimin karakterinde olsa ve değişimin doğal bir sonucu şeklinde ortaya çıksaydı, bu gelişme ilk toplumsal dönemde de olurdu. Ama binlerce yıl yaşanmış komünal toplum gerçeğinin hiç de böyle olmadığını gösteriyor. Her gelişme tüm insanlığına aittir. Yalanlar işte bu temel ilkeyi bozmak için devreye giriyor. "Bilim ve teknoloji kapitalistlerindir, onlar yapmıştır" demek yalan kültürüdür. İnsanları buna inandırmak için yapılanlar yalan kültürüdür. Üretilen bu yalanların topluma ulaştırılması için geliştirilmiş yol ve yöntemlerin içinde yalanlar vardır. Daha somut olarak belirtirsek, meşru savunma dışında geliştirilen şiddet, baskı ve devlet adındaki kurumların işlevsellik tarzı, iktidar, aşırı tüketim, bencil duygu ve düşünceler, kadının karılaştırılması, tüm toplumun karılaştırılması vb. şeyler "büyük toplum yalanı" ile yaratılmış insanlık dışı kültürdür. Bu kültür gereksizdir, fazlalıktır. Bu yalan kültürü etrafında dönen her şey devlet kültürüdür. Bu çarkın dönme-

Komünar

sinde çıkarı olanlar da devletçilerdir. Bu bakış açısıyla kültürel değerlerin maddi ve manevi olanlarına bakıldığında, iki ayrı kültür dünyasının olduğu görülecektir. İçinde bulunduğumuz süreçte en büyük kültür, bu iki ayrı kültür dünyasını birbirinden ayrı görececek bir düşünce kültürüne kavuşmaktır.

Kültür ayrıştırmasına ve sadeleştirilmesine bir de yaşamı var eden pratik alanların özgünlüğünde gidebiliriz. Bu alanlara kısaca bakalım. Kültür çok geniş bir alan olduğu için, her değişim kültürün bir boyutunu temsil eder. Örneğin kültür yaratma açısından ekonomi kendi başına bir alandır. Bu alan daha çok insanların beslenme ve üretim gerçekliğiyle ilişkili bir durumdur. İnsanların ekonomik faaliyetinde bulunurken, bu alan özgünlüğünde giderdiği ihtiyaçlar ve bu ihtiyaçları gidermesi için yarattığı araçlar bu alanın kültürünü ifade ederler. En geniş ve önemli sahalardan biri budur. En hızlı değişime uğrayan da bu sahadır. Üretim araçlarının toplumsal yaşamda oynadıkları rol çok çözümlenmiştir. İnsan zihniyetinin birebir yansıtılarak pratikleştiği bir alandır. Toplumsal biçim daha çok ekonomik kültürün biçimiyle şekilleniyor denebilir.

Örneğin devletçi toplum en fazla ekonomik alanı ele geçirip, bu sahada ortaya çıkan ürünler üzerinde egemenliğini kurarak toplumu denetimine almaya çalışır. Çünkü ekonomik alan kültürleşmesi, toplumsallaşmanın ve dolayısıyla kültürleşmenin temelini döşeyen beslenme ihtiyacını karşılar. Toplumsal temel olması da bundan dolayıdır. Örneğin diğer tüm kültürel yaratım sahaları kendini bu alanda kanıtlayarak ne kadar iyi olduklarını ispatlamaya çalışırlar. Ekonomik kültürün büyümesi, toplumsal yaşamın önemli oranda rahat yaşanmasına yol açar. Sistemlerin toplumu yürütüş tarzı ve kültürel karakterine göre, bu sahanın kullanılması kültürel değişimde her zaman önemli bir gerekçe olmuştur. Marksist teori ve mücadele biçimi buna örnektir. Kapitalizmin bu kültürü toplumsal değişime karşı ne ölçüde engel haline getirdiği ve biyoiktidar düzeyinde kullandığı iyi bilinmektedir. Son yıllarda Kürt halkına karşı ar-

kasına ABD'yi almış Fettullahçılarca yürütülen mikro ve makro krediler, kömür ve makarna dağıtımı buna örnek olarak verilebilir. Kısacası kültürü değiştirmek isteyenler de, değişmesini istemeyenler de bu önemli kültür yaratma sahasına ve bunun olanaklarına yönelmişlerdir.

Güzel Olan Sanatsaldır

Yine sanat, kültür ürünlerinin kendisini en rafine haliyle dışavurduğu bir alan olması itibarıyla biraz daha farklı değerlendirilebilir. Sanatla insan kendi duygu ve düşüncelerini biçimlendirir. Bilindiği gibi kültürün komünal değer ifade edebilmesi için toplumsal yaşamın özgür ve eşitlikçi karakterini esas alarak yapılan her değer doğru, yararlı ve güzel olması temel kıstastır. Tüm bu özellikler insan yaratımlarının içinde yan yana olur. Bütünlüklü tarzda kültürel ürünlerin değerliliğini ortaya çıkarır. Buna bilimsellik, etik ve estetik değerlerin bir değeri ifadeye kavuşturması diyoruz. En fazla kültür olmayı başarmış ürünler bu üç temel özelliği en güçlü barındıranlardır. Tabii doğru, yararlı ve güzel kavramları daha çok felsefi konulardır. Burada neye ve kime göre sorusu önem kazanıyor. Hangi ölçütleri esas alarak bir değere doğru, yararlı ve güzel diyoruz? Yukarıda da belirttik: Toplumsallığın komünal özünü esas alarak bunu yapıyoruz. Bu düşünsel yaklaşımdan hareketle, toplumu bitiren ve insanı öldüren araçlar dışındaki hemen hemen tüm araçların yapılması gayesi doğrudur. Bunlar yaşamın gelişmesine ve kolaylaştırılmasına vesile oldukları için yararlıdır.

Bir değer eğer bu iki ilkeyi bozucu rol oynamıyorsa, yararlılığı kullanıldıkça artıyorsa güzeldir. Güzel olan sanatsaldır. Bilindiği gibi sanat veya sanatsallık sadece müzik, resim tiyatro gibi üretim alanları geçerli değildir. Bu temeldeki sanata en rafine sanatsallık diyebiliriz. Sanatsallık insanlığın özünde vardır. Çünkü her insanın en güzeli bulma, ortaya çıkarma ve yaşama isteği ve amacı vardır. Bunun için her insanın eyleminde bir sanatsal yan bulunmaktadır. Kültür değerlerinde sanatsallığın ya da felsefede dile getirildiği gi-

Komünar

bi estetik yanın özgünlüğü, bunu ifade eden yaratımının bir benzerinin olmamasıdır. Yani sanatsallık tümüyle insana özgü bir özelliktir. Kültür değerlerini doğadaki diğer tüm değişimlerden ayıran en temel özellik sanatsallık dediğimiz yandır.

İnsan yaşamak için doğada birçok eylemde bulunur. Kendine ait bir hareket ve değişim şekli vardır. Ancak bu insan uğraşlarının hemen hepsinde doğadan ve diğer canlılardan bir etkilenme ve uyarılma da vardır. Örneğin beslenme bir canlılık kanunudur. Hayvanlar da beslenir. Savunma yine böyledir. Barınma yine bir doğa olayı gibi her canlının bir faaliyettir. Kuşkusuz insan bunları yaparken çok değişik süreçler pratikler ürünler temelinde bunu yapıyor. Ama sanatsallık dediğimiz olay, bir doğa kanunu gibi her canlının faaliyeti değildir. Örneğin sesin beste olması, renklerin bir tabloda resim halini alması, kimi davranış ve mimiklerin tiyatro olması vb. kendiliğinden olmayan, insanlarca yapılan bir eylemdir. Bunun için sanatsal bir dil vardır. Zaten ilk insanlar kendi farklarını ifade ederlerken, bugün sanat dediğimiz dışavurumları kullanmışlar, dans etmişler, ilginç seslerle sevinçlerini dile getirmişlerdir. Sanat konuşma dilinden önce insanlar arasında anlaşma kültürü olarak kullanılmıştır denilebilir. Sanatla insan bir yaşamın sevinçlerini, hüznelerini, acılarını dile getirir. Sanat duygu ve düşünceleri hem biçimlendirir, hem de insanın yaşadıklarını dışa yansıtır.

Sanatın bir özelliği de yaşama dair olan her şeyi kendi konusu olarak görmesi ve değerlendirmesidir. Bunun için birçok yerde kültür ile sanat neredeyse aynı anlama gelecek biçimde kullanılır. Sanata önem vermek, güzelliğe önem vermektir, insana önem vermektir. İnsan en güzeline layıktır. Bizde de kültür ve sanat yan yana kullanılır. Bu, sanata yüklediğimiz anlamla ilişkilidir. Kültür değerlerinin kimlikleşmesinde bu anlamda sanata çok rol düşüyor. İnsanın kendinden doğaya kattıklarının, insani olanların hepsinde sanatsallık vardır. Kimin, hangi toplumun doğaya ne kattığını öğrenmek için de sanat gereklidir.

Örneğin birçok şey asimile edilip tanınmayacak kadar başkalarına mal edilebilir. Bu sadece sanat değerlerinde mümkün değildir ya da oldukça zordur.

Sanat konusunu ele alırken belirtilmesi gereken bir şey de, yukarıdaki tanımlamaya uymayan, ama sanat gibi duran ürünlerdir. Bunun nedeni yine komünal toplum ve devletçi toplum kültürleri arasındaki öz farkıdır. Devletçi toplum da kendi farkını en fazla sanat ürünleriyle ortaya koymaya çalışır. Onlar da devleti var eden hangi yaratımlarsa, onları sanatsallık olarak insanlığa sunarlar. Belki farklı bir tartışma konusudur, ama devletin kendini hâkim kılmaya çalıştığı köleci dönemde bu işi sanatla egemen kıldığını söylemek abartı sayılmaz. Örneğin mitolojideki edebi dil, zigguratların mimarisi, heykel olarak putlar buna örnek verilebilir. Bu güçler kendi zulüm ve işkencelerini de sanatsallıkla insanlara güzel diye sunmuşlardır. Tıpkı bugün bireyci tiplerin sanatın vazgeçilmez karakterleri olarak topluma idol diye sunulmasında görüldüğü gibi.

Sanat ürünlerinde kullanılan duygu, düşünce, dil, şekiller, nesnelere ve renklere gibi sanat ürününün ortaya çıkması için gerekli araçlar da kültürel olarak toplumların kimlikleriyle ilişki içindedirler. Her coğrafyanın ve toplumun sanatsallığını en uyumlu veren araçlar vardır. Örneğin müzikte seslerle enstrümanlar arasındaki uyum gelişigüzel olmaz. Mey ve ney Batı seslerine, ritimlerine fazla uymaz. Saksafon da Doğuluların sesleriyle ritmik yapısına fazla uyumlu olmuyor. Yani her kültürün kendi sanat biçimi ve ürünleri vardır.

Siyaset Toplumsal Yaşamı Yönetme Görevini Yerine Getirir

Siyaset dediğimiz kültürel alan insanların kendi toplumsal sistemleri içinde karşılaştıkları sorunları giderme, üretim alanları ve toplumsal tabakalar arasında koordine mekanizmasını oluşturma, buna yöntem geliştirme alanı olarak değerlendirilebilir. Siyasi kültür anlaşılmaya en muhtaç alan olmaktadır. Tüm kültür alanlarını hep birlikte insanlığın motoru olarak ele alırsak, siyaset bu motorun

Komünar

şofördür. Siyaset alanına kültürel yaratımlar dünyasının şoförlüğü benzetmesini yaparken, bunu çok fazla kişiselleştirdiğimiz, çok fazla iradeleştirdiğimiz, diğer alanların inisiyatiflerini siyasete yüklediğimiz anlamı çıkmasın. Bu benzetmeyi rolünün daha iyi anlaşılması için yaptık. Siyaset toplumsal yaşamı örgütler, biçimlendirir, işbölümlerini düzenler. Yani kültürümüzden daha iyi faydalanmak için yaptığımız iş oluyor. Toplumsal yaşamı yönetme görevini yerine getirir. Bir hizmet alanıdır. Siyaset, insanın toplumsal yaşamı içinde kültürel ürünlerini yaratırken, bu yaratım sürecinin planlı, amaçlı ve hedefli olmasının yanında, kısa, orta ve uzun vadede en az emekle en çok ürün, en az ürünle en mutlu yaşam, emek süresi ve zorluklarına göre toplumsal paylaşım ve adaleti sağlama faaliyeti olarak değerlendirilebilir.

Siyasi kültürün toplumsal yaşamda görevlerini yerine getirerek katkısının gerçekleştirilmesi konusunda insanlarda bir duyarsızlık vardır. Aslında her insan siyasi bir kültüre sahiptir. Plan, amaç ve hedeflerden bahsettik. Her insanda bunlar mevcuttur. Siyaset alanında konuşulacak o kadar çok şey var ki, tartışmamızı buna boğmadan kısa bazı hususları dile getirerek yetinelim.

Birincisi, siyaset kültürlerin birbirinden en net olarak ayrıştığı alandır. Bir insanın toplumsal işbölümlerine, kültürel ürünlerin paylaşımı ve kullanılmasına yaklaşımı, onun dünya görüşünü hemen ele verir. Komünal olup olmadığı net olarak ortaya çıkar.

İkincisi, devletçi toplumun en fazla hâkim olduğu toplumsal alan siyasettir. Devlet iktidarlarından çok çekmiş toplumsal kesimlerin hafızalarında, siyaset eşittir iktidar veya devlet gibi bir yanılsama vardır. Toplum yeterince bilincinde olmasa da, devlet ve iktidar adı altında yalan söylendiğini hissediyor. Bir yere kadar bunun farkındadır. Siyaseti de bu yalan mekanizmasıyla tanıdığı için kendi işi olarak görmüyor. Bu da toplumsal kesimlerin siyasete uzak kalmalarına yol açıyor. Aslında tanıdığı devlet ve iktidar siyasetidir. Komünal demokratik toplumun da bir siyaseti vardır.

Örneğin PKK siyaseti böyledir. PKK özgürlük, demokrasi ve adalet için siyaset yapıyor. Bu erdemlere inanan insanları bir araya getiriyor. Onların dili ve yüreği olmaya çalışıyor. Siyasette yapılması gereken ilk şey, siyaseti iktidar güçlerinin elinden almak, en azından alternatif siyaseti geliştirmek olmalıdır. Bu anlamda toplumun en fazla da siyasileşmesine ihtiyaç vardır. Siyazetsizlik veya siyasetten uzak durmak demek, "Şimdi beyefendiler ve hanımefendiler de var; ben şu kadar çalıştım, şunu yarattım. Bunu ne yapalım, nereye bırakalım" deyip emeğini egemenlere teslim etmek demektir.

Üçüncüsü, siyasetin emeğin korunup geliştirilmemesi ve topluma yaydırılmasıyla direkt bir ilişkisi vardır. Bunları belirtirken, içimizde bazı arkadaşların "Yöneticilik benim karakterim değil, ben yönetim olmak istemiyorum" demeleri aklıma geldi. Bu arkadaşların tutumlarının bizi sadece hareket olarak değil, bir halk olarak da nereye götüreceklerine bakalım.

Dördüncüsü, bu konuda komünal demokratik siyasetin, toplumsal siyasetin merkezi koordinasyonu görev ve sorumluluğunun yerine getirilmesi gibi bir özelliğinin var olduğunun bilinmesidir. Yani tüm toplumun ortak eğilimlerinin sözcüsü olarak, uzlaşan veya uzlaşmaz çelişkilerin koordine edilerek, toplumsal yaşamın dengede yürümesini sağlama görevinin olduğunu bilmektir.

Siyaset kültürü içinde komünler, meclisler, partiler, dernekler, sendikalar gibi kurumlar, örgütlenme alanları vardır. Din önemli bir siyasi alandır. Siyasi çalışmalarda kullanılan birçok deyim ve kavramın din kökenli olduğu biliniyor. Siyasetin çalışma yöntemi esasta dinlerin çalışma tarzından çıkmıştır. Dini kişiliklerin ve partilerin etkili olmasının bir nedeni de bu çalışma biçimlerine hâkim olmalarıdır.

Devam Edecek

Bilim ve Aydınlanma Komitesi

Komünar

www.arsivakurdi.org

Komünar

www.arsivakurdi.org

